

Pecyn Dogfennau

Mark James LLM, DPA, DCA
Prif Weithredwr,
Chief Executive,
Neuadd y Sir, Caerfyrddin. SA31 1JP
County Hall, Carmarthen. SA31 1JP

DYDD MAWRTH, 20 CHWEFROR 2018

AT: HOLL AELODAU'R Y BWRDD GWEITHREDOL

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD O'R Y
**BWRDD GWEITHREDOL A GYNHELIR YN SIAMBR, NEUADD Y SIR,
CAERFYRDDIN AM 10.00 AM, DYDD LLUN, 26AIN CHWEFROR, 2018 ER
MWYN CYFLAWNIR MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD
YNGHLWM**

Mark James DYB

PRIF WEITHREDWR

AILGYLCHWCH OS GWELWCH YN DDA

Swyddog Democrataidd:	Janine Owen
Ffôn (Ilinell uniongyrchol):	01267 224030
E-bost:	JanineOwen@sirgar.gov.uk
Cyf:	AD016-001

EICH CYNGOR arleinamdanî

www.sirgar.llyw.cymru

YOUR COUNCIL doitononline

www.carmarthenshire.gov.wales

Y BWRDD GWEITHREDOL AELODAETH - 10 AELOD

Cyngorydd	Portfolio
Cyngorydd Emlyn Dole	Arweinydd Arweinyddiaeth a Strategaeth Gorfforaethol; Cadeirydd y Bwrdd Gweithredol; Cynrychioli'r Cyngor ar CLIC; Datblygu Economaidd; Yn cynrychioli'r Cyngor ar Ranbarth Dinas Bae Abertawe; Cydweithio; Marchnata a'r Cyfryngau; Penodi Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol; Penderfynu ar bortffolios ABG; Cyswllt â'r Prif Weithredwr; Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
Cyngorydd Mair Stephens	Dirprwy Arweinydd Rheolwr Busnes y Cyngor; Adnoddau Dynol; Rheoli Perfformiad; Archwilio Cymru; Hyfforddiant; T.G.Ch; T.I.C. Cynllunio strategol
Cyngorydd Glynog Davies	Addysg a Phlant Ysgolion; Gwasanaethau Plant; Anghenion Addysgol Arbennig; Diogelu; Cartrefi Seibiant; Gwasanaeth Gwella Ysgolion Integredig Rhanbarthol; Dysgu Oedolion yn y Gymuned; Gwasanaethau Ieuenctid; Gwasanaethau Arlwoyo Ysgolion, Aelod Arweiniol dros Blant a Phobl Ifanc; Llysgennad Ieuenctid
Cyngorydd Cefin Campbell	Cymunedau a Materion Gwledig Materion Gwledig ac Ymgysylltu â'r Gymuned; Diogelwch Cymunedol; Yr Heddlu; Deddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015; Trechu Tlodi; Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol; Cyswllt y Trydydd Sector
Cyngorydd Hazel Evans	Amgylchedd Sbwriel; Clanhau Strydoedd; Gwasanaethau Priffydd a Thrafnidiaeth; Cynnal a Chadw Tiroedd; Gwasanaethau Adeiladu; Gofalu; Clanhau Adeiladau; Cynlluniau Argyfwng; Llifogydd
Cyngorydd Linda Evans	Tai Tai - Cyhoeddus; Tai - Preifat; Cydraddoldeb; Heneiddio'n dda
Cyngorydd Peter Hughes Griffiths	Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth Llysgennad Cyngorau Tref a Chymuned; Datblygu'r Iaith Gymraeg; Theatrau; Chwaraeon; Canolfannau Hamdden; Amgueddfeydd; Llyfrgelloedd; Parciau Gwledig; Twristiaeth.
Cyngorydd Philip Hughes	Diogelu'r Cyhoedd Safonau Masnach; Iechyd yr Amgylchedd. Gorfodaeth Amgylcheddol; Gorfodaeth Cynllunio; Gwastraff Didrwydded; Gwasanaethau Parcio; Bio amrywiaeth
Cyngorydd David Jenkins	Adnoddau Cyllid a'r Gyllideb; Effeithlonrwydd Corfforaethol; Rheoli Eiddo / Asedau; Caffael; Budd-daliadau Tai; Refeniw; Gwasanaethau Statudol (Crwneriaid, Cofrestryddion, Etholiadol, Arglwydd Rhaglaw); Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog; Canolfannau Cyswllt a Chanolfannau Gwasanaethau Cwsmeriaid
Cyngorydd Jane Tremlett	Gofal Cymdeithasol ac Iechyd Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion; Gofal Preswyl; Gofal Cartref; Anableddau Dysgu; Iechyd Meddwl; Cyswllt / Cydweithio / Integreiddio â'r GIG; Gwasanaethau Arlwoyo Cartefi Gofal, Pencampwr Gofalwyr; Llysgennad Anabledd; Pencampwr Gofal Dementia

A G E N D A

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB
2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL.
3. COFNODION:-
 - 3 .1 8FED IONAWR 2018 5 - 8
 - 3 .2 22AIN IONAWR 2018 9 - 12
4. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU
5. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD
6. ADRODDIAD YNGYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDD DARBODAETH EBRILL 1AF 2017 I RHAGFYR 31AIN 2017 13 - 30
7. Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG - CYNNIG I GNYDDU NIFER Y LLEOEDD YN YSGOL GYMUNEDOL GORSLAS O 110 I 210 31 - 98
8. Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG CYNNIG I DDARPARU DARPARIAETH FEITHRIN YN YSGOL PARC Y TYWYN DRWY GNYDDU YRYSTOD OEDRAN O 4-11 I 3-11 99 - 160
9. Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM DROSGLWYDDO ASEDAU CYMUNEDOL PARCIAU, LLEOEDD CHWARAE A LLECYNNAU AMWYNDER 161 - 200
10. TREFNIADAU RHANBARTHOL AR GYFER CRONFEYDD AR Y CYD AC INTEGREIDDIO GWASANAETHAU 201 - 208
11. GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR I'R SAWL SY'N GADAEL GOFAL 209 - 216
12. PANELAU YMGYNGHOROL Y BWRDD GWEITHREDOL 217 - 220
13. CYNLLUN CYFLAWN GWASANAETH 2017/18 - ADRAN DIOGELU'R AMGYLCHEDD 221 - 270
14. UNRHYW FATER ARALL Y GALL Y CADEIRYDD OHERWYDD AMGYLCHIADAU ARBENNIG BENDERFYNU EI YSTYRIED YN FATER BRYS YN UNOL AG ADRAN 100B(4)(B) O DDEDDF LLYWODRAETH LEOL, 1972.
15. GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD

NI DDYLID CYHOEDDI'R ADRODDIAD SY'N YMWNEUD Â'R MATER CANLYNOL GAN EI Fod YN CYNNWYS GWYBODAETH EITHRIEDIG FEL Y'I DIFFINIWYD YM MHARAGRAFF 14 O RAN 4 O ATODLEN 12A I DDEDDF LLYWODRAETH LEOL 1972 FEL Y'I DIWYGIWYD GAN ORCHYMYN LLYWODRAETH LEOL (MYNEDIAD AT WYBODAETH) (AMRYWIO) (CYMRU) 2007. OS BYDD Y BWRDD, AR ÔL CYNNAL PRAWF LLES Y CYHOEDD YN PENDERFYNU YN UNOL Â'R DDEDDF, I YSTYRIED Y MATER HYN YN BREIFAT, GORCHMYNNIR I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD YN YSTOD TRAFODAETH O'R FATH.

16. HWB RHYDAMAN

271 - 276

DYDD LLUN, 8FED IONAWR, 2018

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd E. Dole [Cadeirydd]

Y Cynghorwyr:

C.A. Campbell, G. Davies, H.A.L. Evans, L.D. Evans, P.M. Hughes, P. Hughes-Griffiths, D.M. Jenkins, L.M. Stephens a J. Tremlett

Yn bresennol fel sylwedyddion:

Y Cynghorwyr D.M. Cundy, J.S. Edmunds a J. Prosser.

Roedd y Swyddogion canlynol yn bresennol yn y cyfarfod:

Mr J. Morgan	- Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedol
Mr G. Morgans	- Cyfarwyddwr Addysg a Phlant
Ms R. Mullen	- Cyfarwyddwr yr Amgylchedd
Ms L. Rees Jones	- Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith
Mrs G. Ayres	- Y Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth
Mrs D. Hockenhull	- Y Rheolwr Marchnata a'r Cyfryngau
Mrs M. Evans Thomas	- Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Y Siambrau, Neuadd y Sir, Caerfyrddin : 10.00 a.m. - 10.30 a.m.

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni chafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL

Ni chafwyd dim datganiadau o fuddiant personol.

3. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU

Dyweddodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi cael eu cyflwyno gan yr Aelodau. Fodd bynnag, roedd y Cyngorydd D.M. Cundy wedi gofyn am ganiatâd i ofyn cwestiwn mewn perthynas ag eitem rhif 5 ar yr agenda, yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 11.1.

4. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

Dyweddodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi dod i law gan y cyhoedd.

5. SYMUD YMLAEN YN SIR GAERFYRDDIN - Y 5 MLYNEDD NESAF

Dyweddodd yr Arweinydd fod y Bwrdd Gweithredol wedi paratoi cynllun a oedd yn amlinellu ei gynigion o ran symud Sir Gaerfyrddin yn ei blaen dros y pum mlynedd nesaf. Roedd y cynllun yn amlinellu dyheadau'r Bwrdd Gweithredol ac yn nodi nifer o brosiectau a rhaglenni allweddol y byddai'n ymdrechu i'w cyflawni yn ystod cyfnod y weinyddiaeth bresennol.

Roedd y cynllun yn ceisio gwella llesiant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol yn y sir yn barhaus, gan sicrhau bod trigolion, cymunedau, sefydliadau a busnesau yn cael eu cefnogi a'u galluogi i ddatblygu a ffynnu.

Bydd Strategaeth Gorfforaethol y cyngor, sy'n cael ei datblygu yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yn cynnwys prif brosiectau a rhaglenni y cynllun hwn. Bydd adroddiadau ac argymhellion manwl ynghylch prosiectau a rhaglenni penodol yn cael eu cyflwyno drwy broses ddemocrataidd y cyngor dros y pum mlynedd nesaf er mwyn symud ymlaen â'r ymrwymiadau hyn.

Cyfeiriwyd at dudalen 21 a'r ffaith y dylai'r is-bennawd nodi Diwylliant a Hamdden ac y dylai pwyt 63 ar yr un dudalen gael ei newid i gynnwys cyfeiriad at ddatblygu Oriel Myrddin. Hefyd, cyfeiriwyd at dudalen 10 a gofynnwyd am gael cynnwys y gair "felly" ar ôl y flwyddyn 2019.

Dyweddodd y Cynghorydd D.M. Cundy, yn unol â RhGC 11.1, ei fod yn credu bod y ddogfen hon a'r gyfres o ddyheadau yn eithriadol o bwysig i'r holl gyngor, ond er ei bod yn eang iawn, bod diffyg manylion a'i bod yn amlwg yn "sgerbwed" a fydd yn cynnal corff sylweddol o waith. Gan mai dyma'r achos, gofynnodd a fyddai'n bosibl i Aelodau'r Bwrdd Gweithredol a'u timau roi cyflwyniadau, ar amserau a bennir ymlaen llaw, i'r Cyngor Llawn, er mwyn rhoi ychydig mwy o gig ar yr asgwrn o ran manylion ynghylch yr hyn sydd i'w gyflawni, fel y gall y Cynghorwyr fod yn rhan o'r broses weithredu o ran sut a phryd y bydd y dyheadau hyn yn cael eu gwireddu ar gyfer eu cymunedau.

Esboniodd yr Arweinydd fod yr ateb i'w gael yng nghrynodeb gweithredol yr adroddiad. Mae'r Bwrdd Gweithredol wedi amlinellu ei gynigion o ran symud Sir Gaerfyrddin yn ei blaen dros y pum mlynedd nesaf. Mae'n gipolwg ar ble rydym ni'n dymuno bod ymhen pum mlynedd. Mae'r strategaeth gorfforaethol yn ategu hyn, er mwyn sicrhau bod modd cyflawni'r nodau hynny. Ychwanegodd ei bod yn bosibl na fydd y cynllun yn gweithio wrth inni symud ymlaen, ond bydd y nodau yn aros yr un peth. Mae'n rhaid i'r cynllun fod yn hyblyg gan y bydd pethau'n newid wrth inni symud ymlaen, ac efallai y bydd yn rhaid ailflaenorhaethu rhai prosiectau. Mae'n rhaid cael hyblygrwydd. Esboniodd fod cyllido yn broblem hefyd a chan fod y gyllideb ar gyfer teithio llesol wedi'i thorri'n sylweddol, bydd yn fwy anodd. Mae'n parhau i fod yn uchelgais a bydd yn rhaid i'r cynllun newid a chael ei roi yng nghyd-destun y cyllid a fydd ar gael. Gan nad oeddem yn gwybod am y cyllid, roedd yn anodd pennu cynlluniau ar y dechrau a bydd yn rhywbeth a fydd yn datblygu wrth inni symud ymlaen. Wrth gloi, ailbwysleisiodd yr Arweinydd y bydd manylion ac argymhellion mewn perthynas â phrosiectau a rhaglenni penodol yn dod drwy'r broses ddemocrataidd.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL ARGYMELL I'R CYNGOR, yn amodol ar gynnwys y newidiadau a nodwyd uchod, fod Cynllun y Bwrdd Gweithredol ynghylch Symud Ymlaen yn Sir Gaerfyrddin dros y pum mlynedd nesaf yn cael ei gymeradwyo.

7. GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972, fel y'i newidiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007, orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod tra oedd yr

eitem ganlynol yn cael ei hystyried, gan fod yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffiniwyd ym mharagraff 14 o Ran 4 o Atodlen 12A i'r Ddeddf.

8. CAM 2 FFORDD GYSWYLLT ECONOMAIDD CROSS HANDS.

Yn sgil gweithredu'r prawf budd y cyhoedd PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL, yn unol â'r Ddeddf y cyfeiriwyd ati yng Nghofnod 7 uchod, ystyried y mater hwn yn breifat gan orchymyn i'r cyhoeddadael y cyfarfod, gan y byddai'r drafodaeth yn datgelu gwybodaeth eithriedig yngylch materion ariannol neu faterion busnes unrhyw unigolyn penodol (gan gynnwys yr Awdurdod oedd yn meddu ar y wybodaeth honno).

Rhoddodd y Bwrdd ystyriaeth i adroddiad a fanylai ar y rhesymau pam roedd angen Gorchymyn Prynu Gorfodol i gaffael darnau o dir i adeiladu Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod y Datganiad o Resymau ar gyfer llunio Gorchymyn Prynu Gorfodol Cyngor Sir Caerfyrddin (Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands) 2017 i gaffael tir ar gyfer adeiladu Cam 2 Ffordd Gyswllt Economaidd Cross Hands yn cael ei gymeradwyo.

CADEIRYDD

DYDDIAD

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Dydd Llun, 22 Ionawr 2018

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd E. Dole (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr:

H.A.L. Evans, L.D. Evans, D.M. Jenkins, L.M. Stephens, J. Tremlett, P.M. Hughes,
P. Hughes-Griffiths, G. Davies a C.A. Campbell

Hefyd yn bresennol:

Y Cynghorwyr: J.S. Edmunds, D.M. Cundy, S.L. Davies a J.G. Prosser

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:

M. James, Prif Weithredwr
J. Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedau
G. Morgans, Cyfarwyddwr Addysg a Phlant
C. Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
R. Mullen, Cyfarwyddwr yr Amgylchedd
W. Walters, Cyfarwyddwr Adfywio a Pholisi
R. Dawson, Pennaeth Gwasanaethau Integredig
L.R. Jones, Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith
P.R. Thomas, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Rheoli Pobl a Pherfformiad)
A. Williams, Pennaeth y Gwasanaethau Amgylcheddol a Gwastraff;
R. Edgecombe, Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol
D. Hockenhull, Rheolwr y Cyfryngau a Marchnata
S. Watkins, Rheolwr Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth
M.S. Davies, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Siambr, Neuadd y Sir - 10.00 am - 10.35 am

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Ni chafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL

Ni chafwyd dim datganiadau o fuddiant personol.

3. COFNODION - 18 RHAGFYR 2017

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL lofnodi bod cofnodion cyfarfod y Bwrdd Gweithredol a gynhalwyd ar 18 Rhagfyr 2017 yn gofnod cywir.

4. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU

Dyweddodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi cael eu cyflwyno gan yr Aelodau.

5. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

Dyweddodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau â rhybudd wedi dod i law gan y cyhoedd.

6. ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB REFENIW Y CYNGOR

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad monitro'r gyllideb refeniw a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch sefyllfa'r gyllideb fel yr oedd ar 31 Hydref 2017.

Yn gyffredinol, roedd yr adroddiad yn rhagweld y byddai gorwariant diwedd blwyddyn o £685k ar gyllideb refeniw net yr Awdurdod ac y byddai gorwariant o £2,263k ar lefel adrannol. O ran y Cyfrif Refeniw Tai, rhagwelwyd y byddai'r gyllideb wedi'i mantoli ar ddiwedd y flwyddyn.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL:

- 6.1. **bod adroddiad monitro'r gyllideb yn cael ei dderbyn;**
- 6.2. **bod y Prif Swyddogion a'r Penaethiaid Gwasanaeth yn adolygu eu sefyllfaeodd cyllidebol yn feirniadol ac yn cymryd camau priodol i ddarparu eu gwasanaethau yn unol â'r cyllidebau a ddyrannwyd iddynt.**

7. DIWEDDARU RHAGLEN GYFALAF 2017-18

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ynghylch gwariant y rhaglen gyfalaf yn erbyn cyllideb 2017/18 fel yr oedd ar 31 Hydref 2017. Byddai'r llithriant o £-4,095k yn ystod y flwyddyn yn cael ei gynnwys ym mlynnyddoedd nesaf y rhaglen.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod adroddiad monitro'r gyllideb a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y rhaglen gyfalaf, fel y manylir yn Atodiad A a B, yn cael ei dderbyn.

8. SEFYDLU CWMNI MASNACHU AWDURDOD LLEOL AR GYFER LLINELL GOFAL A ELWIR YN LLESIANT DELTA WELLBEING'

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn amlinellu'r rhesymau dros sefydlu Cwmni Masnachu sy'n eiddo llwyr i'r Awdurdod Lleol ar gyfer Llinell Gofal, a elwir yn 'Llesiant Delta Wellbeing Cyf', a pha mor ymarferol fyddai hynny. Byddai'r cwmni'n gallu cyrraedd marchnadoedd a ffrydiau incwm ehangach o lawer na gwasanaeth presennol Llinell Gofal. Byddai'r argymhelliaid yn yr adroddiad yn amodol ar gael ei gymeradwyo gan y Cyngor.

Wrth ymateb i gwestiwn, cytunwyd y dylai'r adroddiad gael ei ddiwygio cyn ei gyflwyno i'r Cyngor er mwyn rhoi mwy o eglurder ynghylch sicrhau bod y cwmni arfaethedig yn cydymffurfio â gofynion Teckal.

Yn unol â Rheol Gweithdrefn Gorfforaethol 11.1, gofynnodd y Cyngorydd D.M. Cundy a ellid manteisio ar y cyfle, wrth greu'r cwmni newydd hwn, i newid y ffordd yr ymdrinnir â Gofal Oedolion drwy roi strwythur gyraol i Weithwyr yn y Sector Gofal Cymdeithasol sy'n seiliedig ar gyfuniad o brofiad, addysg a hyfforddiant parhaus, arholiadau ac arbenigedd a geir drwy "brofiadau yn y swydd" er mwyn i bobl ifanc, a phobl fwy aeddfed, gael gyrfa ddilys, flaengar a gwerth chweil gyda chyflog da yn y Sector Gofal Oedolion, pa un a yw hynny yng nghartrefi gofal yr Awdurdod, ym maes gofal cartref neu'n yrfa sy'n gysylltiedig â darpariaeth y GIG lle mae cyfleoedd pellach?

Ymatebodd y Cyngorydd J. Tremlett, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ofal Cymdeithasol ac Iechyd, fel a ganlyn:

Diolch i chi'r Cyngorydd Cundy, am eich cwestiwn. Yr ateb byr yw 'gellid', wrth gwrs. Mae cymwysterau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu diwygio yng Nghymru yn dilyn adolygiad. Bydd hyd at 20 o gymwysterau newydd yn cymryd lle'r rhai presennol. Bydd y cymwysterau newydd yn cael eu haddysgu o

fis Medi 2019 ymlaen, a bydd y dystysgrifau cyntaf yn cael eu cyflwyno yn 2020. Y corff dyfarnu yw consortiwm sy'n cynnwys City & Guilds a Chyd-bwyllgor Addysg Cymru (CBAC) a fydd yn cydweithio â Chymwysterau Cymru, Gofal Cymdeithasol Cymru, GIG Cymru, athrawon, hyfforddwr ac aseswyr i gynllunio a darparu'r cymwysterau newydd hyn. Mae'r sector yn cynnwys nifer o wahanol yrfaeodd i ofalwyr, nid dim ond mewn cartrefi preswyl i oedolion, ond mewn ysbytai, ac ym meysydd gofal plant, gofal cartref, afiechyd meddwl ac anableddau corfforol. Bydd y cymwysterau hyn yn cael eu haddysgu i ddysgwyr 14 oed a hŷn ledled Cymru o Lefel 1 i 5. Byddant yn rhan o fframweithiau prentisiaethau hefyd. Mae datblygu a chefnogi ein gweithlu gofal cymdeithasol yn hanfodol ac mae cryn dipyn o weithgarwch yn yr adran yn canolbwntio ar hyn i'n galluogi i ymateb i her genedlaethol, sef bod llai o bobl na'r hyn sydd ei angen arnom yn mynd i'r maes gwaith hwn a bod mwy a mwy ohonynt yn dewis gadael wrth i gyflogau mewn swyddi sy'n cystadlu â'r swyddi hyn, ac sy'n gofyn llai o bosibl, megis manwerthu, gynyddu i'r un lefel. Ar hyn o bryd, rydym yn gwneud yn well na'r rhan fwyaf o awdurdodau o ran reciwtio a chadw'r gweithlu hollbwysig hwn ond mae llawer i'w wneud o hyd. Yn gyntaf, rydym yn bwriadu datblygu strwythur gyraol gwell a mwy amlwg, sy'n golygu ei bod yn yrfa a ddewisir sy'n cynnig cyfleoedd i ddatblygu a chamau dilyniant clir. Mae llawer o hyn yn digwydd eisoes ond mae angen rhoi cyhoeddusrwydd iddo a'i werthu i bobl sydd â diddordeb. Dros y flwyddyn nesaf, rydym yn bwriadu cyflwyno ymgyrch cyhoeddusrwydd i hyrwyddo hyn ym mhob sector a chwalu unrhyw fythau sy'n bodoli. Mae llawer o waith wedi'i wneud i wella'r telerau a'r amodau ar draws y sector a dyma'r amser i roi cyhoeddusrwydd i hynny. Mae angen creu cysylltiadau â cholegau lleol a gwella'r cyngor ynghylch gyraoedd fel bod pobl ifanc alluog yn ystyried hyn yn ddewis ymarferol yn lle cyrsiau gradd gan fod llwybrau dilyniant proffesiynol i nysio a gwaith cymdeithasol. Rwy'n bwriadu dod â hyn ynghyd mewn strategaeth gyffredinol erbyn yr haf fel bod y ffactorau sy'n cefnogi'r gweithlu hwn – cyflog, cymorth, hyfforddiant a chyfleoedd gyrafa yn glir ac yn gydgysylltiedig.'

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

- 8.1 sefydlu Cwmni Masnachu Awdurdod Lleol ar gyfer Llinell Gofal a elwir yn Llesiant Delta Wellbeing er mwyn creu incwm ychwanegol i'r Awdurdod a diogelu'r gwasanaeth presennol;**
- 8.2 rhoi awdurdod dirprwyedig i Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedol a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol sefydlu'r Cwmni Masnachu Awdurdod Lleol, ei strwythurau llywodraethu a datblygu cynllun busnes manwl;**
- 8.3 bod y Cwmni yn cael ei ymgorffori'n gwmni cyfyngedig ac mai'r Cyngor fyddai'r unig gyfranddaliwr;**
- 8.4 bod Bwrdd y Cwmni yn paratoi ac yn cytuno ar Gynllun Busnes y Cwmni ac yna'n ei gyflwyno i'w gymeradwyo'n ffurfiol i Fwrdd Gweithredol yr Awdurdod cyn ei roi ar waith;**

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL ARGYMELL I'R CYNGOR

- 8.5 bod costau sefydlu'r Cwmni yn cael eu hadennill (yn dilyn cytundeb y Bwrdd Gweithredol i lunio cwmni) drwy drefnu benthiadau ar gyfradd llog masnachol i'w gymeradwyo gan y Cyngor Llawn dros gyfnod y cytunir arno yn y cynllun busnes manwl. Os na sefydlir y Cwmni, telir y costau gweithredu allan o arian wrth gefn;**

8.6 cael cytundeb y Cyngor Llawn i warantu rhwymedigaethau pensiwn y staff a gyflogir gan y Cwmni.

9. GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972, fel y'i newidiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007, orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod tra oedd yr eitem ganlynol yn cael ei hystyried, gan fod yr adroddiad yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffiniwyd ym mharagraff 14 o Ran 4 o Atodlen 12A i'r Ddeddf.

10. TREFNIADAU TRIN A GWAREDU GWASTRAFF YN Y DYFODOL.

Yn sgil gweithredu'r prawf budd y cyhoedd **PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL**, yn unol â'r Ddeddf y cyfeiriwyd ati yng Nghofnod 9 uchod, ystyried y mater hwn yn breifat gan orchymyn i'r cyhoedd adael y cyfarfod, gan y byddai'r drafodaeth yn datgelu gwybodaeth eithriedig yngylch materion ariannol neu faterion busnes unrhyw unigolyn penodol (gan gynnwys yr Awdurdod oedd yn meddu ar y wybodaeth honno).

Rhoddodd y Bwrdd Gweithredol ystyriaeth i adroddiad a oedd yn crynhoi canfyddiadau'r achos busnes i greu Teckal* ar gyfer darparu trefniadau trin a gwaredu gwastraff yn y dyfodol yn y Sir, ac yn manylu ar y camau nesaf ar gyfer sefydlu'r cwmni.

[Darn o gyfraith yr Undeb Ewropeaidd yw 'Teckal' sy'n caniatáu i gynghorau ddarparu gwasanaethau drwy endidau a reolir yn allanol heb fod yn rhaid iddynt ddilyn y rheolau a'r gweithdrefnau yngylch tendro cystadleuol].

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

10.1 cymeradwyo'r achos busnes ar gyfer sefydlu cwmni newydd sy'n cydymffurfio â gofynion Teckal a hynny ar gyfer gwasanaethau trin a gwaredu gwastraff yn y dyfodol (a reolir gan CWM ar hyn o bryd);

10.2 dirprwyo awdurdod i Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol sefydlu trefniadau'r cwmni newydd a chwblhau'r strwythurau llywodraethu, gan sicrhau cyngor cyfreithiol, ariannol a thechnegol allanol priodol fel bo'r angen (drwy ymgynghori â'r Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol dros yr Amgylchedd ac Adnoddau);

10.3 dirprwyo awdurdod i Gyfarwyddwr yr Amgylchedd a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol ddatblygu cynllun busnes manwl ar gyfer Bwrdd Rhanddeiliaid arfaethedig y Cyngor.

CADEIRYDD

DYDDIAD

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

ADRODDIAD YNGYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDD DARBODAETH EBRILL 1^{AF} 2017 I RHAGFYR 31^{AIN} 2017.

Yr Argymhellion / Penderfyniadau Allweddol Sydd eu Hangen:

Bod y Bwrdd Gweithredol yn ystyried a cymeradwyo yr adroddiad.

Y Rhesymau:

I ddarparu y gwybodaeth diweddaraf i aelodau, ynglyn a gweithgareddau'r adran Rheoli'r Trysorlys yn ystod y cyfnod Ebrill 1^{af} 2017 i Rhagfyr 31^{ain} 2017.

Ymgynghorwyd â'r pwylgor craffu perthnasol:-

Pwylgor Craffu Polisi ac Adnoddau 7^{fed} Chwefror 2018

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad NA

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyng. D.M. Jenkins (Adnoddau)

Y Gyfarwyddiaeth: Gwasanaeth Corfforaethol

Cyfarwyddwr: Chris Moore

Awdur yr Adroddiad: Anthony Parnell

Swyddi:

Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol

Rheolwr Pensiwn a Buddsodiadau Gyllidol

Rhif ffôn: 01267 224120; E-bost:CMoore@sirgar.gov.uk

Rhif ffôn: 01267 224180; E-bost:AParnell@sirgar.gov.uk

Tudalen 13

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

TREASURY MANAGEMENT AND PRUDENTIAL INDICATOR REPORT 1ST APRIL 2017 TO 31ST DECEMBER 2017

1. BRIEF SUMMARY OF PURPOSE OF REPORT.

To provide members with an update on the treasury management activities from 1st April 2017 to 31st December 2017.

DETAILED REPORT ATTACHED?	YES
----------------------------------	------------

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: C Moore Director of Corporate Services

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	NONE	YES	NONE	NONE	NONE	NONE

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

Within the requirements of the Treasury Management Policy and Strategy Report 2017-2018.

2. Finance

The authority's investments during the period returned an average return of 0.35%, exceeding the 7 day LIBID rate.

Gross interest earned on investments for the period amounted to £0.184m and interest paid on loans was £9.90m.

The Authority did not breach any of its Prudential Indicators during the period.

At the period end the investments included £0.58m of KSF investments.

The administration of KSF is expected to continue for some time again and further updates will be provided in future reports.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below
Signed: C Moore Director of Corporate Services

1. Scrutiny Committee - Not Applicable
2. Local Member(s) - Not Applicable
3. Community / Town Council - Not Applicable
4. Relevant Partners - Not Applicable
5. Staff Side Representatives and other Organisations - Not Applicable

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW:-

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
CIPFA Treasury Management in the Public Services - Code of Practice Revised 2011		County Hall, Carmarthen

Tudalen 15

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

EXECUTIVE BOARD

16TH FEBRUARY 2018

QUARTERLY TREASURY MANAGEMENT AND PRUDENTIAL INDICATOR REPORT

1st April 2017 – 31st December 2017

A QUARTERLY TREASURY MANAGEMENT REPORT

1. Introduction

The Treasury Management Policy and Strategy for 2017-2018 was approved by Council on 22nd February 2017. Section B 1.1(2) stated that Treasury Management activity reports would be made during the year. This report outlines the Treasury Management activities in the period 1st April 2017 to 31st December 2017 and satisfies the reporting requirement stated above.

2. Investments

One of the primary activities of the Treasury Management operation is the investment of surplus cash for which the Authority is responsible. As well as the Authority's own cash the County Council invests School Trust Funds and other Funds, with any interest derived from these investments being passed over to the relevant Fund.

All surplus money is invested daily on the London Money Markets. The security of the investments is the main priority. Appropriate liquidity should be maintained and return on investments the final consideration. It continues to be difficult to invest these funds as the market continues to be insecure and as a consequence appropriate counterparties are limited.

The total investments at 1st April 2017 to 31st December 2017 analysed between Banks, Building Societies, Local Authorities and Money Market Funds, are shown in the following table:

Investments	1.4.17				31.12.17			
	Call and notice £m	Fixed Term £m	Total £m	%	Call and notice £m	Fixed Term £m	Total £m	%
Banks and 100% wholly owned Subsidiaries	15.00	5.63	20.63	51	20.00	5.58	25.58	53
Building Societies	0.00	0.00	0.00	0	0.00	7.00	7.00	15
Money Market Fund	15.00	0.00	15.00	37	5.50	0.00	5.50	11
Local Authorities	0.00	5.00	5.00	12	0.00	10.00	10.00	21
TOTAL	30.00	10.63	40.63	100	25.50	22.58	48.08	100

Investments on call are available immediately on demand.
 Fixed term investments are fixed to a maturity date.

The £48.08m includes £0.58m (14.5% of original claim) invested in Kaupthing Singer and Friedlander which has been reduced from the original £4.0m by distributions.

During the period the total investments made by the Council and repaid to the Council (the turnover) amounted to £959.75m. This averaged approximately £24.43m per week or £3.49m per day. A summary of turnover is shown below:

	£m
Total Investments 1st April 2017	40.63
Investments made during the period	483.60
Sub Total	524.23
Investments Repaid during the period	(476.15)
Total Investments at 31st December 2017	48.08

The main aims of the Treasury Management Strategy is to appropriately manage the cash flows of the Council, the required short term and longer term market transactions and the risks associated with this activity. Lending on the money market secures an optimum rate of return and also allows for diversification of investments and hence reduction of risk, which is of paramount importance in today's financial markets.

The benchmark return for the London money market is the “7 day LIBID rate”. For 2017-2018 the Council has compared its performance against this “7 day LIBID rate”. For the period under review the average “7 day LIBID rate” was 0.17% whereas the actual rate the Council earned was 0.35%, an out performance of 0.18%.

This outperformance can be quantified to £98k additional interest earned compared to the “7 day LIBID rate”.

The gross interest earned on investments for the period amounted to £0.184m.

The income from investments is used by the Authority to reduce the net overall costs to the Council taxpayer.

3. Update on the investments with Kaupthing Singer & Friedlander (KSF)

A sixteenth dividend was received from the Administrators in December 2017. This equated to 0.35p in the £ and amounted to £14k principal.

As at 31st December 2017 the sum of £3.42m principal and £210k interest had been received from the Administrators, which equates to 85.5% of the claim submitted. A further dividend is expected to be paid in 2018-2019. The Administrators have upgraded their estimate of total dividends to non-preferential creditors to a minimum of 86.25%.

4. Security, Liquidity and Yield (SLY)

Within the Treasury Management Strategy Statement for 2017-2018, the Council's investment priorities are:

- Security of Capital
- Liquidity and
- Yield

The Council aims to achieve the optimum return (yield) on investments commensurate with proper levels of security and liquidity. In the current economic climate it is considered appropriate to keep investments short term to cover short term cash flow needs but also to seek out value available in significantly higher rates in periods up to 12 months with highly credit rated financial institutions.

Attached in Appendix 1 is the Investment Summary and Top 10 Counterparty Holdings (excluding the £0.58m in KSF) as at 31st December 2017.

5. Borrowing

One of the methods used to fund capital expenditure is long term borrowing. The principal lender for Local Authorities is the Public Works Loan Board (PWLB).

Under the Treasury Management Strategy it was agreed to borrow when interest rates are at their most advantageous.

The total loans at 1st April 2017 and 31st December 2017 are shown in the following table:

Loans	Balance at 01.04.17 £m	Balance at 31.12.17 £m	Net Increase/ (Net Decrease) £m
Public Works Loan Board (PWLB)	380.82	392.11	11.29
Market Loan	3.00	3.00	0.00
Salix, Invest to Save, HILS & TCL	4.15	3.85	(0.30)
TOTAL	387.97	398.96	10.99

The Salix interest free loans have been provided by an independent publicly funded company dedicated to providing the public sector with loans for energy efficiency projects.

The interest free 'Invest-2-Save' funding is to assist in the conversion of traditional street lighting to LED, which will help deliver a legacy of reduced energy costs and associated carbon taxes.

The Home Improvement Loan Scheme (HILS) repayable funding is provided by the Welsh Government to help individual home owners, small portfolio landlords, developers and charities to improve homes and increase housing supply.

The Town Centre Loan (TCL) repayable funding is provided by the Welsh Government to provide loans to reduce the number of vacant, underutilised and redundant sites and premises in town centres and to support the diversification of the town centres by encouraging more sustainable uses for empty sites and premises, such as residential, leisure and for key services.

5.1 New Borrowing

The following loans were borrowed during the period to fund the capital programme:

Loan Reference	Amount (£m)	Interest Rate	Start Date	Period	Maturity Date
506262	2.00	2.38%	14th August 2017	46yrs	28th March 2063
506263	2.00	2.38%	14th August 2017	47yrs	28th March 2064
506264	2.00	2.38%	14th August 2017	48yrs	28th March 2065
506265	2.00	2.38%	14th August 2017	49yrs	28th March 2066
506266	2.00	2.38%	14th August 2017	50yrs	28th March 2067
506570	5.00	2.36%	10th November 2017	50yrs	28th September 2067
Total	15.00				

5.2 Interest Paid

Interest paid on loans in the period was:

PWLB Interest Paid £m	Market Loan Interest Paid £m	Total Interest Paid £m
9.76	0.14	9.90

6. Rescheduling and Premature Loan Repayments

No rescheduling opportunities arose during the period and there were no premature repayments of debt.

7. Leasing

No leases were negotiated in the period ended 31st December 2017.

8. Training

Treasury Management training was delivered to members by the Council's treasury management consultants (Link Asset Services) and council officers on 4th December 2017.

9. Conclusion

The Treasury Management function for the period ended 31st December 2017 has been carried out within the policy and guidelines set in the Treasury Management Policy and Strategy 2017-2018.

B. QUARTERLY PRUDENTIAL INDICATOR REPORT

1. Introduction

As part of the 2017-2018 Budget and the Treasury Management Policy and Strategy 2017-2018 Council adopted a number of Prudential Indicators. These Indicators are designed to ensure that any borrowing or other long-term liabilities entered into for capital purposes were affordable, sustainable and prudent.

The Indicators are required by the Local Government Act 2003 and the Revised Prudential Code of Practice in order to control Capital Finance. The Prudential Code also required that those Prudential Indicators that were forward looking should be monitored and reported. Some of the indicators are monitored by officers monthly, and are only reported if they are likely to be breached, others are to be monitored quarterly by the Executive Board.

2. The Monitored Prudential Indicators

2.1 Affordability Prudential Indicator

2.1.1 Ratio of Financing Costs to Net Revenue Stream

The indicator set for 2017-2018 in the Budget was:

	2017-2018 %
Non –HRA	5.98
HRA	34.98

An examination of the assumptions made in calculating this indicator concluded that there have been no changes in the period.

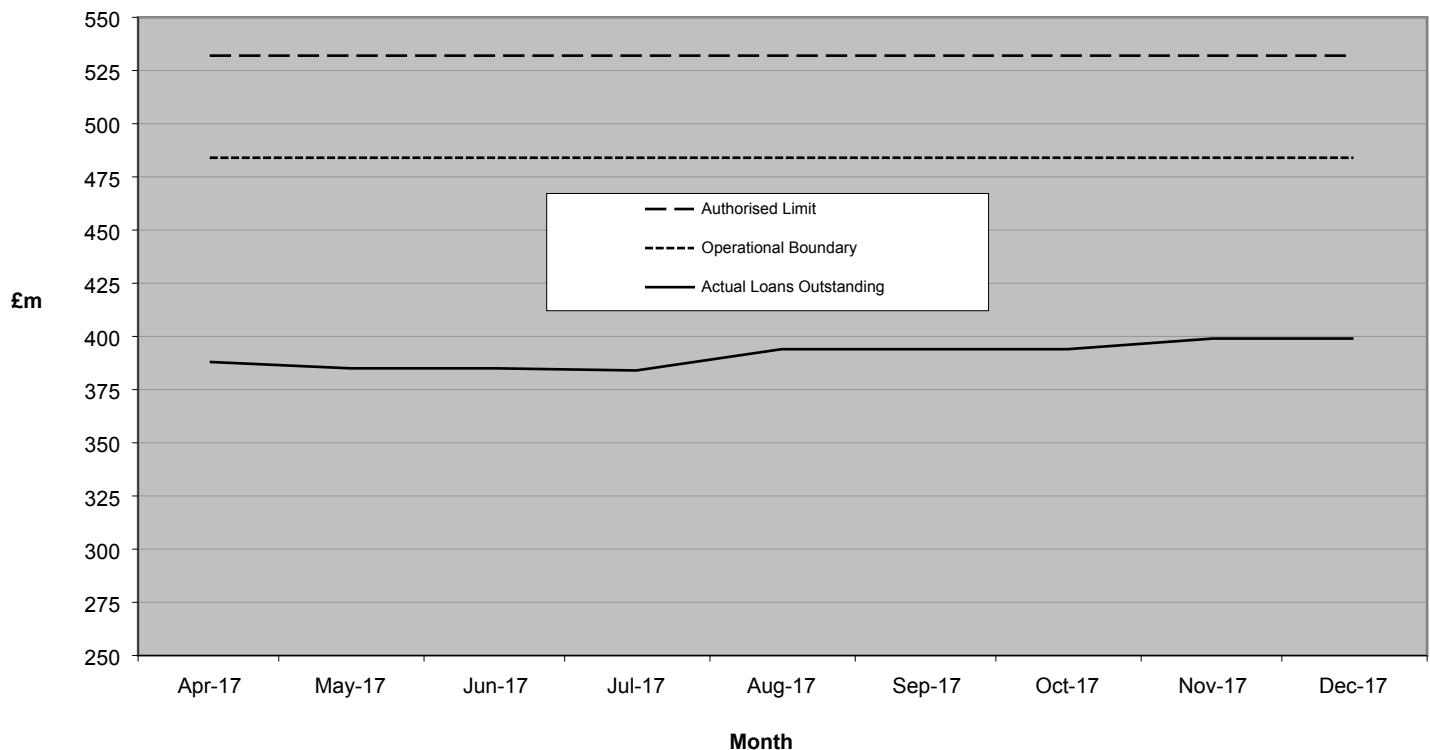
2.2 Prudence Prudential Indicators

2.2.1 The Gross Borrowing and Capital Finance Requirement (CFR) indicator

The indicator set by the Budget for Gross Borrowing and CFR was that the Director of Corporate Services envisaged no difficulty in meeting the requirement of the Gross Borrowing being less than the accumulated CFR for 2017-2018. An examination of assumptions made when calculating the Prudential Indicator show that there have been no material changes.

2.2.2 Authorised Limit and Operational Boundary

The actual value of loans outstanding must not exceed the Authorised Limit. In normal activity actual loans outstanding should be close but less than the Operational Boundary. The Operational Boundary can be breached in the short term due to adverse cash flows.

	Apr-17 £m	Jun-17 £m	Sep-17 £m	Dec-17 £m
Authorised Limit	532	532	532	532
Operational Boundary	484	484	484	484
Loans Outstanding	388	385	394	399

Neither the Authorised Limit nor the Operational Boundary have been breached.

2.3 Treasury Management Prudential Indicators

2.3.1 Interest Rate Exposure

Position as at 31st December 2017:

	Fixed Interest Rate £m	Variable Interest Rate £m	TOTAL £m
Borrowed	395.96	3.00	398.96
Invested	(28.08)	(20.00)	(48.08)
Net	367.88	(17.00)	350.88
Limit	444.00	20.00	
Proportion of Net Borrowing Actual	104.84%	(4.84)%	100.00%
Limit	150.00%	10.00%	

The authority is within limits set by the 2017-2018 indicators.

2.3.2 Maturity Structure Of Borrowing

	Structure at 31.12.17 %	Upper Limit %	Lower Limit %
Under 12 months	3.20	15	0
12 months to 2 years	1.32	25	0
2 years to 5 years	6.98	50	0
5 years to 10 years	10.27	50	0
10 years to 20 years	17.32	50	0
20 years to 30 years	20.15	50	0
30 years to 40 years	24.54	50	0
40 years and above	16.22	50	0

The authority is within the limits set by the 2017-2018 indicators.

2.3.3 Maximum principal sums invested longer than 364 days

	2017-2018 £m
Limit	10
Actual as at 31 st December 2017	NIL

3. Conclusion

For the period 1st April 2017 to 31st December 2017 the actual Prudential Indicators to be monitored by the Executive Board are within the limits set by the Budget 2017-2018 and the Treasury Management Policy and Strategy 2017-2018.

RECOMMENDATION

That Executive Board considers and approves the report.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Investment Summary as at 31st December 2017

Carmarthenshire County Council

Totals		
Total	£47,500,000	
Calls & MMFs	£25,500,000	54%
Fixed Deposits	£22,000,000	46%
Specified	£47,500,000	100%

Weighted Average		
Yield		0.49%
Maturity (Days)		
Total Portfolio	Total Portfolio	39.61
Long Term	Short Term	
AAA	-	1.00
AA	F1	99.47
A	F1	1.00
BBB	F2	33.00
CCC	C	0.00

Risk Factors		
< 1 year	£1,868	0.004%
1 - 2 years	£0	0.000%
2 - 3 years	£0	0.000%
3 - 4 years	£0	0.000%
4 - 5 years	£0	0.000%
Total Portfolio	£1,868	0.004%

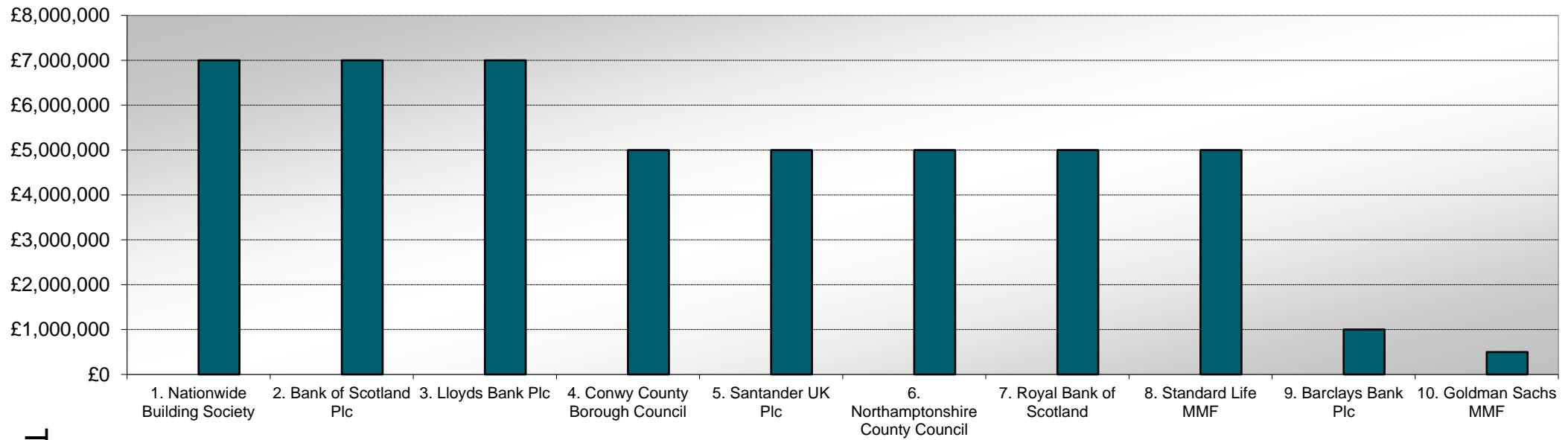
Maturity Structure		
< 1 Week	£25,500,000	54%
< 1 Month	£0	0%
2 - 3 Months	£12,000,000	25%
3 - 6 Months	£10,000,000	21%
6 - 9 Months	£0	0%
9 - 12 Months	£0	0%
12 Months+	£0	0%
Total	£47,500,000	100%

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Top 10 Counterparty Holdings

Carmarthenshire County Council

Counterparty	Principal	% of Total Holding	WAM (Days)	WAYield	WADefault
1. Nationwide Building Society	£7,000,000	14.74%	57	0.45%	0.003%
2. Bank of Scotland Plc	£7,000,000	14.74%	1	0.40%	0.000%
3. Lloyds Bank Plc	£7,000,000	14.74%	1	0.70%	0.000%
4. Conwy County Borough Council	£5,000,000	10.53%	106	0.40%	0.005%
5. Santander UK Plc	£5,000,000	10.53%	1	0.45%	0.000%
6. Northamptonshire County Council	£5,000,000	10.53%	152	0.55%	0.007%
7. Royal Bank of Scotland	£5,000,000	10.53%	33	0.65%	0.021%
8. Standard Life MMF	£5,000,000	10.53%	1	0.35%	0.000%
9. Barclays Bank Plc	£1,000,000	2.11%	1	0.30%	0.000%
10. Goldman Sachs MMF	£500,000	1.05%	1	0.30%	0.000%

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG

CYNNIG I GINYDDU NIFER Y LLEOEDD YN YSGOL GYMUNEDOL GORSLAS O 110 I 210

Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:

Argymhellir bod y Bwrdd Gweithredol yn cymeradwyo:

1. Y sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion y Cyngor o ganlyniad i'r ymgynghoriad (Amgaeir yr Adroddiad am yr Ymgynghoriad).
2. Cyhoeddi hysbysiad statudol i weithredu'r cynllun.

Rhesymau:

Er mwyn cydymffurfio â'r cyfarwyddyd a'r gweithdrefnau statudol ar gyfer ad-drefnu ysgolion.

Ymgynghorwyd â'r Pwyllgor Craffu Perthnasol: DO - Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant 25ain Ionawr 2018

Penderfynodd y Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant:

1. Nodi'r sylwadau a dderbyniwyd ac ymatebion yr Awdurdod Lleol yn dilyn y cyfnod ymgynghori;
2. I gymeradwyo i'r Bwrdd Gweithredol cyhoeddiad hysbysiad statudol i weithredu'r cynnig i gynyddu y nifer o leoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210.

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad: OES 26ain Chwefror 2018

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad: NAC OES

Aelod y Bwrdd Gweithredol sy'n gyfrifol am y Portffolio:

Cyng. Glynog Davies (Addysg a Phlant)

Y Gyfarwyddiaeth: Addysg a Phlant	Swyddi: Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant	Rhifau Ffôn / Cyfeiriadau E-bost: 01267 246522 EDGMorgans@sirgar.gov.uk
Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Gareth Morgans	Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio	01267 246471 SiDavies@sirgar.gov.uk
Awdur yr adroddiad: Simon Davies		

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD 26TH FEBRUARY 2018

MODERNISING EDUCATION PROGRAMME

PROPOSAL TO INCREASE THE CAPACITY OF GORSLAS COMMUNITY PRIMARY SCHOOL FROM 110 TO 210

Background

Gorslas Primary School is a Welsh medium primary school located in the centre of the village of Gorslas, near Cross Hands. The school has a capacity for 110 pupils between the ages of 4-11 years old. The school was established in the 1920's and caters for pupils within the area of Gorslas and the surrounding areas. Over the last few years, the demand for Welsh medium education in Carmarthenshire has been increasing and this is also true for pupil numbers at the school, where the school is currently over capacity (**further details on the capacity issues are documented within the attached Consultation Document**).

A review of the problems, difficulties and service gaps associated with the existing arrangements at Gorslas Primary school has clearly established that:

- There is a misalignment between the capacity of the school and the demand for Welsh medium education places.
- The existing school building does not meet Welsh Government standards in terms of the facilities it offers and the area space required.
- The site and buildings are insufficient in meeting the needs of the wider community.
- Staff and pupils have to transfer between the mobile classrooms and the main school building.
- There is insufficient space, indoor and outdoor, to deliver and enhance the Foundation Phase curriculum and play opportunities for all learners.
- Access/car parking at the school is limited and causes disruption at school drop off/pick up times.

On 20th June 2016, the Executive Board approved a revised Modernising Education Programme and 21st Century Schools Band A Programme. Within Carmarthenshire's Band A funding envelope of £86.7m, a scheme is being developed to provide Gorslas Primary School with a new school building which will address the issues noted above.

It is proposed that the capacity of the new school will be 210, which will allow the school to accommodate current and future demand for Welsh medium education places. The new school building will also provide space to accommodate a 30 place external nursery and facilities suitable for teaching and learning in the 21st Century. The scheme is currently in development and it is proposed that the new school building will be ready for occupation by 1st September 2019.

As it is proposed to increase the capacity of the school by more than 25% of its current capacity (110), a statutory process must be followed in accordance with the School Organisation Code 2013 to formalise this arrangement.

Proposal

Due to the increase in demand for Welsh medium education places, the Local Authority propose to increase the capacity of Gorslas Primary School from 110 to 210 from 1st September 2019 when occupation at the new school building is proposed.

In accordance with Executive Board's instructions, a formal consultation exercise was undertaken from 6th November 2017 to 17th December 2017. The results of the consultation exercise are contained in the attached Consultation Report.

The ECS Scrutiny Committee were provided the opportunity to offer comment and a recommendation to the Executive Board whether or not to publish a Statutory Notice. Should the Executive Board grant permission to proceed to Statutory Notice, the intention is to publish week beginning 5th March 2018.

If approved, following the end of the Statutory Notice period, an objection report which summarises any objections received by stakeholders, will be presented to the ECS Scrutiny Committee and Executive Board and ultimately County Council for determination.

Recommendation

That the Executive Board approves the publication of a statutory notice to implement the proposal.

DETAILED REPORT ATTACHED?	YES: Consultation Document Consultation Report
----------------------------------	---

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report.

Signed: **G. Morgans** Director of Education and Children's Services
S. Davies Modernisation Services Manager

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NONE	YES	YES	YES

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

Developments are consistent with the Authority's Welsh in Education Strategic Plan 2014-2017, Corporate Strategy and the Modernising Education Strategic Outline Programme.

2. Legal

Appropriate consultation will need to be initiated in accordance with the relevant statutory procedures.

3. Finance

Revenue implications will be catered for within the Local Management of Schools Fair Funding Scheme.

4. ICT

None

5. Risk Management Issues

Continuing with the current capacity of the school would not reflect the present position and would not address the capacity issues experienced. The statutory consultation is required to formalise the arrangements. The proposal to increase the capacity of Gorslas Primary School from 110 to 210 may impact on the demand for school places within the area. The situation will be monitored as part of the Schools Admission Process and ongoing data forecasting and analysis through the Authority's Modernising Education Programme.

6. Physical Assets

As a result of the scheme to provide Gorslas Primary School with a new school building, the school will re-locate to a new building with a capacity of 210 school places.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below:

Signed: G. Morgans Director of Education and Children's Services
S. Davies Modernisation Services Manager

- 1. Scrutiny Committee** – The Scrutiny Committee were notified of the formal consultation period.
- 2. Local Member(s)** – Cllrs. Darren Price and Aled Vaughan Owen were formally consulted with during the consultation period.
- 3. Community / Town Council** – Gorslas Community Council were formally consulted with during the consultation period.
- 4. Relevant Partners** – All relevant partners were consulted with during the consultation period.
- 5. Staff Side Representatives and other Organisations** – Staff side representatives and other organisations were consulted with during the consultation period.

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	File Ref No. / Locations that the papers are available for public inspection
Strategic Outline Programme 21 st Century Schools	Strategic Outline Programme 21 st Century Schools
Carmarthenshire's Welsh in Education Strategic Plan 2014-2017	http://gov.wales/topics/educationandskills/publications/guidance/welshmededstrat/?lang=en
MEP Biennial Review	www.carmarthenshire.gov.uk Executive Board 20 th June 2016
21 st Century Schools Website	www.21stcenturyschools.org
21 st Century Schools: Information Document (May 2010)	www.wales.gsi.gov.uk
21 st Century Schools: Information Document (May 2010) - Summary	www.wales.gsi.gov.uk
21 st Century Schools Strategic Outline Programme Template	www.wales.gsi.gov.uk
Modernising Education Programme (May 2005)	Department for Education and Children Building 2, Parc Dewi, Carmarthen.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT

DOGFEN YMGYNGHORI

Ymgynghoriad ar y cynnig i gynyddu nifer y lleoedd yn

Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

6 Tachwedd 2017

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

EICH CYNGOR ARLEINAMDANI
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

Adain Gwasanaethau Moderneiddio

Simon Davies, Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio

**Os oes angen y wybodaeth hon arnoch mewn print bras,
mewn Braille, neu ar dâp sain, cysylltwch â'r Adran
Addysg a Phlant**

Ffôn: 01267 246618

E-bost: aaprma@sirgar.gov.uk

Rhagair

Fel rhan o'i rwymedigaeth statudol i adolygu nifer a mathau'r lleoedd sydd ar gael yn ei ysgolion, mae'r Cyngor Sir wedi mabwysiadu rhaglen eang ei chwmpas a luniwyd i wella adeiladau ysgolion ac i hyrwyddo cyfleoedd dysgu. Mae'r strategaeth yn adlewyrchu'r weledigaeth a'r polisiau a sefydlwyd gan y Cyngor Sir sy'n cwmpasu'r angen i ddarparu gwasanaethau sy'n cyrraedd safonau clir – o ran cost ac ansawdd – a hynny yn y modd mwyaf darbodus ac effeithiol. Yn ein hymgyrch i wella'n barhaus y gwasanaethau sydd ar gael i bob dysgwr, mae'n ofynnol ein bod yn manteisio i'r eithaf ar yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael i'r Cyngor, a pharhau i weithio mewn partneriaeth â phawb sydd â chyfraniad i'w wneud i'r broses ddysgu ac i lesiant y plant a'u teuluoedd. Bydd angen i ysgolion y dyfodol fod yn ganolbwyt ar gyfer ystod eang o wasanaethau a drefnwyd yn bwrpasol i fodloni anghenion y gymuned mewn modd cydgysylltiedig.

Yn ffodus iawn mae gan Sir Gaerfyrddin lawer o athrawon dawnus iawn, ond mae'r newidiadau parhaus a wneir i'r cwricwlwm yn rhoi pwysau mawr ar eu sgiliau i fodloni galwadau hynod amrywiol pob plentyn. Er mor bwysig yw'r prosesau dysgu a'r sgiliau addysgu, mae'n hanfodol fod gan athrawon wybodaeth drylwyr am bynciau os yw dysgwyr, â'u hamrywiol ddoniau mewn gwahanol feysydd, i ddarganfod eu galluoedd a'u datblygu i'r eithaf.

Mae disgwyl i'r ysgolion hynny a ddyluniwyd i fodloni'r galwadau presennol ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys drwy ddulliau addysgu sy'n ysbrydoledig ac o safon uchel. Wrth gynllunio darpariaeth newydd bydd yn bwysig sicrhau bod ein hysgolion yn cynnwys yr offer priodol i hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer cynhwysiad cymdeithasol, datblygu cynaliadwy, cyfleoedd cyfartal a dwyieithrwydd. Yn ymarferol, mae gofyn inni sicrhau bod y ddarpariaeth yn adlewyrchu patrymau newidiol y boblogaeth a bod ysgolion yn y mannau iawn a bod ganddynt adeiladau a chyfleusterau sy'n addas i ddiwallu anghenion pob dysgwr yn yr unfed ganrif ar hugain.

Bydd yr ymgynghori'n dilyn y canllawiau a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru ac yn cynnwys partiōn penodol sydd â diddordeb. Bwriedir i'r wybodaeth a geir yn y ddogfen hon egluro'r cynigion yngylch eich ysgol a chynorthwyo'r broses ymgynghori.

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

Rhestr Byrfoddau

ADY	Anghenion Dysgu Ychwanegol
ND	Nifer derbyn
CSC	Cyngor Sir Caerfyrddin
CC	Cynradd Cymunedol
DFf	Dwy Ffrwd
CS	Cyfrwng Saesneg
Estyn	Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
CALL	Cyfwerth ag Amser Llawn
ALI	Awdurdod Lleol
MCYC	Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru
RhMA	Rhaglen Moderneiddio Addysg
NOR	Nifer y disgyblion ar y gofrestr
CYBLD	Data Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion
RhA	Rhan-amser
WESP	Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg
LIC	Llywodraeth Cymru
CC	Cyfrwng Cymraeg

Cynnwys

Rhif	Pwnc	Tudalen
1.	Rhagarweiniad	6
2.	Y Cyd-destun – y Trefniadau Presennol (<i>Status quo</i>)	7
3.	Gwerthusiad o'r Trefniadau Presennol	14
4.	Yr Amcanion	17
5.	Dewisiadau ar gyfer Newid	19
6.	Y Cynnig	22
7.	Y Broses Statudol	26
Atodiad A	Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned	30
Atodiad B	Asesiad o'r Effaith ar yr Iaith Gymraeg	32
Atodiad C	Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	33
Atodiad D	Proffil Ardal	40
Atodiad E	Proforma Ymateb	45

1. Rhagarweiniad

Mae cyfrifoldeb cyfreithiol ar Gyngor Sir Caerfyrddin i adolygu nifer a math yr ysgolion sydd ganddo yn yr ardal ac a yw'n llwyddo ai peidio i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau a'r cyfleusterau sydd ar gael i ddarparu'r cyfleoedd y mae plant yn eu haeddu.

Fel rhan o'r broses hon mae'r Cyngor wedi cyhoeddi ei weledigaeth ar gyfer y dyfodol o ran holl ysgolion cynradd y Sir. Mae hyn yn cynnwys ymgynghori ynghylch y trefniadau addysg yn y dyfodol yn ardal Gors-las. Mae'r cynigion ynghylch newid a gaiff eu nodi yn y ddogfen hon yn cyd-fynd â'r amcan tymor hir hwnnw.

Nod y ddogfen hon yw rhoi hwb i'r broses ymgynghori drwy egluro'r dewis a ffafrir gan yr Awdurdod ar gyfer darparu addysg gynradd yn y dyfodol i ddisgyblion ardal Gors-las. Mae'r ddogfen yn cynnig cyfle i ymgynghori gyflwyno unrhyw sylwadau neu gynigion eraill yr hoffent iddynt gael eu hystyried.

Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a benwyd gan Lywodraeth Cymru fel y'u datganwyd yn y Côd Trefniadaeth Ysgolion (2013). Bydd yn cynnwys y bobl y pennwyd bod ganddynt fuddiant yn y mater, gan gynnwys llywodraethwyr a staff yr ysgolion, y rhieni a'r disgylion.

Bwriedir i'r newidiadau ffurfiol gael eu rhoi ar waith o fis Medi 2019 pan argymhellir symud i mewn i'r adeilad newydd.

Prif ddiben y ddogfen hon yw darparu gwybodaeth a chasglu sylwadau'r partiōn penodol sydd â diddordeb. Efallai y carech ddefnyddio'r ffurflen ymateb a geir yn **Atodiad E** ar dudalen olaf y ddogfen hon neu drwy anfon neges e-bost at: aaprma@sirgar.gov.uk er mwyn cyflwyno unrhyw ymateb.

2. Y Cyd-destun – y Trefniadau Presennol (*Status quo*)

2.1 Y Cefndir

Mae Ysgol Gynradd Gors-las yn ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg yng nghanol pentref Gorslas ger Cross Hands. Mae'r gan yr ysgol le i 110 o ddisgyblion rhwng 4 ac 11 oed. Sefydlwyd Ysgol Gynradd Gors-las yn 1920au ac mae'n darparu ar gyfer disgyblion o ardal Gors-las a'r ardaloedd cyfagos. Yn ystod y blynnyddoedd diwethaf, mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn Sir Gaerfyddin wedi bod yn cynyddu ac mae hyn hefyd yn wir am niferoedd y disgyblion yn yr ysgol, lle mae nifer y disgyblion ar hyn o bryd yn uwch na'r lleoedd sydd ar gael.

Roedd adolygiad o'r problemau, yr anawsterau a'r bylchau yn y gwasanaeth a oedd yn gysylltiedig â'r trefniadau presennol yn Ysgol Gynradd Gors-las wedi nodi'r canlynol yn glir:

- Bod diffyg cysondeb rhwng nifer y lleoedd yn yr ysgol a'r galw am leoedd mewn addysg cyfrwng Cymraeg.
- Nid yw adeilad presennol yr ysgol yn bodloni safonau Sir Gaerfyddin o ran y cyfleusterau sy'n cael eu cynnig a'r gofod sy'n ofynnol.
- Nid yw'r safle na'r adeiladau yn ddigonol o ran bodloni anghenion y gymuned ehangach.
- Mae'n rhaid i staff a disgyblion symud rhwng yr ystafelloedd dosbarth symudol a phrif adeilad yr ysgol.
- Nid oes digon o le, dan do nac yn yr awyr agored, i ddarparu a gwella cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen a chyfleoedd chwarae ar gyfer pob dysgwr.
- Mae'r mynediad/meysydd parcio yn yr ysgol yn gyfyngedig ac yn tarfu ar yr ysgol yn ystod cyfnodau gollwng/casglu plant.

O ganlyniad, mae'n fwriad gan yr Awdurdod Lleol i ddarparu adeilad ysgol newydd i Ysgol Gynradd Gors-las sy'n addas ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} ganrif gyda lle ar gyfer meithrinfa allanol. O ran adeilad newydd yr ysgol, y cynnig yw cynyddu nifer y lleoedd yn yr ysgol o 110 i 210 pan fydd adeilad newydd yr ysgol yn barod. Mae'r cynnig ar gyfer Gors-las yn elfen hanfodol o'r Rhaglen Moderneiddio Addysg oherwydd bydd yn sicrhau elfen allweddol o'r ddarpariaeth strategol o ran addysg gynradd yn y dyfodol yn ardal Gorslas.

2.2 Yr ysgolion y gallai'r cynnig hwn effeithio arnynt

Mae dalgylch Ysgol Gynradd Gors-las wedi'i amgylchynu gan yr Ysgolion Cynradd Cymunedol canlynol:

Ysgol Gynradd Maes-y-bont, Maes-y-bont, Llanelli, SA14 7SU

Ysgol Gynradd Cefneithin, Cefneithin, Llanelli, SA14 7DE

Ysgol Gynradd Cross Hands, Cross Hands, Llanelli, SA14 6SU

Ysgol Gynradd Saron, Saron, Rhydaman, SA18 3LH

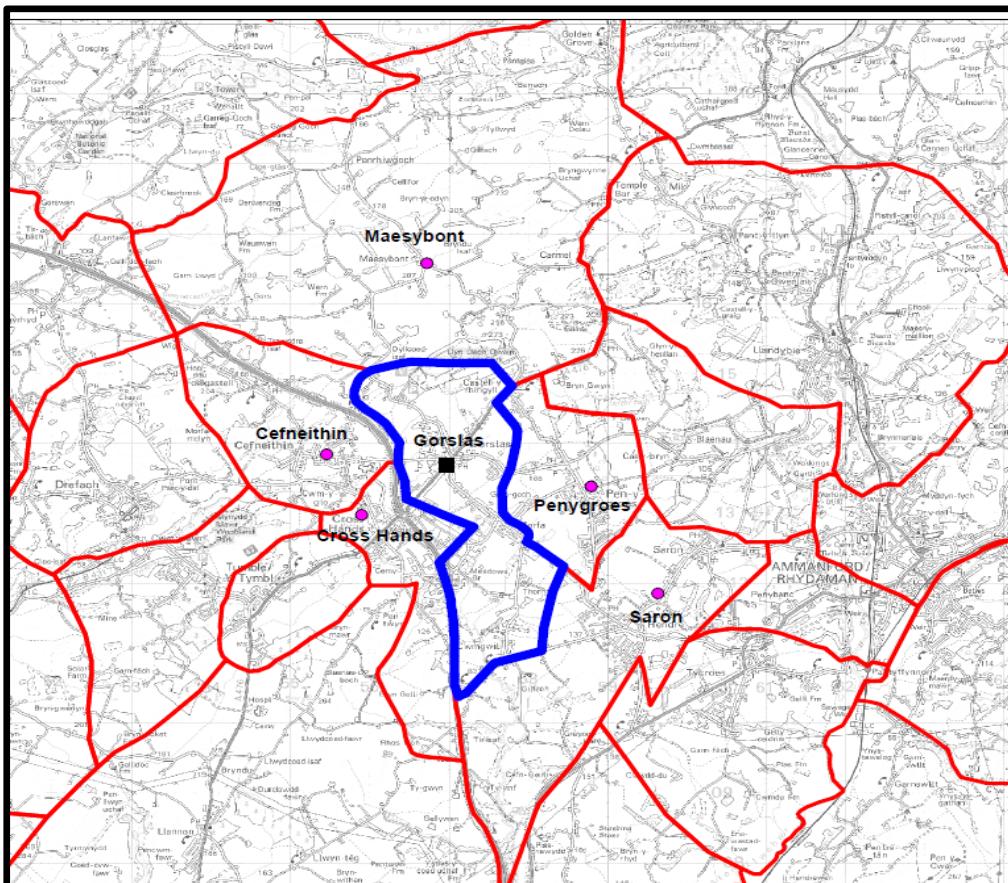
Ysgol Gynradd Pen-y-groes, Pen-y-groes, Llanelli, SA14 7NT

2.3 Gwybodaeth Gyffredinol am yr Ysgolion

Enw'r Ysgol	Y Math o Ysgol	Categori laith	Nifer Derbyn	Lleoedd	Nifer y Disgyblion – CYBLD Ionawr 2017	Disgyblion oed meithrin – CYBLD Ionawr 2017	Cyfanswm Cyfrif Pennau – CYBLD Ionawr 2017	Ystod Oedran
Gors-las	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	13	110	107	15	122	4-11
Maes-y-bont	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	5	44	22	1	23	4-11
Cefneithin	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	12	97	69	7	76	4-11
Cross Hands	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	19	168	118	26	144	3-11
Saron	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	30	240	208	21	229	4-11
Pen-y-groes	Cynradd Cymunedol	Cyfrwng Cymraeg	23	186	171	10	181	4-11

CC –Cyfrwng Cymraeg

Mae'r diagram canlynol yn amlinellu dalgylchoedd yr ysgolion sy'n amgylchynu Ysgol Gynradd Gors-las.

2.4. Nifer y Disgyblion

Mae'r tabl isod yn dangos nifer y disgyblion ar gyfer ysgol Gynradd Gors-las ym mis Ionawr 2017 ac yn y pedair blynedd flaenorol:

Ysgol Gynradd Gors-las	3 oed (RhA)	3 oed	4 oed (RhA)	4 oed	5 oed	6 oed	7 oed	8 oed	9 oed	10 oed	Nifer y Disgyblion	Disgyblion Oed Meithrin	Cyfanswm Pennaeth Cyfrif
Ion-17	0	15	0	15	14	16	14	23	13	12	107	15	122
Ion-16	0	3	0	14	16	12	21	13	14	18	108	3	111
Ion-15	0	6	0	15	10	22	13	14	19	13	106	6	112
Ion-14	0	6	0	10	22	13	14	20	13	13	105	6	111
Ion-13	0	5	0	23	15	14	20	13	13	12	110	5	115

2.5 Rhagamcaniad ynghylch Nifer y Disgyblion

Mae'r tabl canlynol yn dangos cyfanswm gwirioneddol y disgyblion a rhagamcanion y disgyblion dros y pum mlynedd nesaf ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las.

Cyfanswm Gwirioneddol Disgyblion (Cyfanswm Cyfrif Pennau) Ion-2017	Rhagamcanion - Cyfanswm Disgyblion (Cyfanswm Cyfrif Pennau)					
	Ion-2018	Ion-2019	Ion-2020	Ion-2021	Ion-2022	
Ysgol Gynradd Gors-las	122	127	129	122	124	124

2.6 Gwybodaeth am Nifer y Lleoedd ar gyfer Disgyblion

Cafodd y dull cyfrifo lleoedd ysgol ei newid yn 2006 yn sgil gweithredu "Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru" (MCSW) sef canllawiau newydd Llywodraeth Cymru a gafodd eu gweithredu gan yr Awdurdod yn 2008. Cyn 2008, y dull Cofrestru Mwy Agored (MOE) a ddefnyddiwyd. Mae'r tabl canlynol yn dangos y lleoedd gwag sydd yn Ysgol Gynradd Gors-las.

	Lleoedd MSCW				
	Ion-17	Ion-16	Ion-15	Ion-14	Ion-13
Nifer y Lleoedd – Ysgol Gynradd Gors-las	97	95	104	104	104
Nifer y Disgyblion	107	108	106	105	110
Nifer y Disgyblion yn ormod	+10	+13	+2	+1	+6
% Nifer y Disgyblion yn ormod	10.30%	13.68%	1.92%	0.96%	5.77%

Fel y gellir gweld o'r tabl, mae mwy o blant yn Ysgol Gynradd Gors-las na'r lleoedd sydd ar gael a hynny ers nifer o flynyddoedd. Bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol sylweddol ar nifer y lleoedd yn yr ysgol, fel y dangosir yn glir yn y tabl.

2.7 Data Presenoldeb Ysgolion

Mae gwella presenoldeb yn flaenorriaeth genedlaethol. Os nad yw'r plant yn yr ysgol ni allant ddysgu.

Mae'r Awdurdod yn dadansoddi ac yn rhannu data ar gyfer pob ysgol gynradd bob hanner tymor er mwyn helpu ysgolion i hoelio sylw ar bresenoldeb. Mae'r dadansoddiad yn defnyddio data am ddisgyblion ym mlynnyddoedd 1 i 6, ac mae'n defnyddio'r un dull â'r ffurflen presenoldeb statudol bob mis Medi. Mae'r tabl canlynol yn dangos y data presenoldeb diweddaraf ar gyfer yr ysgol:

Ysgol	Data Presenoldeb 13/14	Data Presenoldeb 14/15	Data Presenoldeb 15/16
Ysgol Gynradd Gors-las	94.6	94.9	94.4

2.8 Y Cyfleusterau o ran Adeiladau

Cafodd Ysgol Gynradd Gors-las ei hadeiladu yn y 1920au ac mae ar safle gwastad yng nghanol y pentref. Mae'r gan yr ysgol waliau o frics a tho traddodiadol wedi'i wneud o lechi gydag estyniad corridor â tho gwastad yn y blaen ac estyniad yn y cefn sy'n cynnwys y cyfleusterau tai bach.

Cafwyd y wybodaeth ganlynol o'r arolwg eiddo diweddaraf a gynhaliwyd yn yr ysgol yn 2010 gan EC Harries fel rhan o asesiad Rhaglen Genedlaethol Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif o'r holl ysgolion yng Nghymru ar ran yr Awdurdod.

Gosodwyd yr ysgolion mewn bandiau rhwng A a D yn ôl cyflwr yr adeiladau, ac yn nhreft blaenoriaeth rhwng 1 a 3 yn ôl pryd yr argymhellid y dylid gwneud y gwaith

Cyflwr	
A	Da (Dim dirywiad)
B	Boddhaol (Peth dirywiad mân)
C	Gwael (Dirywiad sylweddol)
D	Gwael (Wedi cyrraedd diwedd ei oes)

Blaenoriaeth	
1	Brys (Blwyddyn 1)
2	Hanfodol (Blwyddyn 2)
3	Dymunol (Blynnyddoedd 3 i 5)

Hefyd gosodwyd addasrwydd yr adeilad fel adnodd addysg mewn bandiau rhwng A a D fel y mae'r tabl canlynol yn ei ddangos:

Addasrwydd	
A	Da – (Lefelau addas ar gyfer addysgu, dysgu a llesiant yn yr ysgolion
B	Rhesymol - Yn cael effaith niweidiol ar ymddygiad / morâl a rheolaeth
C	Gwael – yn rhwystr i'r dulliau addysgu
D	Gwael - Sefyllfa ddifrifol a / neu yn methu addysgu'r cwricwlwm

Mae canfyddiadau o'r arolwg ar gyfer ysgol Gynradd Gors-las fel a ganlyn:

Ysgol	Cyflwr	Addasrwydd:
Ysgol Gynradd Gors-las	B3	B

Ym mis Hydref 2015, cynhaliodd yr Awdurdod ymarferiad pen desg pellach i adolygu adeiladau presennol yr ysgol. Penderfynwyd bod y cyflwr Ysgol Gynradd Gorslas **wedi dirywio** yn ystod y cyfnod hwn.

Ysgol	Cyflwr	Addasrwydd:
Ysgol Gynradd Gors-las	C	B

2.9 Y System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion

Ym mis Medi 2014, cyhoeddodd y Gweinidog Addysg a Sgiliau y byddai System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion yn cael ei chyflwyno. Nid system sy'n seiliedig ar ddata'n unig ydyw. Mae safon yr arweinyddiaeth, yr addysgu a'r dysgu yn ein hysgolion yn cael eu hystyried hefyd. Ni fydd y system yn disodli adroddiadau Estyn. Bydd Estyn yn parhau i arolygu ysgolion ac wrth wneud hynny bydd y system genedlaethol ar gyfer categoreiddio ysgolion yn cael ei gwirio gan ddo'n allanol.

Mae'r system newydd yn gwerthuso ac yn asesu ysgolion ac yn eu rhoi mewn categori cefnogaeth ar sail y wybodaeth ganlynol:

- Ystod o fesurau perfformiad a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru.
- Hunanwerthusiad cadarn gan yr ysgol o'i gallu i wella o ran arweinyddiaeth ac o ran addysgu a dysgu.
- Asesiad o hunanwerthuso'r ysgol gan gynghorwyr her yn y consortia rhanbarthol, a gymeradwyir gan yr awdurdod lleol.

Bydd y system gategoreiddio newydd yn rhoi darlun clir a theg o gynnydd ysgol. Mae pennu categori ysgol yn broses dri cham. Yn gyntaf, ar ôl i'r data perfformiad a'r hunanwerthuso gael eu dadansoddi, caiff categori cefnogaeth drafft ei bennu ar gyfer pob ysgol. Caiff y categori hwn ei drafod â'r ysgol gan gonsortia rhanbarthol ac yna cytunir arno gyda'r awdurdod lleol.

Mae pedwar categori cefnogaeth:

Categori Gwyrdd	Cefnogaeth	Ysgol effeithiol iawn sy'n cael ei chynnal yn dda, sydd ag arweinyddiaeth gref ac sy'n glir ynghylch ei blaenoriaethau ar gyfer gwella. Mae gan yr ysgolion hyn hanes o godi'r safonau a gyflawnir gan y disgyblion ac mae ganddynt y gallu i roi cefnogaeth i ysgolion eraill wneud yn well.
Categori Melyn	Cefnogaeth	Ysgol effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda ac yn gwybod y meysydd y mae angen iddi eu gwella. Trwy ddynodi'r gefnogaeth gywir a chymryd camau, mae ganddi'r potensial i wneud hyd yn oed yn well.
Categori Oren	Cefnogaeth	Ysgol sydd angen gwella ac sydd angen cymorth i nodi'r camau ar gyfer gwella neu ar gyfer sicrhau bod newid yn digwydd yn gyflymach. Trwy drafodaethau â'r gwasanaeth gwella ysgolion rhanbarthol a'r awdurdod lleol, bydd yr ysgol yn derbyn pecyn cymorth sydd wedi'i lunio'n unswydd ar ei chyfer.
Categori Coch	Cefnogaeth	Ysgol sydd angen gwella fwyaf a bydd yn derbyn cymorth dwys ar unwaith. Bydd y cynnydd yn cael ei fonitro'n fanwl er mwyn sicrhau bod y gwelliannau angenrheidiol yn digwydd mor gyflym â phosibl.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r data ar gyfer ysgol Gynradd Gors-las ar gyfer 2016/2017;

Ysgol	Grŵp Safonau*	Gallu'r Ysgol i Wella*	Categori Cefnogaeth
Gors-las	1	B	Melyn

* Y Fframwaith a'r mein prawf ar gyfer hunanwerthuso a'r gallu i hunan-wella mewn perthynas ag arweinyddiaeth, addysgu a dysgu (grŵp safonau 1 – 4, gyda 1 yn y grŵp uchaf a 4 yn yr isaf), a'r gallu i wella (A – D, ysgolion â gallu gwella o safon A ac

sy'n dangos y gallu mwyaf i wella a'r rhai sydd â gallu gwella o safon D ac sy'n dangos y gallu lleiaf i wella).

Fel y gwelir yn y tabl uchod mae Ysgol Gynradd Gors-las wedi'i chategoreiddio yn y categori Melyn sy'n golygu ei bod yn ysgol effeithiol sy'n gwneud yn dda ac sy'n gwybod y meysydd y mae angen iddi eu gwella.

2.10 Arolygiadau Estyn

Fel rhan o raglen genedlaethol o arolygu ysgolion, mae Estyn yn comisiynu adolygiadau o bob ysgol. Cynhaliwyd yr adolygiad diweddaraf o Ysgol Gynradd Gors-las gan Estyn ym mis Mawrth 2014 a gall ymgylgorion gyrchu'r canfyddiadau naill ai drwy wefan Estyn sef www.estyn.llyw.cymru neu gallwch ofyn i'r Awdurdod Lleol am gopi. (mae'n bosibl y codir tâl am lungopio.)

Yn ystod pob arolygiad, nod arolygwyr yw ateb tri chwestiwn allweddol. Mae arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol yr ysgol a'r rhagolygon gwella. Yn y gwerthusiadau hyn, mae'r arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt:

Dyfarniad	Beth mae'r dyfarniad yn ei olygu
Rhagorol	Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector.
Da	Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol.
Digonol	Mae'r cryfderau'n drech na'r meysydd sydd i'w gwella.
Anfoddhaol	Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwyo'r cryfderau.

Dangosir dyfarniadau'r arolygiad yn y tabl canlynol ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las:

Crynodeb	Barn yr Arolygiad
Perfformiad presennol yr ysgol	Digonol
Rhagolygon gwella'r ysgol	Da
Cwestiynau Allweddol	Barn yr Arolygiad
Pa mor dda yw'r deilliannau?	Digonol
Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	Da
Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?	Da

Yn dilyn yr arolygiad ym mis Mawrth 2014, roedd Estyn wedi gwerthuso cynnydd yr ysgol yn ystod ymweliad monitro ym mis Mehefin 2015. Dyfarnwyd bod yr ysgol wedi gwneud cynnydd da o ran materion allweddol ar gyfer gweithredu ac felly roedd yr

ysgol wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o ysgolion y mae arnynt angen eu monitro gan Estyn.

3. Gwerthusiad o'r Trefniadau Presennol

3.1 Ansawdd a safonau mewn addysg

3.1.1 Deilliannau (safonau a lles)

Fel y nodwyd yn adran 2.10, cynhaliodd Estyn arolygiad yn Ysgol Gorslas ym mis Mawrth 2014, gan farnu bod ei Pherfformiad Presennol yn 'Ddigonol' a bod ei Gallu i Wella yn 'Dda.' Yn sgil cynnydd da'r ysgol ar sail yr argymhellion, cafodd yr ysgol ei thynnu ymaith o gategori 'Monitro' Estyn ym mis Mehefin 2015. Ers hynny, mae'r ysgol wedi parhau i gryfhau ac i wella deilliannau'r disgyblion, gan ennill statws Grŵp 1 Safonau Llywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2017. Mae hyn yn dangos bod y Dangosydd Pynciau Craidd ar ddiwedd CA2 wedi parhau i wella dros y pedair blynedd diwethaf yn ogystal â gwelliannau mewn meysydd penodol eraill o ran y deilliannau ar ddiwedd y Cyfnod Allweddol. Yn ogystal â llwyddiannau o'r fath, mae'r ysgol yn canolbwytio'n gryf ar ddatblygu llesiant pob disgybl. Ceir digon o dystiolaeth o hyn wrth i ddisgyblion ddangos llawer o ddealltwriaeth, gofal a chwrteisi. Mae'r ysgol yn ymfalchïo yn safonau ymddygiad y disgyblion a'u llesiant emosiynol. Mae hyn yn gyfraniad sylweddol i ethos sy'n hyrwyddo ac yn cefnogi addysg effeithiol drwy'r ysgol i gyd.

3.1.2 Y Ddarpariaeth

Mae'r ysgol yn parhau i wella a mireinio ei darpariaeth ar gyfer y disgyblion i gyd a hynny mewn modd creadigol a chynaliadwy. Mae'r staff yn rhyngweithio'n dda drwy gyfrwng systemau cynllunio cydweithredol sy'n effeithiol wrth gynnal ethos cryf yr ysgol, sef ymagwedd gymunedol, ar y cyd, sy'n canolbwytio ar ddisgwyliadau uchel. Mae'r gwaith hwn wedi arwain at gynnydd a gwelliant, a hynny'n flynyddol ledled yr ysgol. Mae ymyriadau effeithiol yn cael eu hestyn i bob disgybl sydd ag anghenion unigol penodol. Caiff y rhain eu nodi'n gynnar ac mewn modd cefnogol, gan gysylltu â rhieni a phartneriaid i sicrhau darpariaeth o'r lefel uchaf sy'n berthnasol i bob plentyn. Mae ansawdd yr addysgu yn parhau i ffynnu ac mae'n elwa ar dargedu'n benodol feysydd megis strategaethau Asesu ar gyfer Dysgu, cysondeb wrth roi adborth a marciau i ddisgyblion, ac ati. Mae darpariaeth yr ysgol hefyd yn elwa'n fawr ar gael tîm effeithiol o staff cymorth sy'n cydweithredu'n agos ag athrawon a disgyblion.

3.1.3 Arweinyddiaeth a Rheolaeth

Mae'r Corff Llywodraethu, y Pennaeth a'r staff yn rhannu gweledigaeth frwd frydig a phendant ar gyfer eu hysgol. Mae model effeithiol o arweinyddiaeth wasgaredig wedi datblygu yn yr ysgol gan arwain at welliannau clir o ran darpariaeth a deilliannau'r disgyblion. Mae diwylliant parhaus o osod disgwyliadau uchel yn bodoli ledled yr ysgol. O ganlyniad, mae athrawon, staff a llywodraethwyr yn weithgar, yn angerddol

ac yn canolbwytio'n llwyr ar ddatblygu pob plentyn i'w lawn botensial, a hynny mewn amgylchedd cwbl gynhwysol. Mae'r ysgol yn elwa ar ddulliau eang ac effeithiol o weithio mewn partneriaeth â rhieni, y gymuned, rhwydweithiau ysgolion ac asiantaethau cymorth amrywiol.

3.1.4 Effaith y cynnig ar Ansawdd a Safonau o ran Addysg

Bydd y ddarpariaeth arfaethedig, ddiwygiedig yn rhoi cyfle i bob disgybl a addysgir ar hyn o bryd yn Ysgol Gorslas elwa ar amgylchedd addysgol gwell. Bydd hyn yn hwyluso gwelliant pellach o ran y safonau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth dda sy'n bodoli eisoes.

3.2 Yr angen am leoedd a'r effaith ar hygyrchedd ysgolion

Mae'r Awdurdod Lleol wedi ystyried a oes lleoedd digonal ar gael a'r galw tebygol am leoedd yn y dyfodol. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn Sir Gaerfyddin wedi cynyddu ac mae hyn hefyd yn wir am y galw yn Ysgol Gynradd Gors-las, gan fod mwy o blant yn yr ysgol na'r lleoedd sydd ar gael ar hyn o bryd. Fel y gwelir yn adran 2.6, mae nifer disgyblion yr ysgol yn fwy na'r lleoedd sydd ar gael ers y pum mlynedd diwethaf ac o ganlyniad gosodwyd ystafell ddosbarth symudol ym mis Medi 2015, gydag ystafell symudol ychwanegol yn cael ei gosod yn barod ar gyfer blwyddyn academaidd 2017/2018.

Yn ogystal, yn seiliedig ar ddata CYBLD Ionawr 2017:

Nifer y disgyblion sy'n byw o fewn dalgylch ysgol Gynradd Gors-las sy'n mynchu Ysgol Gynradd Gorslas	78
Nifer y disgyblion sy'n byw o fewn dalgylch ysgol Gynradd Gors-las ond sy'n mynchu ysgolion eraill	140
Cyfanswm nifer y disgyblion sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Gynradd Gors-las	218

Er nad yw'r holl ddisgyblion sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Gynradd Gors-las yn mynchu'r ysgol ar hyn o bryd, mae'r Awdurdod Lleol yn cynnig cynyddu nifer y lleoedd yn yr ysgol o 110 i 210 er mwyn rheoli'r galw presennol a'r galw yn y dyfodol am addysg cyfrwng Cymraeg.

3.3 Adnoddau addysg a goblygiadau ariannol eraill

3.3.1 Lleoedd gwag /Materion ynghyllch lleoedd

Fel y nodir yn adran 2.6, mae mwy o ddisgyblion yn yr ysgol ar hyn o bryd na'r lleoedd sydd ar gael ac mae hyn wedi bod yn wir dros y blynyddoedd diwethaf. O ganlyniad, gosodwyd ystafell ddosbarth symudol ym mis Medi 2015 ac ystafell ddosbarth symudol ychwanegol yn barod ar gyfer blwyddyn academaidd 2017/2018. Gan fod diffyg cysondeb clir rhwng nifer y lleoedd yn yr ysgol a'r galw am leoedd mewn addysg cyfrwng Cymraeg, bydd y cynnig hwn yn lliniaru'r problemau o ran

nifer y lleoedd yn yr ysgol ac yn sicrhau bod nifer digonol o leoedd ar gael i ddarparu ar gyfer y galw yn y dyfodol.

3.3.2 Costau Cludiant

Bydd trefniadau cludiant yn cael eu gwneud yn unol â pholisi'r Cyngor Sir ar gyfer cludo o'r cartref i'r ysgol. Ni fydd dim newid i'r costau trafnidiaeth.

3.3.3 Costau cyfalaf/ Derbyniadau cyfalaf

Yn rhan o amlen gyllid Band A Ysgolion 21^{ain} Ganrif sydd werth £86.7m mae cynllun yn cael ei ddatblygu i ddarparu adeilad ysgol newydd i Ysgol Gynradd Gors-las. Cyllidir y buddsoddiad hwn yn gyfartal rhwng Llywodraeth Cymru a'r Awdurdod Lleol yn amodol ar Lywodraeth Cymru yn cymeradwyo'r achos busnes.

Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf a geir o ganlyniad i'r cynllun i ddarparu adeilad ysgol newydd ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las yn cael eu hail-fuddsoddi yn y Rhaglen Moderneiddio Addysg.

3.3.4 Cyllidebau Ysgolion

Ar sail data 2017/18 y gost gyllidebol fesul disgybl yw £3,354 yn Ysgol Gynradd Gors-las, sydd yn is na chyfartaedd y sir o £3,649.

4. Yr Amcanion

Ein gweledigaeth yn Sir Gaerfyrddin yw darparu ysgolion dichonol, cynaliadwy ac effeithlon sy'n addas ar gyfer yr 21ain Ganrif a hynny drwy gael yr ysgol iawn yn y lle iawn ar gyfer y disgyblion presennol a disgyblion y dyfodol, gan sicrhau bod pob plentyn yn cael cyfleoedd dysgu o safon. Ein nod tymor hir, dan Raglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif yw creu, yn yr ysgol, amgylchedd dysgu a fydd yn diwallu anghenion y cymunedau ac yn cynnig y ddarpariaeth ddysgu orau i'r ardal.

Cenhadaeth ein Rhaglen Moderneiddio Addysg yw:

"trawsnewid y rhwydwaith o ysgolion meithrin, cynradd ac uwchradd sy'n gwasanaethu'r sir yn adnodd effeithiol o safbwyt strategol a gweithredol a fydd yn bodloni'r angen ar hyn o bryd ac yn y dyfodol ar gyfer addysg yn yr ysgol a'r gymuned, a buddsoddi lle bo'n briodol er mwyn datblygu a gwella mannau, adeiladau a seilwaith er mwyn sicrhau bod ysgolion wedi'u lleoli, eu dylunio, eu hadeiladu neu eu haddasu'n briodol i feithrin datblygiad cynaliadwy pobl a chymunedau Sir Gaerfyrddin."

Amcanion strategol ein Rhaglen Moderneiddio Addysg yw:

- Datblygu rhwydwaith ysgolion sy'n gynaliadwy'n addysgol ac yn defnyddio adnoddau'n effeithlon yn y tymor hir.
- Datblygu strwythur darpariaeth sy'n golygu y gall pob lleoliad dysgu ddarparu addysg o ansawdd uchel ar gyfer ei holl ddysgwyr cofrestredig, naill ai fel sefydliad unigol neu fel rhan o ffederasiwn ffurfiol neu drefniant cydweithredol gyda lleoliadau neu ddarparwyr eraill.
- Datblygu seilwaith ym mhob ysgol sy'n eu galluogi i ddarparu addysg yn yr 21ain ganrif ac sy'n cefnogi gwireddu'r amcanion craidd ar gyfer codi safonau addysgol a chynnal perfformiad o safon uchel.
- Darparu dull strategol o ran buddsoddiadau cyfalaf, ac integreiddio hynny â rhaglen i resymoli'r ddarpariaeth ledled y rhwydwaith ysgolion er mwyn cyflenwi'r galw yn effeithiol.
- Ailadeiladu, aifodelu, adnewyddu neu foderneiddio'r holl ysgolion sydd i'w cadw yn y tymor hir, er mwyn iddynt gydymffurfio, i'r graddau y mae hynny'n ymarferol, â'r safonau dylunio a fabwysiadwyd.
- Cyfrannu at gyflawni amcanion polisi ehangach, er enghraift, adnewyddu ac adfywio cymunedol, ffyrdd iach o fyw ac ati, trwy ddatblygu seilwaith galluogi priodol.

- Gwella effeithlonrwydd a dichonoldeb addysgol y sector ysgolion drwy leihau nifer y lleoedd gwag hyd at lefel resymol, a hwyluso, lle bo hynny'n ymarferol, y dewisiadau a fynega'r rhieni gan ymateb yn effeithiol i newidiadau demograffig.
- Cyflunio ysgolion a buddsoddi mewn safleoedd ysgolion modern fel bod yr holl system ysgolion yn Sir Gaerfyrddin yn gallu cefnogi'r gwaith o roi'r Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion ar waith mewn modd effeithiol a sicrhau canlyniadau sy'n gwella i blant a phobl ifanc.

Mae amcanion strategol y Rhaglen Moderneiddio Addysg yn cyd-fynd yn dda â'r amcanion cenedlaethol;

- Gwell amgylcheddau dysgu i blant, ynghyd â gwell deilliannau addysgol.
- Arbed mwy o arian trwy ddefnyddio adnoddau'n well er mwyn gwella effeithlonrwydd a chost-effeithiolrwydd yr ystad addysg.
- Cael system addysg sy'n fwy cynaliadwy gan leihau costau rheolaidd a'r ôl troed carbon.

5. Dewisiadau ar gyfer Newid

Wrth ddatblygu dewis a ffefrir, bu'r Awdurdod yn ystyried amrywiaeth o ddewisiadau. Cafodd pob dewis ei werthuso mewn perthynas ag amcanion a mein prawf allweddol, a hynny er mwyn pennu pa ddewis oedd yn gweddu orau i ddyhead Sir Gaerfyrddin er mwyn darparu ysgol ddichonadwy a chynaliadwy sy'n addas ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} Ganrif.

5.1 Y Prif Ddewisiadau dan Ystyriaeth

Dewis 1	Y sefyllfa bresennol – Cadw'r ysgol ar y ffurf bresennol heb unrhyw fuddsoddiad.
Dewis 2	Darparu 30 yn rhagor o leoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las (drwy osod ystafell ddosbarth symudol).
Dewis 3	Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las i 180 (drwy adnewyddu'r adeilad ysgol presennol ac adeiladu bloc newydd ar y safle presennol).
Dewis 4	Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las i 210 (drwy ddarparu adeilad newydd).

5.2 Manteision/Anfanteision Pob Dewis

Dewis 1	
Y sefyllfa bresennol – Cadw'r ysgol ar y ffurf bresennol heb unrhyw fuddsoddiad	
Manteision	Anfanteision
<ul style="list-style-type: none">Ni fydd dim yn newid i'r rhanddeiliaid.Ni fydd angen gweithdrefnau statudol.	<ul style="list-style-type: none">Ni fydd y dewis hwn yn mynd i'r afael â materion presennol ynghylch nifer y lleoedd ar gyfer disgyblion yn yr ysgol.Ni fydd y dewis hwn yn darparu cyfleoedd i gynyddu nifer y disgyblion sy'n cael addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ysgol.Ni fydd yn darparu dysgu ac addysgu o'r safon uchaf.Ni fydd digon o le, dan do nac yn yr awyr agored, i ddarparu a gwella cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen a chyfleoedd chwarae ar gyfer pob dysgwr.

Dewis 2

Darparu 30 yn rhagor o leoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las (drwy osod ystafell ddosbarth symudol)

Manteision	Anfanteision
<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd dim yn newid i'r rhanddeiliaid. Nid fydd angen gweithdrefnau statudol. Bydd yn mynd i'r afael â materion ynghylch nifer y lleoedd ar gyfer disgyblion yn yr ysgol yn y tymor byr. 	<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd y dewis hwn yn bodloni'r galw tymor hir am addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Mae dwy ystafell ddosbarth symudol wedi'u gosod ar safle'r ysgol ar hyn o bryd – nid oes digon o le ar gyfer ystafell ddosbarth symudol ychwanegol. Bydd yn rhaid i ddisgyblion a staff deithio rhwng y prif adeilad ysgol a'r ystafell ddosbarth symudol. Ni fydd yn darparu dysgu ac addysgu o'r safon uchaf. Ni fydd digon o le, dan do nac yn yr awyr agored, i ddarparu a gwella cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen a chyfleoedd chwarae ar gyfer pob dysgwr.

Dewis 3

Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las i 180 (drwy adnewyddu'r adeilad ysgol presennol ac adeiladu bloc newydd ar y safle presennol)

Manteision	Anfanteision
<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd dim yn newid i'r rhanddeiliaid. Bydd yn mynd i'r afael â'r galw tymor canolig am leoedd cynradd cyfrwng Cymraeg. Bydd yn darparu gwell cyfleusterau ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} Ganrif. 	<ul style="list-style-type: none"> Ni fydd y dewis hwn yn bodloni'r galw tymor hir am addysg gynradd cyfrwng Cymraeg yn yr ardal ac ni fydd yn cyflawni amcanion strategol yr Awdurdod Lleol. Bydd angen proses statudol. Nid oes digon o le ar gael ar y safle presennol i adeiladu bloc newydd.

<ul style="list-style-type: none"> Bydd yn symud ar hyd continwwm yr iaith Gymraeg drwy ddarparu mwy o gyfleoedd i gael addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. 	<ul style="list-style-type: none"> Byddai angen rhoi trefniadau pontio ar waith yn ystod y gwaith adeiladu. Bydd angen buddsoddiad cyfalaf.
--	---

Opsiwn 4 (yr Opsiwn a Ffafrir)

Cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las i 210 (drwy ddarparu adeilad newydd)

Manteision	Anfanteision
<ul style="list-style-type: none"> Bydd y dewis hwn yn bodloni'r galw presennol a'r galw tymor hir am leoedd cynradd cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Bydd yn symud ar hyd continwwm yr iaith Gymraeg drwy ddarparu mwy o gyfleoedd i gael addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Ni fydd angen trefniadau pontio yn ystod y gwaith adeiladu. Bydd yn darparu gwell cyfleusterau ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} Ganrif. Bydd yn sicrhau bod y ddarpariaeth addysgu a dysgu o'r safon uchaf ar gyfer addysg gynradd cyfrwng Cymraeg ar gael. Bydd yn darparu lle i ddarparu a gwella cwricwlwm y Cyfnod Sylfaen a chyfleoedd chwarae ar gyfer pob dysgwyr. Bydd yn gyfle i rannu cyfleusterau gyda'r gymuned. 	<ul style="list-style-type: none"> Bydd angen proses statudol. Bydd ychydig o gynnydd o ran y pellter teithio a'r amser teithio ar gyfer y disgylion. Bydd angen buddsoddiad cyfalaf.

6. Y Cynnig

6.1 Y Rhesymeg dros Newid

Fel yr amlinellwyd eisoes, mae dyletswydd gyfreithiol ar y Cyngor Sir i adolygu nifer a math yr ysgolion sydd ganddo yn yr ardal, ac mae'n ofynnol iddo sicrhau eu bod yn y man iawn a bod ganddynt y cyfleusterau iawn ar gyfer y dyfodol a'r adnoddau iawn i ddarparu addysg a dysg i ddisgyblion.

Ar hyn o bryd, mae gan yr ysgol le i 110 o ddisgyblion rhwng 4-11 oed. Fodd bynnag, fel y nodwyd eisoes, mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn Sir Gaerfyrddin wedi cynyddu dros y blynnyddoedd diwethaf ac mae hyn hefyd yn wir am niferoedd y disgyblion yn yr ysgol. Ar hyn o bryd mae nifer y disgyblion yn fwy na'r lleoedd sydd ar gael; ac fel y nodwyd yn adran 2.6; mae hyn wedi bod yn wir am y blynnyddoedd diwethaf. Mae hyn wedi dangos bod diffyg cysondeb clir rhwng nifer y lleoedd sydd ar gael yn yr ysgol a'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. O ganlyniad, gosodwyd ystafell ddosbarth symudol ym mis Medi 2015, gydag ystafell ddosbarth symudol ychwanegol yn cael ei gosod yn barod ar gyfer tymor academaidd 2017/2018.

O ganlyniad, mae'r Awdurdod Lleol ar hyn o bryd yn datblygu cynllun i ddarparu adeilad addas i Ysgol Gynradd Gors-las ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} Ganrif, a fydd yn bodloni'r galw presennol a'r galw yn y dyfodol ar addysg cyfrwng Cymraeg.

6.2 Y Cynnig

Oherwydd y galw cynyddol am leoedd addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gorslas, cynnig yr Awdurdod Lleol yw:

- cynyddu nifer y lleoedd yn Ysgol Gynradd Gors-las o 110 i 210 o 1 Medi 2019 pan argymhellir symud i mewn i'r adeilad newydd.

6.3 Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol

Ni fydd unrhyw newid i'r ddarpariaeth bresennol a gynigir i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn yr ysgol. Fodd bynnag, pan fydd adeilad yr ysgol newydd wedi'i gwblhau, bydd y cyfleusterau gwell yn gwellia addysgu a dysgu yn uniongyrchol ar gyfer pob dysgwr, gan gynnwys y rhai o grwpiau sy'n fwy agored i niwed, gan gynnwys dysgwyr Anghenion Dysgu Ychwanegol.

6.4 Dalgylch yr Ysgol

Ni fydd dalgylch presennol yr ysgol yn newid.

Y lleoliad sy'n cael ei ffafrio ar gyfer safle adeilad newydd yr ysgol yw Parc Gors-las sy'n parhau i fod o fewn dalgylch presennol Ysgol Gynradd Gorslas, felly bydd y dalgylch dynodedig yn seiliedig ar ddalgylch yr ysgol bresennol.

6.5 Trosglwyddo i'r Ysgol Uwchradd

Ni fydd unrhyw newid yn y trefniadau presennol o ran disgyblion yn trosglwyddo i addysg Uwchradd.

6.6 Trefniadau Pontio

Ni fydd dim newid i'r disgyblion wrth i'r gwaith adeiladu fynd rhagddo, bydd disgyblion yn parhau i fod ar safle presennol yr ysgol hyd nes y cwblheir y gwaith adeiladu. Byddai disgyblion yn adleoli i'r ysgol newydd ym mis Medi 2019 sef y dyddiad yr argymhellir i'r disgyblion ddechrau yn yr ysgol newydd.

6.7 Manteision ac Anfanteision y Cynnig

Manteision

- Mwy o gyfleoedd i gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg.
- Mynd i'r afael â materion ynghylch nifer y lleoedd ar gyfer disgyblion yn yr ysgol.
- Sicrhau bod yr ysgol yn darparu ar gyfer y galw am leoedd mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol.

Yr Anfanteision

- Angen proses statudol i weithredu'r cynnig.

6.8 Y Risgiau a'r Mesurau i'w Lliniaru

Risg		Y Mesur i Liniaru'r Risg
1.	Methu â chael cymeradwyaeth statudol i weithredu'r cynnig.	- Dilyn y canllawiau a benwyd yn y Côd Trefniadaeth Ysgolion 2013.
2.	Methiant â chael cymeradwyaeth i'r achosion busnes.	- Dilyn canllawiau achos busnes fel y'u nodir yn y Rhaglen Ysgolion 21 ^{ain} Ganrif a Chyllido Ysgolion.

6.9 Goblygiadau Ariannol - Refeniw

Caiff Ysgol Gynradd Gors-las ei chyllido yn unol â pholisi Ariannu Teg y Cyngor Sir a bydd yn derbyn adnoddau ar yr un sail ag unrhyw ysgol arall yn y Cyngor Sir, a hynny yn seiliedig ar nifer y disgylion a chyfleusterau'r ysgol newydd.

6.10 Trefniadau Derbyn

Y Cyngor Sir yw'r Awdurdod Derbyn ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las. 13 yw'r nifer derbyn presennol. Os gweithredir y cynnig bydd y nifer derbyn yn cynyddu i 30. Os oes gennych unrhyw ymholaethau yng Nghymru derbyn disgyl i'r ysgol mae manylion cyswllt Awdurdod Lleol Sir Gaerfyrddin fel a ganlyn:

Yr Uned Llywodraethu a Derbyn i Ysgolion
Awdurdod Lleol Sir Gaerfyrddin
Yr Adran Addysg a Phlant,
Adeilad 2,
Y Prif Adeilad,
Parc Dewi Sant,
Caerfyrddin. SA31 3HB

Rhif ffôn: 01267 246449

Rhif Ffacs : 01267 246746

E-bost: rjonesevans@sirgar.gov.uk

6.11 Asesiad o'r Effaith ar Gludiant

Ar sail data CYBLD Ionawr 2017 yng Nghymru cyfeiriadau disgylion roedd 78 (cyfanswm Nifer y Disgylion ac oedran meithrin) yn mynchu Ysgol Gynradd Gors-las ac yn byw yn y dalgylch, ac roedd 44 o ddisgylion yn byw y tu allan i'r dalgylch. Rhaid nodi hefyd, yn seiliedig ar ddata cyfeiriadau CYBLD Ionawr 2017, roedd 140 o ddisgylion yn byw yn nalgylch Gorslas yn mynchu ysgolion eraill.

Ar sail data CYBLD Ionawr 2017 yng Nghymru cyfeiriadau disgylion, roedd disgylion ar gyfartaledd yn teithio 2.8 milltir i gyrraedd safle presennol Ysgol Gynradd Gors-las gydag amser teithio cyfartalog o 7.1 munud. Gan ddefnyddio'r un data, byddai disgylion ar gyfartaledd yn teithio 2.9 milltir i gyrraedd y safle newydd gydag amser teithio cyfartalog o 7.2 munud. Yn seiliedig ar yr asesiad hwn, byddai ychydig o gynnydd o 0.1 milltir o bellter teithio a 0.1 munud o ran amser teithio ar gyfer y disgylion.

6.12 Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

Gweler Atodiad A o'r ddogfen ymgynghori hon, i gael manylion llawn am yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned a gynhaliwyd.

6.13 Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Gweler Atodiad B o'r ddogfen ymgynghori hon lle ceir manylion llawn am yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg a gynhaliwyd.

6.14 Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Gweler Atodiad C o'r ddogfen ymgynghori hon, lle ceir manylion am yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd.

7. Y Broses Statudol

Y Broses Ymgynghori

Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru yn unol â'r hyn a nodwyd yn y Cód Trefniadaeth Ysgolion (2013).

Â phwy arall y byddwn ni'n ymgynghori?

Anfonir y ddogfen hon at y partïon canlynol sydd â diddordeb, sef:

Staff (Addysgu ac Ategol) – Ysgol Gynradd Gors-las	Cyfarwyddwyr Addysg – yr holl Awdurdodau Cyfagos
Llywodraethwyr a Rhieni / Gwarcheidwad – Ysgol Gynradd Gors-las	Cyfarwyddwr Addysg Esgobaethol yr Eglwys yng Nghymru a'r Eglwys Gatholig Rufeinig
Cynghorwyr Sir Lleol	Estyn
Cynghorwyr Cymuned – Cyngor Cymuned Gorslas	Consortiwm Trafnidiaeth Rhanbarthol
Aelod Cynulliad (AC) / Aelodau Rhanbarthol / Aelodau Seneddol (AS)	* Yr Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cyfagos yn Sir Gaerfyrddin
Gweinidogion Llywodraeth Cymru	Undeb Cenedlaethol yr Athrawon (NUT)
Partneriaid AAA	Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC)
Is-adran Anghenion Addysgol Arbennig yr Awdurdod Lleol	Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT)
ERW – Ein Rhanbarth ar Waith	UNSAIN Undeb VOICE
Teuluoedd yn Gyntaf Sir Gaerfyrddin	Cymdeithas Genedlaethol yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawesau (NASUWT)
Dechrau'n Deg	
Gofal Plant / Y Blynnyddoedd Cynnar	Cymdeithas yr Athrawon a'r Darlithwyr (ATL)
Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf	Undeb y GMB
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus	Undeb UNITE
Y Comisiynydd Heddlu a Throseddu Lleol	Meithrinfa Cae'r Ffair
Comisiynydd y Gymraeg	Cylch Meithrin Cefneithin Gors-las

* Anfonwyd y ddogfen ymgynghori at Bennaeth a Chadeirydd y Llywodraethwyr ysgolion cynradd cymunedol Maesybont, Cefneithin, Cross Hands, Saron a Penygoes ac Ysgolion Uwchradd Maes y Gwendaeth ac Ysgol Bro Dinefwr.

Ymgynghori â'r Disgyblion

Bydd cyfle i ddisgyblion Ysgol Gynradd Gors-las gymryd rhan yn y broses ymgynghori yn ystod sesiwn a gynhelir yn yr ysgol gyda'r Ymgynghorydd Her.

Bydd y wybodaeth a gesglir o'r sesiynau ymgynghori â'r disgyblion yn rhan o'r adroddiad ymgynghori a gyflwynir i'r Bwrdd Gweithredol i'w ystyried yn dilyn y cyfnod ymgynghori.

Y Cyfnod Ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynnig hwn yn dechrau ar 6 Tachwedd 2017 ac yn dod i ben ar 17 Rhagfyr 2017. Yn ystod y cyfnod hwn gallwch ofyn cwestiynau a mynegi eich barn drwy ysgrifennu llythyr neu lenwi'r ffurflen ymateb amgaeedig yn Atodiad E. Dylid anfon llythyrau a ffurflenni ymateb i'r cyfeiriad canlynol heb fod yn hwyrach na chanol dydd ar 17 Awst 2017.

Mr Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant,
Adeilad 2. Parc Dewi Sant, Heol Ffynnon Job, Caerfyrddin, SA31 3HB
Neu drwy e-bost at: aaprma@carmarthenshire.gov.uk

Gall ymgyngoreion gyflwyno'u sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig. Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymuna ymgyngoreion wrthwynebu, bydd angen iddynt wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrtwynebu statudol y manylir arno isod.

Ystyried eich Sylwadau

O fewn 13 wythnos ar ôl 17 Rhagfyr 2017 bydd adroddiad ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau caled o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion a godwyd gan yr ymgyngoreion ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin i'r materion hyn. Hefyd bydd yr adroddiad yn cynnwys barn Estyn ynghylch y cynnig a manylion am yr ymgynghori a gynhalwyd â'r disgyblion.

Bydd Bwrdd Gweithredol Cyngor Sir Caerfyrddin yn ystyried yr adroddiad ymgynghori ac yn penderfynu a ydynt am fynd ymlaen â'r cynnig ai peidio.

Os yw'r Bwrdd Gweithredol yn penderfynu mynd ymlaen â'r cynnig mae'n rhaid i Gyngor Sir Caerfyrddin gyhoeddi hysbysiad statudol.

Hysbysiad Statudol

Bydd yr hysbysiad statudol yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin a'i osod yn Ysgol Gynradd Gors-las. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu

dosbarthu i'r disgylion, i'r rhieni, i'r gwarcheidwaid, ac i'r staff (gall yr ysgol ddosbarthu'r hysbysiad drwy e-bost hefyd.)

Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac yn gwahodd unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu i wneud hynny'n ysgrifenedig cyn pen 28 o ddiwrnodau. Os derbynir gwrthwynebiadau cyhoeddir adroddiad ynghylch y gwrthwynebiadau ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau caled o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion a godwyd ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin i'r gwrthwynebiadau hynny.

Penderfynu ar y Cynnig

Cyngor Sir Caerfyrddin fydd yn penderfynu ar y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig â newidiadau. Wrth wneud hynny, bydd y Cyngor Sir yn ystyried unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law.

Rhoi gwybod am y penderfyniad

Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartïon sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

Amserlen y Broses Statudol

Bydd y broses a'r amserlen statudol fel a ganlyn:

6 Tachwedd 2017	Dosbarthu'r Ddogfen Ymgynghori hon i bartïon penodol a phartïon eraill sydd â diddordeb.
17 Rhagfyr 2017	Y dyddiad cau ar gyfer derbyn sylwadau ar y cynnig i'r Adran Addysg a Phlant.
	O fewn 13 wythnos ar ôl 17 Rhagfyr 2017 bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei roi gerbron y Bwrdd Gweithredol a'i gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Penderfynu mynd ymlaen i gyhoeddi'r Hysbysiad Statudol. NEU fod y cynnig yn dod i ben Os gwneir y penderfyniad i fynd ymlaen â'r mater yna cyhoeddir hysbysiad statudol. Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac fe'i cyhoeddir ar wefan y Cyngor a'i arddangos ger mynedfa'r ysgol a'r ysgolion sy'n destun y cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu dosbarthu i'r rhieni, i'r gwarcheidwaid, ac i'r staff. Ar ôl cyhoeddi'r hysbysiad caniateir cyfnod o 28 diwrnod pryd y gwahoddir gwrthwynebiadau ysgrifenedig ffurfiol.

	Bydd yr hysbysiad statudol yn rhoi manylion ynghylch y modd y gallwch gofnodi eich gwrthwynebiadau i'r cynnig.
Ebrill 2018	Diwedd y cyfnod hysbysu ffurfiol o 28 diwrnod ar gyfer gwrthwynebiadau. Y Cyngor Sir fydd yn penderfynu ar y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig gyda newidiadau, ac wrth benderfynu bydd y Cyngor Sir yn rhoi ystyriaeth i unrhyw wrthwynebiadau a ddaeth i law.
Gorff 2018	<p>Y dyddiad olaf o ran rhoi gwybod i'r rhieni am y bwriad i roi'r cynnig ar waith.</p> <p>Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartion sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.</p>

Atodiad A – Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

Dadansoddiad o'r Dalgylch – Data CYBLD Ionawr 2017

Mae gan bob ysgol ardal y mae'n ei gwasanaethu, a adwaenir fel dalgylch yr ysgol. Disgwyllir i bob ysgol ddarparu lle ar gyfer disgyblion sy'n byw yn ei dalgylch ac mae'n ofynnol i ysgolion roi sylw i'r galw parhaus hwn.

Mae'r mwyafrif o'r rhieni yn anfon eu plentyn i'w hysgol leol ond mae gan rieni hawl i fynegi eu bod yn dewis ysgolion eraill.

Plant sy'n mynchu'r ysgol sy'n byw yn y dalgylch /tu allan i'r dalgylch

Ar sail data CYBLD Ionawr 2017 ynghylch cyfeiriadau disgyblion, roedd y data daearyddol ynghylch gwasgariad disgyblion dalgylch Ysgol Gynradd Gors-las yn dangos bod 78, o'r 122 o ddisgyblion oedd ar gofrestr yr ysgol, yn byw yn y dalgylch a bod y 44 disgybl arall yn dod o'r tu allan i'r dalgylch.

Y Plant yn y dalgylch sy'n mynchu ysgolion eraill.

Ar sail data CYBLD Ionawr 2017, roedd 140 o ddisgyblion yn byw yn y dalgylch ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las ac yn mynchu ysgolion eraill fel a ganlyn.

Gan gymryd i ystyriaeth y 78 o ddisgyblion sy'n byw yn y dalgylch sy'n mynchu Ysgol Gynradd Gors-las, a'r 140 o ddisgyblion sy'n byw yn y dalgylch ond sy'n mynchu ysgolion eraill, ceir cyfanswm o 218 o ddisgyblion yn byw yn y dalgylch ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las.

Cyfleusterau eraill y mae'r ysgol yn eu darparu e.e. clwb /grŵp chwarae

Mae'r ysgol yn cynnal cyfarfodydd Cyngor Cymuned Gors-las pan fo angen.

Cyfleusterau neu wasanaethau eraill y mae'r ysgol yn eu darparu e.e. clybiau ar ôl ysgol / llyfrgell gymunedol

Mae'r ysgol ar hyn o bryd yn cynnal clwb brecwast i ddisgyblion yn ystod dyddiau'r wythnos rhwng 8-8.30am.

Mae'r disgyblion hefyd yn elwa ar sawl clwb ar ôl ysgol, sy'n cael eu cynnal ar nosweithiau amrywiol yn ystod yr wythnos. Mae sefydliad lleol, Menter Cwm Gwendraeth yn cynnal "Clwb Joio" ar nos Lun rhwng 3.30-5 pm. Mae'r "Clwb Joio" yn cynnig awr a hanner o weithgareddau penodol i'r disgyblion, sy'n ehangu'r cyfleoedd sydd ar gael ar gyfer disgyblion rhwng 4-11 oed i gymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg y tu allan i oriau ysgol. Mae staff yr ysgol hefyd yn cynnal clwb chwaraeon ddydd Mawrth a Chlwb yr Urdd ddydd Mercher. Ddydd lau, mae staff yr ysgol yn cynnal clwb ar ôl ysgol, lle mae'r gweithgareddau'n amrywio o wythnos i wythnos. Yn y clwb hwn, mae'r disgyblion yn elwa ar ddatblygu sgiliau megis garddio, coginio, Gwyddoniaeth a TG.

Effaith ar y Gymuned

Os caiff ei gymeradwyo, bydd y cynnig yn caniatáu mwy o gyfleoedd i gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gors-las, yn unol â pholisiau cenedlaethol a lleol. Bydd yr ardal ar gyfer darparwr meithrinfa allanol yn caniatáu i ddisgyblion y blynnyddoedd cynnar i gael mynediad i ddarpariaeth feithrin o fewn amgylchedd yr ysgol a fydd yn cryfhau'r berthynas a'r cysylltiadau rhwng y darparwr allanol a'r ysgol a fydd yn sicrhau trosglwyddiad hwylus rhwng y cyfleusterau.

O ganlyniad i'r cynllun ei hun, bydd adeilad newydd yr ysgol o fudd sylweddol i gymuned Gors-las drwy ddefnydd o'r cyfleusterau megis y maes parcio, y cae chwaraeon, MUGA - man chwarae amldefnydd a'r brif neuadd y gellid ei defnyddio ar gyfer nifer o weithgareddau.

Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Gweledigaeth Cyngor Sir Caerfyrddin yw darparu gwasanaeth a fydd yn sicrhau mynediad i gyfleoedd addysgol o ansawdd uchel i bob plentyn, person ifanc ac oedolyn, ac felly yn eu galluogi i gyflawni eu llawn botensial yng nghyd-destun natur ddwyieithog unigryw'r sir hon.

Mae'r cynnig hwn yn ategu gweledigaeth ac amcanion y Cyngor ynghylch addysg Cyfrwng Cymraeg, yn unol â'r hyn a nodwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (WESP) Sir Gaerfyrddin, 2014–2017. Bydd y cynnig yn rhoi mwy o gyfleoedd i gael mynediad i addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gors-las gan sicrhau parhad ieithyddol o'r sector meithrin ar hyd y cyfnodau allweddol i'r sector uwchradd fel bod pob disgybl yn datblygu i fod yn rhugl a hyderus yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Categori iaith

Mae Ysgol Gynradd Gors-las yn cael ei chategoreiddio yn ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg. Fel y nodwyd yn y llyfryn derbyn i Ysgolion – Gwybodaeth i Rieni mae hyn yn golygu yn y Cyfnod Sylfaen, y caiff disgyblion eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, ac yn CA2, mae o leiaf 70% o'r addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Cymraeg yw'r iaith gyfathrebu â disgyblion ac iaith gwaith pob dydd yr ysgol.

Safonau

Yn y Cyfnod Sylfaen, caiff disgyblion eu hasesu mewn gwahanol feysydd dysgu. Yn seiliedig ar ddata 2016, roedd 83.3% o ddisgyblion wedi cyflawni o leiaf Deilliant 5 mewn "Sgiliau iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu yn y Gymraeg, ac roedd 33.3% o'r disgyblion wedi cyflawni o leiaf Deilliant 6. Yng Nghyfnod Allweddol 2, caiff disgyblion eu hasesu ym mhob un o'r pynciau craidd. Yn seiliedig ar ddata 2016, roedd 70.6% o'r disgyblion wedi cyflawni o leiaf Lefel 4 mewn Cymraeg iaith Gyntaf.

Gweithgareddau ar ôl ysgol sy'n rhoi cyfleoedd ychwanegol i ddefnyddio'r Gymraeg

Mae'r disgyblion yn elwa ar sawl clwb ar ôl ysgol, sy'n cael eu cynnal ar nosweithiau amrywiol yr wythnos yn yr ysgol. Mae sefydliad lleol, Menter Cwm Gwendraeth yn cynnal "Clwb Joio" ar nos Lun rhwng 3.30-5 pm. Mae'r "Clwb Joio" yn cynnig awr a hanner o weithgareddau penodol i'r disgyblion, sy'n ehangu'r cyfleoedd sydd ar gael ar gyfer disgyblion rhwng 4-11 oed i gymdeithasu drwy gyfrwng y Gymraeg y tu allan i oriau ysgol. Mae staff yr ysgol hefyd yn cynnal clwb yr Urdd ddydd Mercher.

Atodiad C – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Cyngor Sir Caerfyrddin Asesu Effaith

Deddf Cydraddoldeb 2010

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 (y Ddeddf) yn dwyn ynghyd y deddfau gwrth-wahaniaethu blaenorol ac yn rhoi un Ddeddf sengl yn eu lle. Mae'n symleiddio ac yn cryfhau'r gyfraith, yn dileu anghysonderau ac mae'n ei gwneud yn haws i bobl ei deall a chydymffurfio â hi. Daeth y rhan fwyaf o'r Ddeddf i rym ar 1 Hydref 2010.

Mae'r Ddeddf yn cynnwys dyletswydd cydraddoldeb newydd sector cyhoeddus (y 'ddyletswydd gyffredinol'), sy'n cymryd lle'r dyletswyddau unigol yn ymwneud â chydraddoldeb o ran hil, anabledd a rhywedd. Daeth hon i rym ar 5 Ebrill 2011.

Beth yw'r ddyletswydd gyffredinol?

Nod y ddyletswydd gyffredinol yw sicrhau bod awdurdodau cyhoeddus, a'r rhai sy'n cyflawni swyddogaeth gyhoeddus, yn ystyried sut y gallant gyfrannu'n gadarnhaol at gymdeithas decach drwy hybu cydraddoldeb a chysylltiadau da yn eu gweithgareddau o ddydd i ddydd. Mae'r ddyletswydd yn sicrhau bod ystyriaethau cydraddoldeb yn rhan annatod o ddylunio polisiau a darparu gwasanaethau a'u bod yn cael eu hadolygu'n barhaus. Bydd hyn yn sicrhau gwell canlyniadau i bawb.

Mae'r dyletswyddau yn rhwymedigaethau cyfreithiol. Os na chyflawnir y dyletswyddau, gall arwain at her gyfreithiol yn erbyn awdurdodau.

O dan y ddeddfwriaeth gydraddoldeb, mae dyletswyddau cyfreithiol ar awdurdodau cyhoeddus i roi 'sylw priodol' i'r angen am ddileu gwahaniaethu ac i hybu cydraddoldeb o ran hil, anabledd a rhywedd, gan gynnwys ailbennu rhywedd, yn ogystal â hybu cysylltiadau hiliol da. Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn cyflwyno dyletswydd newydd sector cyhoeddus sy'n ymestyn ei chwmpas i oedran, cyfeiriadedd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth, a chrefydd neu gred. Mae'r gyfraith yn mynnu bod y ddyletswydd hon i roi 'sylw priodol' yn cael ei dangos yn y broses gwneud penderfyniadau. Mae'n bwysig hefyd nodi fod awdurdodau cyhoeddus sy'n

ddarostyngedig i'r dyletswyddau cydraddoldeb yn debygol hefyd o fod yn ddarostyngedig i'r rhwymedigaethau o dan y Ddeddf Hawliau Dynol ac felly mae'n ddoeth ystyried fel rhan o'r un broses yr effaith bosibl y gallai penderfyniadau ei chael ar hawliau dynol.

Dull Sir Gaerfyrddin o ran yr Effaith ar Gydraddoldeb

Er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn ystyried yr effaith bosibl y bydd ei bolisiâu a'i arferion arfaethedig yn ei chael ar gydraddoldeb, ac er mwyn dangos tystiolaeth ein bod wedi gwneud hynny, bydd angen i bob cynnig gael ei ategu gan yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb atodedig. Os yw'r asesiad hwn yn clustnodi effaith sylweddol, mae'n bosibl y bydd angen rhagor o fanylion.

Cyhoeddi adroddiad yngylch asesiadau

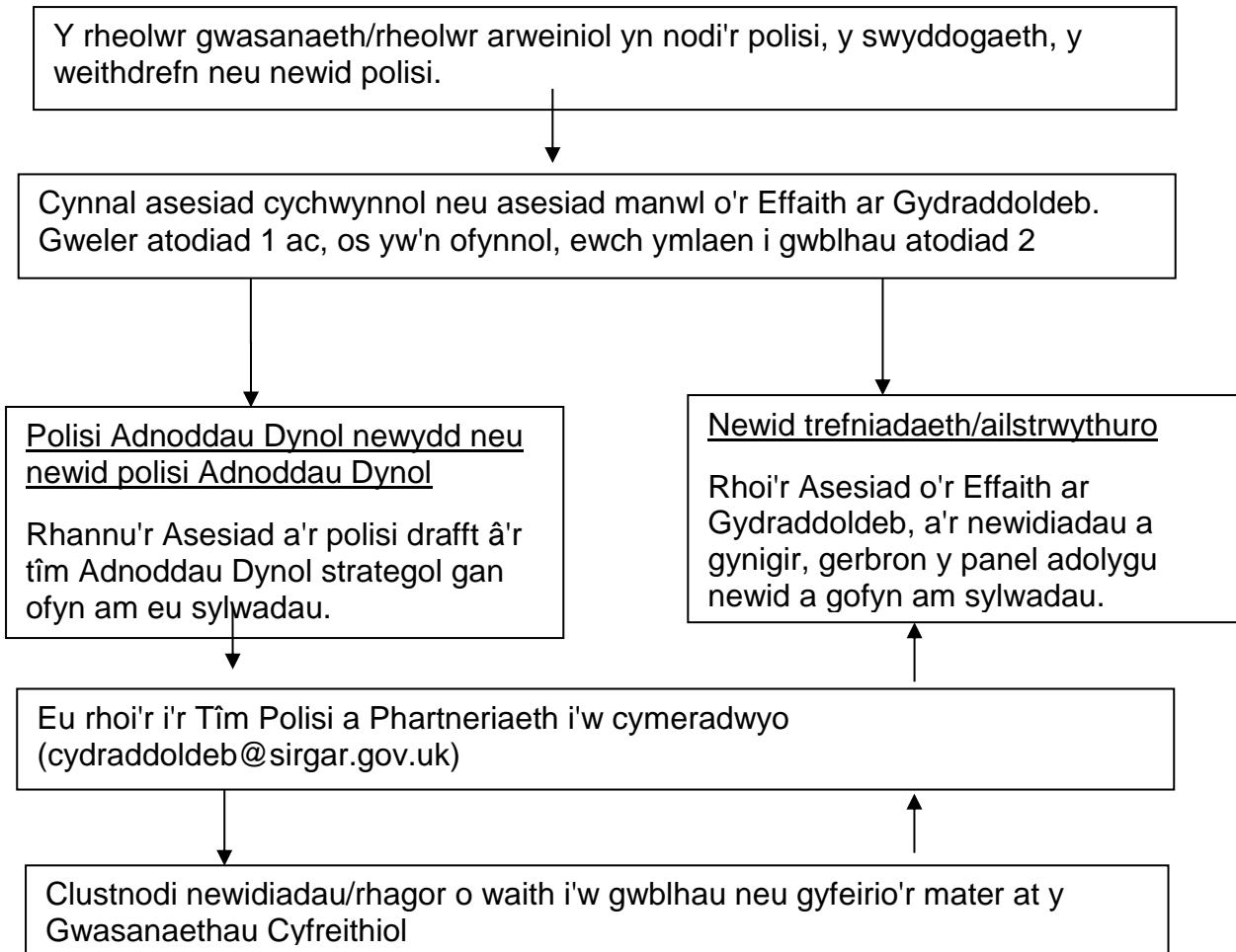
Os yw'n amlwg o'r asesiad fod yr effaith debygol ar allu'r Awdurdod i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol yn un sylweddol, bydd rhaid iddo gyhoeddi adroddiad.

Asesiadau Cychwynnol a Manwl o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Mae'r Asesiad Cychwynnol o'r Effaith ar Gydraddoldeb (atodiad 1) yn ddull syml a chyflym o asesu effaith polisi, swyddogaeth, gweithdrefn, penderfyniad, gan gynnwys toriadau ariannol, ar un neu ragor o'r nodweddion gwarchodedig.

Mae'n rhaid i'r Rheolwr Gwasanaeth sy'n gyfrifol am y polisiâu, y swyddogaethau, y gweithdrefnau a'r penderfyniadau ariannol newydd neu ddiwygiedig perthnasol, gynnal o leiaf Asesiad Cychwynnol o'r Effaith ar Gydraddoldeb, a chwblhau Asesiad manwl o'r Effaith ar Gydraddoldeb lle bo hynny'n berthnasol (atodiad 2). Mae'n rhaid atodi'r Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn bapur cefndir gyda'r adroddiadau i'r Bwrdd Gweithredol ac i'r Pwyllgor Craffu.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb - Y broses sydd i'w dilyn lle nodwyd goblygiadau o ran Adnoddau Dynol

Temptled ar gyfer Asesiad Manwl o'r Effaith ar Gydraddoldeb Atodiad 1

Yr Adran: Addysg a Phlant	Cwblhawyd gan (arweinydd): Sara Griffiths	Dyddiad yr asesiad cychwynnol: Mehefin 2017 Dyddiadau adolygu: I'W GADARNHAU	
Y maes a asesir: (h.y. enw'r polisi, y swyddogaeth, y weithdrefn, yr arfer neu benderfyniad ariannol)		Y cynllun yw darparu adeilad ysgol newydd gyda chyfleusterau yr 21 ^{ain} ganrif ar gyfer Ysgol Gynradd Gors-las. Fel rhan o'r cynllun hwn, y cynnig yw cynyddu nifer y lleoedd yn yr ysgol o 110 i 210.	
Ydy'r swyddogaeth/polisi, gweithdrefn, arfer neu benderfyniad dan sylw yn bodoli'n barod neu a yw'n un newydd?		Cynnig ynghylch Ad-drefnu Ysgolion – Rhaglen Moderneiddio Addysg	
Pa dystiolaeth a ddefnyddiwyd wrth lunio'r asesiad a'r polisi? (rhestr yn unig)			
<ul style="list-style-type: none"> Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif Y Rhaglen Moderneiddio Addysg Côd Trefniadaeth Ysgolion 2013 Data CYBLD 2016 			
1. Disgrifiwch nodau, amcanion neu ddibenion y swyddogaeth/polisi, arfer, gweithdrefn neu benderfyniad arfaethedig a phwy fydd yn cael budd ohonynt.	Nod y cynllun yw rhoi adeilad ysgol newydd i ddisgyblion a staff Ysgol Gynradd Gors-las a chyfleusterau sy'n addas ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21 ^{ain} Ganrif. Bydd y cynnydd yn nifer y lleoedd o fudd i'r ysgol drwy fynd i'r afael â'r problemau a gafwyd o ran nifer y lleoedd yn ystod y blynnyddoedd diwethaf a bydd hefyd yn sicrhau y gall yr ysgol ymdopi â'r galw yn y dyfodol. Bydd darparu lle i feithrinfa allanol hefyd yn cryfhau'r berthynas rhwng darparwyr y feithrinfa a'r ysgol a fydd yn helpu i sicrhau cyfnod pontio hwylus rhwng y cyfleusterau.		
Mae'n ofynnol o dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus fod y Cyngor yn rhoi "sylw priodol" i'r angen i wneud y canlynol:-	2. Faint o effaith fydd ar bob grŵp/nodwedd warchodedig o ran tri nod y ddyletswydd? Nodwch a fydd	3. Clustnodwch y risg neu'r effaith gadarnhaol bosibl ar gyfer pob grŵp/nodwedd warchodedig?	4. Os oes effaith negyddol anghymesur, pa ffactorau lliniarol ydych wedi'u hystyried?

	(1) dileu gwahaniaethu, aflonyddu a fictimeiddio anghyfreithlon; (2) hybu cyfle cyfartal rhwng gwahanol grwpiau ; a (3) meithrin perthynas dda rhwng gwahanol grwpiau (gweler y nodiadau esboniadol)	yn cael effaith fawr, effaith ganolig, effaith fach neu ddim effaith o gwbl.	Y Risgau	Yr Effeithiau Cadarnhaol	
Nodweddion gwarchodedig Tudalen 73	Oed	Effaith fach		Bydd y cynnig yn darparu mynediad i ddisgyblion oed meithrin i ddarpariaeth feithrin yn adeilad yr ysgol.	
	Anabledd	Effaith fach		Bydd adeilad newydd yr ysgol yn cydymffurfio'n llwyr â'r Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd gan sicrhau hygyrchedd llawn i bawb.	
	Ailbennu rhywedd	Dim effaith o gwbl	Niwtral		
	Hil	Dim effaith o gwbl	Niwtral		
	Crefydd/Cred	Dim effaith o gwbl	Niwtral		
	Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim effaith o gwbl	Niwtral		

Cyfeiriadedd Rhywiol	Dim effaith o gwbl	Niwtral		
Rhyw	Dim effaith o gwbl	Niwtral		
Y Gymraeg	Effaith fach		Bydd y cynnydd yn nifer y lleoedd yn cynnig mwy o gyfleoedd i gael mynediad at addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gors-las yn unol â pholisiau cenedlaethol a lleol.	
Unrhyw faes arall	Effaith fach	Gallai'r cynnydd yn nifer y lleoedd yn yr ysgol gael effaith ar ysgolion ardal dalgylch Gors-las .		

5. A fu unrhyw ymgynghori/ymgysylltu o ran y nodweddion gwarchodedig priodol?

YDW NAC YDW

Mae'r Swyddog Prosiect wedi cysylltu â Phennaeth, Staff a Rhieni Ysgol Gynradd Gors-las o ran y cynnig. Mae Aelodau Lleol hefyd wedi cael gwybodaeth lawn am y cynllun. Cynhalwyd ymgynghoriad â'r Cyngor Cymuned a'r trigolion lleol ynghylch lleoliad adeilad newydd yr ysgol.

6. Pa gam/gamau a gymerwch i leihau unrhyw effeithiau negyddol anghymesur, os bydd rhai? Sicrhau bod yr holl randdeiliaid allweddol yn cael gwybodaeth lawn drwy gydol y broses statudol.

7. Caffael

Ar ôl crynhoi'r dystiolaeth ar gyfer yr asesiad hwn, a oes unrhyw oblygiadau o ran caffael i'r gweithgaredd, y cynnig neu'r gwasanaeth? AMH.

Gofynnir ichi gynnwys canfyddiadau'r asesiad hwn yn eich cynllun caffael. Cysylltwch â'r Uned Caffael Corfforaethol i gael rhagor o gyngor.

8. Adnoddau Dynol

Ar ôl crynhoi'r dystiolaeth ar gyfer yr asesiad hwn, a oes unrhyw oblygiadau o ran adnoddau dynol i'r gweithgaredd, y cynnig neu'r gwasanaeth? Gan y bydd cynnydd yn nifer y lleoedd, mae'n bosibl y bydd angen staff ychwanegol. Fodd bynnag, rhoddir sylw i hyn wrth i'r cynllun ddatblygu, a byddwn yn ymgynghori'n llawn ag Adnoddau Dynol.

9. Ar sail y wybodaeth yn adran 2 a 6, a ddylai Asesiad Manwl o Effaith gael ei gynnal o ran y swyddogaeth/y polisi/y weithdrefn/yr arfer neu'r penderfyniad? (argymhellir bod hyn yn digwydd os oes mwy nag un effaith fawr wedi'i nodi yn adran 2)

YDY

Na

Cymeradwywyd gan: Andi Morgan

Pennaeth y Gwasanaeth

Dyddiad: Awst 2017

Atodiad D – Proffil Ardal Ward Gors-las

Yr Adain Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth, Cyngor Sir Caerfyrddin, Mai 2017

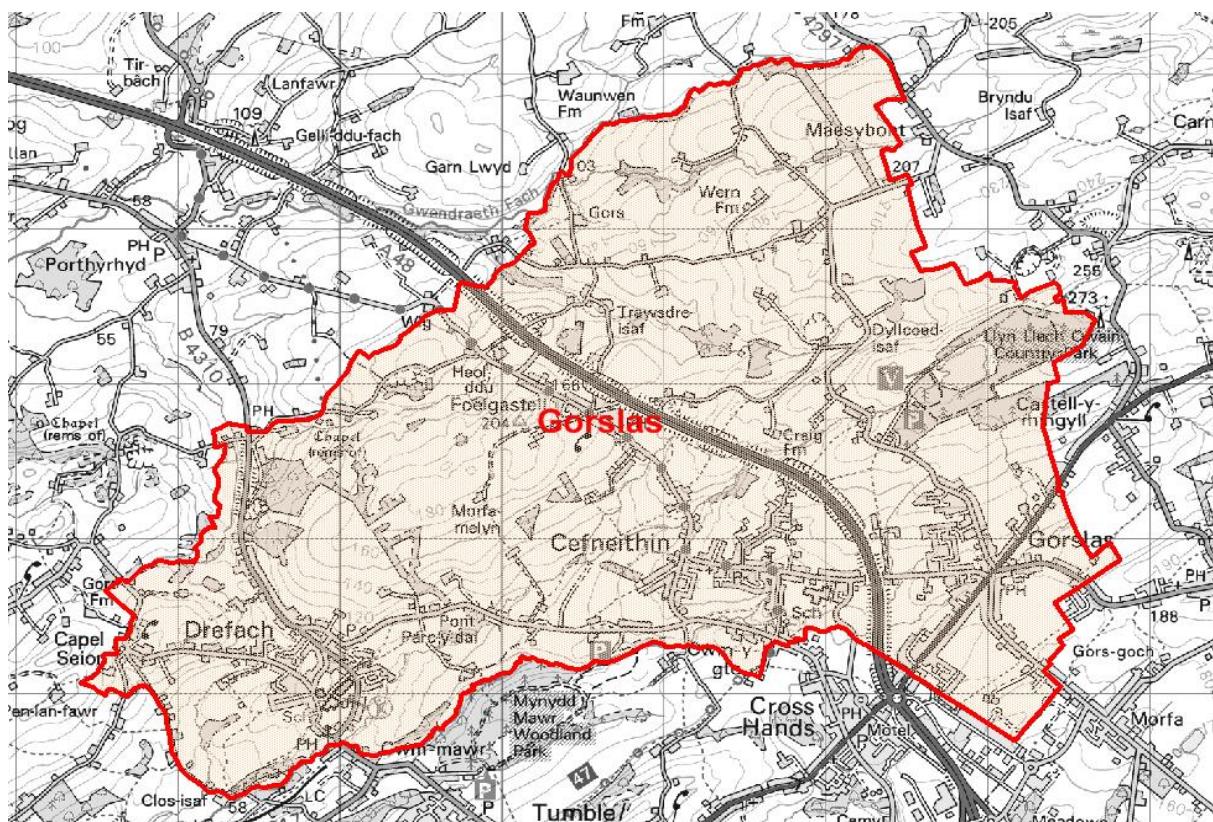
Cynghorwyr (Pleidlais Etholiadol 2017, y ganran a bleidleisiodd = 47.28%): Darren Price ac Aled Owen (Plaid Cymru).

Etholwyr (Rhagfyr 2016): 3,586

Poblogaeth: 4,301 (2015 Amcangyfrifon Poblogaeth Canol blwyddyn, Swyddfa Ystadegau Gwladol)

Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac Etholaeth Seneddol Cynulliad yn y DU : Dwyrain Sir Caerfyrddin a Dinefwr

Cyfleusterau dan berchenogaeth y Cyngor: Ysgol Gynradd Cefneithin. Ysgol Gynradd Drefach. Ysgol Gynradd Gors-las. Ysgol, Ysgol Gyfun Maes y Gwendraeth Cefneithin, Ysgol Maes y Gwendraeth Drefach, Parc Gwledig Llyn Llech Owain, Toiledau Parc Gors-las.

© Hawlfraint y Goron a hawliau crona ddata 2017 Arolwg Ordnans 100023377

© Crown copyright and database rights 2017 Ordnance Survey 100023377

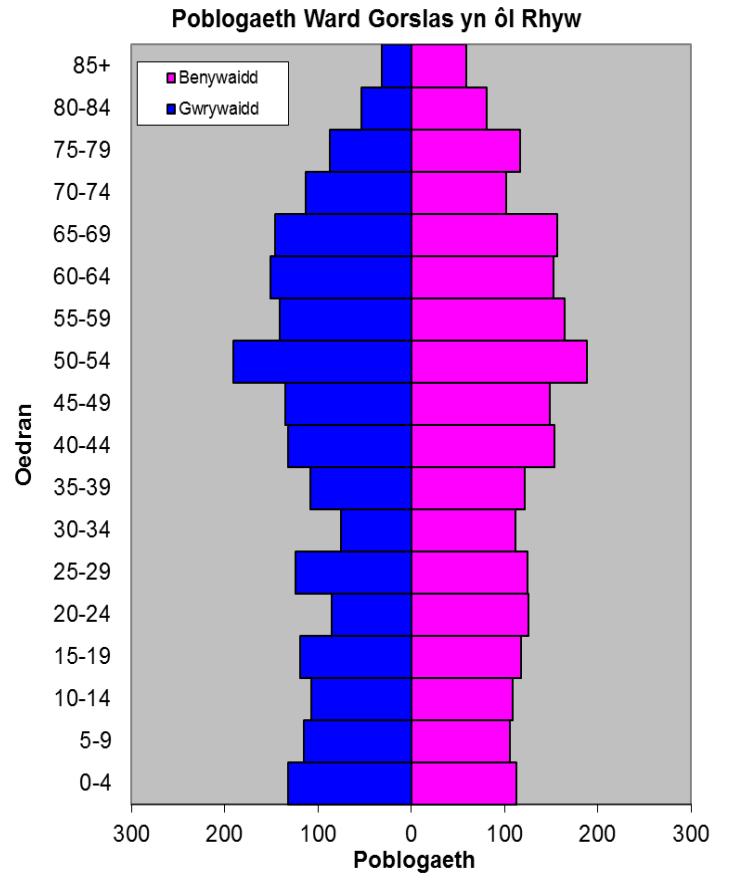
Lleoliad: Tua 20km o dref Caerfyrddin

- ⇒ Dynodiadau adfywio: Cynllun Datblygu Gwledig 2007-2013 - Ward Cymwys
- ⇒ Ardal: 16.51km²
- ⇒ Dwysedd Poblogaeth: 261 o bobl fesul km²
- ⇒ Newid yn y boblogaeth: 2001-2015: +584 (+15.7%)
- ⇒ Prif Gyflogwyr: Cyngor Sir Caerfyrddin (ysgolion a hamdden)

YSTADEGAU POBLOGAETH Amcangyfrifon Canol Blwyddyn 2015

Oed Strwythur	Poblogaeth Gors-las	Gors-las %	Sir Gaerfyrddin %
Oed: 0-4	245	5.7	5.4
5-14	437	10.2	11.2
15-24	448	10.4	11.2
25-44	952	22.1	21.7
45-64	1273	29.6	27.8
65-74	518	12.0	12.7
75+	428	10.0	10.0
Cyfanswm	4,301	100	100

Y Ffynhonnell: Crynhoi Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOA) Amcangyfrifon Poblogaeth Ardal Fach 2015, Swyddfa Ystadegau Gwladol (ONS)

- ⇒ Y 9^{fed} ward uchaf o ran poblogaeth yn Sir Gaerfyrddin, a'r 20^{fed} o ran y dwysedd poblogaeth uchaf.
- ⇒ Mae cyfran uchaf y boblogaeth dros 45 oed.
- ⇒ Cyfran ychydig yn uwch o bobl â salwch tymor hir cyfyngol
- ⇒ Cyfran uwch o 20% o siaradwyr Cymraeg na chyfartaledd Sir Gaerfyrddin.

Data Cyfrifiad 2011

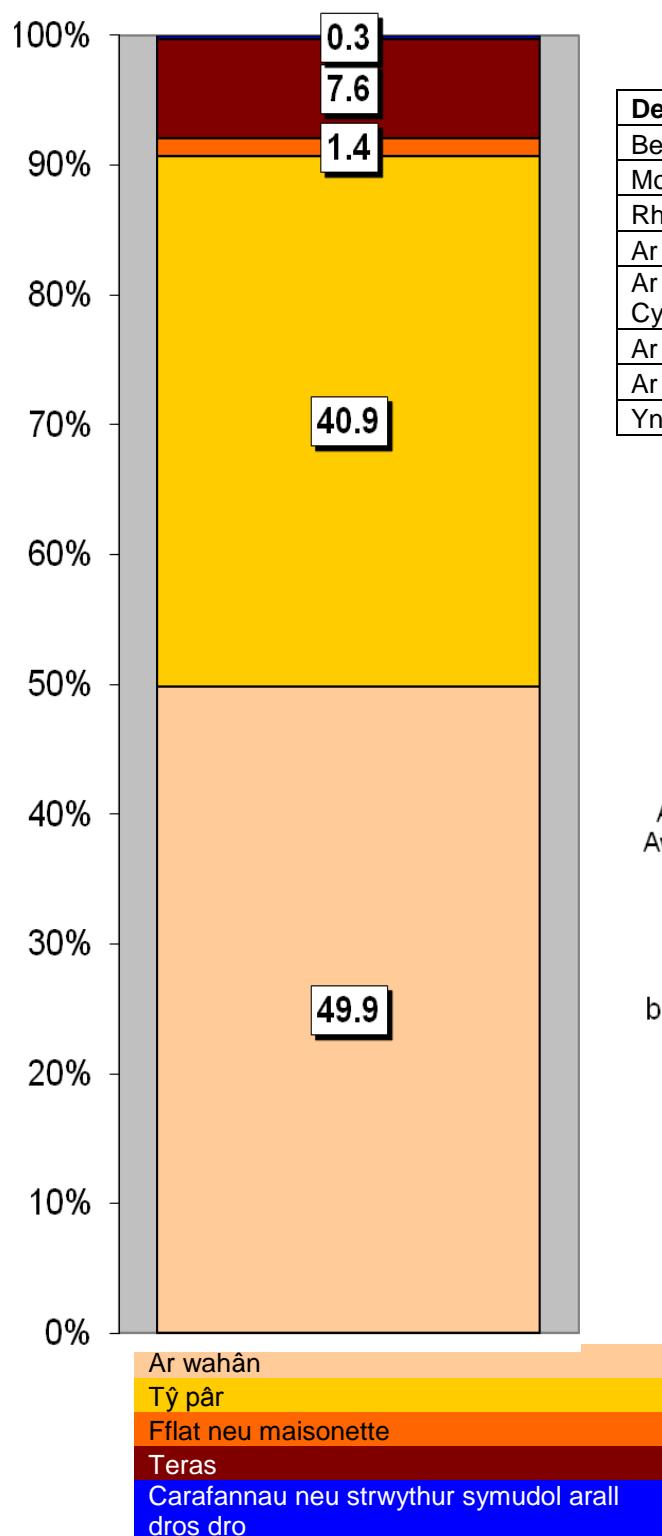
Poblogaeth: Ffeithiau Allweddol	Gors-las	Gors-las %	Sir Gaerfyrddin
Pobl: geni yng Nghymru	3211	79.0	76.0
Ganwyd y tu allan i'r DU	87	2.2	4.1
mewn grwpiau ethnig nad ydynt yn Wyn	39	0.9	1.9
gyda salwch tymor hir cyfyngol	1082	26.7	25.4
heb unrhyw gymwysterau (rhwng 16-74 oed)	853	25.1	26.8
gyda chymwysterau lefel uwch (rhwng 16-74 oed)	878	25.8	23.9
Yn gallu siarad Cymraeg	2523	64.1	43.9

Preswylwyr eich Cartref	Gors-las	Gors-las %	Sir Gaerfyrddin
Cyfanswm Aelwydydd (Cyfartaledd Maint Aelwydydd)	1735	(2.3)	(2.3)
Math/maint yr aelwyd: un person: pensiynwyr	285	16.4	14.8
un person: arall	212	12.2	15.4
un teulu: holl bensiynwyr	181	10.4	9.8
un teulu: pâr priod	658	38.0	34.1
un teulu: cwpwl sy'n byw gyda'i gilydd	138	7.9	8.7
un teulu: unig riant	169	9.7	11.3
un teulu: arall	92	5.4	5.9

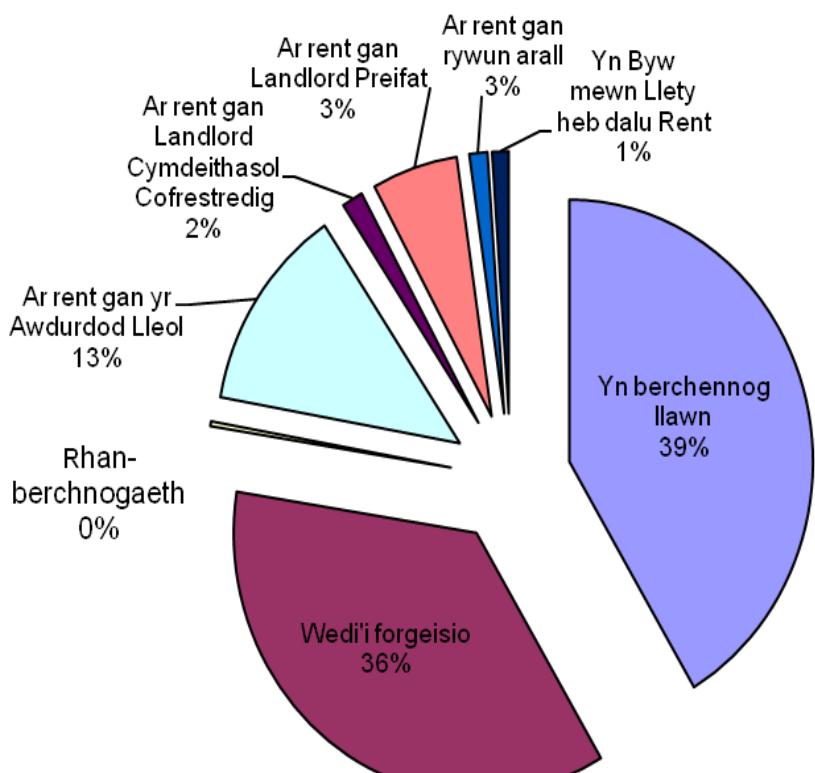
TAI

Mae tai yr ardal yn cynnwys i raddau helaeth tai ar wahân a thai pâr, sydd gyda'i gilydd dros 90% o'r tai. Y gyfran leiaf o dai yw carafannau neu lety dros dro symudol arall. Mae'r ward yn cynnwys 222 o eiddo sy'n berchen i'r awdurdod lleol a 24 o dai sy'n perthyn i Gymdeithasau Tai.

Mathau o Dai

Deiliadaeth aelwydydd	%
Berchen yn llwyr	41.5
Morgais	36.1
Rhannu perchenogaeth	0.3
Ar Rent - Awdurdod Lleol	12.8
Ar Rent - Landlord Cymdeithasol Cofrestredig	1.4
Ar Rent - Landlord preifat	5.7
Ar Rent - Arall	1.2
Yn byw heb dalu rhent	1.1

FFACTORAU ECONOMAIDD-GYMDEITHASOL

- ⇒ Amcangyfrifir mai incwm canolrifol aelwyd yn Gors-las, yn seiliedig ar ddata 'PayCheck' CACI 2016, yw £27,288 sydd yn y 11^{eg} safle uchaf (o wardiau 58) yn Sir Gaerfyrddin a 12.7% yn uwch na chanolrif Sir Gaerfyrddin o £23,825.
- ⇒ Dengys gwybodaeth proffil cymdeithasol lefel sy'n uwch na'r cyfartaledd o bobl mewn galwedigaethau rheoli a galwedigaethau gweinyddol proffesiynol uwch ac is (lefelau 1-2).

Proffil Cymdeithasol	Gors-las	%	Sir Gaerfyrddin %
<i>Holl bobl 16-74 oed sy'n byw mewn aelwyd</i>	2997	100	100
1: Galwedigaethau Rheoli a Gweinyddol Proffesiynol Uwch	464	15.5	13.8
2: Galwedigaethau Rheoli a Gweinyddol Proffesiynol Is	673	22.5	19.9
3: Galwedigaethau canolradd	397	13.2	11.6
4: Cyflogwyr bach a gweithwyr hunangyflogedig	296	9.9	12.6
5: Galwedigaethau Goruchwyliau a Thechnegol Is	231	7.7	7.6
6: Galwedigaethau lled-gyffredin	448	14.9	16.7
7: Galwedigaethau Cyffredin	405	13.5	13.0
8: Erioed wedi gweithio / Di-waith tymor hir	117	3.9	4.9

Y Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

YR ECONOMI A'R FARCHNAD LAFUR

Hawlwr Budd-daliadau	Gors-las	Cyfradd fesul %	Poblogaeth sy'n gweithio yn Sir Gaerfyrddin %
Budd-dal diweithdra (Lwfans Ceisio Gwaith): Mawrth 2017	18	0.7	1.4
Budd-daliadau analluogrwydd (ESA/hawlwr BA/LAD) Awst 2016	230	8.8	8.9
Cymorthdal Incwm: Awst 2016	25	1.0	1.8
Lwfans Byw i'r Anabl: Awst 2016	270	10.3	9.6
Credyd Pensiwn: Awst 2016 (Poblogaeth 65+)	175	18.5	17.1
Hawlwr Pensiwn y Wladwriaeth: Awst 2016	1,010	-	-

Y Ffynhonnell: System Weinyddol y Ganolfan byd gwaith adran ar gyfer yr Adran Gwaith a Phensiynau

Statws Economaidd (pobl 16-74 oed)	Gors-las	Gors-las %	Sir Gaerfyrddin %
Yn Weithgar yn Economaidd	1943	64.8	64.9
Gweithwyr: Rhan-amser	399	13.3	13.9
Gweithwyr: Llawn-amser	1132	37.8	33.7
Hunangyflogedig	256	8.5	11.0
Pobl Ddi-waith	86	2.9	3.7
Myfyrwyr Llawn-amser	70	2.3	2.5
Heb fod weithgar yn economaidd	1054	35.2	35.1
Wedi ymddeol	585	19.5	18.1
Myfyriwr	135	4.5	4.5
Gofalu am y cartref/teulu	86	2.9	3.8
Yn barhaol sâl / anabl	192	6.4	6.8
Arall	56	1.9	1.9

Y Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

MYNEGAI AMDDIFADEDD LLUOSOG CYMRU (MALIC)

Mae MALIC 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is. Mae MALIC 2014 yn cael ei lunio ar sail wyth maes sef Incwm, Cyflogaeth, Iechyd, Addysg, Tai, Mynediad i Wasanaethau, yr Amgylchedd Ffisegol, a Diogelwch Cymunedol. Fe'i cyhoeddir yn ôl Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is ac mae 112 o'r rhain yn Sir Gaerfyrddin.

Yn y MALIC, Safle 1 yw'r safle mwyaf amddifad. Mae **Gors-las 1** cael ei osod yn safle 96 o blith y 112 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs) yn Sir Gaerfyrddin ac mae yn safle 1,352 o blith y 1,909 LSOA yng Nghymru. Mae **Gors-las 2** yn safle 90 o ran yr ardaloedd mwyaf amddifad yn Sir Gaerfyrddin ac yn safle 1277 yng Nghymru.

Addysg yw'r maes lle ceir y lefel uchaf o amddifadedd yng **Ngors-las 1**, sef safle 67 yn Sir Gaerfyrddin a safle 1121 yng Nghymru ar gyfer y maes hwn. Yn **Gors-las 2**, maes yr Amgylchedd Ffisegol yw'r un pennaf, sef safle 35 o ran ffigurau Sir Gaerfyrddin a safle 586 o ran ffigurau Cymru.

Gorslas 1 – Drefach Gorslas 2 – Ysgol Maes yr Yrfa

LSOA	Mynegai Cyffredinol		Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Mynediad at Wasanaethau		Diogelwch Cymunedol		Amgylchedd Ffisegol		Tai	
Gors-las 1	1352	96	1139	72	1236	85	1067	76	1121	67	810	71	1702	90	1110	68	1453	88
Gors-las	1277	90	1215	80	931	56	1302	89	1059	61	900	76	1853	103	586	35	1459	89

Y Ffynhonnell: Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2014 (cyhoeddwyd Awst 2016), Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Sylwer: LSOAs a restrwyd yn safleoedd **1-112** (Sir Gaerfyrddin), **1-1909 (Cymru)**.

TORCYFRAITH

Gors-las		Grŵp Tro sedd												Cyfanswm Blynnyddol
Blwyddyn Ariannol (1 Ebrill i 31 Mawrth)	Tanau Bwriadol a Diffrod Tro seddol	Bwrgleriaeth – Busnes a Chymunedol	Bwrgleriaeth – Preswyli	Troseddau Cyffuriau	Troseddau amrywiol yn erbyn cymdeithas	Mediant o Arfau	Troseddau'r Drefn gyhoeddus	Lladrad	Troseddau Rhywiol	Dwyn	Troseddau cerbydau	Trais yn erbyn yr Unigolyn		
2016/2017	19	5	3	18	2	2	3	0	2	20	5	31	110	

Y Ffynhonnell: Heddlu Dyfed Powys, Pencadlys, Llangynnwr.

Atodiad E – Pro Forma Ymateb

A fyddch crystal â rhoi eich sylwadau, ar y cynnig ynghylch y ddarpariaeth yn y dyfodol ar gyfer plant cynradd sy'n byw yn nalgylch Gors-las.

Eich sylwadau:

A oes unrhyw faterion eraill y dymunwch dynnu ein sylw atynt?

Ticiwch y blwch os hoffech gael gwybod am gyhoeddi adroddiad ymgyngori a nodwch eich dewis iaith.

Fersiwn Gymraeg

Fersiwn Saesneg

Llofnod _____

Printiwch yr
Enw _____

Cyfeiriad _____

Swydd/Categ
ori yr
ymatebydd:
(e.e. rhiant) _____

Côd Post _____

E-bost _____

Y
Dyddiad _____

Sylwer: oni nodwch yn wahanol, bydd modd i'r cyhoedd weld eich sylwadau fel rhan o gofnodion ffurfiol y broses ymgyngori.

Datgysylltwch y ffurflen hon a'i dychwelyd at: Mr Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant, Adeilad 2, Parc Dewi Sant, Heol Ffynnon Job, Caerfyrddin, SA31 3HB neu anfonwch e-bost at aaprma@sirgar.gov.uk heb fod yn hwyrach na 17 Rhagfyr 2017.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT

ADRODDIAD YMGYNGHORI

Ar y cynnig i gynyddu'r niferoedd yn

Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

Ionawr 2018

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

EICH CYNGOR arleinamdanî
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitononline
www.carmarthenshire.gov.wales

Cynnwys

Rhif	Testun	Tudalen
1.	Crynodeb Gweithredol	4
2.	Crynodeb o'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol iddynt	6
3.	Sylwadau Estyn ar y Cynnig	9
3.1	Ymateb yr Awdurdod Lleol i sylwadau Estyn	12
4.	Ymgynghori â'r Disgyblion	15

1. Crynodeb Gweithredol

Y Cyfnod Ymgynghori

Ar y 6^{ed} Tachwedd 2017 cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin gynigion i newid y ddarpariaeth ysgol gynradd yng nghymuned Gorslas. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- cynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 o 1^{af} Medi 2019 pan fydd yr ysgol yn symud i'r adeilad newydd.

Cychwynnodd y cyfnod ymgynghori ar 6^{ed} Tachwedd 2017 yn unol â'r cynigion a gyhoeddwyd a daeth i ben ar 17^{eg} Rhagfyr 2017. Daeth 5 o sylwadau i law i gyd (heb gynnwys yr ymateb gan Estyn a'r ymgynghori â disgylion) mewn ymateb i'r ymgynghoriad ffurfiol.

Rhaid nodi, o'r 5 set o sylwadau a ddaeth i law, fod 4 wedi cyrraedd cyn diwedd y cyfnod ymgynghori tra daeth 1 law ar ôl diwedd y cyfnod ymgynghori. Fodd bynnag, mae'r ymatebion i gyd wedi'u cynnwys at ddibenion yr adroddiad hwn.

Sylwadau a Ddaeth i Law

Y cynnig i gynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 yw'r weithdrefn statudol ffurfiol y mae'n rhaid ymgymryd â hi a'i chwblhau er mwyn cynyddu nifer y lleoedd cyfrwng Cymraeg sydd ar gael yn Ysgol Gynradd Gorslas yn gyfreithiol, a rhaid cynnal y broses waeth beth fo'r dull gweithredu. Fel rhan o'r cynllun ehangach i ddarparu rhagor o leoedd, bwriad yr Awdurdod Lleol yw darparu adeilad ysgol newydd a fydd hefyd yn darparu lle i feithrinfa a fydd yn cael ei darparu gan gorff allanol.

Tra mae'r ddogfen ymgynghori'n canolbwytio'n bennaf ar y cynnig ffurfiol i gynyddu'r niferoedd yn Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210, derbyniwyd sylwadau hefyd am elfennau eraill o'r cynllun ehangach. I sicrhau bod yr adroddiad yn un cyflawn, mae'r sylwadau hynny hefyd wedi cael eu cynnwys yma ac mae'r themâu o blith yr holl sylwadau a ddaeth i law fel a ganlyn:

- Diogelu Swyddi;
- Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg;
- Capasiti;
- Colli Man Gwyrdd; a
- Gwasanaeth Nyrsys Ysgol.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod bod yna bryderon mewn perthynas â'r cynllun ehangach, yn arbennig i leoliad yr adeilad ysgol newydd arfaethedig a'r goblygiadau y gall darparu lle ar gyfer meithrinfa allanol achosi. Mae'r materion hyn yn cael sylw ar wahân i'r cynnig hwn.

Cafwyd sylwadau gan y canlynol:

- NASUWT
- Comisiynydd y Gymraeg
- Cyngor Cymuned Gorslas
- Iechyd Cyhoeddus Plant – Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

Daeth un sylw dienw i law hefyd.

Ceir crynodeb llawn o'r holl sylwadau a gafwyd mewn ymateb i'r ddogfen ymgynghori ynghyd ag ymateb swyddogion proffesiynol y Cyngor Sir yn adran 2 ar y dudalen nesaf.

Y Camau Nesaf

Caiff yr Adroddiad ar yr Ymgynghoriad ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant am ei sylwadau a'i argymhelliaid ac, yn y pen draw, caiff ei gyflwyno i'r Bwrdd Gweithredol iddo ef benderfynu pa un i fwrrw ymlaen â'r cynnig a chyhoeddi hysbysiad statudol ai peidio. Pe bai'r Bwrdd Gweithredol yn penderfynu bwrw ymlaen i'r cam nesaf, caiff Hysbysiad Statudol ei gyhoeddi yn ystod Tymor y Gwanwyn 2018.

2. Crynodeb o'r Sylwadau a ddaeth i law ac Ymateb yr Awdurdod Lleol

Pwynt Rhif	Pwynt a Godwyd	Ymateb yr Awdurdod Lleol
1.	<p><u>Diogelu swydd</u></p> <p>Disgwyli'r y bydd sylw'n cael ei roi i ddiogelu swyddi'r staff.</p>	Mae gan yr Awdurdod bolisiau a gweithdrefnau staff mewn perthynas ag ad-drefnu ysgolion a gellir argymhell gweithredu'r rhain os oes angen. Fodd bynnag, y disgwl yw, os caiff y cynnig hwn ei weithredu, fod potensial ar gyfer cyfleoedd swyddi ychwanegol.
2.	<p><u>Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg</u></p> <p>Mae'r cynllun yn dangos uchelgais bositif o ran datblygu addysg cyfrwng Cymraeg yn y sir ac mae'n unol â'r cynllun strategol.</p>	Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn croesawu'r sylwadau sy'n cydnabod bod addysg cyfrwng Cymraeg yn cael ei datblygu yn y sir. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn nalgylch Gorslas wedi cynyddu'n gyson ac mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod yr angen am fwy o gapasiti er mwyn ateb y galw presennol am addysg cyfrwng Cymraeg a'r galw yn y dyfodol.
3.	<p><u>Capasiti</u></p> <p>Daeth sylwadau i law yn gofyn sut yr oedd y ffigur o 210 wedi'i gyfrifo fel y capasiti arfaethedig, a pha un a oedd hyn wedi'i gyfyngu i ddal gylch Gorslas yn unig. Codwyd cwestiynau hefyd pa un a oedd y colli disgyblion o ardal Cwmgwili i ysgolion eraill agosach wedi'i gymryd i ystyriaeth ac a oedd unrhyw newidiadau'n debygol i'r dalgylch presennol.</p>	Dadansoddwyd amryw o elfennau wrth ystyried y cynnydd yng nghapasiti Ysgol Gynradd Gorslas, sef: data CYBLD (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion) blynnyddol; nifer y disgyblion a ddisgwyli'r aneddiadau a'r amcanestyniadau disgyblion – roedd y rhain wedi'u seilio ar ddal gylch Gorslas. Rhoddwyd ystyriaeth hefyd i'r ffaith fod dosbarth symudol wedi cael ei osod ym mis Medi 2015 a bod angen un arall ar gyfer blwyddyn academaidd 2017/2018, ynghyd ag amcangyfrif ceidwadol i adlewyrchu dylanwad yr adeilad ysgol newydd.

		<p>Wrth ddadansoddi'r data CYBLD blynnyddol, darperir gwybodaeth am faint o ddisgyblion sy'n mynchu pob ysgol o'r dalgylch ei hun, o'r tu allan i'r dalgylch a faint o ddisgyblion sy'n byw mewn ardaloedd dalgylch penodol ond sy'n mynchu ysgolion eraill. Dangosai data CYBLD Ionawr 2017 fod 218 o ddisgyblion yn byw yn nalgylch Gorslas (78 ohonynt yn mynchu Ysgol Gynradd Gorslas a 140 yn mynchu ysgolion eraill). Er ein bod yn derbyn nad yw/na fydd yr holl ddisgyblion sy'n byw yn y dalgylch yn mynchu Ysgol Gynradd Gorslas yn y dyfodol, rhaid ystyried disgyblion sy'n byw yn y dalgylch.</p> <p>Fel rhan o'r cynnig i cynyddu capaciti Ysgol Gynradd Gorslas, y cynnig yw na wneir unrhyw newid i ddalgylch presennol yr ysgol.</p>
4.	<p>Colli Man Gwyrdd</p> <p>Er bod cefnogaeth i'r cynigion, mae pryderon ynglŷn â cholli man gwyrdd yn sgil datblygu adeilad newydd yr ysgol ym Mharc Gorslas. Caiff yr ardal ei defnyddio'n rheolaidd gan blant ar gyfer gweithgareddau awyr agored amrywiol ac mae hefyd wedi'i lleoli oddi wrth draffig. Er y gallai rhan o dir yr ysgol fod ar agor i'r cyhoedd, byddai'r cynnydd mewn traffig a'r gwaith adeiladu yn newid cymeriad yr ardal. Felly, dylid ystyried troi safle'r ysgol bresennol yn fan gwyrdd sy'n agored i'r cyhoedd, i gymryd lle'r parc presennol.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn bod pryderon ynglŷn â cholli man gwyrdd o ganlyniad i'r bwriad i godi'r adeilad ysgol newydd ar safle Parc Gorslas. Fodd bynnag, rhaid nodi, er y bydd adeilad yr ysgol yn cael ei godi ar ran o'r tir, mai'r bwriad yw darparu ardal chwaraeon aml-ddefnydd a chae chwarae a fydd ar gael at ddefnydd y gymuned, ynghyd â'r defnydd o neuadd yr ysgol, y tu allan i oriau'r ysgol. Y bwriad yw y bydd gallu defnyddio'r cyfleusterau hyn ac ehangu'r cyfleoedd a fydd ar gael i'r gymuned o ganlyniad i'r cyfleusterau yn help i gryfhau'r cysylltiadau cymunedol sydd eisoes yn bodoli yn yr ardal.</p> <p>Er ein bod yn derbyn y gallai'r cynnydd mewn traffig a'r gwaith adeiladu newid cymeriad yr ardal, y gobaith yw y bydd y cyfleusterau ychwanegol a fydd ar gael at ddefnydd y gymuned</p>

		<p>drwy'r cynllun yn darparu manteision a chyfleoedd pellach i'r gymuned ehangach.</p> <p>O ran safle presennol yr ysgol na fydd yn cael ei ddefnyddio mwyach, bydd Polisi'r Cyngor Sir, a gymeradwywyd ar 12^{fed} Ebrill 2006, mewn perthynas ag adeiladau nad oes eu hangen at ddibenion addysgol, yn weithredol. Yn ei hanfod, mae hwn yn caniatáu i'r gymuned gyflwyno achos i'r cyngor o blaid cadw'r adeilad fel adnodd cymunedol. Os nad oes diddordeb hyfyw o blith y gymuned, bydd y safle'n cael ei gynnig i'r farchnad.</p>
5.	<p>Gwasanaeth Nyrsys Ysgol</p> <p>Yr unig effaith a gaiff hyn ar y Gwasanaeth Nyrsys Ysgol yw cynnydd posibl yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol dan sylw. Caiff y niferoedd yn llwyth achosion Nyrsys Ysgol eu monitro'n rheolaidd gan yr Uwch Nyrs/Rheolwr Sicrhau Ansawdd y gwasanaeth Nyrsys Ysgol a chânt eu rheoli drwy waith cynllunio'r gweithlu.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai'r cynnydd mewn capaciti effeithio ar y niferoedd yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol. Fodd bynnag, maent yn cytuno bod modd monitro unrhyw effaith a'i rheoli drwy gynllunio'r gweithlu a thrwy gyfathrebu rhwng sefydliadau.</p>

3. Sylwadau Estyn ar y Cynnig

Ymateb Estyn i'r cynnig i ehangu Ysgol Gorslas Sir Gaerfyrddin,

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Cyflwyniad

Mae'r cynnig ymgynghorol hwn gan Gyngor Sir Gaerfyrddin

Mae'r ymgynghoriad i gynyddu capaciti disgylion yn Ysgol Gorslas o 110 i 210 o 6 Tachwedd 2017 hyd at 17 Rhagfyr 2017.

Crynodeb/Casgliad

Mae'r cynnig yn nodi yn glir rhesymau'r awdurdod lleol dros gynyddu capaciti Ysgol Gorslas yn glir ac yn ymateb i'r galw cynyddol am addysg cyfrwng Gymraeg ym mhentref Gorslas a'r cyffiniau. Mae'n cymryd i ystyriaeth y cynnydd yn niferoedd y disgylion sydd yn gwneud cais i fynychu'r ysgol. Mae'r ymgynghoriad yn nodi'r ysgolion Cymunedol o fewn y dalgylch y gallai'r cynnig hwn effeithio arnynt. Mae'r awdurdod yn nodi glir bod mwy o blant yn Ysgol Gorslas na'r lleoedd sydd ar gael a hynny ers nifer o flynyddoedd. Serch hynny, mae'n ymddangos fod nifer o leoedd gwag yn yr ysgolion gynradd Cymunedol Gymraeg y dalgylch. Ym marn Estyn, mae'r cynnig yn debygol o leiaf gynnal y ddarpariaeth a'r safonau ar gyfer disgylion ardal Gorslas.

Disgrifiad a manteision

Mae'r ymgynghoriad yn rhoi rhesymwaith clir am y manteision ac anfanteision disgwyliedig ar gyfer Ysgol Gorslas.

Mae'r cynnig yn amlinellu'n glir y cynlluniau i adeiladu adeilad newydd ar dir sydd o gwmpas 0.1 milltir o safle presennol yr ysgol. Mae'r awdurdod lleol yn honni bod cyflwr yr adeilad presennol wedi dirywio ac mewn cyflwr gwael ac nid oes digon o dir ar safle'r ysgol i ychwanegu at y ddau adeilad symudol syn bodoli eisoes ar dir yr ysgol.

Mae'n ymddangos bod y Cyngor wedi trafod amryw o fodelau perthnasol fel rhan o'u hamcanion strategol yn eu rhaglen moderneiddio addysg. Mae'n cymryd i ystyriaeth yr effaith negyddol gaiff adeilad symudol arall ar dir yr ysgol ar allu'r ysgol i ddarparu addysg y cyfnod sylfaen yn llawn. Mae'n ymddangos bod y cynnig i adeiladu ysgol newydd yn sicrhau mwy o le i wella amgylcheddau dysgu i blant. Mae'r cynnig yn cymryd ystyriaeth rhesymol o'r problemau parcio sy'n bodoli eisoes. Wrth adeiladu ysgol newydd ar safle gwahanol, mae'n ymddangos bydd y trefniadau yn lleihau ymyrraeth bosib ar ddisgyblion, athrawon a rhieni ynghyd â pharhau â'r cwricwlwm ar safle presennol yr ysgol yn ystod cyfnod adeiladu.

Mae'r cynigiwr yn rhestru'r ysgolion a all gael ei heffeithio gan y cynnig ac yn nodi. bod oddeutu 140 o ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas yn mynychu ysgolion eraill ar hyn o bryd. Nid oes digon o wybodaeth yn y cynnig i'r effaith posibl ar yr ysgolion hynny.

Mae'r cynnig yn annhebygol o effeithio'n ormodol ar drefniadau teithio presennol ar wahân i'r posibilrwydd y bydd mwy o ddisgyblion yn mynychu'r ysgol.

Mae'n ymddangos bod y cynnig wedi cymryd ystyriaeth rhesymol i'r effaith ar y gymuned leol. Mae Estyn o'r farn bod yr ymgynghoriad hwn rhoi mwy o gyfleoedd i'r gymuned ddefnyddio'r cyfleusterau ar gyfer nifer o weithgareddau a fyddai'n cryfhau'r elfen gymunedol sy'n bodoli eisoes. Mae'n ymddangos bydd yr adeilad newydd yn gwella'r amgylchedd ddysgu ar gyfer holl ddisgyblion yr ysgol ynghyd â gwella mynediad i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu dadansoddiad priodol o berfformiad presennol yr ysgolion. Mae'n nodi bod yr ysgol yng ngrwp 1 safonau ac yng nghategori melyn sy'n dangos bod Ysgol Gorslas yn ysgol effeithiol sydd eisoes yn gwneud yn dda ac yn gwybod pa feysydd sydd angen eu gwella. Mae'r awdurdod wedi cynnwys canfyddiadau diweddar arolygiad Estyn yn y cynnig.

Nid yw'r ymgynghoriad yn cynnwys effaith y cynnig ar ansawdd deilliannau, darpariaeth ac arweinyddiaeth a rheolaeth yn ddigon clir ar wahân i nodi byddai'r cynnig yn 'rhoi cyfle i bob disgybl a addysgir ar hyn o bryd elwa ar amgylchedd addysgol gwell.' Bydd hyn yn hwyluso gwelliant pellach o ran y safonau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth dda sy'n bodoli eisioes'.

Nid yw'r cynnig wedi cymryd i ystyriaeth yn ddigon cadarn yr effaith ar ddarpariaeth yn ysgolion eraill y dalgylch. Mae'n ymddangos na fydd y cynnig yn cael effaith ar y ddarpariaeth i ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol nac yn effeithio'n negyddol ar ddarpariaeth yr Eglwys yng Nghymru.

3.1 Ymateb yr Awdurdod Lleol i Sylwadau Estyn

Effaith ar ysgolion eraill

Mae'r awdurdod yn nodi glir bod mwy o blant yn Ysgol Gorslas na'r lleoedd sydd ar gael a hynny ers nifer o flynyddoedd. Serch hynny, mae'n ymddangos fod nifer o leoedd gwag yn yr ysgolion gynradd Cymunedol Cymraeg y dalgylch.

Er bod mwy o ddisgyblion yn Ysgol Gynradd Gorslas ar hyn o bryd na'r nifer swyddogol, mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn bod rhai lleoedd dros ben mewn ysgolion cyfagos. Mae cynnydd clir yn y galw am addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Gorslas ac er bod 140 o ddisgyblion sy'n byw yn ardal Gorslas yn mynchy ysgolion eraill ar hyn o bryd, mae'r ysgol yn dal uwchlaw'i chapasiti. Tra ydym yn derbyn nad yw/na fydd pob disgybl sy'n byw yn y dalgylch yn mynd i Ysgol Gynradd Gorslas, rhaid ystyried yr holl ddisgyblion yn y dalgylch ac mae capasiti'r ysgol ar hyn o bryd yn annigonol i ddarparu ar eu cyfer.

Mae lleoedd i ddisgyblion yn holl ysgolion y sir yn cael eu monitro ac mae materion yn ymwneud â lleoedd dros ben a gormod o ddisgyblion yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Lle mae rhaid, cymerir camau priodol a strategol fel a phan y mae hynny'n angenrheidiol.

Mae'r cynigiwr yn rhestru'r ysgolion a all gael ei heffeithio gan y cynnig ac yn nodi bod oddeutu 140 o ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas yn mynchy ysgolion eraill ar hyn o bryd. Nid oes digon o wybodaeth yn y cynnig i'r effaith posibl ar yr ysgolion hynny.

Mae'r cynnig yr ymgynghorwyd yn ei gylch yn cyfeirio at yr angen i gynyddu capasiti Ysgol Gynradd Gorslas o 110 i 210 o leoedd oherwydd y galw cynyddol am leoedd addysg cyfrwng Cymraeg. Er bod Cyngor Sir Caerfyrddin wedi ystyried y gallai'r cynnig effeithio ar ysgolion cyfagos, nid yw'r cynnig yn effeithio'n uniongyrchol ar yr ysgolion hynny drwy'r ad-drefnu hwn ac nid yw hynny'n fwriad gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai rhai ysgolion cyfagos deimlo effaith anuniongyrchol o ganlyniad i'r cynnig hwn. Mae'n derbyn y gallai disgyblion sy'n byw yn nalgylch Gorslas, sydd ar hyn o bryd yn mynchy ysgolion eraill, fod am fynychu Ysgol Gynradd newydd Gorslas efallai. Fel sy'n wir i bob ysgol gynradd gymunedol yn y sir, bydd derbyn disgyblion i'r ysgol yn cael ei reoli drwy'r broses dderbyn, pe bai'r sefyllfa hon yn codi. Er bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai rhai ysgolion cyfagos deimlo effaith anuniongyrchol o ganlyniad i'r cynnig hwn, mae'n anodd iawn amcangyfrif y canlyniad a'r effaith y gallai ei chael. Serch hynny, bydd

Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro effaith y cynnig ar ysgolion cyfagos a bydd yn ystyried a oes angen gweithredu'n briodol, fel a phan y bydd rhaid.

Nid yw'r cynnig wedi cymryd i ystyriaeth yn ddigon cadarn yr effaith ar ddarpariaeth yn ysgolion eraill y dalgyrch.

Fel y crybwyllyd yn barod, er bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai'r cynnig i gynyddu capaciti Ysgol Gynradd Gorslas gael effaith anuniongyrchol ar ysgolion cyfagos, nid yw'r cynnig yn effeithio'n uniongyrchol ar y ddarpariaeth mewn ysgolion eraill drwy'r ad-drefnu hwn ac nid yw hynny'n fwriad gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Fodd bynnag, bydd Cyngor Sir Caerfyrddin yn monitro effaith y cynnig ar ysgolion cyfagos a phe bai'r cynnig yn cael unrhyw effaith niweidiol ar y ddarpariaeth, bydd camau priodol yn cael eu hystyried.

Effaith ar ansawdd y deilliannau, y ddarpariaeth, a'r arweinyddiaeth a'r rheoli

Nid yw'r ymgynghoriad yn cynnwys effaith y cynnig ar ansawdd deilliannau, darpariaeth ac arweinyddiaeth a rheolaeth yn ddigon clir ar wahân i nodi byddai'r cynnig yn 'rhoi cyfle i bob disgybl a addysgir ar hyn o bryd elwa ar amgylchedd addysgol gwell.' Bydd hyn yn hwyluso gwelliant pellach o ran y safonau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth dda sy'n bodoli eisioes'.

Y disgwyl yw y bydd y cynnig i gynyddu capaciti Ysgol Gynradd Gorslas drwy ddarparu adeilad ysgol newydd yn cael effaith gadarnhaol ar y deilliannau, y ddarpariaeth, a'r arweinyddiaeth a'r rheoli yn yr ysgol.

Yn gyntaf, bydd cynyddu'r capaciti yn golygu bod modd lleoli'r disgyblion a'r staff i gyd mewn un adeilad, yn hytrach na'u bod yn gorfol symud a gweithredu rhwng prif adeilad yr ysgol a chabanau ychwanegol. Bydd hyn yn darparu amgylchedd diogel, saffach a haws ymdopi ag ef i'r disgyblion yn ogystal â'r staff, a bydd yn golygu bod addysgu, dysgu a digwyddiadau ar draws yr ysgol yn gallu digwydd yn fwy effeithlon ac effeithiol.

Bydd darparu mwy o le, y tu mewn a'r tu allan, yn golygu bod modd ehangu'r cwricwlwm a bydd yn darparu cyfleoedd ar gyfer amgylchedd dysgu ehangach a mwy amrywiol i'r disgyblion i gyd, yn arbennig y Cyfnod Sylfaen. Disgwylir i hynny yn ei dro gael effaith gadarnhaol ar ddeilliannau a datblygiad y disgyblion i gyd. Bydd darparu ardal chwaraeon aml-ddefnydd a chae chwarae yn cynnig cyfleoedd cyffrous ar gyfer cwricwlwm addysg gorfforol amrywiol a bydd yn golygu bod modd cynnal yr holl ddigwyddiadau dysgu a chwaraeon mewn un lleoliad. Ar hyn o bryd, cynhelir chwaraeon yr ysgol ym Mharc Gorslas oherwydd y cyfleusterau cyfyngedig ar safle presennol yr ysgol. Bydd darparu'r cyfleusterau hyn yn help felly i reoli digwyddiadau yn yr ysgol. Bydd y neuadd ysgol fawr yn darparu cyfleoedd pellach i gynnal

digwyddiadau ysgol, gan sicrhau bod yr ysgol gyfan yn gallu gweithio gyda'i gilydd ar yr un amser yn effeithlon. Mae'r neuadd hefyd yn creu cyfleoedd i barhau i ddarparu'r cwricwlwm addysg gorfforol etc pan fydd y tywydd yn wael ac nad oes modd cynnal gweithgareddau y tu allan.

Bydd hygyrchedd y cyfleusterau yn sicrhau bod y gymuned yn gallu defnyddio neuadd yr ysgol, yr ardal chwaraeon aml-ddefnydd a'r cae chwarae, sy'n dangos sut y gall yr ysgol a'r gymuned weithio gyda'i gilydd i gryfhau cysylltiadau a chreu cymaint â phosibl o gyfleoedd i bawb. Bydd y cynnydd mewn capaciti a'r adeilad newydd arfaethedig yn darparu cyfleusterau addas i'r gymuned ar gyfer addysgu a dysgu yn yr 21^{ain} ganrif, lle gellir gwella'r ddarpariaeth a'r deilliannau.

Datganiadau gan Estyn yn cefnogi'r cynniq hwn

Mae'r cynniq yn nodi yn glir rhesymau'r awdurdod lleol dros gynyddu capaciti Ysgol Gorslas yn glir ac yn ymateb i'r galw cynyddol am addysg cyfrwng Gymraeg ym mhentref Gorslas a'r cyffiniau.

Ym marn Estyn, mae'r cynniq yn debygol o leiaf gynnal y ddarpariaeth a'r safonau ar gyfer disgyblion ardal Gorslas.

Mae'r ymgynghoriad yn rhoi rhesymwaith clir am y manteision ac anfanteision disgwyliedig ar gyfer Ysgol Gorslas.

Mae Estyn o'r farn bod yr ymgynghoriad hwn rhoi mwy o gyfleoedd i'r gymuned ddefnyddio'r cyfleusterau ar gyfer nifer o weithgareddau a fyddai'n cryfhau'r elfen gymunedol sy'n bodoli eisoes.

Mae'n ymddangos bydd yr adeilad newydd yn gwella'r amgylchedd ddysgu ar gyfer holl ddisgyblion yr ysgol ynghyd â gwella mynediad i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol.

4. Ymgynghori â'r Disgyblion

Ysgol: Ysgol Gynradd Gorslas

Dyddiad: 11^{eg} Rhagfyr 2017

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad gan: Mrs Catrin Griffiths – Ymgynghorydd Her

Cyfwelwyd: Cyngor yr Ysgol

Crynodeb

Cafodd Cyngor yr Ysgol ei gyfweld ynglŷn â'r cynnig i gynyddu capaciti'r ysgol a'r bwriad i ddarparu adeilad ysgol newydd. Cafwyd trafodaethau buddiol, wedi'u seilio ar y cwestiynau isod:

- Ydych chi wedi gweld y cynlluniau ar gyfer adeilad newydd yr ysgol?
- Ydych chi'n hapus i symud i adeilad newydd, a pham?
- Beth yn eich barn chi fydd yn fanteisiol mewn bod mewn adeilad newydd?
- Fydd hi'n haws i chi ddysgu mewn adeilad newydd?
- Beth am ddisgyblion y Cyfnod Sylfaen? Pa effaith fydd symud yn ei chael ar y disgyblion iau?

Adborth Cyngor yr Ysgol

Cafodd y disgyblion gyfle i edrych ar y cynlluniau ar gyfer yr ysgol newydd a phori drwyddynt, a defnyddiwyd y gair "cyffrous" yn aml i ddisgrifio'r adeilad newydd.

Yn ddieithriad, roedd y disgyblion i gyd yn edrych ymlaen at gael iard ysgol fawr a diogel, gyda digon o le i chwarae amrywiaeth o chwaraeon, yn cynnwys pêl-droed, rygbi a hoci i gyd yr un pryd. Roedd y disgyblion yn edrych ymlaen hefyd at gael iard lai peryglus, yn enwedig pan fydd y tywydd yn wael yn y gaeaf.

Dyweddodd y disgyblion fod y neuadd yn bwysig o ran sicrhau lle i chwarae pêl-droed a hoci pan fydd y tywydd yn wael, ac i gynnal cynherddau a gwasanaethau fel ysgol gyfan.

Roedd y disgyblion yn edrych ymlaen hefyd at gael lle i symud o amgylch yr ysgol. Crybwyllyd pwysigrwydd corridorau a drysau llydan fel na fydd pobl yn gwthio ac i deimlo'n saffach wrth gerdded o amgylch. Crybwyllyd pwysigrwydd dim cabanau hefyd fel bod y disgyblion i gyd yn yr un adeilad.

Roeddent yn hoffi'r ffaith y byddai digon o le i hongian cotiau fel eu bod yn llai tebygol o'u colli neu'u baeddu wrth iddynt gerdded ar y llawr.

Roedd y lleoliad yn y pentref yn bwysig iddynt oherwydd fe ddywedon nhw y bydd yn golygu bod mwy o deuluoedd yn gallu cerdded i'r ysgol ac y bydd angen llai o geir felly. Hefyd, bydd yna faes parcio felly bydd y safle yn un llawer saffach.

Crybwyllyd y lifft fel ffactor pwysig er mwyn gallu derbyn a helpu plant anabl a phlant sydd wedi cael triniaeth, er mwyn iddynt gyrraedd y llawr uchaf heb fynd i fyny'r staer.

O ran clybiau, dywedodd y disgyblion y bydd llawer mwy o le ar gyfer clybiau ar ôl yr ysgol yn ogystal â chlwb brecwast, felly bydd yn help i hwyluso pethau i rieni.

Cyfeiriwyd at yr ardd hefyd a byddai cyfle felly i dyfu llysiau a phlanhigion a'u gwerthu i godi arian i'r ysgol. Roedd y ffaith y byddai llyfrgell yn yr ysgol newydd yn bwysig iawn iddynt fel na fydd yn rhaid iddynt ddarllen yn y corridor.

Dywedwyd y gellid cynnal y carnifal yn yr ysgol newydd, nid yn y babell oer, oherwydd bydd digon o le yn yr ysgol i'r gymuned ymuno â'r disgyblion. Y carnifal yw uchafbwynt y flwyddyn i'r disgyblion.

Bydd yr ardal ar gyfer disgyblion y Cyfnod Sylfaen yn saff a byddant yn gallu cael mwy o gyfleoedd, yn enwedig wrth ddysgu yn yr ardal awyr agored.

Cytunai'r disgyblion yn unfrydol y bydd adeilad mwy, newydd sbon, yn cynnig cyfleoedd ychwanegol, o safon, iddynt yn eu haddysg.

Yr unig sylwadau negyddol oedd teimlo'n drist am adael yr hen adeilad a symud i adeilad newydd ac roedd disgyblion blwyddyn 5 a 6 yn drist na fyddent yn cael y cyfle i gael eu haddysgu yn yr ysgol newydd oherwydd eu hoedran.

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG

CYNNIG I DDARPARU DARPARIAETH FEITHRIN YN YSGOL PARC Y TYWYN DRWY GNYDDU YR YSTOD OEDRAN O 4-11 I 3-11

Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:

Argymhellir bod y Bwrdd Gweithredol yn cymeradwyo:

1. Y sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion y Cyngor o ganlyniad i'r ymgynghoriad (Amgaeir yr Adroddiad am yr Ymgynghoriad).
2. Cyhoeddi hysbysiad statudol i weithredu'r cynllun.

Rhesymau:

Er mwyn cydymffurfio â'r cyfarwyddyd a'r gweithdrefnau statudol ar gyfer ad-drefnu ysgolion.

Ymgynghorwyd â'r Pwyllgor Craffu Perthnasol: DO - Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant ar 25ain Ionawr 2018

Penderfynodd y Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant:

1. Nodi'r sylwadau a dderbyniwyd ac ymatebion yr Awdurdod Lleol yn dilyn y cyfnod ymgynghori;
2. I gymeradwyo i'r Bwrdd Gweithredol cyhoeddiad hysbysiad statudol i weithredu'r cynnig i ddarparu darpariaeth feithrin yn Ysgol Parc y Tywyn drwy gnyddu yr ystod oedran o 4-11 i 3-11.

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad: OES 26ain Chwefror 2018

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad: NAC OES

Aelod y Bwrdd Gweithredol sy'n gyfrifol am y Portffolio:

Y Cyng. Glynog Davies (Addysg a Phlant)

Y Gyfarwyddiaeth: Addysg a Phlant	Swyddi: Cyfarwyddwr addysg a Phlant Gweithredol	Rhifau Ffôn / Cyfeiriadau E-bost: 01267 246522 EDGMorgans@sirgar.gov.uk
Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Gareth Morgans		
Awdur yr adroddiad: Simon Davies	Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio	01267 246471 SiDavies@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

MODERNISING EDUCATION PROGRAMME

PROPOSAL TO PROVIDE NURSERY PROVISION AT YSGOL PARC Y TYWYN BY INCREASING ITS AGE RANGE FROM 4-11 TO 3-11

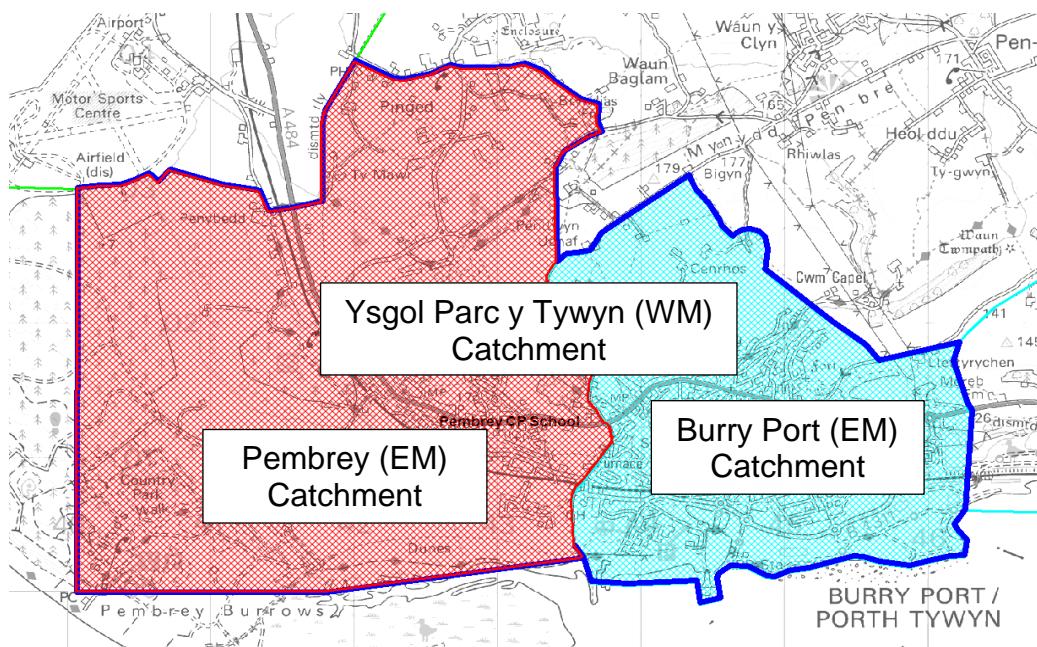
Proposal

- 1) To standardise the **local authority part time nursery provision** in the areas of Burry Port and Pembrey:

Ysgol Parc y Tywyn is a Welsh Medium school with an age range of 4-11.

Outlined in blue below is the catchment area for Ysgol Parc y Tywyn.

The school shares the same catchment as the combined Burry Port Community School and Ysgol Pembrey catchment.

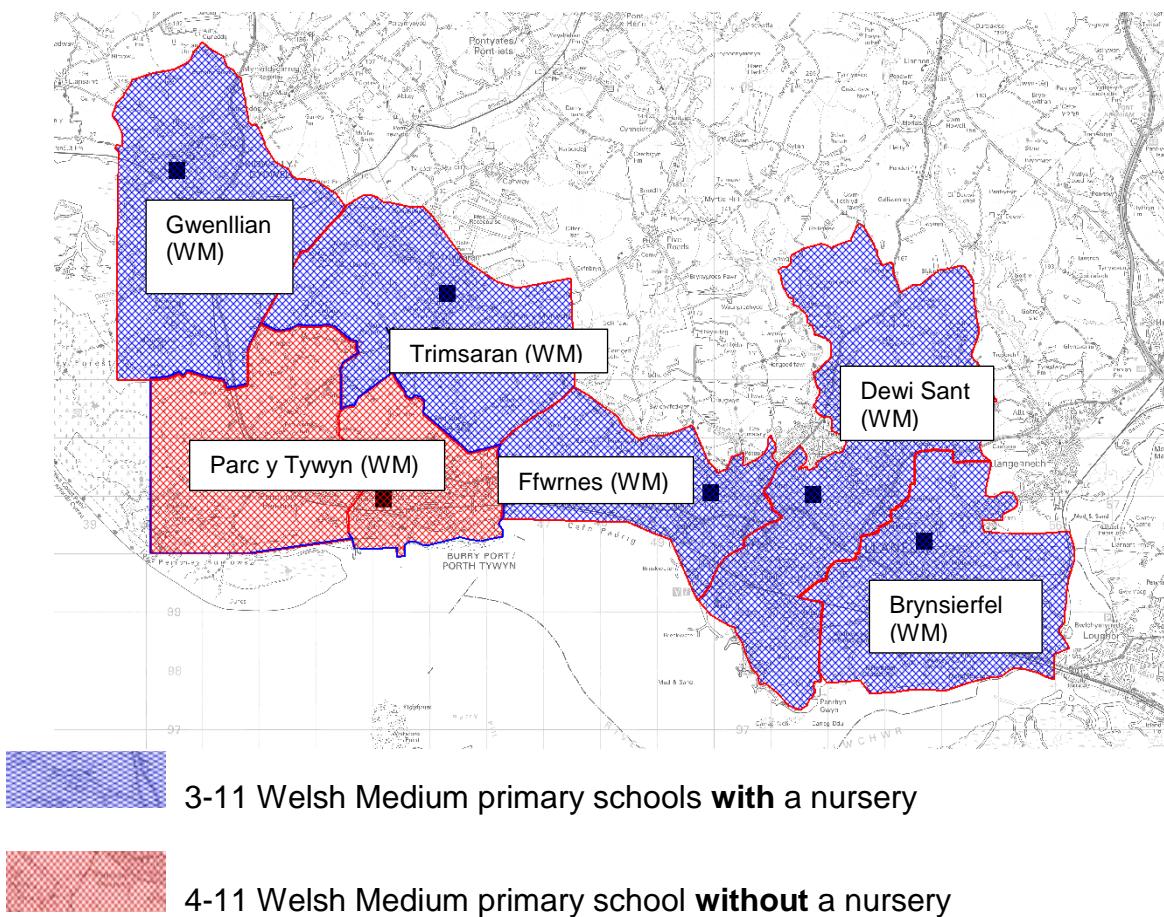
WM – Welsh Medium

EM – English Medium

Burry Port Community School and Ysgol Pembrey are categorised as English Medium language schools. The age range at the schools is 3-11. Nursery provision is being provided at both schools.

This proposal seeks to standardise the nursery education for the area by ensuring that the same level of provision is provided at both the Welsh and English medium schools in the areas of Burry Port and Pembrey.

- 1) To standardise the local authority **part time Welsh Medium nursery provision** in the area:

As can be seen above, Ysgol Parc y Tywyn is surrounded by Welsh Medium schools that provide local authority nursery provision.

This proposal seeks to standardise the nursery provision in Welsh Medium schools by ensuring that the same level of provision is provided at all **Welsh medium schools** in the area, including Burry Port and Pembrey.

Proposal

To standardise the Welsh medium part time nursery in the area, the Local Authority propose to provide part time nursery provision at Ysgol Parc y Tywyn by increasing its age range from 4-11 to 3-11 from 1 September 2018.

In accordance with Executive Board's instructions, a formal consultation exercise was undertaken from 6 November 2017 to 17 December 2017.

A total of 419 were consulted during the consultation period, which included the pupils, staff, parents and governors of Ysgol Parc y Tywyn, the Headteachers and Governors of neighbouring schools, ERW, Unions, Estyn, Welsh Language Commissioner as well as the existing private nursery providers and childminders.

A total of 5 responded to the consultation, the issues raised are detailed in the consultation report.

The ECS Scrutiny Committee were provided the opportunity to offer comment and a recommendation to the Executive Board whether or not to publish a Statutory Notice. Should the Executive Board grant permission to proceed to Statutory Notice, the intention is to publish week beginning 5 March 2018.

If approved, following the end of the Statutory Notice period, an objection report which summarises any objections received by stakeholders, will be presented to the ECS Scrutiny Committee and Executive Board and ultimately County Council for determination.

Recommendation

That the Executive Board approves the publication of a statutory notice to implement the proposal.

DETAILED REPORT ATTACHED?	YES: Consultation Document Consultation Report
----------------------------------	---

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report.

Signed: G. Morgans Director of Education and Children's Services

S. Davies Modernisation Services Manager

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NONE	YES	YES	NONE

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

Developments are consistent with the Authority's Welsh in Education Strategic Plan 2014-2017, Corporate Strategy, Children and Young People's Plan and the Modernising Education Strategic Outline Programme.

2. Legal

Appropriate consultation will need to be initiated in accordance with the relevant statutory procedures.

3. Finance

To provide part time nursery places in a school setting will have revenue funding implications for the authority in terms of appointing additional teaching and support staff for the nursery. The Revenue implications will be catered from within the existing Local Management of Schools Fair Funding Scheme.

This proposal will have a detrimental effect on employment for local private providers as provision is currently being provided for 3 year olds by local nurseries and childminders.

4. ICT

None.

5. Risk Management Issues

The disparity between Welsh and English part time nursery provision being provided by the Authority within the catchment of Ysgol Parc y Tywyn.

6. Physical Assets

None.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below:

Signed: G. Morgans Director of Education and Children's Services
S. Davies Modernisation Services Manager

- 1. Scrutiny Committee** – The Scrutiny Committee were notified of the formal consultation period.
- 2. Local Member(s)**- Local members in the Wards of Pembrey (Cllr. Shirley Matthews and Cllr. Hugh Shepardson) and Burry Port (Cllr. John James and Cllr. Amanda Fox) have been kept fully informed and were consulted during the consultation period.
- 3. Community / Town Council** – The Pembrey & Burry Port Town Council were formally consulted with during the consultation period.
- 4. Relevant Partners** – All relevant partners were consulted with during the consultation period.
- 5. Staff Side Representatives and other Organisations** – Staff side representatives and other organisations were consulted with during the consultation period.

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	File Ref No. / Locations that the papers are available for public inspection
Strategic Outline Programme 21 st Century Schools	Strategic Outline Programme 21 st Century Schools
Carmarthenshire's Welsh in Education Strategic Plan 2014-2017	http://gov.wales/topics/educationandskills/publications/guidance/welshmedestrat/?lang=en
MEP Biennial Review	www.carmarthenshire.gov.uk Executive Board 20 th June 2016
21 st Century Schools Website	www.21stcenturyschools.org
21 st Century Schools: Information Document (May 2010)	www.wales.gsi.gov.uk
21 st Century Schools: Information Document (May 2010) - Summary	www.wales.gsi.gov.uk
21 st Century Schools Strategic Outline Programme Template	www.wales.gsi.gov.uk
Modernising Education Programme (May 2005)	Department for Education and Children Building 2, Parc Dewi, Carmarthen.

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT
ADRODDIAD YMGYNGHORI

Cynnig i newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn

o 4-11 i 3-11

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

Ionawr 2018

Gareth Morgans

Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

EICH CYNGOR arleinamdan
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitononline
www.carmarthenshire.gov.wales

Adain Gwasanaethau Moderneiddio

Simon Davies, Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio

Cynnwys

Rhif	Testun	Tudalen
1.	Crynodeb Gweithredol	4
2.	Crynodeb o'r sylwadau a ddaeth i law ac ymatebion yr Awdurdod Lleol iddynt	6
3.	Sylwadau Estyn ar y Cynnig	9
3.1	Ymateb yr Awdurdod Lleol i sylwadau Estyn	12
4.	Ymgynghori â'r Disgyblion	15

1. Crynodeb Gweithredol

Y Cyfnod Ymgynghori

Ar y 6^{ed} Tachwedd 2017 cyhoeddodd Cyngor Sir Caerfyrddin gynigion i newid y ddarpariaeth gynradd Cyfrwng Cymraeg yng nghymuned Porth Tywyn. Cynnig y Cyngor Sir yw:

- cynnig darpariaeth feithrin yn Ysgol Parc y Tywyn drwy gynyddu'i hystod oedran o 4-11 i 3-11

Cychwynnodd y cyfnod ymgynghori ar 6^{ed} Tachwedd 2017 yn unol â'r cynigion a gyhoeddwyd a daeth i ben ar 17^{eg} Rhagfyr 2017. Daeth 3 o sylwadau i law i gyd (heb gynnwys yr ymateb gan Estyn a'r ymgynghori â disgblion) mewn ymateb i'r ymgynghoriad ffurfiol.

Rhaid nodi, o'r 3 set o sylwadau a ddaeth i law, fod 2 wedi cyrraedd cyn diwedd y cyfnod ymgynghori tra daeth 1 law ar ôl diwedd y cyfnod ymgynghori. Fodd bynnag, mae'r ymatebion i gyd wedi'u cynnwys at ddibenion yr adroddiad hwn.

Sylwadau a Ddaeth i Law

Y cynnig i ddarparu darpariaeth feithrin yn Ysgol Parc y Tywyn drwy gynyddu'i hystod oedran o 4-11 i 3-11 yw'r weithdrefn statudol ffurfiol y mae'n rhaid ymgymryd â hi a'i chwblhau er mwyn cynyddu'r ystod oedran yn yr ysgol yn gyfreithiol.

Mae themâu'r sylwadau a ddaeth i law fel a ganlyn:

- Y Ddarpariaeth Bresennol / Colli swyddi
- Gwasanaeth Nyrsys Ysgol

Cafwyd sylwadau gan y canlynol:

Dyma'r 5 a ymatebodd:

- Estyn
- Comisiynydd y Gymraeg
- Cylch Meithrin Porth Tywyn – Darparwr Preifat Presennol
- Ysgol Parc y Tywyn – Cyngor yr Ysgol
- Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda – Iechyd Cyhoeddus Plant

Ceir crynodeb llawn o'r holl sylwadau a gafwyd mewn ymateb i'r ddogfen ymgynghori ynghyd ag ymateb swyddogion proffesiynol y Cyngor Sir yn adran 2 o'r adroddiad hwn.

Y Camau Nesaf

Caiff yr Adroddiad ar yr Ymgynghoriad ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant am ei sylwadau a'i argymhelliaid ac, yn y pen draw, caiff ei gyflwyno i'r Bwrdd Gweithredol iddo ef benderfynu pa un i fwrw ymlaen â'r cynnig a chyhoeddi hysbysiad statudol ai peidio.

Pe bai'r Bwrdd Gweithredol yn penderfynu bwrw ymlaen i'r cam nesaf, caiff Hysbysiad Statudol ei gyhoeddi yn ystod Tymor y Gwanwyn 2018.

2. Crynodeb o'r Sylwadau a ddaeth i law ac Ymateb yr Awdurdod Lleol

Pwynt Rhif	Pwynt a Godwyd	Ymateb yr Awdurdod Lleol
1.	<p><u>Y Ddarpariaeth Bresennol / Colli swyddi</u></p> <p>Mae Cylch Meithrin Porth Tywyn wedi darparu meithrinfa yn yr ardal hon ers y 1970au cynnar. Ni fyddai'n gynaliadwy mwyach pe bai darpariaeth feithrin yn cael ei chynnig gan Ysgol Parc y Tywyn.</p> <p>Y cynnig yw darpariaeth ran-amser i blant 3 oed. Ar hyn o bryd mae'r Cylch Meithrin yn cynnig darpariaeth lawn amser i nifer o blant 3 oed. Mae'n bosibl i'r Cylch Meithrin symud i'r ysgol newydd i barhau i ddarparu addysg Cyfrwng Cymraeg ynghyd â'r gofal cofleidiol y mae ar rieni ei angen. Byddai hyn yn fanteisiol os daw'r cynnig o 30 awr o ofal plant i rym.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y bydd y cynnig hwn yn cael effaith niweidiol ar y darparwyr meithrinfeidd a gofal plant preifat sydd yn ardal Porth Tywyn a Phen-bre ar hyn o bryd. Mae wedi canolbwytio ar hyn yn ei ddogfen ymgynghori, lle mae'n nodi effaith hyn yn glir.</p> <p>Mae'r awdurdod yn cydnabod y gwasanaeth rhagorol sy'n cael ei ddarparu'n lleol gan y darparwyr preifat, ac mae Estyn yn cydnabod hynny yn y sefydliadau y mae'n eu harolygu. Fodd bynnag, nod yr awdurdod yw safoni'i ddarpariaeth feithrin ran-amser yn y maes hwn, ar gyfer ei ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg. Mae hynny er mwyn sicrhau bod rhieni/gwarcheidwaid yn seilio'u penderfyniad ar iaith yn hytrach nag ar y cyfleusterau sy'n cael eu darparu'n lleol.</p> <p>Mae'r awdurdod yn gwerthfawrogi'n llwyr y caiff y cynnig hwn effaith niweidiol ar y galw am ddarpariaeth i blant 3 oed, ac o ganlyniad gallai nifer y sefydliadau ostwng. Fodd bynnag,</p>

		<p>darpariaeth ar gyfer disgyblion meithrin rhan amser a geir yn yr ysgol, ac mae cyfleoedd i'r darparwyr i weithio gyda rhieni/gwarcheidwaid i ddarparu'r gofal cofleidiol sy'n ddarpariaeth breifat.</p> <p>Hefyd, fel y nodwyd yn y sylwadau a ddaeth i law, mae Llywodraeth Cymru ar hyn o bryd yn treialu 'gwell' cynnig gofal plant mewn sawl ardal o Gymru. Disgwylir i hyn gael ei gyflwyno yn Sir Gaerfyrddin o fis Ebrill 2018. Er mwyn i'r cynllun hwn lwyddo, bydd yr awdurdod yn ddibynnol ar ddefnyddio arbenigedd darparwyr preifat.</p>
2.	<p><u>Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg</u></p> <p>Mae'r cynllun yn dangos uchelgais bositif o ran datblygu addysg cyfrwng Cymraeg yn y sir ac mae'n unol â'r cynllun strategol.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn croesawu'r sylwadau sy'n cydnabod bod addysg cyfrwng Cymraeg yn cael ei datblygu yn y sir.</p> <p>Barn yr awdurdod yw y bydd mwy o blant mewn addysg Cyfrwng Cymraeg pe bai'r un ddarpariaeth feithrin yn cael ei chynnid yn lleol yn yr ardal. Nid yn unig y mae hyn yn help i'r awdurdod gyrraedd y targedau a nodwyd yn ei Gynllun Strategol ar y Gymraeg mewn Addysg ond bydd hefyd yn ategu gweledigaeth Llywodraeth Cymru o un miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.</p> <p>Mae barn yr awdurdod ynglŷn â'r Gymraeg yn cael ei chymeradwyo'n llawn gan Estyn. Ar ôl ystyried y cynnig hwn, dywed Estyn:</p>

		<p><i>'Mae'r cynnig yn rhan o weledigaeth ac amcanion Cyngor Sir Caerfyrddin o ran addysg cyfrwng Cymraeg, fel y'u nodwyd yn ei Gynllun Strategol ar y Gymraeg mewn Addysg 2014 - 2017.'</i></p> <p><i>'Mae'n ymddangos na fyddai unrhyw effaith niweidiol ar y Gymraeg yn deillio o'r cynnig hwn.'</i></p>
3.	<p><u>Gwasanaeth Nyrsys Ysgol</u></p> <p>Yr unig effaith a gaiff hyn ar y Gwasanaeth Nyrsys Ysgol yw cynnydd posibl yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol dan sylw. Caiff y niferoedd yn llwyth achosion Nyrsys Ysgol eu monitro'n rheolaidd gan yr Uwch Nyrs/Rheolwr Sicrhau Ansawdd y gwasanaeth Nyrsys Ysgol a chânt eu rheoli drwy waith cynllunio'r gweithlu.</p>	<p>Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn derbyn y gallai'r cynnydd mewn capaciti effeithio ar y niferoedd yn llwyth achosion y Nyrsys Ysgol a neilltuir i'r ysgol. Fodd bynnag, maent yn cytuno bod modd monitro unrhyw effaith a'i rheoli drwy gynllunio'r gweithlu a thrwy gyfathrebu rhwng sefydliadau.</p>

3. Sylwadau Estyn ar y Cynnig

Ymateb Estyn i'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn o 4-11 i 3-11

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr, a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barnau'r Consortia Rhanbarthol sy'n darparu gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Cyflwyniad

Mae'r cynnig gan Gyngor Sir Caerfyrddin.

Y cynnig yw newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn o 4-11 i 3-11 o Fedi 2018 ymlaen.

Crynodeb

Mae'r cynnig yn rhan o ymrwymiad Cyngor Sir Caerfyrddin i roi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i bob plentyn a bodloni dyheadau Llywodraeth Cymru, fel y'u hamlinellir yn ei dogfennau strategol ar gyfer addysg. Nod y cynnig yw safoni addysg feithrin yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre, trwy sicrhau bod yr un lefel o ddarpariaeth yn cael ei darparu ar gyfer yr ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg a Saesneg.

Ym marn Estyn, mae'r cynnig o leiaf yn debygol o gynnal y safonau addysg presennol yn yr ardal.

Disgrifiad a manteision

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi sail resymegol glir dros y manteision disgwyliedig arfaethedig o gymharu â'r sefyllfa bresennol, o safbwyt pontio o ddisgyblion oed meithrin i oed cynradd yn y sector cyfrwng Cymraeg. Hefyd, mae'r cynigiwr yn esbonio'n glir sut mae'r cynnig yn gweddus orau i gynllun ehangach yr awdurdod lleol ar gyfer sicrhau ei fod yn gwneud y defnydd gorau o adnoddau a chyfleusterau i fodloni anghenion pob dysgwr. Hefyd, mae'r cynnig yn nodi'n briodol sut mae'n cefnogi Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2014 – 2017 Cyngor Sir Caerfyrddin.

Mae'r cynnig yn diffinio manteision disgwyliedig y cynnig yn glir ac mae'r rhain yn cysylltu'n dda â'r diben a'r sail resymegol a ddatganwyd. Mae'r cynnig yn nodi manteision y cynnig yn briodol, sy'n cynnwys dilyniant di-dor o'r ysgol feithrin i'r ysgol gynradd i ddisgyblion cyfrwng Cymraeg sy'n byw yn ardaloedd Porth Tywyn a Phenbre; safoni'r ddarpariaeth meithrin cyfrwng Cymraeg a Saesneg i ddisgyblion sy'n byw yn yr ardaloedd hyn, sicrhau cydraddoldeb yn y ddarpariaeth addysg feithrin cyfrwng Cymraeg rhwng Ysgol Parc y Tywyn ac ysgolion cyfrwng Cymraeg eraill yn ardal Llanelli; a chynnig cyfleoedd newydd am waith yn Ysgol newydd Parc y Tywyn.

Mae'r cynigiwr wedi nodi anfanteision y cynnig presennol yn briodol, sy'n canolbwytio ar effaith y gostyngiad yn y galw am leoedd yn y gofalwyr plant a'r meithrinfeydd preifat sy'n cynnig y ddarpariaeth yn yr ardal ar hyn o bryd.

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu tystiolaeth briodol i ddangos ei fod wedi ystyried opsiynau eraill yn lle'r cynnig hwn. Mae'r tri opsiwn hyn yn cynnwys cynnal y sefyllfa bresennol, cynnig darpariaeth meithrin cyfrwng Cymraeg yn y ddwy ysgol cyfrwng Saesneg gyfagos neu greu meithrinfa cyfrwng Cymraeg unigol ar gyfer dalgylch Porth Tywyn a Phen-bre. Maent wedi dangos manteision ac anfanteision pob opsiwn yn briodol a'r rhesymau dros yr opsiwn maent yn ei ffafrio.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith y cynnig ar drefniadau teithio disgyblion yn briodol. Mae'n bwriadu cefnogi teithio o'r cartref i'r ysgol yn unol â pholisi cludiant y cyngor. Mae adeilad newydd Ysgol Parc y Tywyn gerllaw ffordd gyswilt newydd ac mae'r cynigiwr o'r farn y bydd hon yn gostwng amser teithio i ddisgyblion sy'n byw yn y dalgylch.

Mae'r cynigiwr wedi dangos yn briodol sut bydd y cynnig yn effeithio ar leoedd ysgol trwy ddarparu niferoedd disgyblion a niferoedd lleoedd gormodol ar gyfer 2017 mewn ysgolion yn yr ardal. Hefyd, mae wedi darparu gwybodaeth am ragfynegiad nifer y disgyblion ar gyfer Ysgol Parc y Tywyn dros y pum mlynedd nesaf o gymharu â chapasiti adeilad newydd yr ysgol. Mae'r cynigiwr yn nodi'n briodol y byddai'r ysgol yn gallu bodloni'r galw presennol a'r galw arfaethedig ar gyfer darpariaeth meithrin cyfrwng Cymraeg yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre. Mae'r cynnig yn llunio rhan o weledigaeth a nodau Cyngor Sir Caerfyrddin ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg fel yr amlinellwyd yn ei Gynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg 2014 - 2017. Mae'r cynigiwr o'r farn y bydd y cynnig yn caniatáu mwy o gyfleoedd i fanteisio ar addysg

cyfrwng Cymraeg yn yr ardal. Nod y cynnig yw sicrhau parhad ieithyddol gwell o addysg feithrin i ddiwedd addysg uwchradd er mwyn galluogi disgyblion i ddod yn rhugl a hyderus yn y defnydd ar y Gymraeg a'r Saesneg. Felly, mae'n ymddangos na fyddai effaith negyddol ar y Gymraeg yn deillio o'r cynnig hwn.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried yn rhesymol dda effaith y cynigion ar ansawdd y deilliannau, y ddarpariaeth a'r arweinyddiaeth a rheolaeth yn Ysgol Parc y Tywyn. Mae'r cynigiwr wedi ystyried deilliannau adroddiad arolygu diweddaraf Estyn a chategori'r ysgol yn gysylltiedig â'r System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio

Ysgolion ar ansawdd yr arweinyddiaeth a deilliannau disgyblion. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi rhoi sylwadau eto ar ddeilliannau'r ysgol o gymharu ag ysgolion tebyg, ar sail yr hawl i brydau ysgol am ddim. Nid yw'r cynnig wedi ystyried adroddiadau arolygu diweddaraf Estyn ar leoliadau meithrin cyfrwng Cymraeg eraill yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre.

Arolygwyd Ysgol Parc y Tywyn yn Ionawr 2012 a barnwyd bod perfformiad presennol yr ysgol a'i rhagolygon gwella yn ddigonol. Hefyd, mae'r awdurdod lleol wedi arfarnu perfformiad yr ysgol o gymharu â'r System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion. O dan y system, bydd ysgolion mewn un o bedwar grŵp safonau (1 i 4), gydag ysgolion yng ngrŵp safonau 1 yn dangos perfformiad cyffredinol da iawn ac ysgolion yng ngrŵp safonau 4 yn dangos yr angen mwyaf am wella perfformiad. Ar hyn o bryd, mae Ysgol Parc y Tywyn yng ngrŵp safonau 2. Mae'r cynigiwr o'r farn y bydd y cynnig yn cael effaith gadarnhaol ar ansawdd y deilliannau addysg a'r ddarpariaeth yn yr ysgol.

Mae'r cynigiwr wedi cynnal asesiad priodol o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n ystyried effaith y cynnig ar grwpiau agored i niwed, gan gynnwys y rhai ag anabledd neu anghenion addysgol arbennig. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn ystyried effaith bosibl y cynigion ar les disgyblion.

3.1 Ymateb yr Awdurdod Lleol i Sylwadau Estyn

Prydau Ysgol am Ddim

Mae'r cynigydd wedi ystyried y canlyniadau yn adroddiad arolygu diweddaraf Estyn a chategori'r ysgol o fewn y System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion o ran ansawdd yr arweinyddiaeth a'r deilliannau i ddisgyblion. Fodd bynnag, nid yw'r cynigydd wedi cynnig sylwadau ar ganlyniadau'r ysgol o'i chymharu ag ysgolion tebyg ar sail yr hawl i brydau ysgol am ddim.

Er bod y wybodaeth hon yn cael ei hystyried wrth gynnig newidiadau i'r ddarpariaeth ysgolion, nid yw'n cael ei chynnwys ar hyn o bryd yn y ddogfen ymgynghori wrth ymdrin â chynigion statudol yn ymwneud â threfniadaeth ysgolion. Fodd bynnag, byddwn yn ystyried a ddylai'r wybodaeth hon gael ei chynnwys mewn cynigion tebyg yn y dyfodol.

Arolygiadau Estyn

Nid yw'r cynnig wedi ystyried adroddiadau arolygu diweddaraf Estyn ar feithrinfeydd cyfrwng Cymraeg eraill yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre.

Mae'r awdurdod yn cydnabod y gwasanaeth rhagorol sy'n cael ei ddarparu gan y meithrinfeydd preifat cyfrwng Cymraeg presennol. Dyfarnwyd bod y darparwyr sy'n cael eu harolygu un ai'n Rhagorol neu'n Dda yn eu harolygiadau diweddaraf. Yn amlwg, nid oes problem o ran safon yr addysg sy'n cael ei chynnig yn y sefydliadau hyn.

Nodir y sylwadau a byddwn yn ystyried a ddylai'r wybodaeth hon gael ei chynnwys mewn cynigion tebyg yn y dyfodol.

Dylid nodi bod y wybodaeth hon wastad yn cael ei chynnwys yn y dogfennau ymgynghori pan wneir newidiadau arfaethedig i'n sefydliadau ni ein hunain.

Yr effaith ar lesiant disgylion

Mae'r cynigyd wedi cynnal asesiad priodol o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n ystyried effaith y cynnig ar grwpiau sy'n agored i niwed, yn cynnwys yrhai ag anabledd neu anghenion addysgol arbennig. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn ystyried effaith bosibl y cynigion ar lesiant disgylion.

Mae'r awdurdod yn cydnabod ei rôl statudol o ran llesiant disgylion yng nghyswllt y cynnig hwn ac o ran hyrwyddo ysgol iach a hapus, i helpu'r amgylchedd dysgu. Mae'r awdurdod yn sicrhau bod polisiau ar waith i hyrwyddo llesiant disgylion ac mae'n cynnwys disgylion yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt, drwy gyfranogiad disgylion. (Mae cofnod o gyfranogiad disgylion yn y cynnig hwn i'w weld yn adran 4 o'r ddogfen hon.)

Nod y polisiau hyn yw darparu amgylchedd teg, yn rhydd o fwlio, lle gall disgylion ddisgwy. Mae bwyd iach mewn ysgolion hefyd yn chwarae rôl allweddol er creu llesiant.

Cynigir y bydd y disgylion meithrin yn cael eu lleoli mewn adeilad sydd ag achrediad Diogelu drwy Ddylunio. Menter gan yr heddlu yw Diogelu drwy Ddylunio, a Chymdeithas Prif Swyddogion yr Heddlu sy'n berchen arni.

Datganiadau gan Estyn yn cefnogi'r cynnig hwn

- Mae Estyn o'r farn fod y cynnig yn debygol o gynnal y safonau addysg presennol yn yr ardal o leiaf.
- Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi sail resymegol glir dros y manteision a ddisgwylir o'r cynnig o'i gymharu â'r status quo wrth i ddisgylion bontio o'r oed meithrin i oed cynradd yn y sector cyfrwng Cymraeg.
- Mae'r cynnig hefyd yn nodi'n briodol sut y mae'n cefnogi Cynllun Strategol Cyngor Sir Caerfyrddin ar y Gymraeg mewn Addysg 2014 – 2017.
- Mae'r cynnig yn diffinio'n glir y manteision a ddisgwylir o'r cynnig ac mae'r rhain yn cysylltu'n dda â'r diben a'r sail resymegol a nodwyd.
- Mae'r cynigyd wedi nodi anfanteision y cynnig presennol yn briodol. Mae a wnelo'r rhain ag effaith y gostyngiad yn y galw am leoedd gan y meithrinfeydd a'r gwarchodwyr plant preifat sy'n cynnig darpariaeth yn yr ardal ar hyn o bryd.
- Mae'r awdurdod lleol wedi darparu tystiolaeth briodol i ddangos ei fod wedi ystyried posibiliadau eraill yn lle'r cynnig hwn.

- Mae'r cynigydd wedi ystyried yn briodol beth fydd effaith y cynnig ar drefniadau teithio plant.
- Mae'r cynigydd wedi dangos yn briodol sut y bydd y cynnig yn effeithio ar leoedd mewn ysgolion drwy ddarparu niferoedd disgyblion a lleoedd dros ben yn 2017 mewn ysgolion yn yr ardal.
- Mae'r cynnig yn rhan o weledigaeth ac amcanion Cyngor Sir Caerfyrddin ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg, fel y'u nodwyd yn ei Gynllun Strategol ar y Gymraeg mewn Addysg 2014 - 2017.
- Mae'n ymddangos na fyddai unrhyw effaith negyddol ar y Gymraeg yn deillio o'r cynnig hwn.
- Mae'r cynigydd wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd y deilliannau, y ddarpariaeth, a'r arweinyddiaeth a'r rheoli yn Ysgol Parc y Tywyn yn weddol dda.
- Mae'r cynigydd hefyd wedi ystyried y canlyniadau yn adroddiad arolygu diweddaraf Estyn a chategori'r ysgol o fewn y System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion o ran ansawdd yr arweinyddiaeth a'r deilliannau i ddisgyblion.
- Mae'r awdurdod lleol hefyd wedi gwerthuso perfformiad yr ysgol mewn perthynas â'r System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion.
- Mae'r cynigydd wedi cynnal asesiad priodol o'r effaith ar gydraddoldeb, sy'n ystyried effaith y cynnig ar grwpiau sy'n agored i niwed, yn cynnwys y rhai ag anabledd neu anghenion addysgol arbennig.

4. Ymgynghori â'r Disgyblion

Ysgol: Ysgol Parc y Tywyn

Dyddiad: 10^{fed} Rhagfyr 2017

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad gan: Llinos Jones – Ymgynghorydd Her

Cyfwelwyd: Cyngor yr Ysgol

Cafodd Cyngor yr Ysgol ei gyfweld ynglŷn â'r cynnig i gyflwyno meithrinfa yn yr ysgol drwy gynyddu'i hystod oedran o 4-11 i 3-11.

Cafwyd trafodaethau buddiol, wedi'u seilio ar y cwestiynau isod:

- 1) Fyddech chi'n hoffi bod yn rhan o ysgol fwy gyda mwy o blant?
- 2) Ydych chi'n meddwl ei bod yn syniad da bod yn ysgol 3-11 oed?
- 3) Beth fyddai manteision bod yn ysgol 3-11 oed?
- 4) Beth ydych chi'n disgwyl ymlaen iddo fwyaf?
- 5) Oes yna unrhyw anfanteision?
- 6) Ydych chi'n poeni am unrhyw beth?

Adborth Cyngor yr Ysgol

Roedd pawb yn unfrydol ac yn hapus eu bod yn mynd i fod yn rhan o ysgol gyda mwy o blant.

Dyweddodd y disgyblion ei bod yn syniad da newid i 3-11 oed, oherwydd bydd hyn yn ehangu'r boblogaeth sy'n siarad Cymraeg. Mae hyn yn mynd i helpu'r iaith i fyw.

Cytunai'r disgyblion fod llawer o fanteision –

- Ni fydd angen i ddisgyblion newid o'r ysgol feithrin i ysgol gynradd pan fyddant yn 4 oed.
- Bydd pawb yn adnabod ei gilydd wrth fynd i'r dosbarth derbyn, yn hytrach na bod disgyblion yn dod o wahanol feithrinfeidd o gwmpas y dref.
- Bydd y disgyblion yn dod i adnabod yr athrawon i gyd o oedran cynnar iawn, felly ni fyddant yn cael cymaint o newidiadau yn eu bywydau.
- Mae'n mynd i olygu bod gennym fwy o ffrindiau, a bydd yn braf i'r plant tair oed allu siarad â ni fel cyngor yr ysgol. Gallwn ni wneud iddynt deimlo'n saff.

Ni thynnodd y disgyblion sylw at unrhyw anfanteision i'r cynnig.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

YR ADRAN ADDYSG A PHLANT

DOGFEN YMGYNGHORI

Ymgynghoriad ynghylch y cynnig i newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn
o 4-11 i 3-11

Ein Gweledigaeth....Cymuned yw Sir Gaerfyrddin lle mae'r plant yn ddiogel ac yn cael eu meithrin, a lle rhoddir cefnogaeth i ddysgwyr o bob oedran gyflawni eu potensial addysgol llawn

Tachwedd 6, 2017

Gareth Morgans
Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

Yr Adain Moderneiddio Ysgolion

Simon Davies, Rheolwr Gwasanaethau Moderneiddio

Os oes angen y wybodaeth hon arnoch mewn print bras,
mewn Braille, neu ar dâp sain, cysylltwch â'r
Adran Addysg a Phlant

E-bost: aaprma@sirgar.gov.uk

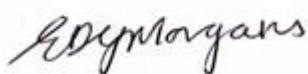
Ffôn: 01267 246475

Fel rhan o'i rwymedigaeth statudol i adolygu nifer a mathau'r lleoedd sydd ar gael yn ei ysgolion, mae'r Cyngor Sir wedi mabwysiadu rhaglen eang ei chwmpas a luniwyd i wella adeiladau ysgolion ac i hyrwyddo cyfleoedd dysgu. Mae'r strategaeth yn adlewyrchu'r weledigaeth a'r polisiau a sefydlwyd gan y Cyngor Sir sy'n cwmpasu'r angen i ddarparu gwasanaethau sy'n cyrraedd safonau clir – o ran cost ac ansawdd – a hynny yn y modd mwyaf darbodus ac effeithiol. Yn ein hymgyrch i wella'n barhaus y gwasanaethau sydd ar gael i bob dysgwr, mae'n ofynnol ein bod yn manteisio i'r eithaf ar yr adnoddau cyfyngedig sydd ar gael i'r Cyngor, ac yn parhau i weithio mewn partneriaeth â phawb sydd â chyfraniad i'w wneud i'r broses ddysgu ac i les plant a'u teuluoedd. Bydd angen i ysgolion y dyfodol fod yn ganolbwyt ar gyfer ystod eang o wasanaethau a drefnwyd yn bwrpasol i fodloni anghenion y gymuned mewn modd cydgysylltiedig.

Yn ffodus iawn mae gan Sir Gaerfyrddin lawer o athrawon dawnus iawn, ond mae'r newidiadau parhaus a wneir i'r cwricwlwm yn rhoi pwysau mawr ar eu sgiliau i fodloni galwadau hynod amrywiol pob plentyn. Er mor bwysig yw'r prosesau dysgu a'r sgiliau addysgu, mae'n hanfodol fod gan athrawon wybodaeth drylwyr am bynciau os yw dysgwyr, â'u hamrywiol ddoniau mewn gwahanol feysydd, i ddarganfod eu galluoedd a'u datblygu i'r eithaf.

Mae disgwyl i'r ysgolion hynny a gynlluniwyd fel eu bod yn bodloni'r galwadau presennol ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys drwy ddulliau addysgu sy'n ysbrydoledig ac o safon uchel. Wrth gynllunio darpariaeth newydd bydd yn bwysig sicrhau bod ein hysgolion yn cynnwys yr offer priodol i hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer cynhwysiant cymdeithasol, datblygu cynaliadwy, cyfle cyfartal a dwyieithrwydd. Yn ymarferol, mae gofyn inni sicrhau bod y ddarpariaeth yn adlewyrchu patrymau newidiol y boblogaeth a bod ysgolion yn y mannau iawn a bod ganddynt adeiladau a chyfleusterau sy'n addas i ddiwallu anghenion pob dysgwr yn yr unfed ganrif ar hugain.

Bydd yr ymgynghori'n dilyn y canllawiau a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru ac yn cynnwys parfion penodol sydd â diddordeb. Bwriedir i'r wybodaeth a geir yn y ddogfen hon egluro'r cynigion yngylch eich ysgol a chynorthwyo'r broses ymgynghori.

Gareth Morgans
Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant

Rhestr Byrfoddau

ADY	Anghenion Dysgu Ychwanegol
ALI	Awdurdod Lleol
CALL	Cyfwerth ag Amser Llawn
CC	Cyfrwng Cymraeg
CC	Cynradd Cymunedol
CS	Cyfrwng Saesneg
CSC	Cyngor Sir Caerfyrddin
CYBLD	Data Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion
DFf	Dwy Ffrwd
Estyn	Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
LIC	Llywodraeth Cymru
MCYC	Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru
ND	Nifer derbyn
NOR	Nifer y disgyblion ar y gofrestr
RhMA	Rhaglen Moderneiddio Addysg
WESP	Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg

Tudalen

Rhif Pwnc

1.	Rhagarweiniad	6
2.	Y Cefndir	8
3.	Beth yr ydym yn ceisio ei gyflawni?	11
4.	Gwybodaeth Gyffredinol	14
5.	Ysgol Parc y Tywyn	17
6.	Y Broses Statudol	25
7.	Atodiad A – Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned	27
8.	Atodiad B – Asesiad Effaith yr Iaith Gymraeg	30
9.	Atodiad C – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb	31
10.	Atodiad D – Proffil Ardal	36
11.	Atodiad E - Ffurflen Ymateb	40

1. Rhagarweiniad

Mae cyfrifoldeb cyfreithiol ar Gyngor Sir Caerfyrddin i adolygu nifer a math yr ysgolion sydd ganddo yn yr ardal ac a yw'n llwyddo ai peidio i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau a'r cyfleusterau sydd ar gael i ddarparu'r cyfleoedd y mae plant yn eu haeddu.

Fel rhan o'r broses hon mae'r Cyngor wedi cyhoeddi ei weledigaeth ar gyfer y dyfodol o ran holl ysgolion cynradd y Sir. Mae hyn yn cynnwys ymgynghori ynghylch y trefniadau addysg yn y dyfodol yn Ysgol Parc y Tywyn. Mae'r cynigion ynghylch newid a gaiff eu nodi yn y ddogfen hon yn cyd-fynd â'r amcan tymor hir hwnnw.

Mae'r ddogfen hon yn ceisio symbylu'r broses ymgynghori drwy egluro'r dewis a ffafir gan yr Awdurdod ar gyfer darparu addysg gynradd i ddisgyblion **Ysgol Parc y Tywyn** yn y dyfodol. Mae'r ddogfen yn cynnig cyfle i ymgynghoreion gyflwyno unrhyw sylwadau neu gynigion eraill yr hoffent iddynt gael eu hystyried.

Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a benwyd gan Lywodraeth Cymru a bydd yn cynnwys partiōn penodol sydd â diddordeb.

Prif ddiben y ddogfen hon yw darparu gwybodaeth a chasglu sylwadau'r partiōn penodol sydd â diddordeb. Efallai y carech ddefnyddio'r ffurflen ymateb a geir yn **Atodiad E** y ddogfen hon neu drwy anfon neges e-bost at: aaprm@sirgar.gov.uk er mwyn cyflwyno unrhyw ymateb.

1.1 Y Broses Ymgynghori

Bydd y broses ymgynghori yn cael ei hamlinellu'n fanwl yn **adran 6** y ddogfen ymgynghori hon. Bydd yr ymgynghori ynghylch y cynnig hwn yn dilyn y canllawiau a benwyd gan Lywodraeth Cymru.

1.2 Pwy arall yr ymgynghorir â nhw?

Anfonwyd y ddogfen hon at y bobl ganlynol sydd â diddordeb:

Staff (Athrawon a Staff Atodol) Ysgol Parc y Tywyn	Llywodraethwyr a Rhieni Ysgol Parc y Tywyn
Partneriaeth Plant Sir Gaerfyrddin Gofal Plant / Y Blynnyddoedd Cynnwr Partneriaeth Cymunedau yn Gyntaf	Cynghorwyr Cymuned Cyngor Tref Pen-bre a Phorth Tywyn
Cynghorwyr Sir Lleol	Comisiynydd y Gymraeg
Yr Aelod Cynulliad (AC) Aelodau Rhanbarthol y Cynulliad	Cymdeithas Genedlaethol yr Ysgolfeistri ac Undeb yr Athrawesau (NASUWT)

Undeb Cenedlaethol yr Athrawon (NUT)	Cymdeithas yr Athrawon a'r Darlithwyr (ATL)
Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru (UCAC)	Cymdeithas Broffesiynol yr Athrawon (PAT) / Undeb VOICE
Cymdeithas Genedlaethol y Prifathrawon (NAHT)	Undeb GMB
UNSAIN	*Yr Ysgolion Cynradd ac Uwchradd Cyfagos yn Sir Gaerfyddin
Undeb UNITE	Is-adran Anghenion Addysgol Arbennig yr Awdurdod Lleol
Cyfarwyddwyr Addysg - yr holl Awdurdodau Cyfagos	ERW – Ein Rhanbarth ar Waith
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus	Consortiw m Trafnidiaeth Rhanbarthol
Y Comisiynydd Heddlu a Thro seddu Lleol	Gweinidogion Llywodraeth Cymru
Estyn	Y Cyfarwyddwr Addysg Esgobaethol
Dechrau'n Deg	Teuluoedd yn Gyntaf Sir Gaerfyddin
Partneriaid Anghenion Dysgu Ychwanegol	Mudiad Ysgolion Meithrin ac unrhyw feithrinfa breifat neu warchodwr plant lleol

*Dogfen ymgynghori a anfonwyd at Benaethiaid a Chadeirydd Llywodraethwyr yr ysgolion canlynol - **Ysgolion Cynradd** - Ysgol Gynradd Gymunedol Porth Tywyn, Ysgol Pen-bre, Ysgol Trimsaran, Ysgol y Castell ac Ysgol Gwenllian, ac **Ysgolion Uwchradd** - Ysgol Glan-y-Môr ac Ysgol y Strade.

1.3 Ymgynghori â'r Disgyblion

Bydd cyfle i ddisgyblion Ysgol Parc y Tywyn gymryd rhan yn y broses ymgynghori yn ystod sesiwn a gynhelir darpariaeth Gofal Plant / Blynnyddoedd Cynnar yr Adran Addysg a Phlant.

yn yr ysgol gyda'r Ymgynghorydd Her.

1.4 Y Cyfnod Ymgynghori

Bydd modd i chi fynegi eich barn rhwng **Tachwedd 6, 2017 a Rhagfyr 17, 2017**.

Gallwch fynegi eich barn trwy ysgrifennu llythyr neu trwy lenwi'r ffurflen ymateb a geir yn **Atodiad E** ac anfon y llythyr/ffurflen i'r Adran Addysg a Phlant, Adeilad 2, Parc Dewi Sant, Heol Ffynnon Job, Caerfyddin, SA31 3HB, neu trwy anfon e-bost i: aaprm@sicgar.gov.uk erbyn canol dydd, **Rhagfyr 17, 2017** fan pellaf.

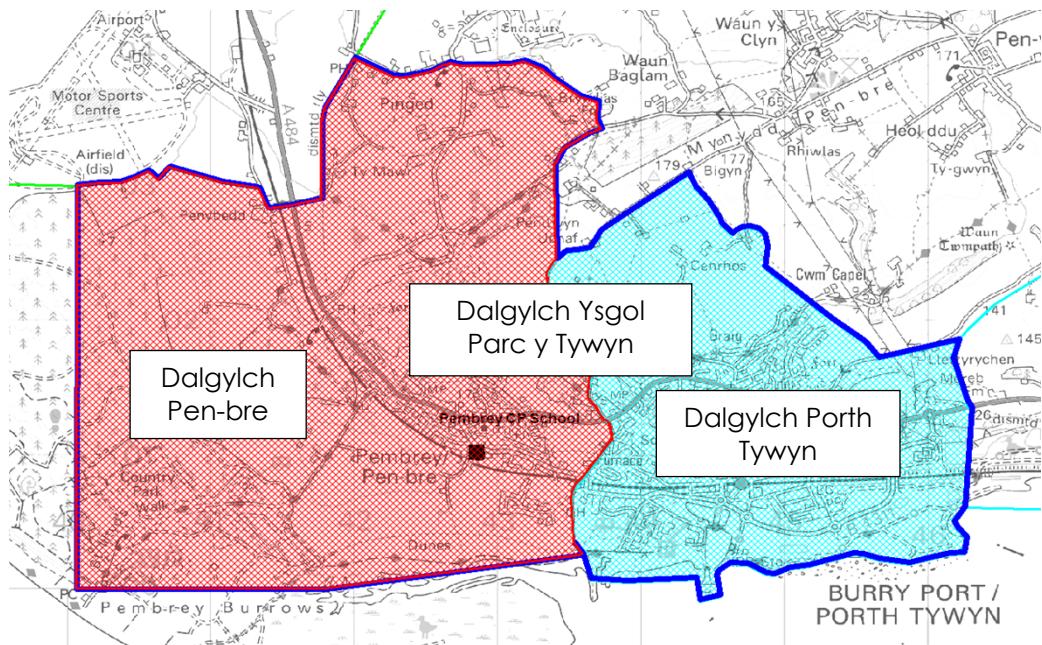
2. Y Cefndir

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin wedi ymrwymo i roi'r dechrau gorau posibl mewn bywyd i bob plentyn a bodloni dyheadau Llywodraeth Cymru fel y'u pennir yn eu dogfennau strategol e.e. Adeiladu Dyfodol Mwy Disglair: Cynllun Blynnyddoedd Cynnara Gofal Plant, Cymwys am Oes: Cynllun gwella addysg.

Mae darparu addysg blynnyddoedd cynnar o ansawdd uchel yn allweddol er mwyn gwireddu'r uchelgais hon.

Ystod oedran yr ysgol hon ar hyn o bryd yw 4-11.

Amlinellir dalgylch Ysgol Parc y Tywyn mewn glas isod. Mae'r ysgol yn rhannu'r un dalgylch ag Ysgol Gymunedol Porth Tywyn ac Ysgol Pen-bre.

Gellir gweld y cysylltiad rhwng dalgylchoedd ysgolion cynradd Parc y Tywyn, Pen-bre a Phorth Tywyn yn y map uchod, gyda dalgylch Pen-bre i'r gorllewin o Ysgol Parc y Tywyn a dalgylch Porth Tywyn i'r dwyrain o ddalgylch Ysgol Parc y Tywyn.

Caiff Ysgol Gymunedol Porth Tywyn ac Ysgol Pen-bre eu categoriiddio fel ysgolion cyfrwng Saesneg. Yr ystod oedran yn yr ysgolion yw 3 - 11, felly darperir darpariaeth feithrin yn y ddwy ysgol.

Mae'r cynnig hwn yn ceisio safoni'r addysg feithrin ar gyfer yr ardal drwy sicrhau bod yr un lefel o ddarpariaeth yn cael ei darparu ar gyfer yr **ysgolion cyfrwng Cymraeg a'r ysgolion cyfrwng Saesneg**.

Y sefyllfa bresennol yn Sir Gaerfyrddin

Cynigir darpariaeth ddynodedig ar gyfer y blynnyddoedd cynnar mewn **36** **ysgol** ledled y Cyngor Sir.

Ysgol:	Ystod Oedran
Y Betws	3-11 oed
Bigyn	3-11 oed
Bro Brynach	3-11 oed
Y Bryn	3-11 oed
Bryn Teg	3-11 oed
Brynaman	3-11 oed
Brynsierfel	3-11 oed
Porth Tywyn	3-11 oed
y Bynea	3-11 oed
Cross Hands	3-11 oed
Dafen	3-11 oed
Dewi Sant	3-11 oed
Ysgol Gymraeg	3-11 oed
Ffwrnes	
Griffith Jones	3-11 oed
Gwenllian	3-11 oed
Halfway	3-11 oed
Tre Ioan	3-11 oed
Llan-gain	3-11 oed
Llangynnwr	3-11 oed
Maes y Morfa	3-11 oed
Model	3-11 oed
Myrddin	3-11 oed
Nantgaredig	3-11 oed
Pen-bre	3-11 oed
Pen Rhos	3-11 oed
Pen-y-Gaer	3-11 oed
Pwll	3-11 oed
Parc Waundew	3-11 oed
Y Santes Fair, Llanelli	3-11 oed
Y Santes Fair,	3-11 oed
Caerfyrddin	
Stebonheath	3-11 oed
Teilo Sant	3-11 oed
Trimsaran	3-11 oed
Ysgol y Bedol	3-11 oed
Y Castell	3-11 oed
Y Dderwen	3-11 oed

Mae Ysgol Feithrin Rhydaman yn darparu ar gyfer Ysgol Bro Banw ac Ysgol Gymraeg Rhydaman.

- Ceir **65 ysgol** yn Sir Gaerfyrddin sydd heb ddarpariaeth ddynodedig ar gyfer y blynnyddoedd cynnar.
- Cynigir Darpariaeth Ddysgu Cyfnod Sylfaen y Blynnyddoedd Cynnar mewn **47 o leoliadau nas cynhelir** yn Sir Gaerfyrddin.

Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno'r cynnig i newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn yn ffurfiol o 4-11 i 3-11 o ddechrau tymor yr hydref 2018/19, er mwyn medru ymgorffori'r ddarpariaeth feithrin yn adeilad newydd yr ysgol.

Mae dyletswydd gyfreithiol ar y Cyngor Sir i edrych ar nifer a math yr ysgolion sydd ganddo yn Sir Gaerfyrddin, ac mae'n ofynnol iddo sicrhau eu bod yn y man iawn a bod ganddynt y cyfleusterau iawn ar gyfer y dyfodol a'r adnoddau iawn i ddarparu addysg a dysgu i ddisgyblion. Credwn fod ein disgyblion a'n staff yn haeddu hyn.

Mae'r newidiadau yn y cwricwlwm ac yn y modd y caiff plant eu haddysgu yn y dyfodol hefyd yn golygu bod rhaid i ni ystyried p'un a oes modd adolygu ystod oedran ysgolion y Sir er mwyn diwallu anghenion y disgyblion yn y dyfodol.

3. Beth yr ydym yn ceisio ei gyflawni?

Rydym yn ceisio safoni'r ddarpariaeth feithrin yn yr ysgolion cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg fel ei gilydd yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre. Bydd hyn yn sicrhau bod disgylion yn symud yn ddi-dor o addysg feithrin i addysg gynradd yn y sector Cyfrwng Cymraeg.

Darperir darpariaeth Meithrin ar gyfer y gymuned ar hyn o bryd gan feithrinfeydd a gwarchodwyr plant sy'n cael eu rhedeg yn breifat. Er bod y ddarpariaeth o ansawdd uchel, ym marn yr awdurdod bydd cyflwyno Meithrinfa sydd yng ngofal yr Awdurdod Lleol yn galluogi dull mwy integredig o addysgu plant bach.

Bydd y ddarpariaeth Cyfrwng Cymraeg i blant mewn Ysgol Gynradd 3-11 oed yn caniatáu i blant bach yn yr ardal symud ymlaen yn ddidrafferth o ddarpariaeth feithrin i'r Cyfnod Sylfaen.

Bydd y manteision o wneud y newid hwn yn sicrhau dilyniant parhaus, gan ddarparu modd i blant symud ymlaen yn ddi-dor o'r ysgol feithrin i'r ysgol gynradd ac o'r ysgol gynradd i addysg uwchradd. Mae'n wybyddus bod plant yn elwa'n addysgol o gael cyn lleied o gamau trosglwyddo â phosibl.

Ar gyfartaledd ychydig iawn o Gymraeg, os o gwbl, sydd gan 75% o'r disgylion sy'n cyrraedd Ysgol Parc y Tywyn gan mai nad dyma'r iaith a siaredir gartref. Bydd y cynnig hwn yn trochi'r disgylion hyn yn gynharach yn y Gymraeg.

Bydd disgylion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol hefyd yn elwa'n fawr o hyn. Bydd Cydgysylltydd Anghenion Dysgu Ychwanegol arbenigol ar gael i helpu rhieni i gael mynediad at wasanaethau angenrheidiol ac i'w cynghori ynglŷn â sut i helpu eu plant i ddechrau ar eu haddysg ffurfiol heb fod dan anfantais o fewn eu carfanau.

Mae'n bwysig fod disgylion Ysgol Parc y Tywyn yn dechrau ar eu continwwm addysgol ar gam cynharaf y ddarpariaeth. Bydd yr holl ddisgyblion yn trosglwyddo i Ysgol y Strade ac yn parhau â'u hastudiaethau trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'n hollbwysig fod disgylion yn dechrau yn Ysgol Parc y Tywyn cyn gynted â phosibl, i sicrhau fod eu taith addysgol mor llwyddiannus ag sy'n bosibl ac er mwyn iddynt gyrraedd eu potensial llawn.

Casgliad

Er mwyn cynorthwyo'r broses o symud disgylion yn ddi-dor drwy'r Ysgol Feithrin ac i'r Ysgol Gynradd, ystyri'r ei bod yn hanfodol fod y Cyngor Sir yn ymestyn ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn o 4-11 i 3-11, yn unol â'r llinell amser a

amcangyfrifir ar hyn o bryd ar gyfer cwblhau adeilad newydd Ysgol Parc y Tywyn.

Bydd y cynnig hwn yn mynd i'r afael â'r gwahaniaeth sy'n bodoli ar hyn o bryd rhwng y ddarpariaeth feithrin Gymraeg a'r ddarpariaeth feithrin Saesneg a gynigir yn yr ardal hon. Bydd hyn hefyd yn dod ag Ysgol Parc y Tywyn yn unol â'r holl ysgolion cynradd Cyfrwng Cymraeg eraill yn ardal Llanelli (Ysgol Gymraeg Ffwrnes, Ysgol Gymraeg Brynsierfel ac Ysgol Dewi Sant), sydd yn cynnig darpariaeth feithrin cyfrwng Cymraeg.

3.2 Opsiynau eraill a ystyriwyd

Opsiwn 1

Parhau â'r trefniant presennol

Ystyriwyd bod hyn yn niweidiol i Ysgol Parc y Tywyn oherwydd na fyddai'n cynnig yr un lefel o ddarpariaeth Feithrin ag ysgolion cynradd cyfrwng Saesneg sydd yn rhannu'r un dalgylch, a'r ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg sydd yn y cyffiniau.

Opsiwn 2

Darparu darpariaeth Feithrin mewn ysgolion cyfagos.

Yn debyg i opsiwn 1 ni fyddai'n mynd i'r afael â'r broblem o fethu rhoi'r opsiwn i ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Porth Tywyn a Phen-bre fynychu meithrinfa ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg yn y dalgylch.

Opsiwn 3

Creu meithrinfa cyfrwng Cymraeg annibynnol ar gyfer dalgylch Porth Tywyn a Phen-bre.

Ni fyddai'r opsiwn hwn yn cynnig manteision y trosglwyddiad di-dor a sicrhau parhad dilyniant o addysg Feithrin i addysg Gynradd.

3.3 Manteision ac Anfanteision

Mae'r manteision fel a ganlyn:

Gwneud yn siŵr bod yr un ddarpariaeth feithrin Cymraeg a Saesneg ar gael i ddisgyblion sy'n byw yn nalgylch Porth Tywyn a Phen-bre.

Gwneud yn siŵr bod yr un ddarpariaeth Feithrin cyfrwng Cymraeg ar gael i ddisgyblion sy'n byw yn Llanelli a'r ardaloedd cyfagos.

Dilyniant di-dor o'r feithrinafa i'r ysgol gynradd ar gyfer disgyblion cyfrwng Cymraeg sy'n byw yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre.

Cyfle i gael gwaith yn Ysgol Parc y Tywyn.

Mae'r anfanteision fel a ganlyn:

Gostyngiad yn y galw am leoedd yn y Meithrinfeydd preifat a chyda gwarchodwyr plant sy'n darparu'r ddarpariaeth ar hyn o bryd.

Diweithdra oherwydd y diffyg galw yn y meithrinfeydd preifat a chyda gwarchodwyr plant.

3.4 Risg sy'n gysylltiedig â'r cynnig hwn

Risk	Counter Measure
Methu cael cymeradwyaeth statudol i weithredu'r cynnig	Dilyn y canllawiau fel y nodir yng Nghod Trefniadaeth Ysgolion 2013
Integreiddio disgyblion meithrin i'r ysgol	Bydd yr Awdurdod yn gweithio i sicrhau bod integreiddio esmwyth i'r ysgol

3.5 Staffio

Bydd goblygiadau staffio i Ysgol Parc y Tywyn o ran penodi staff addysgu a chymorth ychwanegol ar gyfer y feithrinafa. Gellir rheoli hyn yn effeithiol trwy drefniadau reciwtio staff presennol.

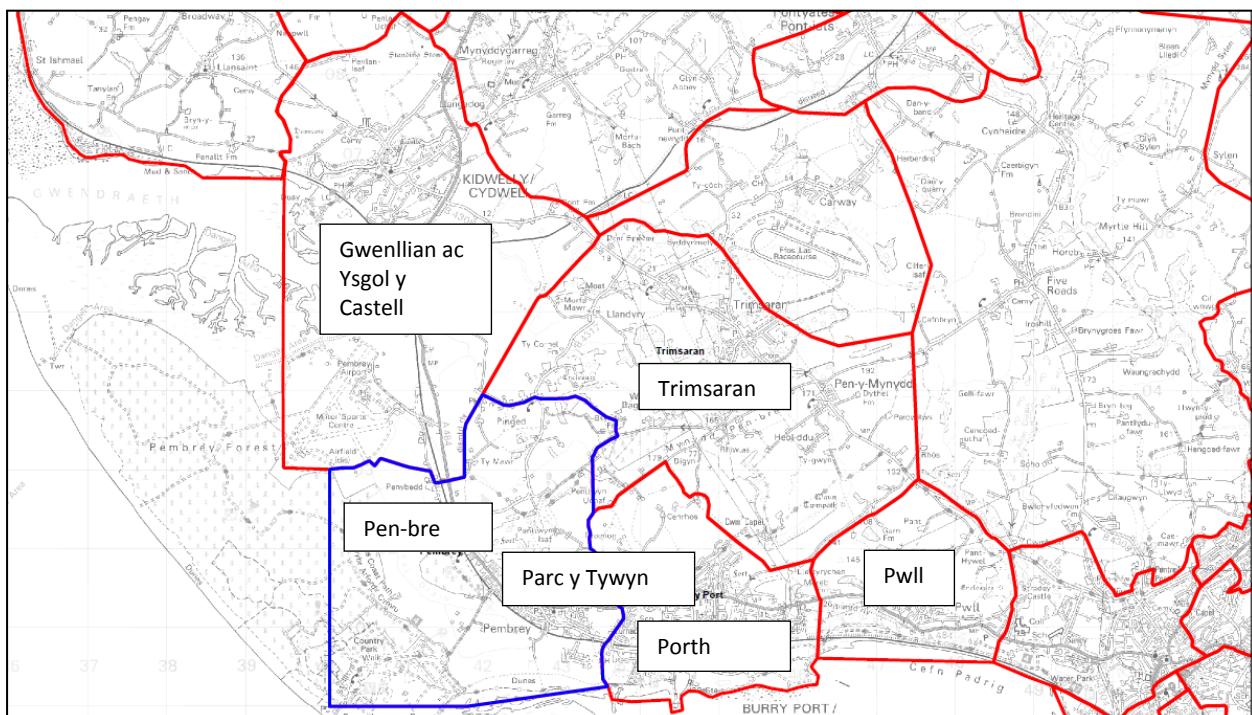
4. Gwybodaeth Gyffredinol

Ysgolion / Darpariaethau Meithrin y gallai'r cynnig hwn effeithio arnynt

Mae dalgylch Ysgol Parc y Tywyn wedi'i amgylchynu gan yr ysgolion cynradd cymunedol canlynol:

Ysgol Gynradd Gymunedol Porth Tywyn, Porth Tywyn
Ysgol Pen-bre, Pen-bre
Ysgol Trimsaran, Trimsaran
Ysgol y Castell, Cydweli
Ysgol Gwenllian, Cydweli
Ysgol Pwll, Pwll, Llanelli
Ysgol Gymraeg Ffwrnes, Ffwrnes, Llanelli

Mae'r diagram canlynol yn dangos dalgylchoedd yr ysgolion

Enw'r Ysgol	Y Math o Ysgol	Categori Iaith	Nifer Derbyn	Nifer y Lleoedd (fel yn Ionawr 2017)	Cyfanswm Nifer (Amser Llawn) CYBLD, Ion 2017	Ystod Oedran
Porth Tywyn	Gynradd Gymunedol	CS	30	240	207	3 - 11
Pen-bre	Gynradd Gymunedol	CS	30	240	235	3 - 11
Trimsaran	Gynradd Gymunedol	CC	30	240	172	3 - 11
Y Castell	Gynradd Gymunedol	CS	30	244	267	3 - 11
Gwenllian	Gynradd Gymunedol	CC	18	141	129	3 - 11
Pwll	Gynradd Gymunedol	CS	15	123	92	3 - 11
Gymraeg Ffwrnes	Gynradd Gymunedol	CC	60	480	398	3 - 11

4.2 Nifer y Disgyblion mewn Addysg Amser Llawn (yn cynnwys Meithrinfa) (Ysgolion Cyfagos)

Mae'r tabl a'r graff isod yn dangos nifer y disgyblion mewn addysg amser llawn (Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) 2017) ar gyfer Ysgol Parc y Tywyn, Ysgol Pen-bre, Ysgol Gynradd Gymunedol Porth Tywyn, Ysgol Trimsaran, Ysgol y Castell ac Ysgol Gymraeg Gwenllian, ar gyfer mis Ionawr 2017 a'r niferoedd a ragamcanir ar gyfer y pum mlynedd nesaf.

Ysgol	Nifer y Lleoedd (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2017 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2018 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2019 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2020 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2021 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2022 (Yn cynnwys Meithrinfa)	Cyfanswm Dis-gyblion Amser Llawn 2023 (Yn cynnwys Meithrinfa)
Porth Tywyn	240	207	213	211	213	216	204	211
Pen-bre	240	235	230	218	201	201	198	205
Trimsaran	240	172	176	176	181	187	184	182
Y Castell	244	267	260	255	249	251	254	254
Gwenllian	141	129	132	129	129	133	133	132
Pwll	123	92	96	99	100	103	105	103
Gymraeg Ffwrnes	480	398	410	426	432	438	431	433

Mae'r tabl yn cynnwys data disgyblion Cyfwerth ag Amser Llawn.

4.3 Darpariaethau meithrin

Bydd y cynnig hwn yn cael effaith andwyol ar gyflogaeth i ddarparwyr preifat lleol gan fod darpariaeth ar hyn o bryd yn cael ei ddarparu ar gyfer plant 3 oed gan feithrinfeidd lleol a gwarchodwyr plant

Math	Enw'r Darparwr
Gofal Dydd Llawn	Meithrinfa Hapus Dyrfa
Gofal Dydd Llawn	Serendipity Day Nursery
Gofal Dydd Llawn/ Gofal Sesiynol	Cylch Meithrin Porth Tywyn
Dechrau'n Deg Porth Tywyn	Hapus Dyrfa
Dechrau'n Deg Pen-bre	Serendipity
Cylch Meithrin	Burry Port Community Primary
Gwarchodwr Plant	Mrs Christine Park
Gwarchodwr Plant	Mrs Heather Heather

5. Ysgol Parc y Tywyn

5.1 Rhagamcaniad o Nifer y Disgyblion

Mae'r tabl canlynol yn dangos nifer gwirioneddol y disgyblion yn Ysgol Parc y Tywyn ym mis Ionawr 2017 a nifer y disgyblion a ragamcanir yn yr ysgol ar gyfer y pum mlynedd nesaf.

Ysgol	Nifer y Ileoedd (Yn cynnwys Meithrin-fa)	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2017	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2018	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2019 (Yn cynnwys Meithrin-fa)	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2020 (Yn cynnwys Meithrin-fa)	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2021 (Yn cynnwys Meithrin-fa)	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2022 (Yn cynnwys Meithrin-fa)	Cyfan-swm Dis-gyblion Amser Llawn 2023 (Yn cynnwys Meithrin-fa)
Parc y Tywyn	323~/315	262~	272~	308	306	296	299	304

~ Nid yw'r adeilad presennol yn cynnwys meithrinfa.

5.2 Nifer y Disgyblion yn Hanesyddol

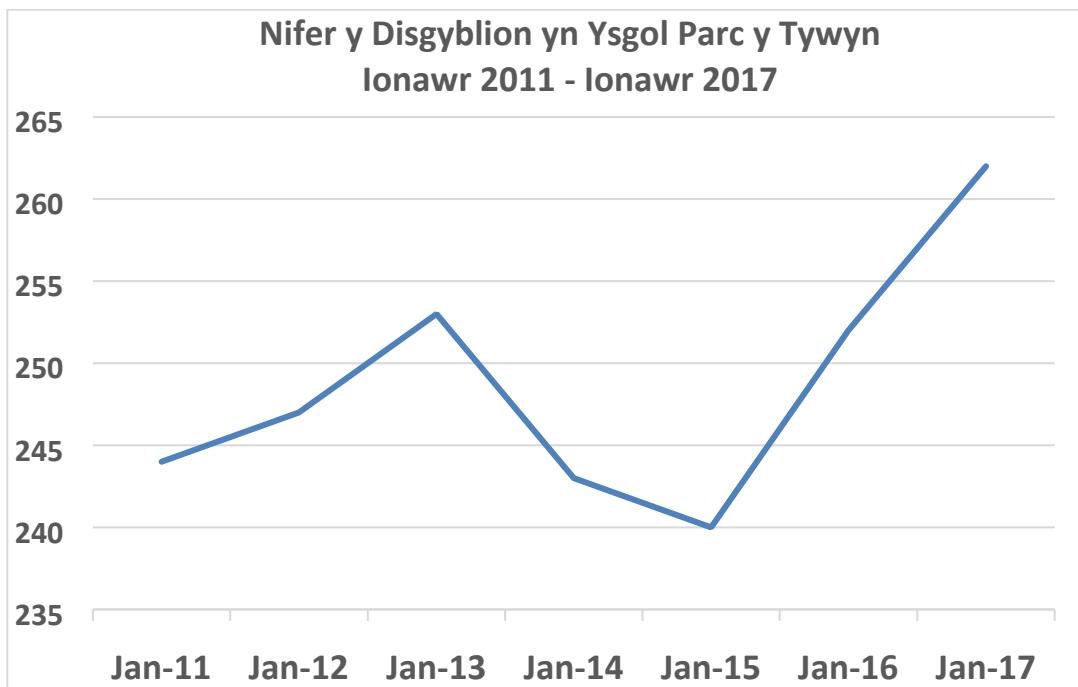
5.2.1 Tueddiadau Cyfredol

Mae'r tabl a'r graff isod yn dangos nifer y disgyblion ym mis Ionawr 2017 a'r chwe blynedd flaenorol.

	2 oed (RhA)	2 oed (LIA)	3 oed (RhA)	3 oed (LIA)	4 oed (RhA)	4 oed (LIA)	5 oed	6 oed	7 oed	8 oed	9 oed	10 oed	Cyfanswm (Disgyblion)	Cyfanswm (mewn Addysg Amser Llawn)
*Ion 17	0	0	0	18	0	44	30	31	42	35	37	25	262	262
*Ion 16	0	0	0	22	0	28	30	41	35	40	25	31	252	252
*Ion 15	0	0	0	10	0	29	41	35	41	24	31	29	240	240
*Ion 14	0	0	0	16	0	36	36	39	24	31	29	32	243	243
*Ion 13	0	0	0	22	0	38	40	27	31	31	34	30	253	253
*Ion 12	0	0	0	18	0	41	29	31	34	33	32	29	247	247
*Ion 11	0	0	0	24	0	28	32	34	34	33	30	29	244	244

*Oedran y disgyblion fel ar 31 Awst y flwyddyn flaenorol.

Gellir gweld o'r wybodaeth uchod a'r graff canlynol fod nifer y disgyblion wedi aros yn gyson uchel.

5.3 Gwybodaeth am Nifer y Lleoedd ar gyfer Disgyblion

Mae'r fethodoleg a ddefnyddiwyd ar gyfer cyfrifo llefydd ysgol yn ôl â chanllawiau Llywodraeth Cymru. "Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru".

	Cyfanswm Gwirioneddol Disgyblion (Amser Llawn) Ion 2017					
	Ion 2017*	Ion 2018*	Ion 2019	Ion 2020	Ion 2021	Ion 2022
Rhagamcanion - cyfanswm disgyblion	262*	272*	309	306	296	299
Nifer y Lleoedd (Meithrin + Cynradd)	323*	323*	360 (45 + 315)	360 (45 + 315)	360 (45 + 315)	360 (45 + 315)
Lleoedd gwag	61*	51*	51	54	64	61

* Nid yw'r adeilad presennol yn cynnwys meithrinfa.

Mae'r tabl isod yn ddadansoddiad o oblygiadau darparu lleoedd i ddisgyblion meithrin yn yr ysgol.

Fel y gwelir, mae adeilad newydd Ysgol Parc y Tywyn wedi cael ei gynllunio i sicrhau bod yna ddigon o le yn yr ysgol i ganiatáu cynnydd yn nifer y disgyblion yn y dyfodol.

5.4 Ansawdd a Safon yr addysg

Cynhaliwyd yr arolygiad Estyn diweddaraf o Ysgol Parc y Tywyn ym mis Ionawr 2012.

Y Cyd-destun

‘Mae Ysgol Parc y Tywyn yn darparu addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion. Mae’r ysgol yn gwasanaethu tref Porth Tywyn a’r ardal o’i hamgylch. Fe’i lleolir ar gyrion y dref, yng nghanol ystâd o dai cyngor ger yr ysgol uwchradd leol. Yn ôl yr ysgol mae’n ardal sydd yn datblygu yn economaidd gyda datblygiadau diweddar ym myd twistiaeth a hamdden. Mae naw y cant o’r disgyblion â’r hawl i brydau ysgol am ddim, ffigwr sydd yn sylweddol is na chyfartaledd Cymru a chyfartaledd yr awdurdod addysg.

Derbynia 24% o’r disgyblion gymorth anghenion addysg ychwanegol, canran sydd ychydig yn uwch na’r ffigwr cenedlaethol.

Mae gan dri disgybl ddatganiad o anghenion addysgol arbennig.

Ni chofnodwyd unrhyw waharddiadau parhaol ers yr arolygiad diwethaf.

Yn ystod pob arolygiad, nod arolygwyr yw ateb tri chwestiwn allweddol:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Mae arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol ar berfformiad presennol yr ysgol a’r rhagolygon gwella.

Yn y gwerthusiadau hyn, mae’r arolygwyr yn defnyddio graddfa bedwar pwynt:

Dyfarniad	Beth mae'r dyfarniad yn ei olygu
Rhagorol	Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector
Da	Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol
Digonol	Digonol – Mae'r cryfderau'n drech na'r meysydd sydd i'w gwella
Anfoddfaol	Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorwys o'r cryfderau.

Crynodeb

Perfformiad presennol yr ysgol	Digonol
Rhagolygon gwella'r ysgol	Digonol

Prif Ganfyddiadau

Cwestiwn Allweddol 1.	Pa mor dda yw'r deilliannau?	Digonol
Cwestiwn Allweddol 2.	Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?	Da
Cwestiwn Allweddol 3.	Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?	Digonol

Effaith y cynnig hwn fyddai integreiddio meithrinfa yn Ysgol Parc y Tywyn. Ym marn yr Awdurdod bydd hyn yn gwella'r amgylchedd a'r profiad dysgu. Byddai'n darparu Cyfnod Sylfaen mwy cydlynol ar gyfer y dysgwyr ifanc. Byddai hyn yn cael ei wneud trwy ddileu'r cam pontio rhwng y ddarpariaeth feithrin a derbyn, a thrwy gael parhad o ran staffio a throsglwyddo data ar gyfer disgyblion unigol, yn enwedig o ran addysgu disgyblion 3–11 oed, gofalu amdanynt a chynnig cymorth iddynt, a darparu'r cyfleoedd dysgu mewn ysgol gynradd sengl 3–11 oed fel sy'n digwydd mewn ysgolion cyfagos eraill yn Sir Gaerfyrddin.

Byddai'r ffactorau hyn yn cael effaith gadarnhaol ar brofiad dysgu'r plant.

5.5 Safonau'r Ysgolion

Y System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion

Ym mis Medi 2014, cyhoeddodd y Gweinidog Addysg a Sgiliau y byddai System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion yn cael ei chyflwyno. Nid system sy'n seiliedig ar ddata'n unig ydyw. Mae safon yr arweinyddiaeth, yr addysgu a'r dysgu yn ein hysgolion yn cael eu hystyried hefyd. Ni fydd y system yn disodli adroddiadau Estyn. Bydd Estyn yn parhau i arolygu ysgolion ac wrth wneud hynny bydd y system genedlaethol ar gyfer categoreiddio ysgolion yn cael ei gwirio ganddo'n allanol.

Mae'r system newydd yn gwerthuso ac yn asesu ysgolion ac yn eu rhoi mewn categori cefnogaeth ar sail y wybodaeth ganlynol:

- Ystod o fesurau perfformiad a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru.
- Hunanwerthusiad cadarn gan yr ysgol o'i gallu i wella o ran arweinyddiaeth ac o ran addysgu a dysgu.
- Asesiad o hunanwerthusiad yr ysgol gan ymgynghorwyr her yn y consortia rhanbarthol, y cytunwyd arnynt gyda'r Cyngor Sir.

Bydd y system gategoreiddio newydd yn rhoi darlun clir a theg o gynnydd ysgol. Mae pennu categori ysgol yn broses dri cham. Yn gyntaf, ar ôl i'r data

perfformiad a'r hunanwerthusiad gael eu dadansoddi, caiff categori cefnogaeth drafft ei bennu ar gyfer pob ysgol. Caiff y categori hwn ei drafod â'r ysgol gan gonsortia rhanbarthol ac yna cytunir arno gyda'r awdurdod lleol.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r data ar gyfer Ysgol Parc y Tywyn:

Y System Genedlaethol ar gyfer Categoreiddio Ysgolion – Data 2016

Ysgol	Grŵp Safonau	Gallu'r Ysgol i Wella	Categori Cefnogaeth
Ysgol Parc y Tywyn	2	A	Gwyrdd

Fel y gwelir o'r tabl uchod, caiff Ysgol Parc y Tywyn ei rhoi yn y categori Gwyrdd a dywedir ei bod yn '**ysgol hynod effeithiol**' a gaiff ei '**rhedeg yn dda**', sydd ag '**arweinyddiaeth gref**' ac sydd '**yn glir yngylch ei blaenorriaethau ar gyfer gwella**'.

Leadership and Management

It is not anticipated that learner outcomes will be adversely affected during the change to the age range from 4-11 to 3-11. Indeed, we are wholly confident that learner outcomes will be enhanced as learners are integrated into an appropriate learning environment from an earlier age. All aspects of provision and outcomes will be monitored in line with the high expectations and processes of our regional school improvement service – ERW.

In addition, the County Council collects and collates learner outcomes on a regular and systematic basis to ensure the frequent monitoring and progression of standards across all core areas of learning. This will continue throughout the proposal of change to ensure that learner outcomes are continuously monitored and not affected as a result of the proposal. Central to this work will be the support and challenge work undertaken by ERW Challenge Advisers within the school. This activity will include a menu of scheduled visits focusing on analyses of pupil outcomes and the quality of teaching provision and learning. It is important to note that the findings of this work are always shared directly with the Governing Body. This ensures the highest levels of whole school accountability are firmly in place in support of learners' outcomes.

ERW Challenge Advisers place much emphasis on a school's ability to demonstrate high levels of 'valued added performance' based on an individual learner's benchmark starting point. This aspect will remain a key feature of the monitoring and review of the school's performance during this period.

5.6 Costau fesul Disgybl

Ar sail data 2017/18 y gost gyllidebol fesul disgybl yw £3,166 yn Ysgol Parc y Tywyn, sydd yn is na chyfartaledd y sir sef £3,649.

5.7 Goblygiadau Ariannol - Refeniw

Caiff Ysgol Parc y Tywyn ei chyllido yn unol â pholisi Ariannu Teg y Cyngor Sir a bydd yn derbyn adnoddau ar yr un sail ag unrhyw ysgol arall yn y Cyngor Sir, a hynny yn seiliedig ar nifer disgylion a chyfleusterau'r ysgol newydd.

5.8 Trefniadau Derbyn

Y Cyngor Sir yw'r Awdurdod Derbyn ar gyfer Ysgol Parc y Tywyn.

40 yw'r nifer derbyn presennol. Pan fydd yr adeilad newydd wedi'i gwblhau bydd y nifer derbyn yn codi i 45.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynghylch derbyn disgyl i'r ysgol mae manylion cyswllt Awdurdod Lleol Sir Gaerfyrddin fel a ganlyn:

Yr Uned Derbyn i Ysgolion
Cyngor Sir Caerfyrddin
Yr Adran Addysg a Phlant
Adeilad 2, Parc Dewi Sant
Caerfyrddin. SA31 3HB

Rhif ffôn: 01267 246449

E-bost : derbyniadau@sirgar.gov.uk

5.9 Y Cyfleusterau o ran Adeiladau

Presennol

Adroddodd yr **Arolwg o Gyflwr yr Adeilad a gynhaliwyd ym mis Awst 2001** fod Ysgol Parc y Tywyn 'wedi'i lleoli ar gyrion Porth Tywyn, wedi'i hadeiladu yn y 1970au ar ffurf bloc modiwlaid o frics gyda tho ar oleddf graddol. Ychwanegwyd ystafelloedd dosbarth terapin i ddarparu cyfleusterau dosbarth ychwanegol'.

'Byddai mynediad i bobl anabl mewn cadair olwyn a phobl rhannol ddall yn bosibl o osod rhai rampiau bychain wrth y drysau mynediad'.

Yn 2010 fel rhan o **asesiad Rhaglen Genedlaethol Ysgolion yr 21ain Ganrif**, cynhaliodd EC Harris arolwg ar ran yr holl ysgolion yng Nghymru. Sgoriodd yr arolwg bob un o adeiladau'r ysgol o ran

- 1) Cyflwr, 2) Blaenoriaeth a 3) Addasrwydd.

1) Cyflwr – Yn ôl categori o A i D:

- A Da (Dim dirywiad)
- B Boddhaol (Mân ddirywiad)
- C Gwael (Dirywiad sylwedol)**
- D Drwg (Wedi cyrraedd diwedd oes)

2) Blaenoriaeth – Argymhellir amserlen o 1 i 3 ar gyfer gwneud unrhyw waith:

- 1 Brys (Blwyddyn)
- 2 Hanfodol (2 Flynedd)**
- 3 Dymunol (3 i 5 Blynedd)

3) Addasrwydd – Yn ôl categori o A i D:

- A Da (Lefelau addas ar gyfer addysgu, dysgu a llesiant yn yr ysgolion)
- B Rhesymol (Ond yn cael effaith niweidiol ar ymddygiad / morâl a rheolaeth)
- C Gwael (Yn rhwystr i'r dulliau addysgu)**
- D Drwg (Sefyllfa ddifrifol a / neu yn methu dysgu'r cwricwlwm)

Cafodd Ysgol Parc y Tywyn ei rhoi yn y categorïau canlynol:

Cyflwr	Blaenoriaeth	Addasrwydd
C	2	C

Adeilad Newydd

Pan fydd yr adeilad newydd wedi'i gwblhau disgwyllir y bydd yn cael gradd A am Gyflwr yr Adeilad a'r radd uchaf mewn perthynas ag Addasrwydd. Bydd hefyd yn cydymffurfio'n llawn â'r gofynion o safbwyt mynediad i'r anabl a bydd yn derbyn Tystysgrif Perfformiad Ynni gradd A.

5.10 Cludiant

Bydd trefniadau cludiant yn cael eu gwneud yn unol â pholisi'r Cyngor Sir ar gyfer cludo o'r cartref i'r ysgol. Disgwyllir y bydd yr amser teithio cyfan ar gyfer disgyblion sy'n byw yn y dalgylch yn lleihau o ganlyniad i'r drefn ffyrdd newydd a wireddwyd fel rhan o'r gwaith o ailddatblygu Harbwr Porth Tywyn.

5.11 Dalgylch yr Ysgol

Bydd yr ysgol yn symud o Heol Elfed i safle ychydig oddi ar Burrows Terrace, sydd lai na milltir o'r safle presennol. Ni fydd dalgylch yr ysgol yn newid.

5.12 Trosglwyddo i'r Ysgol Uwchradd

Ni fydd unrhyw newidiadau yn y trefniadau presennol o ran trosglwyddo disgyblion i addysg Uwchradd.

5.13 Anghenion Dysgu Ychwanegol

Ni fydd unrhyw newid i'r ddarpariaeth bresennol a gynigir i ddisgyblion ag anghenion dysgu ac addysgol ychwanegol yn yr ysgol.

6. Y Broses Statudol

6.1 Y Cyfnod Ymgynghori

Mae'r cyfnod ymgynghori ar gyfer y cynnig hwn yn dechrau ar **Tachwedd 6, 2017** ac yn gorffen ar **Rhagfyr 17, 2017**. Yn ystod y cyfnod hwn gallwch ofyn cwestiynau a mynegi eich barn drwy ysgrifennu llythyr neu drwy lenwi'r ffurflen ymateb amgaeedig yn **Atodiad E**. Dylid anfon llythyrau a ffurflenni ymateb i'r cyfeiriad canlynol:

Yr Adran Addysg a Phlant, Adeilad 2, Parc Dewi Sant, Heol Ffynnon Job, Caerfyrddin, SA31 3HB, neu drwy anfon e-bost i: aaprma@sirgar.gov.uk erbyn canol dydd ar Rhagfyr 17, 2017 fan pellaf.

Gall ymgynghoreion gyflwyno'u sylwadau o blaid neu yn erbyn cynnig. Ni fydd yr ymatebion a geir yn ystod y cyfnod ymgynghori yn cael eu hystyried yn wrthwynebiadau statudol. Os dymuna ymgynghoreion wrthwynebu, bydd angen iddynt wneud hynny'n ysgrifenedig yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol y manylir arno isod.

6.2 Ystyried eich Sylwadau

O fewn 13 wythnos ar ôl **Rhagfyr 17, 2017** bydd adroddiad ymgynghori yn cael ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin. Bydd copïau caled o'r adroddiad hefyd ar gael ar gais. Bydd yr adroddiad yn crynhoi'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion ac yn rhoi ymateb Cyngor Sir Caerfyrddin i'r materion hyn. Bydd yr adroddiad hefyd yn cynnwys barn Estyn ynghylch y cynnig.

Bydd Cyngor Sir Caerfyrddin yn ystyried yr adroddiad ymgynghori ac yn penderfynu a yw am fynd ymlaen â'r cynnig ai peidio.

Os yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn penderfynu mynd ymlaen â'r cynnig, rhaid iddo gyhoeddi hysbysiad statudol.

6.3 Hysbysiad Statudol

Caiff yr hysbysiad statudol ei gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin a'i arddangos ym mhrrif fynedfa'r ysgol a phob mynedfa arall. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu dosbarthu i ddisgyblion, rhieni, gofalwyr a gwarcheidwaidd, aelodau staff a llywodraethwyr (gall yr ysgol hefyd ddosbarthu'r hysbysiad drwy e-bost).

Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac yn gwahodd unrhyw un sy'n dymuno gwrthwynebu i wneud hynny'n ysgrifenedig cyn pen 28 o ddiwrnodau.

6.4 Penderfynu ar y Cynnig

Cyngor Sir Llawn Cyngor Sir Caerfyrddin fydd yn penderfynu ynghylch y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig â newidiadau. Wrth wneud hynny, bydd y Bwrdd Gweithredol hefyd yn ystyried unrhyw wrthwynebiadau statudol a ddaeth i law.

6.5 Rhoi gwybod am y penderfyniad

Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartion sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

6.6 Amserlen y Broses Statudol

Bydd y broses a'r amserlen statudol fel a ganlyn:

Tachwedd 6, 2017 (42 Diwrnod)	Dosbarthu'r Ddogfen Ymgynghori hon i bartion penodol a phartion eraill sydd â diddordeb.
Rhagfyr 17, 2017	Dyddiad cau'r Adran Addysg a Phlant ar gyfer derbyn sylwadau ar y cynnig.
	<p>O fewn 13 wythnos ar ôl Rhagfyr 17, 2017, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei roi gerbron y Cyngor Sir a'i gyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.</p> <p>Penderfynu mynd ymlaen i gyhoeddi'r Hysbysiad Statudol. NEU fod y cynnig yn dod i ben.</p> <p>Os gwneir y penderfyniad i fynd ymlaen â'r mater yna cyhoeddir hysbysiad statudol. Bydd yr hysbysiad yn amlinellu manylion y cynnig ac fe'i cyhoeddir ar wefan y Cyngor a'i arddangos ger mynedfa'r ysgol a'r ysgolion sy'n destun y cynigion. Bydd copïau o'r hysbysiad ar gael i'r ysgol eu dosbarthu i'r rhieni, i'r gwarcheidwaid, ac i'r staff.</p> <p>Ar ôl cyhoeddi'r hysbysiad caniateir cyfnod o 28 diwrnod pryd y gwahoddir gwrthwynebiadau ysgrifenedig ffurfiol.</p> <p>Bydd yr hysbysiad statudol yn rhoi manylion ynghylch y modd y gallwch gofnodi eich gwrthwynebiadau i'r cynnig.</p>
Ebrill 2018	<p>Diwedd y cyfnod hysbysu ffurfiol o 28 diwrnod ar gyfer gwrthwynebiadau.</p> <p>Y Cyngor Sir fydd yn penderfynu ar y cynnig. Gall y Cyngor Sir benderfynu cymeradwyo'r cynnig, gwrthod y cynnig neu gymeradwyo'r cynnig gyda newidiadau, ac wrth benderfynu bydd y Cyngor Sir yn rhoi ystyriaeth i unrhyw wrthwynebiadau a ddaeth i law.</p> <p>Y dyddiad olaf o ran rhoi gwybod i'r rhieni am y bwriad i roi'r cynnig ar waith.</p>
Gorffennaf 2018	Ar ôl penderfynu ynghylch y cynigion rhoddir gwybod i'r holl bartion sydd â diddordeb bod y penderfyniad ar gael a fydd yn cael ei gyhoeddi'n electronig ar wefan Cyngor Sir Caerfyrddin.

7. Atodiad A – Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

Lleolir Ysgol Parc y Tywyn yn Heol Elfed, sydd ar gyrion Porth Tywyn, yng nghanol ystâd o dai cyngor ger yr ysgol uwchradd cyfrwng Saesneg leol.

Mae Porth Tywyn tua 5 milltir i'r gorllewin o Lanelli.

Ar hyn o bryd mae 262 o ddisgyblion rhwng tair oed (yn mynd yn bedwar) ac 11 ar y gofrestr. Ceir deg o ddosbarthiadau yn yr ysgol. Mae nifer y dosbarthiadau derbyn wedi cynyddu o un i dri i ddarparu ar gyfer y cynnydd yn nifer y disgyblion. Mae gan tua 10.9% o'r disgyblion yr hawl i brydau ysgol am ddim.

Ar hyn o bryd ceir 27 o ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn yr ysgol. Ceir 2 ddisgybl sydd â datganiad ac ystyrir bod angen Camau Gweithredu gan yr Ysgol a Mwy ar 11 disgybl a Chamau Gweithredu gan yr Ysgol ar 14 disgybl.

Ychydig iawn o ddisgyblion sydd o gefndiroedd ethnig lleiafrifol.

Ar hyn o bryd mae'r ysgol yn darparu addysg i ddisgyblion rhwng 4-11 oed. Pan fydd wedi'i gwblhau bydd lle yn adeilad newydd yr ysgol ar gyfer dosbarth meithrin a fydd yn cynyddu'r ystod oedran i 3-11. Caiff y disgyblion eu haddysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r ysgol yn darparu dewis o weithgareddau ar ôl ysgol, yn eu plith amrywiol glybiau sy'n cynnig ystod o weithgareddau awyr agored a chlybiau sy'n datblygu hunanhyder ac annibyniaeth y disgyblion. Ceir darpariaeth dda i sicrhau parhad a dilyniant yng ngwybodaeth y disgyblion am sgiliau sylfaenol a'u dealltwriaeth ohonynt wrth iddynt symud drwy'r ysgol.

Mae'r bartneriaeth â'r rhieni a'r gymuned yn nodwedd arbennig ar waith a gweithgareddau'r ysgol.

Dadansoddiad o'r Dalgylch

Ysgol Leol / Ysgol Ddalgyllch

Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn cydnabod bod yna berthynas bwysig rhwng ysgol a'i chymuned. Felly, mae'r Cyngor Sir wedi nodi ardal ddaearyddol ddynodedig a wasanaethir gan yr ysgol a gelwir yr ardal honno'n ddalgyllch yr ysgol. Mae'r manylion am ddalgyllch ysgol benodol ar gael gan yr ysgol, ar wefan y Cyngor Sir, neu oddi wrth yr Awdurdod Derbyn perthnasol.

Er nad yw byw yn nalgylch yr ysgol yn gwarantu y caiff plentyn ei dderbyn i'r ysgol honno, mae'n ffactor bwysig gan y bydd hyn yn rhoi blaenoriaeth uwch i'r cais o gymharu ag unigolion sy'n byw y tu allan i'r dalgylch. Mae byw o fewn dalgylch diffiniedig yr ysgol hefyd yn bwysig gan fod hyn yn un o'r meini prawf allweddol wrth asesu a yw rhywun yn gymwys i dderbyn cymorth gyda chludo plentyn o'r cartref i'r ysgol.

Cyn gwneud cais am i'ch plentyn gael ei dderbyn i ysgol mae'r Cyngor Sir yn argymhell yn gryf eich bod yn cysylltu, yn trafod ac, os oes modd, yn ymweld â'ch ysgol leol er mwyn cael gwybod pa gyfleoed a chyfleoedd a gynigir yno.

Mae'r rhan fwyaf o rieni yn anfon eu plentyn i'w hysgol leol ond mae ganddynt yr hawl i fynegi eu bod yn dewis ysgolion eraill.

Plant sy'n mynychu'r ysgol o'r tu mewn i'r dalgylch

Ar sail data cyfeiriadau disgyblion mis Ionawr 2017, roedd y data daearyddol mewn perthynas â dosbarthiad disgyblion yn nalgylch Ysgol Parc y Tywyn yn dangos bod 240 o'r 262 o ddisgyblion oedd ar gofrestr yr ysgol yn byw yn y dalgylch.

Plant sy'n mynychu'r ysgol o'r tu allan i'r dalgylch

Ar sail data cyfeiriadau disgyblion mis Ionawr 2017, roedd y data daearyddol mewn perthynas â dosbarthiad disgyblion yn nalgylch Ysgol Parc y Tywyn yn dangos bod 22 o'r 262 o ddisgyblion oedd ar gofrestr yr ysgol byw y tu allan i'r dalgylch.

Y Plant yn y dalgylch sy'n mynychu ysgolion eraill

Ar sail data cyfeiriadau disgyblion mis Ionawr 2017, roedd y data daearyddol mewn perthynas â dosbarthiad disgyblion yn nalgylch Ysgol Parc y Tywyn yn dangos bod 398 disgybl o fewn y dalgylch yn mynychu ysgolion eraill. Roedd nifer arwyddocaol o'r disgyblion hyn naill ai'n mynychu ysgolion cynradd Porth Tywyn neu Ben-bre gan eu bod yn rhannu'r un dalgylch ag Ysgol Parc y Tywyn.

Cyfleoesterau / Gweithgareddau Ysgol Parc y Tywyn

Mae Ysgol Parc y Tywyn yn cynnig clwb brecwast i'r disgyblion yn ystod y tymor rhwng 8am ac 8:50am. Mae'r ysgol hefyd yn cynnig clybiau ar ôl ysgol i ddisgyblion sy'n dymuno cymryd rhan mewn amrywiol weithgareddau rhwng dydd Llun a dydd Gwener tan 5:20pm bob diwrnod ysgol.

Mae clybiau ar ôl ysgol yn darparu amrywiol weithgareddau (yn dibynnu ar yr adeg o'r flwyddyn), i ymestyn profiad y disgyblion trwy eu galluogi i gymryd rhan mewn ystod o weithgareddau awyr agored a datblygu hunanhwyd a annibyniaeth h.y. Clwb Hwyl a Chlybiau Ysgol Iau.

Defnydd y gymuned o adeilad Ysgol Parc y Tywyn

Nid yw'r gymuned yn defnyddio'r adeilad ar hyn o bryd.

Darpariaeth yr Eglwys yng Nghymru

Pe bai rhieni'n dymuno anfon eu plant i ysgol â naws yr Eglwys yng Nghymru, eu hysgol agosaf fyddai Ysgol Gynradd Wirfoddol a Gynorthwyir Pentip yn Llanelli, yn amodol ar ddewis y rhieni.

8. Atodiad B – Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Gweledigaeth Cyngor Sir Caerfyrddin yw darparu gwasanaeth a fydd yn sicrhau mynediad i gyfleoedd dysgu o ansawdd uchel i bob plentyn, person ifanc ac oedolyn, ac felly yn eu galluogi i gyflawni eu llawn botensial yng nghyd-destun natur ddwyieithog unigryw'r sir hon.

Mae'r cynnig hwn yn ategu gweledigaeth ac amcanion y Cyngor ynghylch addysg cyfrwng Cymraeg, yn unol â'r hyn a nodwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Sir Gaerfyrddin, 2014–2017. Bydd y cynnig yn caniatáu mwy o gyfleoedd i gael addysg cyfrwng Cymraeg yn ardal Porth Tywyn a bydd yn sicrhau parhad ieithyddol o'r sector meithrin ar hyd y cyfnodau allweddol i'r sector uwchradd fel bod pob disgybl yn datblygu i fod yn rhugl a hyderus yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Categori Iaith

Mae Ysgol Parc y Tywyn wedi'i chategoreiddio'n ysgol gynradd cyfrwng Cymraeg. Fel y nodwyd yn y llyfrynn Derbyn i Ysgolion – Gwybodaeth i Rieni, mae hyn yn golygu, yn y Cyfnod Sylfaen, fod y disgyblion yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ac, yng Nghyfnod Allweddol 2, fod o leiaf 70% o'r addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. Cymraeg yw iaith cyfathrebu gyda disgyblion a gwaith pob dydd yr ysgol.

Safonau

Yn y Cyfnod Sylfaen, caiff y disgyblion eu hasesu mewn meysydd dysgu gwahanol. Ar sail data 2016, roedd 83.3% o'r disgyblion wedi cyflawni Deilliant 5 o leiaf mewn iaith, llythrennedd a sgiliau cyfathrebu yn y Gymraeg, tra bod 33.3% o'r disgyblion wedi cyflawni Deilliant 6 o leiaf. Yng Nghyfnod Allweddol 2, caiff y disgyblion eu hasesu ym mhob un o'r pynciau craidd. Ar sail data 2016, roedd 70.6% o'r disgyblion wedi cyrraedd Lefel 4 o leiaf yn y Gymraeg iaith gyntaf.

Gweithgareddau ar ôl ysgol sy'n cynnig cyfleoedd ychwanegol i ddefnyddio'r Gymraeg

Er mwyn hybu'r Gymraeg, mae'r disgyblion yn Ysgol Parc y Tywyn yn ffodus am eu bod yn gallu manteisio ar sawl clwb ar ôl ysgol a gynhelir ar nosweithiau amrywiol. Mae'r rhain yn cynnwys 'Clwb yr Urdd', 'Clwb Côr Mawr', 'Clwb Unsain' a 'Clwb Deulais'.

9. Atodiad C – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Deddf Cydraddoldeb 2010

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 (y Ddeddf) yn dwyn ynghyd y deddfa u gwrth-wahaniaethu blaenorol ac yn rhoi un Ddeddf sengl yn eu lle. Mae'n symleiddio ac yn cryfhau'r gyfraith, yn dileu anghysonderau ac mae'n ei gwneud yn haws i bobl ei deall a chydymffurfio â hi. Daeth y rhan fwyaf o'r Ddeddf i rym ar 1 Hydref 2010.

Mae'r Ddeddf yn cynnwys dyletswydd cydraddoldeb newydd sector cyhoeddus (y 'ddyletswydd gyffredinol'), sy'n cymryd lle'r dyletswyddau unigol yn ymwneud â chydraddoldeb o ran hil, anabledd a rhywedd. Daeth hon i rym ar 5 Ebrill 2011.

Beth yw'r ddyletswydd gyffredinol?

Nod y ddyletswydd gyffredinol yw sicrhau bod awdurdodau cyhoeddus, a'r rhai sy'n cyflawni swyddogaeth gyhoeddus, yn ystyried sut y gallant gyfrannu'n gadarnhaol at gymdeithas decach drwy hybu cydraddoldeb a chysylltiadau da yn eu gweithgareddau o ddydd i ddydd. Mae'r ddyletswydd yn sicrhau bod ystyriaethau cydraddoldeb yn rhan annatod o ddylunio polisiau a darparu gwasanaethau a'u bod yn cael eu hadolygu'n barhaus. Bydd hyn yn sicrhau gwell canlyniadau i bawb.

Mae'r dyletswyddau yn rhwymedigaethau cyfreithiol. Os na chyflawnir y dyletswyddau, gall arwain at her gyfreithiol yn erbyn awdurdodau.

O dan y ddeddfwriaeth cydraddoldeb, mae dyletswyddau cyfreithiol ar awdurdodau cyhoeddus i roi 'sylw priodol' i'r angen am ddileu gwahaniaethu ac i hybu cydraddoldeb o ran hil, anabledd a rhywedd, gan gynnwys ailbennu rhywedd, yn ogystal â hybu cysylltiadau hiliol da. Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn rhoi dyletswydd newydd ar y sector cyhoeddus sy'n ymestyn cwmpas hyn i gynnwys oedran, cyfeiriadedd rhywiol, beichiogrwydd a mamolaeth, a chrefydd neu gred. Mae'r gyfraith yn mynnu bod y ddyletswydd hon i roi 'sylw priodol' yn cael ei dangos yn y broses o wneud penderfyniadau. Mae'n bwysig hefyd nodi fod awdurdodau cyhoeddus sy'n ddarostyngedig i'r dyletswyddau cydraddoldeb yn debygol hefyd o fod yn ddarostyngedig i'r rhwymedigaethau o dan y Ddeddf Hawliau Dynol ac felly mae'n ddoeth ystyried fel rhan o'r un broses yr effaith bosibl y gallai penderfyniadau ei chael ar hawliau dynol.

Dull Sir Gaerfyrddin o ran yr Effaith ar Gydraddoldeb

Er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn ystyried yr effaith bosibl y bydd ei bolisiau a'i arferion arfaethedig yn ei chael ar gydraddoldeb, ac er mwyn dangos tystiolaeth ein bod wedi hynny, bydd angen i bob cynnig gael ei

ategu gan yr Asesiad o'r Effaith sy'n atodedig. Os yw'r asesiad hwn yn clustnodi effaith sylwedol, mae'n bosibl y bydd angen rhagor o fanylion.

Cyhoeddi adroddiad yngylch asesiadau

Os yw'n amlwg o'r asesiad fod yr effaith debygol ar allu'r Awdurdod i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol yn un sylwedol, bydd rhaid iddo gyhoeddi adroddiad.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb - Y broses sydd i'w dilyn lle nodwyd goblygiadau o ran Adnoddau Dynol

Y rheolwr gwasanaeth/rheolwr arweiniol yn nodi'r polisi, y swyddogaeth, y weithdrefn neu newid polisi.

Cynnal asesiad cychwynnol neu asesiad manwl o'r Effaith ar Gydraddoldeb.
Gweler atodiad 1 ac, os yw'n ofynnol, ewch ymlaen i gwblhau atodiad 2

Polisi Adnoddau Dynol newydd neu newid polisi Adnoddau Dynol

Rhannu'r Asesiad a'r polisi draftf â'r
tîm Adnoddau Dynol strategol gan
ofyn am eu sylwadau.

Newid trefniadaeth/ailstrwythuro

Rhoi'r Asesiad o'r Effaith ar
Gydraddoldeb, a'r newidiadau a
gynigir, gerbron y panel adolygu
newid a gofyn am sylwadau.

Eu rhoi'r i'r Tîm Polisi a Phartneriaeth i'w cymeradwyo
(cydraddoldeb@sirgar.gov.uk)

Templed ar gyfer Asesiad Manwl o'r Effaith ar Gydraddoldeb

<p>Yr Adran: Addysg a Phlant</p>	<p>Cwblhawyd gan (arweinydd): Martin Jones</p>	<p>Dyddiad yr asesiad cychwynnol: Awst 2017 Dyddiadau adolygu: I'w gadarnhau</p>	
<p>Y maes a asesir: (h.y. enw'r polisi, y swyddogaeth, y weithdrefn, yr arfer neu benderfyniad ariannol)</p>	<p>Newid ystod oedran Ysgol Parc y Tywyn yn gyfreithiol o 4-11 i 3-11 erbyn Tymor yr Hydref 2018-19</p>		
<p>Ydy'r swyddogaeth/polisi, gweithdrefn, arfer neu benderfyniad dan sylw yn bodoli'n barod neu a yw'n un newydd?</p>	<p>Cynnig yngylch Ad-drefnu Ysgolion – Rhaglen Moderneiddio Addysg</p>		
<p>Pa dystiolaeth a ddefnyddiwyd wrth lunio'r asesiad a'r polisi? (rhestr yn unig)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif • Y Rhaglen Moderneiddio Addysg • Côd Trefniadaeth Ysgolion 2013 • Data CYBLD 2016 			
<p>1. Disgrifiwch nodau, amcanion neu ddibenion y swyddogaeth/polisi, arfer, gweithdrefn neu benderfyniad arfaethedig a phwy fydd yn cael budd ohonynt.</p>	<p>Nod y cynllun yw darparu meithrin ar gyfer disgyblion a staff Ysgol Gynradd Parc y Tywyn drwy gynyddu'r ystod oedran pan dderbynir disgyblion i'r ysgol yn gyfreithiol o 4 - 11, fel y mae ar hyn o bryd, i 3 -11. Mae'r awdurdod yn ceisio safoni'r ddarpariaeth feithrin yn yr ysgolion cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg fel ei gilydd yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre. Bydd hyn yn sicrhau bod disgyblion yn symud yn ddi-dor o addysg feithrin i addysg gynradd yn y sector cyfrwng Cymraeg. Mae darpariaeth feithrin eisoes yn cael ei chynnig yn yr ysgolion cyfrwng Saesneg ym Mhorth Tywyn a Phen-bre</p>		
<p>Mae'n ofynnol o dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus fod y Cyngor yn rhoi "sylw priodol" i'r angen i wneud y canlynol:- (1) dileu gwahaniaethu, aflonyddu a fictimeiddio anghyfreithlon; (2) hybu cyfartal rhwng gwahanol grwpiau ; a (3) methrin perthynas dda rhwng gwahanol grwpiau (gweler y nodiadau esboniadol)</p>	<p>2. Faint o effaith fydd ar bob grŵp/nodwedd warchodedig o ran tri nod y ddyletswydd? Nodwch a fydd yn cael effaith fawr, effaith ganolig, effaith fach neu ddim effaith o gwbl.</p>	<p>3. Clustnodwch y risg neu'r effaith gadarnhaol bosibl ar gyfer pob grŵp/nodwedd warchodedig?</p>	<p>4. Os oes effaith negyddol anghymesur, pa ffactorau lliniarol ydych wedi'u hystyried?</p>

		Y Risgau	Yr Effeithiau Cadarnhaol	
Nodweddion gwarchodedig	Oed	Effaith fach	Bydd y cynnig yn darparu mynediad i ddarpariaeth feithrin mewn adeilad ysgol ar gyfer plant oedran meithrin	
	Anabledd	Effaith fach	Bydd y feithrin yn cael ei lleoli mewn adeilad a fydd yn cydymffurfio'n llawn â'r Ddeddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd, gan sicrhau mynediad llawn i bawb	
	Ailbennu rhywedd	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Hil	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Crefydd/Cred	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Beichiogrwydd a mamolaeth	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Cyfeiriadedd Rhywiol	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Rhyw	Dim effaith o gwbl	Niwtral	
	Y Gymraeg	Effaith fach	Bydd hyn yn safoni'r ddarpariaeth feithrin yn yr ysgolion cyfrwng	

			Cymraeg a chyfrwng Saesneg fel ei gilydd yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre	
Unrhyw faes arall	Dim effaith o gwbl	Niwtral		

5. A fu unrhyw ymgynghori/ymgysylltu o ran y nodweddion gwarchodedig priodol?	YDW ☒ NAC YDW ☐	Mae'r Swyddog Project wedi cysylltu â'r Pennaeth, darparwyr meithrin a gwarchodwyr plant preifat yn ardaloedd Porth Tywyn a Phen-bre. Hefyd, mae'r aelodau lleol wedi cael gwybodaeth lawn am y cynnig
6. Pa gam/gamau a gymerwch i leihau unrhyw effeithiau negyddol anghymesur, os bydd rhai?	Sicrhau bod yr holl randdeiliaid allweddol yn cael gwybodaeth lawn drwy gydol y broses statudol	

10. Atodiad D – Proffil Ardal

Mae Ysgol Parc y Tywyn o fewn ffiniau ward Pen-bre 2.

Pen-bre - (Pen-bre 2 (SA160TP) Cód LSOA: W10000711)

MYNEGAI AMDDIFADEDD LLUOSOG CYMRU (MALC)

Mae Malc 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is.

Mae MALC 2014 yn cael ei lunio ar sail wyth maes sef Incwm, Cyflogaeth, Iechyd, Addysg, Tai, Mynediad i Wasanaethau, yr Amgylchedd Ffisegol, a Diogelwch Cymunedol. Fe'i cyhoeddir yn ôl Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is ac mae 112 o'r rhain yn Sir Gaerfyddin.

O dan y MALC, Safle 1 yw'r safle mwyaf amddifad. Mae **Pen-bre 2** yn safle 14 o blith y 112 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs) yn Sir Gaerfyddin ac yn safle 400 o blith y 1,909 LSOA yng Nghymru.

Cyflogaeth yw'r maes lle ceir y lefel uchaf o amddifadedd ym **Mhen-bre 2**, sef safle 10 yn Sir Gaerfyddin a safle 292 yng Nghymru ar gyfer y maes hwn.

Pen-bre 2 - Ashburnham i Barc Gwledig Pen-bre

LSOA	Mynegai Cyffredinol		Meysydd Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Tai		Mynediad at Wasanaethau		Amgylchedd Ffisegol		Diogelwch Cymunedol	
Pen-bre 2	14	400	11	412	10	292	30	535	14	413	14	435	49	459	110	1782	37	1058

Ffynhonnell: Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2014 (cyhoeddwyd Tachwedd 2014), Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Sylwer: LSOAs a restrwyd yn safleoedd **1-112** (Sir Gaerfyddin), **1-1909 (Cymru)**.

Profil Ardal ar gyfer Côd Post: SA16 OTP: (Côd LSOA Pen-bre 2: W10000711)

Y Boblogaeth:	2,030
Y Gymraeg:	Y ganran sy'n deall Cymraeg: 45.1% Y ganran sy'n medru siarad Cymraeg: 26.8% Y ganran sy'n medru siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg: 17.8% Medru siarad Cymraeg (3-15 oed): 5.3% Dim sgiliau Cymraeg: 54.9%
Nifer y plant a'r bobl ifanc:	17.9% (0-15 oed) 9.9% (16-24 oed)
Ystyriaethau o ran y boblogaeth:	Y mynd a dod cyffredinol o ran poblogaeth yr ardal: fesul 1,000 Nid yw'r data ar gael mwyach
Ethnigrwydd:	Gwyn (Prydeinig): 97.0% Gwyn (Gwyddelig): 0.7% Gwyn (Arall): 0.2% Cymysg (Gwyn/Du Caribiidd): 0.4% Asiaidd Prydeinig (Indiaidd): 0.1% Asiaidd Prydeinig (Asiaidd arall): 0.3% Grŵp ethnig arall: 0.3%
Crefydd:	Cristnogaeth: 60.4% Bwdhaeth: 0.0% Hindŵaeth: 0.0% Iddewiaeth: 0.0% Islam: 0.0% Siciaeth: 0.1% Crefydd arall: 0.4% Dim crefydd: 32.8% Crefydd heb ei nodi: 6.3%
Gradd Amddifadedd:	Cyfanswm yr aelwydydd: 908 Cyfanswm yr aelwydydd nad ydynt wedi'u hamdadifadu mewn unrhyw ddimensiynau: 257 Nifer yr aelwydydd sydd wedi'u hamddifadu mewn 1-4 o ddimensiynau: 651

Mae'r safle newydd o fewn ffiniau ward Porth Tywyn 2.

Porth Tywyn 2 - (Porth Tywyn 2 (SA16 0NH) Cód LSOA: W01000633)

MYNEGAI AMDDIFADEDD LUOSOG CYMRU (MALLC)

Mae MALIC 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is. Mae MALIC 2014 yn cael ei lunio ar sail wyth maes sef Incwm, Cyflogaeth, Iechyd, Addysg, Tai, Mynediad i Wasanaethau, yr Amgylchedd Ffisegol, a Diogelwch Cymunedol. Fe'i cyhoeddir yn ôl Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is ac mae 112 o'r rhain yn Sir Gaerfyrddin.

O dan y MALIC, Safle 1 yw'r safle mwyaf difreintiedig. Mae **Porth Tywyn 2** yn safle 18 yn Sir Gaerfyrddin ac yn safle 471 yng Nghymru.

Diogelwch Cymunedol yw'r maes lle ceir y lefel uchaf o amddifadedd ym **Mhorth Tywyn 2**, sef safle 12 yn Sir Gaerfyrddin a safle 412 yng Nghymru.

Porth Tywyn 1 - Canol Porth Tywyn

Porth Tywyn 2 - De Porth Tywyn

Porth Tywyn 3 - Maestrefi Porth Tywyn

Porth Tywyn 2

LSO A	Mynegai Cyffredinol		Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Tai		Mynediad at Wasanaethau		Amgylchedd Ffisegol		Diogelwch Cymunedol	
Port h Tywyn n 2	18	471	18	533	13	335	55	880	16	431	47	850	60	597	37	663	12	412

Ffynhonnell: Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2014 (cyhoeddwyd Tachwedd 2014), Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Sylwer: LSOAs a restrwyd yn safleoedd **1-112** (Sir Gaerfyrddin), **1-1909 (Cymru)**

Profil Ardal ar gyfer Côd Post SA16 0NH (Côd LSOA Porth Tywyn 2 W01000633)

Y Boblogaeth:	1,406
Y Gymraeg:	Y ganran sy'n deall Cymraeg: 46.9% Y ganran sy'n medru siarad Cymraeg: 28.9 Y ganran sy'n medru siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg: 19.3% Medru siarad Cymraeg (3-15 oed): 5.5% Dim sgiliau Cymraeg o gwbl: 53.1%
Nifer y plant a'r bobl ifanc:	15.6% (0-15 oed) 10.5% (16-24 oed)
Ystyriaethau o ran y boblogaeth:	Y mynd a dod cyffredinol o ran poblogaeth yr ardal: fesul 1,000 Nid yw'r data ar gael mwyach
Ethnigrwydd:	Gwyn (Prydeinig): 97.2% Gwyn (Gwyddelig): 0.7% Gwyn (Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig): 0.1% Gwyn (Arall): 1.0% Cymysg (Gwyn/Du Caribïaidd): 0% Cymysg (Gwyn ac Asiaidd): 0.1% Cymysg (Arall): 0.2% Asiaidd Prydeinig (Indiaidd) 0.1% Asiaidd Prydeinig (Asiaidd arall): 0.3% Du Africanaidd/Caribïaidd/Du Prydeinig; Caribïaidd: 0.1% Grŵp ethnig arall: 0.1%
Crefydd:	Cristnogaeth: 61.6% Bwdhaeth: 0.3% Hindwaeth: 0% Iddewiaeth: 0.1% Islam: 0.3% Siciaeth: 0.1% Crefydd arall: 0.8% Dim crefydd: 28.2% Crefydd heb ei nodi: 8.6%
Gradd Amddifadedd:	Cyfanswm yr aelwydydd: 703 Cyfanswm yr aelwydydd nad ydynt wedi'u hamddifadu mewn unrhyw ddimensiynau: 168 Nifer yr aelwydydd sydd wedi'u hamddifadu mewn 1-4 o ddimensiynau: 535

11. Atodiad E – Ffurflen Ymateb

A fydd ech cystal â rhoi eich sylwadau ar y cynigion ynghylch y ddarpariaeth yn y dyfodol ar gyfer plant cynradd sy'n byw yn nalgylch **Ysgol Parc y Tywyn**.

Eich sylwadau:

A oes unrhyw faterion eraill y dymunwch dynnu ein sylw atynt?

Ticiwch un o'r blychau os dymunwch gael gwybod am gyhoeddi adroddiad ymgynghori. Copi Cymraeg Copi Saesneg

Llofnod _____ Printiwr yr
Enw _____
Swydd/Categ _____
ori yr
ymatebydd:
(e.e. rhiant) _____
Cyfeiriad _____
Dyddiad _____

Côd Post _____

Sylwer: oni nodwch yn wahanol, bydd modd i'r cyhoedd weld eich sylwadau fel rhan o gofnodion ffurfiol y broses ymgynghori.

Datgysylltwch y ffurflen hon a'i dychwelyd at: Yr Adran Addysg a Phlant, Adeilad 2, Parc Dewi Sant, Heol Ffynnon Job, Caerfyrddin. SA31 3HB neu anfoner neges e-bost at aaparma@sirgar.gov.uk heb fod yn hwyrach na **Rhagfyr 17, 2017.**

BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM DROSGLWYDDO ASEDAU CYMUNEDOL

PARCIAU, LLEOEDD CHWARAE A LLECYNNAU AMWYNDER

Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:

- Nodi statws presennol amrywiol drosglwyddiadau i Gynghorau Tref a Chymuned a sefydliadau eraill.
- Penderfynu ar ddyfodol yr asedau hynny sydd wedi bod yn destun ymgynghori.

Y Rhesymau:

- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a wneir.
- Cytuno ar ffordd ymlaen ar gyfer yr asedau hynny nad ydynt wedi cael mynigiannau o ddiddordeb, yn unol â'r dyddiadau cau blaenorol a benwyd gan y Bwrdd Gweithredol.

Angen ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu perthnasol - NAC OES

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad - OES (Rhag-gyfarfod y Bwrdd Gweithredol: 22/01/18; Bwrdd Gweithredol: 26/02/18)

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad – NAC OES

ss

YR AELODAU O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cynghorydd David Jenkins a'r Cynghorydd Hazel Evans

Y Gyfarwyddiaeth: Yr Amgylchedd

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:

Jonathan Fearn

Awdur yr Adroddiad: Emily Hughes

Pennaeth Eiddo

Uwch Syrfêwr Rheoli
Asedau

jfearn@sirgar.gov.uk

ehughes@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD 26TH FEBRUARY 2018

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS

Background

The community asset transfer of parks, playgrounds and amenity areas has been the subject of various reports to members over the last few years.

On the 26th June 2017, the Executive Board agreed the following:

- 1) That in order to promote the transfer process in the final year leading up to 31st March 2018 deadline, it was proposed that all interested parties were allowed a grant of 2x the annual maintenance irrespective of the reasons for any delay to date. It was also recommended that, to reflect the concession being made, and in order to incentivise early completion of the remaining transfers, the Maintenance Grant was to be reduced by 1/24th per month from 1st April 2017, up to the date of transfer.
- 2) That the assets that had not received an Expression of Interest were to form part of a consultation exercise with various stakeholders on the future of the relevant assets.
- 3) That the deadline for transfers to benefit from Maintenance and Improvement Grants remains as 31st March 2018.

Current Position

Discussions have continued with all organisations to promote local management and maintenance of facilities and to progress transfers in accordance with the agreed procedures.

The table in **Appendix 1** sets out the current position in each area and identifies the following:

- A) Town and Community Councils and other Organisations that have completed transfers either on leases or on licences pending conclusion of the legal formalities. (Representing **51%** of the assets under consideration).
- B) Assets that are currently in the process of being transferred with a number of the assets nearing completion. (Representing **35%** of the assets under consideration).

C) Assets that have not received an Expression of Interest and that have formed part of a consultation exercise recently carried out with various stakeholders on the future of the various assets. (Representing **14%** of the assets under consideration).

Update on Consultation and Proposed Way Forward

It was agreed by members that the assets which had not received an Expression of Interest were to form part of a consultation exercise with various stakeholders on the future of the relevant assets.

Drop-in sessions were arranged at the beginning of October 2017 for those people wishing to express an interest in taking over the management and maintenance of the remaining facilities with a final transfer deadline of 31st March 2018. These drop-in sessions took place between 3pm and 7pm at the Amman Centre on 3rd October 2017, Carmarthen Education Centre on 4th October 2017 and at Llanelli Library on the 5th October 2017. These sessions were subsequently followed by an online consultation which expired on the 8th December 2017 and gave members of the public an opportunity to express their interest in the various assets listed or make other comments.

The result of the consultation has been relatively positive with a number of Town and Community Councils re-considering the transfer of some of the assets within their area. Since reporting to the Executive Board on the 22nd January 2018, constructive discussions are currently taking place regarding the transfer of the following assets:

- Golwg yr Amman, Glanamman - Cwmamman Town Council
- Dyffryn Cennen Playground, Ffairfach - Dyffryn Cennen Community Council
- Talyclun Playground, Llangennech - Llanedi Community Council
- Dan y Banc Playground, Felinfoel - Llanelli Rural Council
- Llannon Playground - Llannon Community Council
- Bancffosfelen Playground - Pontyberem Community Council
- Part of Ystradowen Recreation Ground - Quarter Bach Community Council

The table in **Appendix 2** highlights the results of the consultation. Pages 1-3 relate to assets that did not receive an Expression of Interest (EOI) following consultation whilst pages 4-5 highlight the assets that were the subject of EOI's. Members are asked to consider the recommendation for each asset and make a decision as to whether we retain or dispose of the assets.

Members' attention is drawn to the following matters:

- An Equality Impact Assessment has been carried out on each asset with only the report on Maesawelon Playground in Dryslwyn highlighting an impact due to the lack of similar amenities within walking distance.
- Three of the playgrounds have benefited from Section 106 funding which could influence the final outcome. The relevant documents are currently being reviewed by the Council's Legal Section to determine any implications. Members should be aware that in the case of Bryn Park, Llangennech significant Section 106 money was used in its provision in 2014.
- The recommendation for Llansteffan Beach Playground is similar to the others, however members should note that the Community Council has requested that it should be retained by the County Council as a Leisure asset due to it being located within a tourist area.

Plans for each asset can be found in **Appendix 3**.

DETAILED REPORT ATTACHED?	YES (Appendix 1, 2 and 3 attached)
----------------------------------	---

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Jonathan Fearn (Head of Property)

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NONE	YES	NONE	YES

Policy, Crime & Disorder and Equalities

The proposals contributes to the Making Better Use of Resources Theme and is in accordance with adopted Community Asset Transfer procedures.

Legal

The proposals will require legal input to formalise the agreements. Asset transfers, in accordance with the adopted procedures are undertaken on a long-leasehold basis. All assets will have been the subject of Public Open Space Notices where relevant in accordance with s123 of the Local Government Act 1972.

Finance

The proposals involve one-off Maintenance Grants and potential Improvement Grants to bring about longer term revenue savings. The Improvement and Maintenance Grant payments are funded by existing budgets.

Risk Management Issues

The asset transfers of parks, playgrounds and amenity areas pass insurance responsibility via the lease to the tenant, reducing the County Council's liability.

Physical Assets

Asset transfers ensure the continued use of the assets concerned for the benefit of present and future generations and would result in a reduction in the number of assets directly managed by the County Council.

Tudalen 165

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: Jonathan Fearn, Head of Property

Scrutiny Committee – Not applicable

Local Member(s) - Consulted as part of the asset transfer process and prior to any disposal.

Community / Town Council - Various consultations / workshops and meetings held.

Relevant Partners - Various consultations / workshops and meetings held with sporting groups and third sector bodies.

Staff Side Representatives and other Organisations - Not applicable

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	Locations that the papers are available for public inspection
Community Asset Transfer Procedures	http://www.carmarthenshire.gov.wales/media/1109397/Community-Asset-Transfer-Procedures-2013-16.pdf
Executive Board, 15th December 2014, Item 11: TRANSFER OF PARKS, PLAYGROUNDS AND AMENITY AREAS	http://online.carmarthenshire.gov.uk/agendas/eng/EXEB20141215/index.asp
Executive Board, 4 th January 2016, Item 5: COMMUNITY ASSET TRANSFER - UPDATE	http://democracy.carmarthenshire.gov.wales/ieListDocuments.aspx?CId=131&MId=125&Ver=4
Executive Board, 20th June 2016, Item 12,: TRANSFER OF PARKS, PLAYGROUNDS, AMENITY AREAS - COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE	http://democracy.carmarthenshire.gov.wales/ieListDocuments.aspx?CId=131&MId=350&Ver=4
Executive Board, 26th June 2017, Item 10,: TRANSFER OF PARKS, PLAYGROUNDS, AMENITY AREAS - COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE	http://democracy.carmarthenshire.gov.wales/documents/s13879/SUMMARY.pdf

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 1

A - Completed Transfers	
Organisation	Asset/s
Ammanford Town Council	Riverway Playground and MUGA / Maesycoed Playground
Ammanford Bowls Club	Ammanford Bowling Green and Pavilion within Ammanford Park
Betws Community Council	Betws Park
Burry Port AFC	Playing Fields and Changing Rooms at Burry Port Memorial Park
Burry Port Rugby	Rugby Playing Fields and Changing Rooms at Burry Port Memorial Park
Carmarthen Town Council	Penllwyn Park / Park Hinds / Johnstown Park / Russell Terrace Ball Park
Cwmamman Town Council	Gelli Werdd Playground / Maesybedol Playground / Grenig Park / Parc Bryn Rhos Playground / Cwmamman Park / Bishops Road Playground / Highfield Park Playground / Penyrrallt Playground
Kidwelly Town Council	Ger y Castell Playground / Bryn y Graig Playground
Parc Stephens Sports Association	Playing Fields, Bowls Pavilion, Changing Rooms and Tennis Courts at Part Stephens, Kidwelly
Castle Fields Sports Association	Playing Fields, Bowls Pavilion, Changing Rooms and Tennis Courts at Castle Fields, Llandovery
Llandeilo Town Council	Parc Le Conquet / Penlan Park
Llandovery Town Council	Llandovery Playground and Skate Park / Green Lodge Playground / Maesglas Playground
Llandybie Community Council	Part of Bancyddraenen Recreational Ground / Penybanc Playground / Spien Road Playground / Llandybie Park / Penygroes Park / Saron Park
Llanedi Community Council	Hendy Park / Tycroes Park / Coopers Playground / Bronallt Playground / Squirrels Walk Playground
Llanelli Rural Council	Dafen Park and Playground / Pwll Recreation Ground / Trallwm Playing Field / Clos y Gelli Playground / Heol Llanelli Playground / Swiss Valley Playground / Bryngolau Playground
Llangadog Community Council	Llangadog Playground
Llangunnor Community Council	Llangunnor Recreation Ground

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 1

Llanon Community Council	Tumble Park / Singleton Playground / Caeglas Playground / Maesyffynnon Playground
Tumble AFC	Playing Fields and Changing Rooms, Tumble Park
Tumble Rugby Club	Playing Fields and Changing Rooms, Tumble Park
Penygroes Community Centre	Penygroes Park Pavilion
Pontyberem Community Council	Pontyberem Park
Trelech a'r Betws	Trelech Playground
Trimsaran Community Council	Trimsaran Welfare Park
Trimsaran Rugby Club	Trimsaran Changing Rooms
Whitland Town Council	Bryngwenllian Playground
B - Assets in the process of being transferred	
Organisation	Asset/s
Abergwili Community Council	Peniel Playground
Ammanford Town Council	Ammanford Park / Ammanford Recreation Ground / Pantyffynnon Recreation Ground / Norman Road Playground / Pantyffynnon Playground / Carregamman Playground
Carmarthen Town Council	Allt Ioan Playground / Maes y Wennol Playground
Cwmamman AFC	Playing Fields and Changing Rooms within Penybont Park
Cwmamman Town Council	Penybont Park / Golwg yr Amman Park
Dyffryn Cennen Community Council	Ffairfach Playground
Kidwelly Town Council	Parc Stephens Playground / Ger y Gwendraeth Playground
Llanedi Community Council	Talyclun Playground
Llanelli Rural Council	Clos Cilsaig Playground / Dan y Banc Playground

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 1

Llanelli Town Council	Parc y Dre / Crown Park / Penygaer Playing Fields / Penyfan Park / Havelock Park
Llangeler Community Council	Pentrecwrt Playground
Llangennech Community Council	Parc yr Hendre
Llannon Community Council	Cross Hands Park / Llannon Playground
Llanybydder Community Council	Rhydcymerau Playground
Pembrey and Burry Port Town Council	Burry Port Memorial Park / Burrows Park / Tyle Teg Park / Penybrynn Playground / Tanybrynn Playground / Cwm Eglwys Playground / Trem y Mynydd Playground / Waun Sidan Playground
Penyfan Tenants and Residents Association	Portacabin and Storage Shed at Penyfan Park, Llanelli
Pontyberem Community Council	Bancffosfelen Playground
Quarter Bach Community Council	Maes Elwyn Recreational Ground / Bryn Avenue Recreation Ground / Part of Ystradownen Recreation Ground
C - No Expression of Interest received	
Organisation	Asset/s
Betws Community Council	Maesquarelle Playground
Kidwelly Town Council	Parc Pendre Playground
Llandybie Community Council	Llandybie Recreational Ground / Part of Bancyddraenen Recreational Ground
Llanegwad Community Council	Maesawelon Playground
Llanelli Rural Council	Pant Bryn Isaf Playground
Llanelli Town Council	Penyfan Quarry / Nightingale Court Playground / Morfa Park / Clos yr Ysgol Playground
Llangennech Community Council	Heol Plas Isaf Playground / Bryn Park / Maes Ty Gwyn Playground
Llansteffan and Llanybri Community Council	Llansteffan Beach Playground
Quarter Bach Community Council	Felinfach Playground / Part of Ystradownen Recreation Ground

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 2

Asset	Ward	Local Member	Outcome of Consultation	Nearest Amenity Area - within walking distance	LDP Allocation (Development Potential)	Recommendation
ASSETS THAT HAVE NOT RECEIVED AN EXPRESSION OF INTEREST AND THAT HAVE FORMED PART OF A CONSULTATION EXERCISE - <u>EXECUTIVE BOARD DECISION REQUIRED REGARDING THEIR FUTURE</u>						
Maesquarre Playground, Maesquarre Road, Pontamman, Ammanford, SA18 2LF. Plan 1	Betws	Cllr. Betsan Jones	No interest from Betws Community Council or any other organisation. Awaiting legal advice as to whether there are any stipulations within the Section 106 agreement preventing the County Council from ceasing to maintain. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Betws Park / Colonel Road Playground / Maesycoed Playground	Part white land and part recreational land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus. Subject to Legal confirmation on Section 106.
Parc Pendre Playground, Parc Pendre, Kidwelly, SA17 4TE. Plan 2	Kidwelly	Cllr. Jeanette Gilasbey	No interest from Kidwelly Town Council or any other organisation.	Parc Stephens	Recreational land within development limits. Land could be incorporated as part of the adjoining development land.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Maesawelon Playground, Maesawelon, Dryslwyn, Carmarthen SA32 8RY. Plan 3	Llanegwad	Cllr. Mansel Charles	No interest from Llanegwad Community Council or any other organisation. Equality Impact Assessment highlighting an impact due to the lack of similar amenities within walking distance. The cost for maintaining the playground in 2016/17 was £1,524. The playground serves a small housing estate and has a limited use or appeal for the wider community.	None	Special Landscape area within development limits. Land located between houses with restrictive access.	Retain and continue basic maintenance. Remove play equipment and revert to open space, once equipment can no longer be maintained.
Pant Bryn Isaf, Pant Bryn Isaf, Llwynhendy, Llanelli, SA14 9GD. Plan 4	Bynea	Cllr. Deryk Cundy	No interest from Llanelli Rural Council or any other organisation.	Trallwm Park	White land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Clos Ysgol / Alban Road Playground, Clos Ysgol, Llanelli, SA15 1NL. Plan 5	Bigyn	Cllr. Jeff Edmunds / Cllr. Eryl Morgan	Llanelli Town Council to confirm whether they will take on the asset. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Penyfan Park	White land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 2

Asset Tudalen 172	Ward	Local Member	Outcome of Consultation	Nearest Amenity Area - within walking distance	LDP Allocation (Development Potential)	Recommendation
Morfa Park, Dafen Row, Llanelli SA15 2BL. Plan 6	Glanymor	Cllr. John Prosser / Cllr. Louvain Roberts	Llanelli Town Council to confirm whether they will take on the asset. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Crown Park / Penyfan Park / North Dock Playground	Recreational land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Penyfan Quarry Playground and Amenity Area. Plan 7	Bigyn	Cllr. Jeff Edmunds / Cllr. Eryl Morgan	Llanelli Town Council to confirm whether they will take on the asset. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Penyfan Park / Crown Park / Havlock Park	Recreational land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Nightingale Court Playground, Nightingale Court, Llanelli, SA15 1HU. Plan 8	Bigyn	Cllr. Jeff Edmunds / Cllr. Eryl Morgan	Llanelli Town Council to confirm whether they will take on the asset. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Clos y Gelli Playground / Penyfan Park	White land within development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Heol Plas Isaf Playground, Heol Plas Isaf, Llangennech, Llanelli, SA14 8TJ. Plan 9	Llangennech	Cllr. Gwyneth Thomas / Cllr. Gary Jones	Llangennech Community Council to confirm whether they will take on the asset. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Hendre Park / Llangennech Park	Development land within development limits. Land could be incorporated as part of the adjoining development land.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Bryn Park, Penllwyngwyn Road, Llangennech. Plan 10	Llangennech	Cllr. Gwyneth Thomas / Cllr. Gary Jones	Awaiting legal advice as to whether there are any stipulations within the Section 106 agreement preventing the County Council from ceasing to maintain. If not, the equipment will be removed and the asset declared surplus.	Hendre Park / Llangennech Park	Recreational land outside development limits.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus. Subject to Legal confirmation on Section 106.
Maes Ty Gwyn Playground, Maes Ty Gwyn, Llangennech, Llanelli, SA14 8XY. Plan 11	Llangennech	Cllr. Gwyneth Thomas / Cllr. Gary Jones	Land is registered to Tycroes Developments Limited. Awaiting legal advice to confirm whether there are any stipulations within the Section 106 agreement preventing CCC from ceasing to maintain. If not, the equipment will be removed and maintenance of the land will revert to the developer.	Hendre Park / Llangennech Park / Hendy Park	White land within development limits. Development potential should Section 106 agreement allow.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to revert to developer. Subject to Legal confirmation on Section 106.

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 2

Asset	Ward	Local Member	Outcome of Consultation	Nearest Amenity Area - within walking distance	LDP Allocation (Development Potential)	Recommendation
Part of Bancyddraenen Recreational Ground, Waterloo Road, Capel Hendre, Carmarthenshire, SA18 3RT. Plan 12	Saron	Cllr. Alun Davies / Cllr. Carl Harris	No interest from Llandybie Community Council or any other organisation. Land dedicated for open space via Fields in Trust.	Bancyddraenen Playground and MUGA	Recreational land outside development limits.	County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Llandybie Recreational Ground, Blaenau Road, Llandybie, Carmarthenshire. Plan 13	Llandybie	Cllr. Dai Nicholas / Cllr. Anthony Davies	No interest from Llandybie Community Council or any other organisation.	Llandybie Park	Majority of the land is allocated for recreational purposes and part white land outside development limits.	County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Llansteffan Beach Playground, The Green Llansteffan, Carmarthen, SA33 5LW. Plan 14	Llansteffan	Cllr. Carys Jones	Llansteffan and Llanybri Community Council has a strong view that the playground should be retained as a tourist facility. It has highlighted that the Community Council already manages and maintains its own playground within walking distance and the Beach playground is predominantly used by tourists and visitors to the area. The cost for maintaining the playground in 2016/17 was £1,804.	Llansteffan Playground / Llansteffan Green	Land allocated as Special Landscape Area outside development limits.	Equipment to be removed and the land to form part of the beach.
Part of Ystradown Recreation Ground, Penygraig Road, Ystradown, SA9 2YT. Plan 15	Quarter Bach	Cllr. Glynog Davies	Quarter Bach Community Council to take over the playground, tennis courts and changing rooms but not the playing fields.	Cefnbryncrafn Park / Cwmllynfell Hall Park	Recreational land within development limits.	County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Felinfach Playground, Felinfach, Cwm-Twrch Uchaf, Cwmllynfell, SA9 2XR. Plan 16	Quarter Bach	Cllr. Glynog Davies	No interest from Quarter Bach Community Council or any other organisation.	Cwmllynfell Hall Park	White land outside development limits. Potential parking.	Equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 2

Asset Tudalen 174	Ward	Local Member	Outcome of Consultation	Nearest Amenity Area - within walking distance	LDP Allocation (Development Potential)	Recommendation
ASSETS THAT HAVE RECEIVED AN EXPRESSION OF INTEREST SINCE THE CONSULTATION EXERCISE - <u>IN THE PROCESS OF BEING TRANSFERRED</u>						
Golwg yr Amman Park, Upper Station Road, Glanamman. Plan 17	Garnant	Cllr. Kevin Madge	Cwmamman Town Council will only take over the asset if CCC retain responsibility for the bridges, water courses and activity wall. CCC has confirmed responsibility for the bridges and water courses but are awaiting quotes on the cost of works required to the activity wall. Once this information is available, Heads of Service will need to decide what work, if any, CCC is prepared to undertake in order to facilitate the asset transfer of the site.	Cwmamman Park	Recreational land outside development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Dyffryn Cennen Playground, Bethlehem Rd, Ffairyfach, Llandeilo SA19 6SY. Plan 18	Llandeilo	Cllr. Edward Thomas	Expression of Interest received from Dyffryn Cennen Community Council. Legal currently drafting transfer agreement.	Parc le Conquet / Penlan Park	Recreational land within development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Talyclun Playground, Talyclun, Llangennech, Llanelli, SA14 8YH. Plan 19	Hendy	Cllr. Gareth Thomas	Expression of Interest received from Llanedi Community Council.	Hendy Park / Llangennech Park	White land within development limits. Development potential for 6 dwellings without open space or 3 dwellings with land retained as open space.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Dan y Banc Playground, Danybanc, Llanelli, SA15 4NS. Plan 20	Felinfoel	Cllr. Bill Thomas	Expression of Interest received from Llanelli Rural Council.	Felinfoel Park / Parc Howard	White land within development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS AMENITY AREAS - APPENDIX 2

Asset	Ward	Local Member	Outcome of Consultation	Nearest Amenity Area - within walking distance	LDP Allocation (Development Potential)	Recommendation
Llannon Playground, Heol Nant, Llannon, Llanelli, SA14 6AE. Plan 21	Llannon	Cllr. Emlyn Dole / Cllr. Dot Jones	Land is no longer required for possible school extension. Llannon Community Council to take over the asset.	Maes y Ffynnon Playground	Recreational land outside development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Banffosfelen Playground, Heol y Banc, Banffosfelen, Llanelli, SA15 5DR. Plan 22	Pontyberem	Cllr. Liam Bowen	Expression of Interest received from Pontyberem Community Council.	Pontyberem Park	Recreational land outside development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.
Part of Ystradown Recreation Ground, Penygraig Road, Ystradown, SA9 2YT. Plan 23	Quarter Bach	Cllr. Glynog Davies	Expression of Interest received from Quarter Bach Community Council to take over the playground, tennis courts and changing rooms but not the playing fields.	Cefnbryncrafn Park / Cwmllynfell Hall Park	Recreational land within development limits.	Should transfer not complete: the equipment to be removed and County Council to cease maintaining the land. Asset to be declared surplus.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

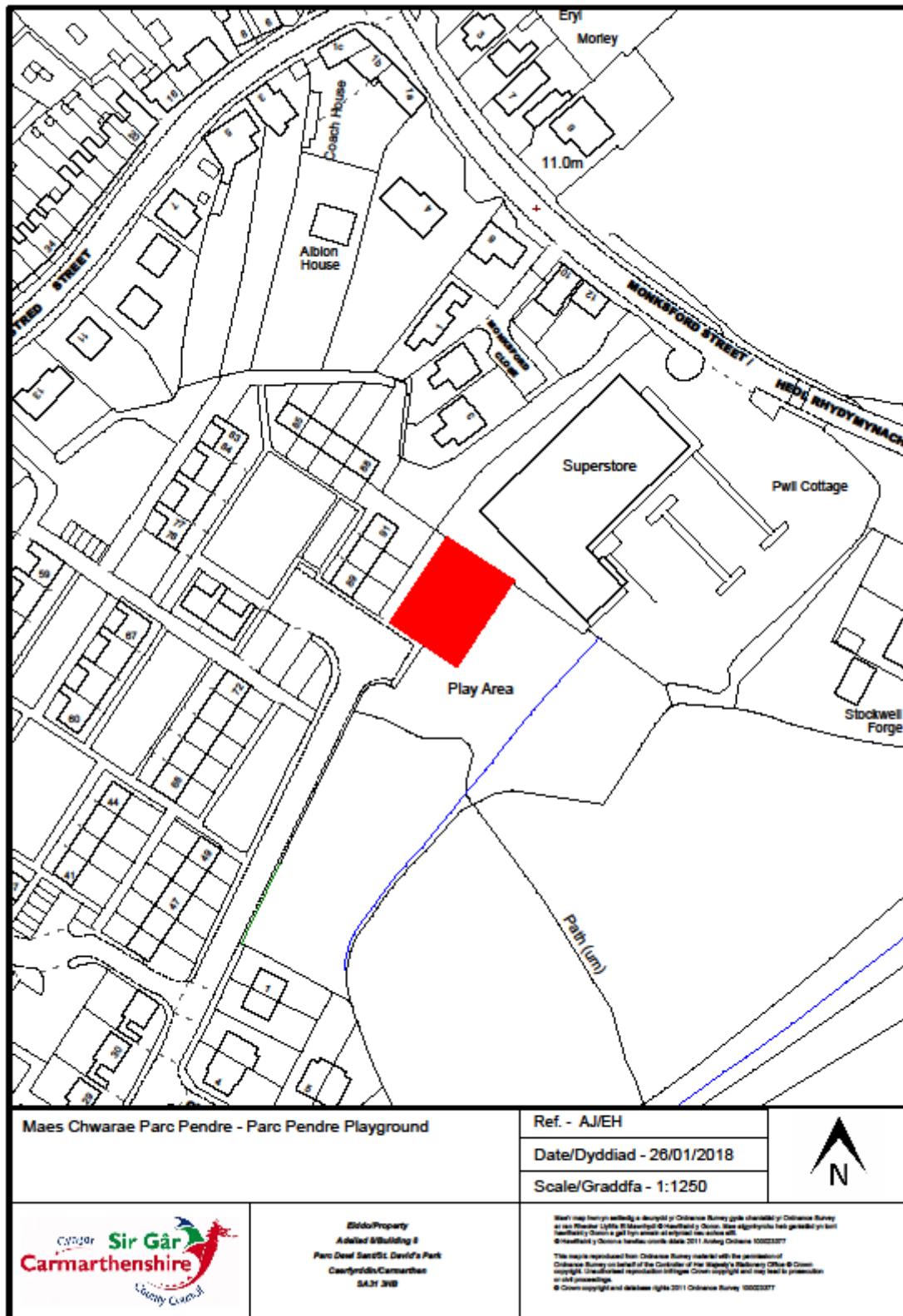
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

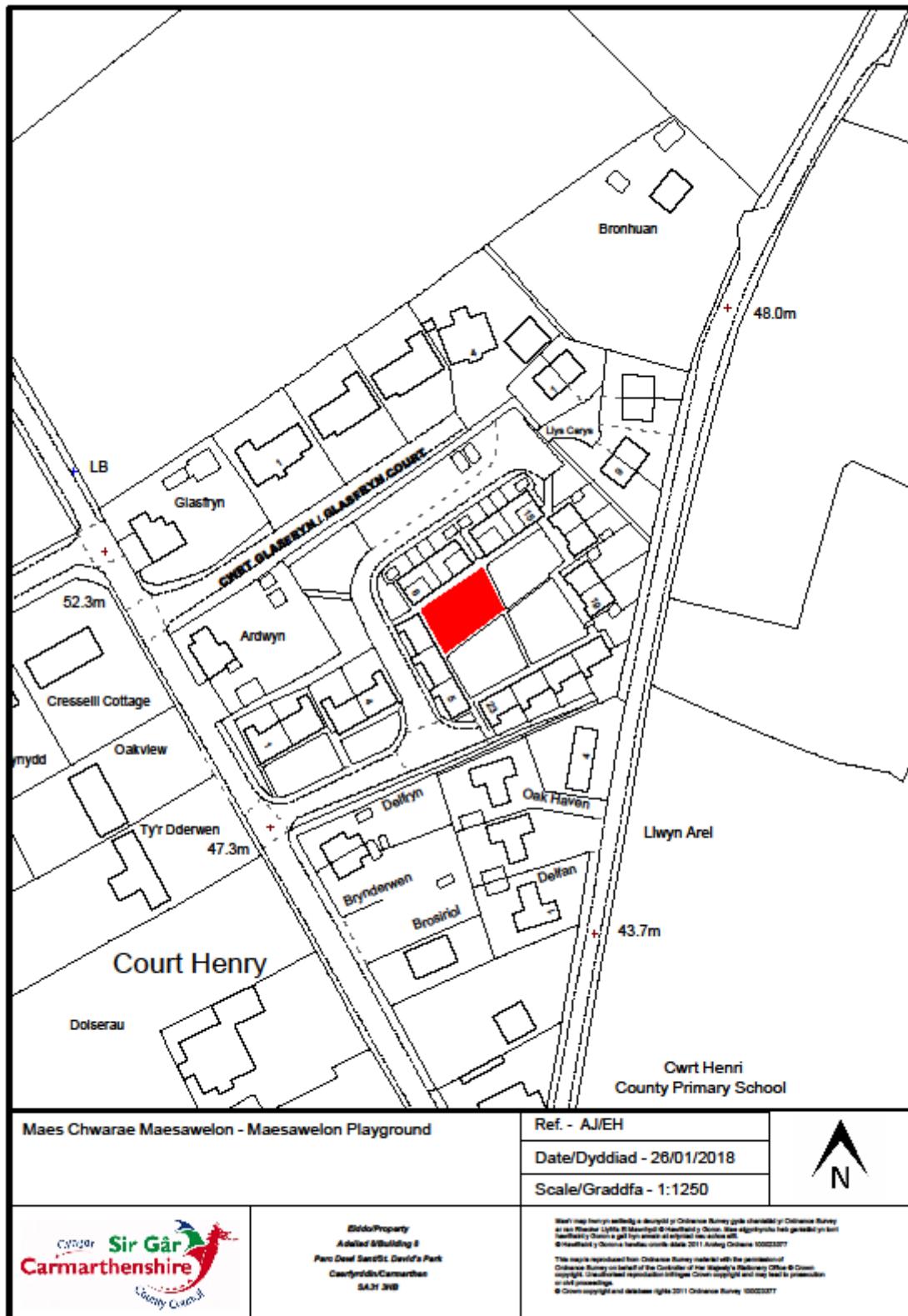
Plan 1 - *not to scale*

Tudalen 177

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

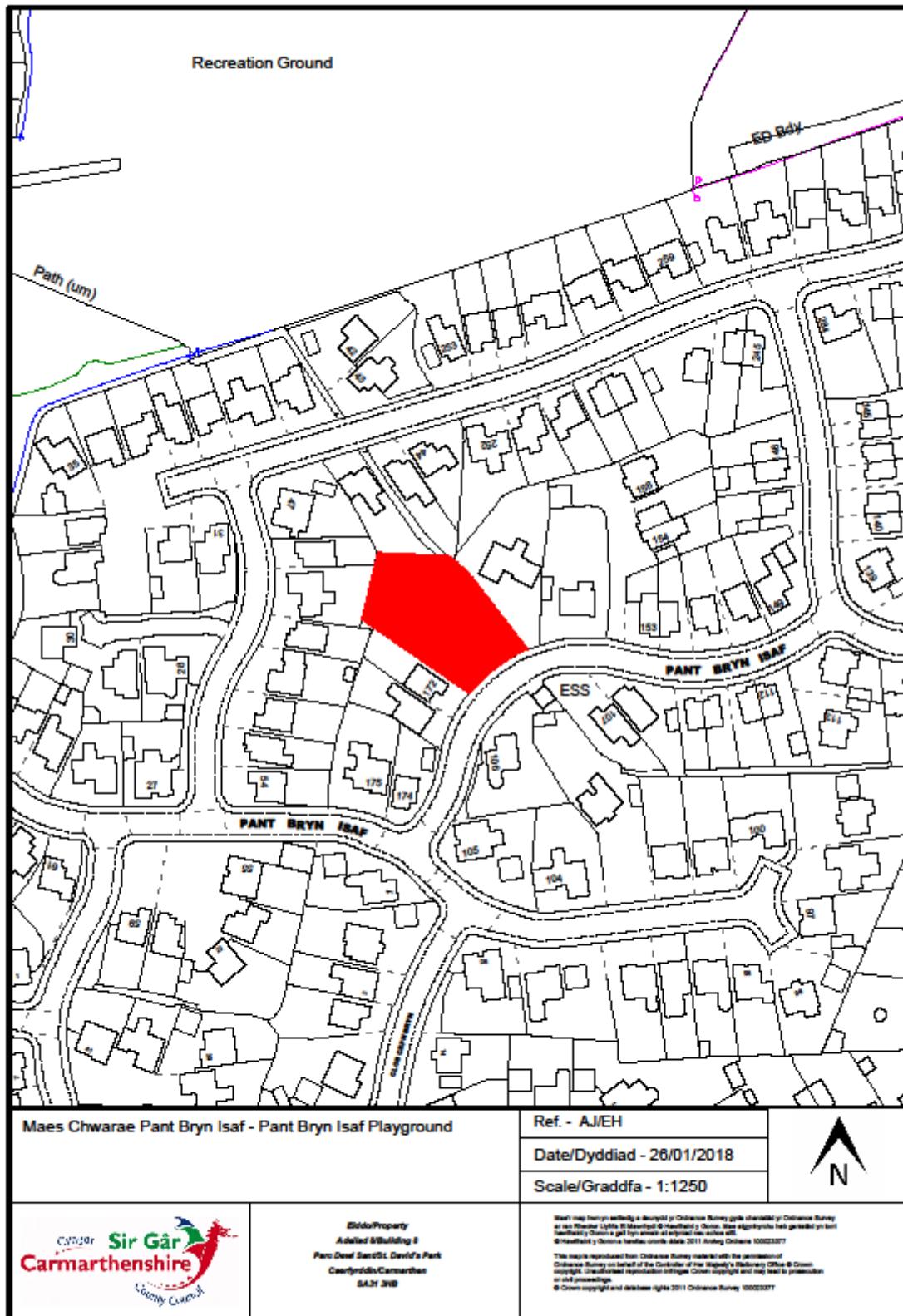

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

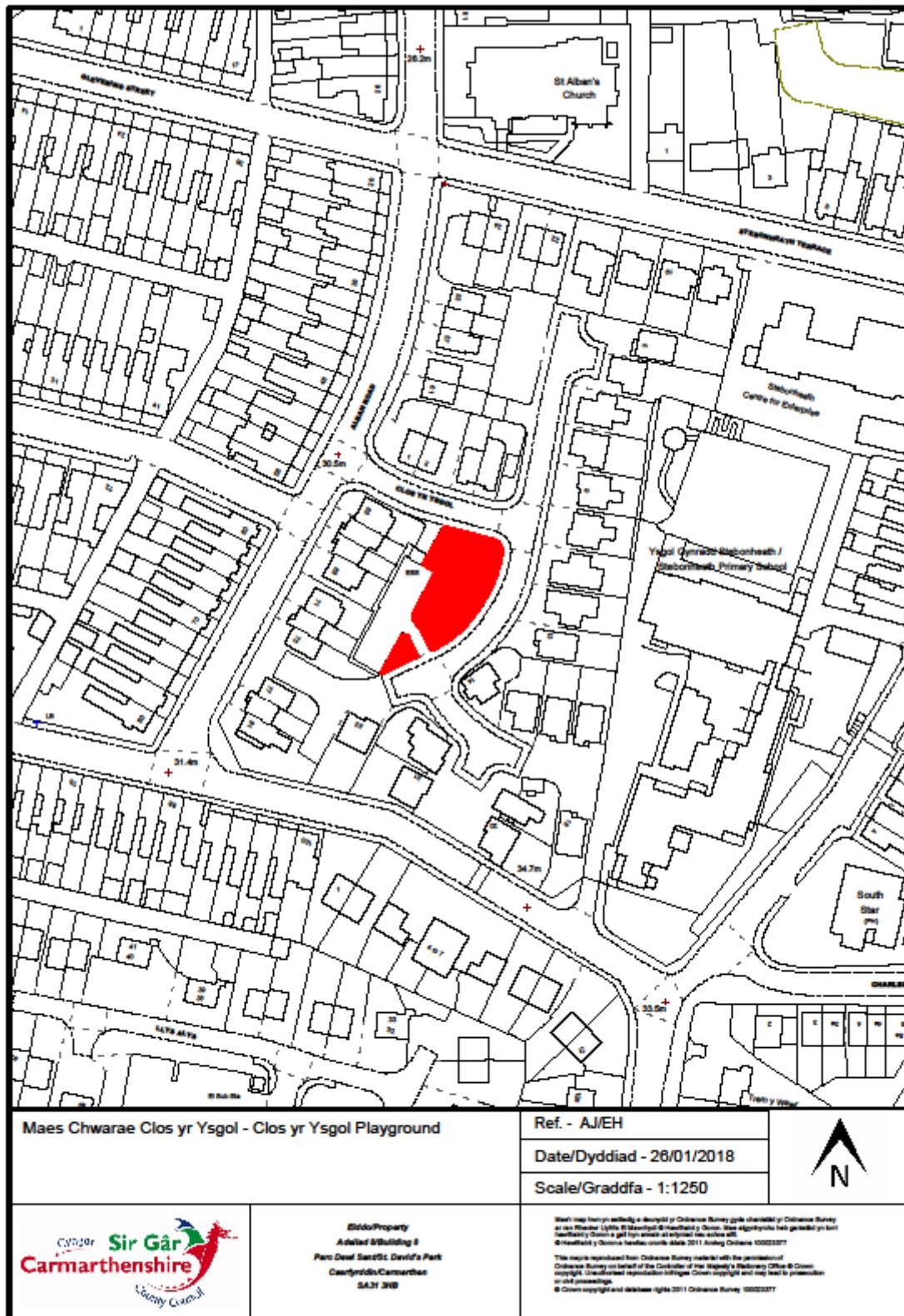

Plan 3 - *not to scale*

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

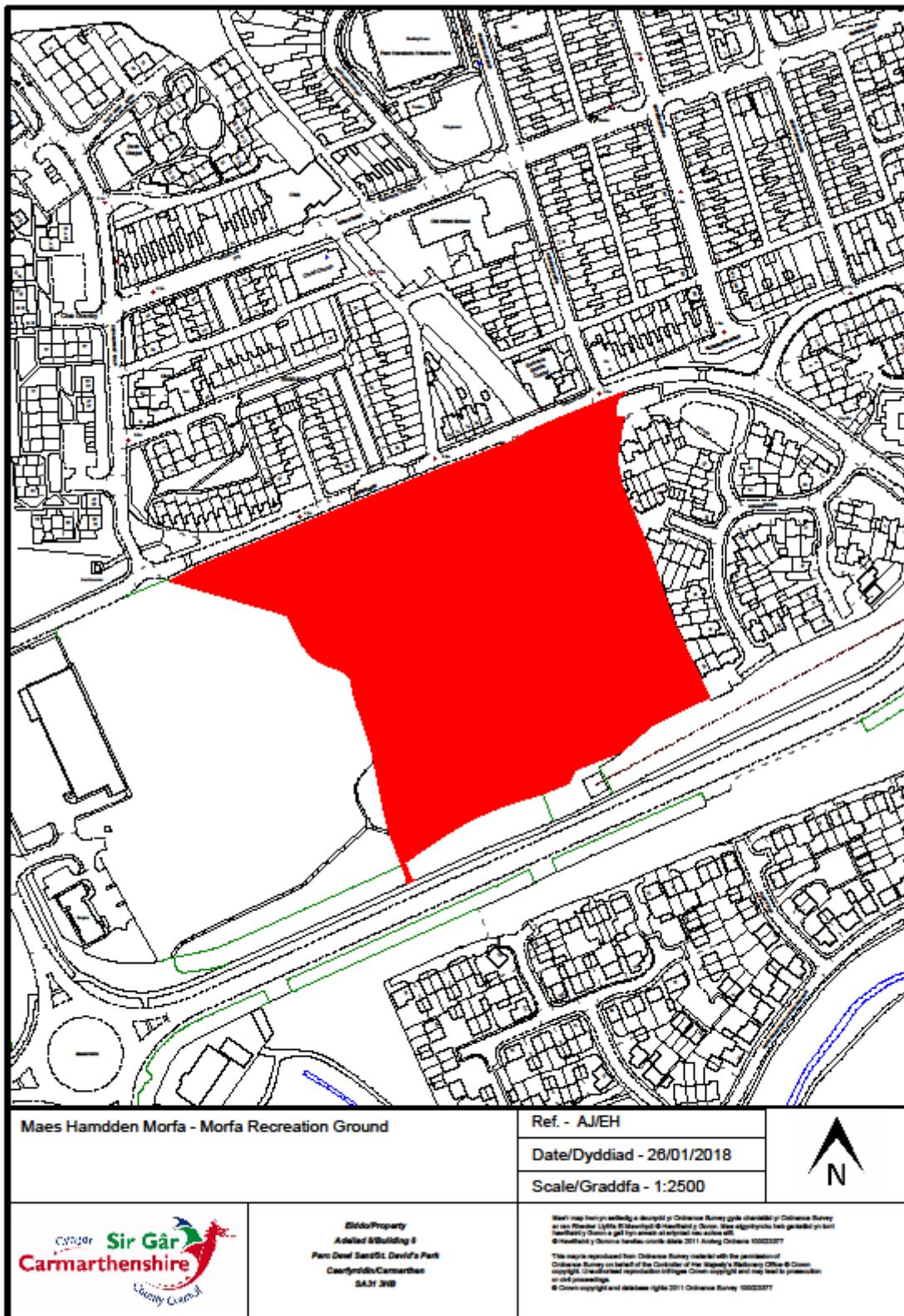

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

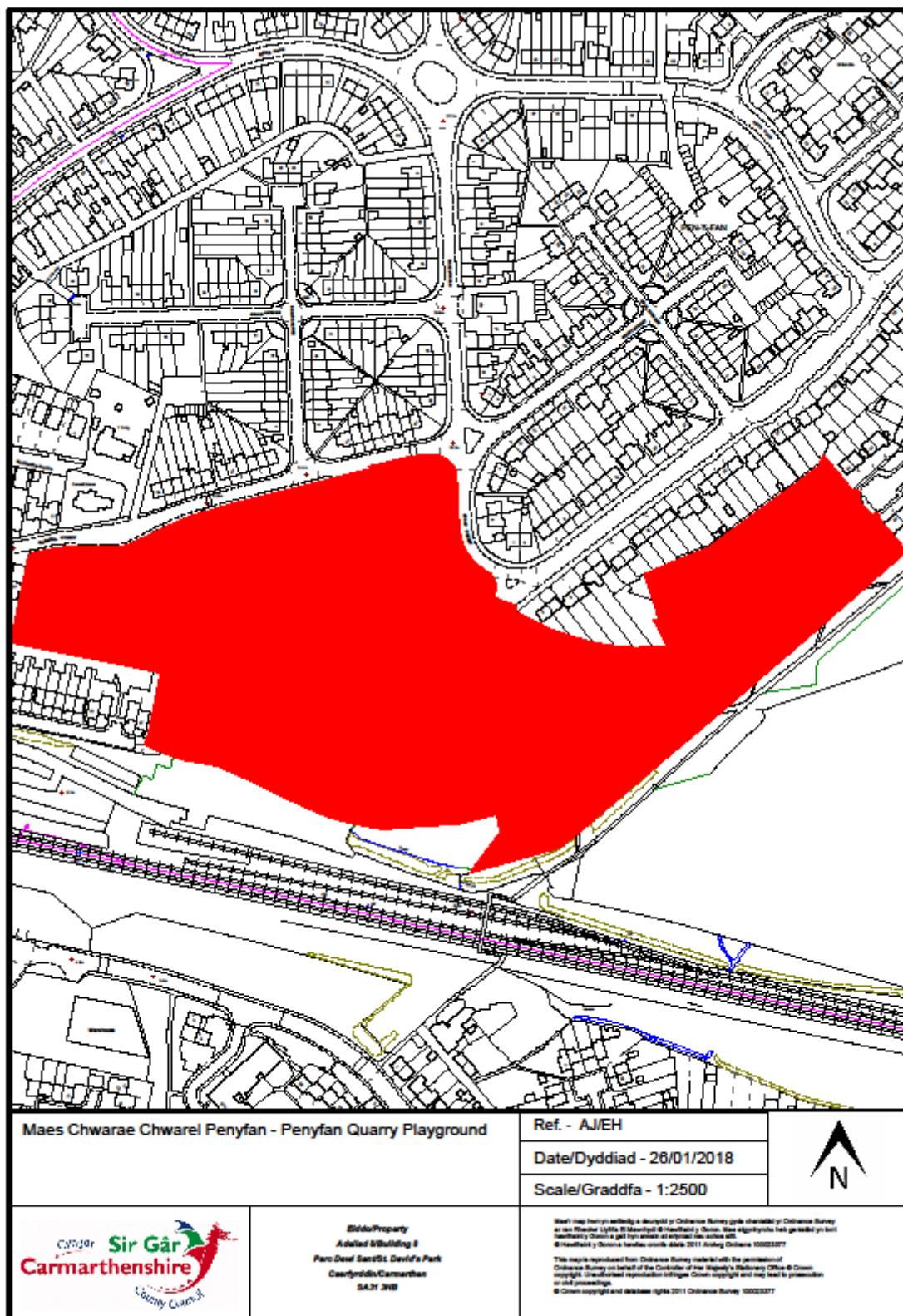

Plan 5 - not to scale

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

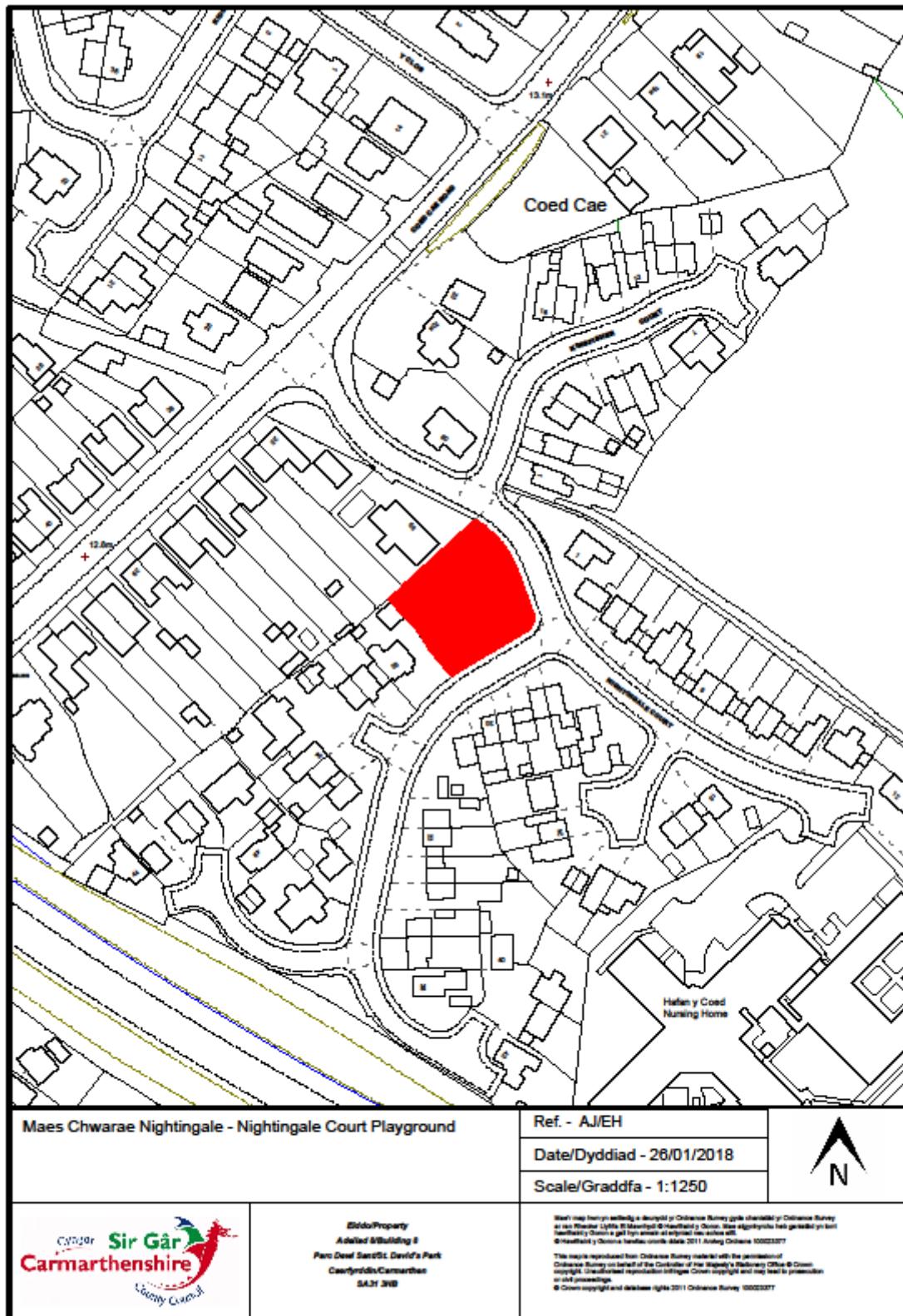

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 7 - not to scale

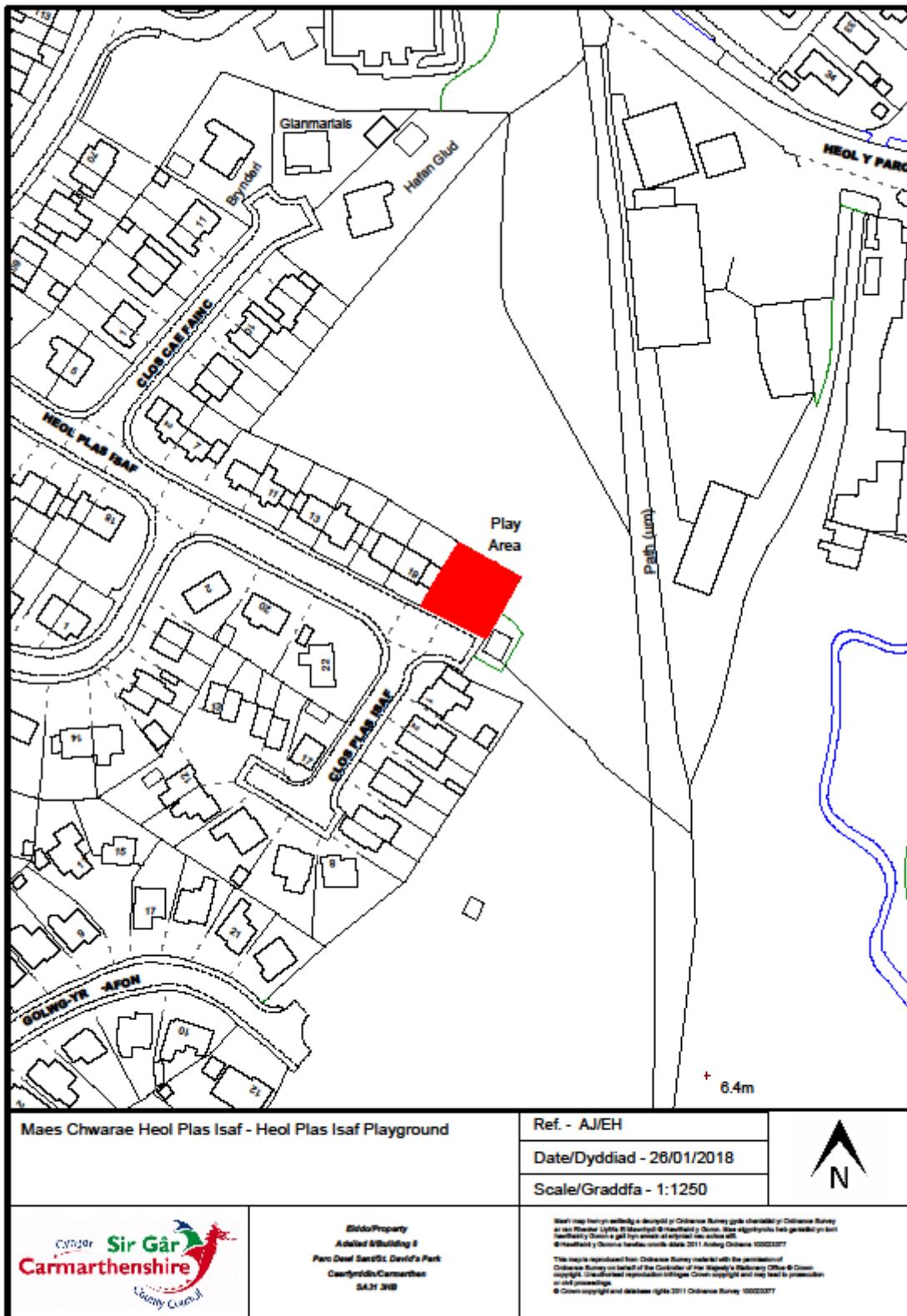
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 8 - not to scale

Tudalen 184

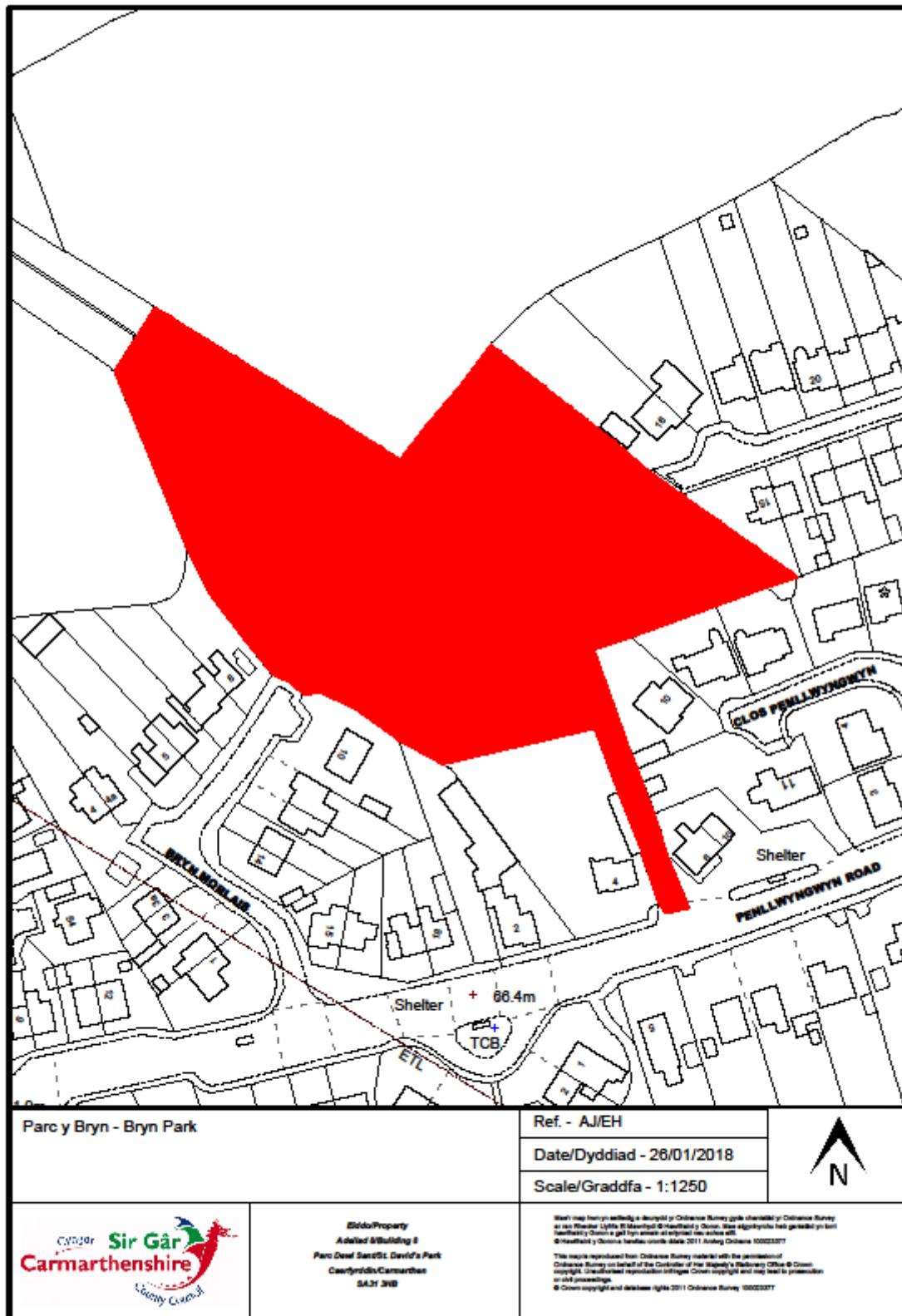
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

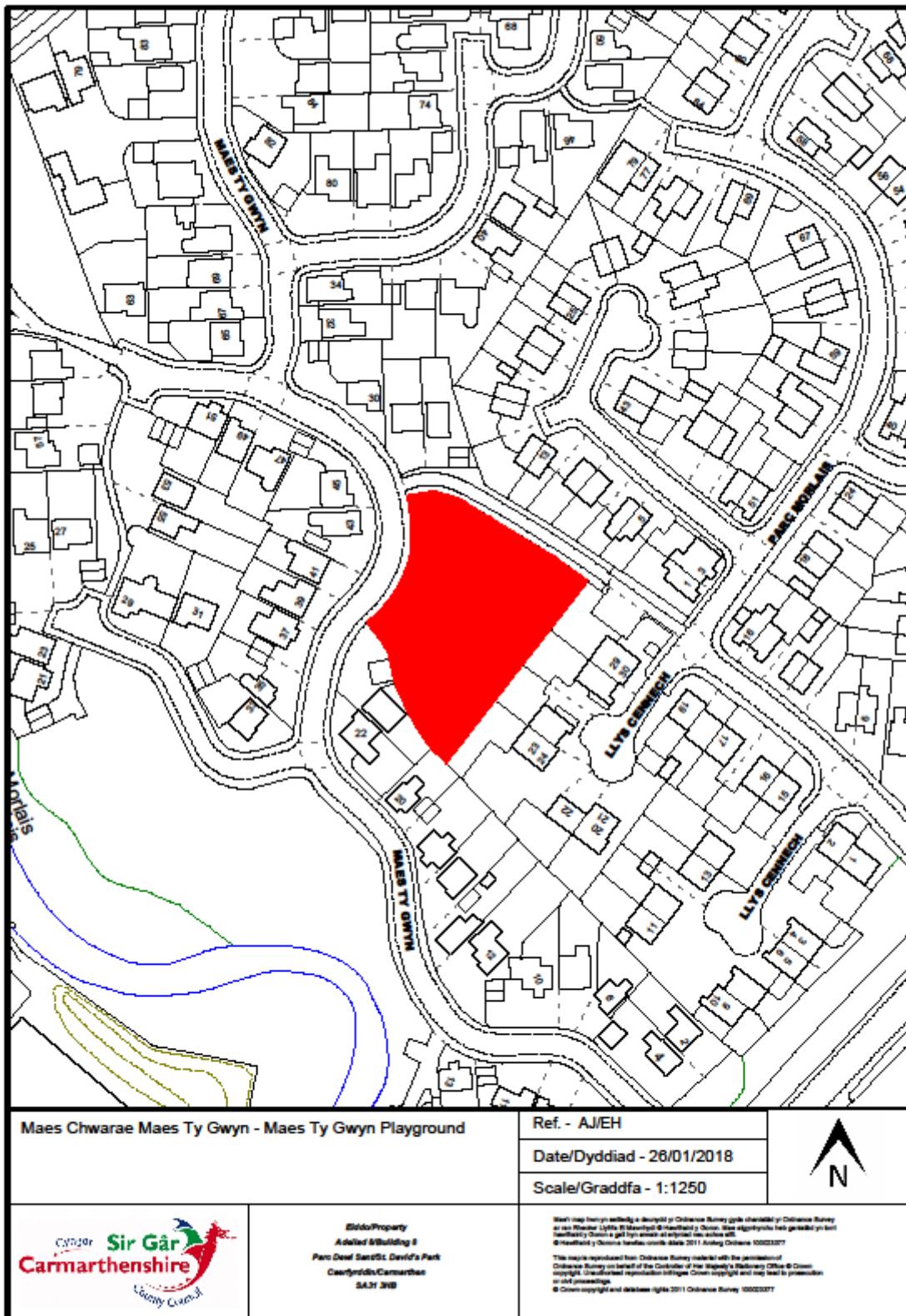
Plan 9 - not to scale

Tudalen 185

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

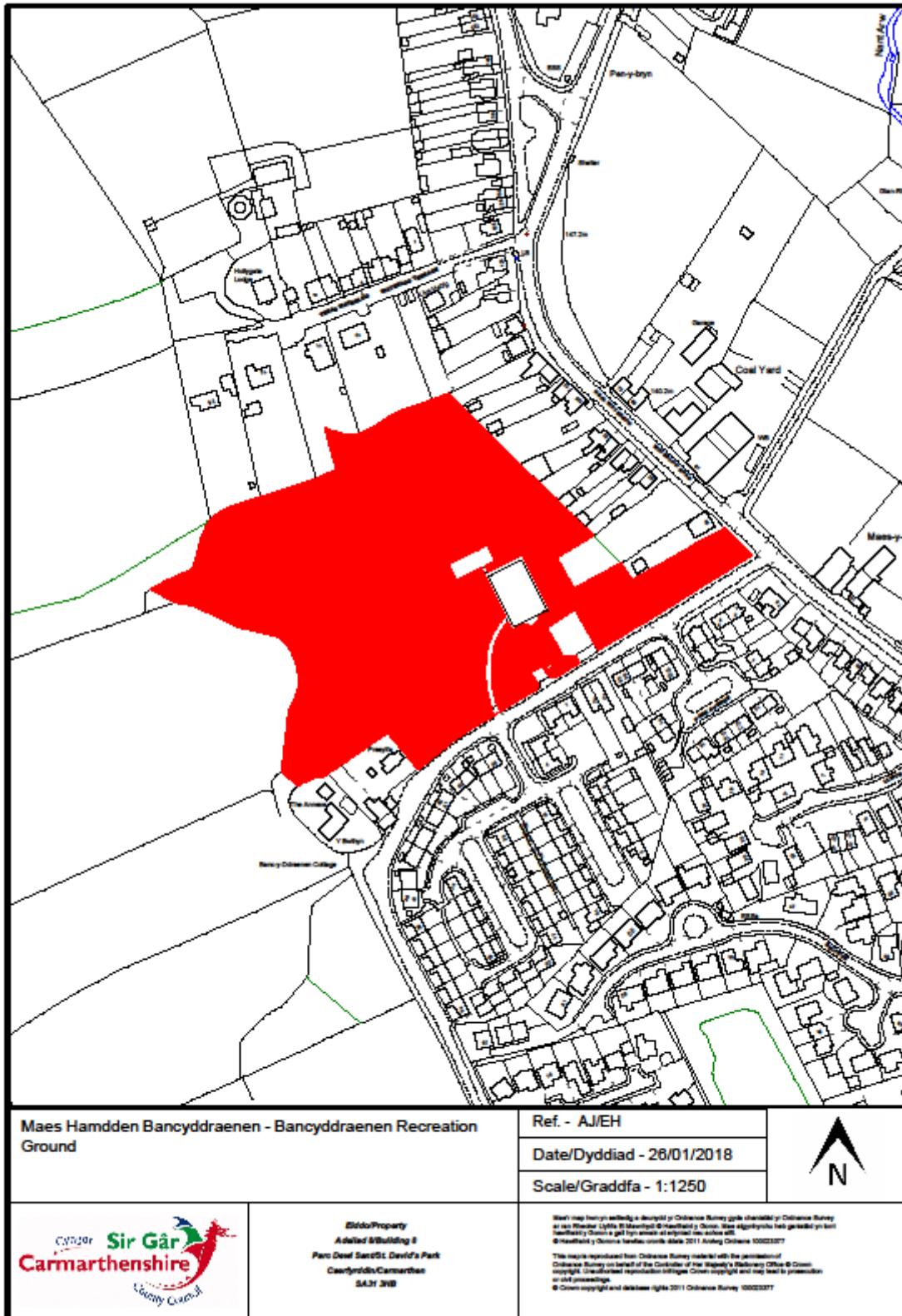
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 11 - not to scale

Tudalen 187

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

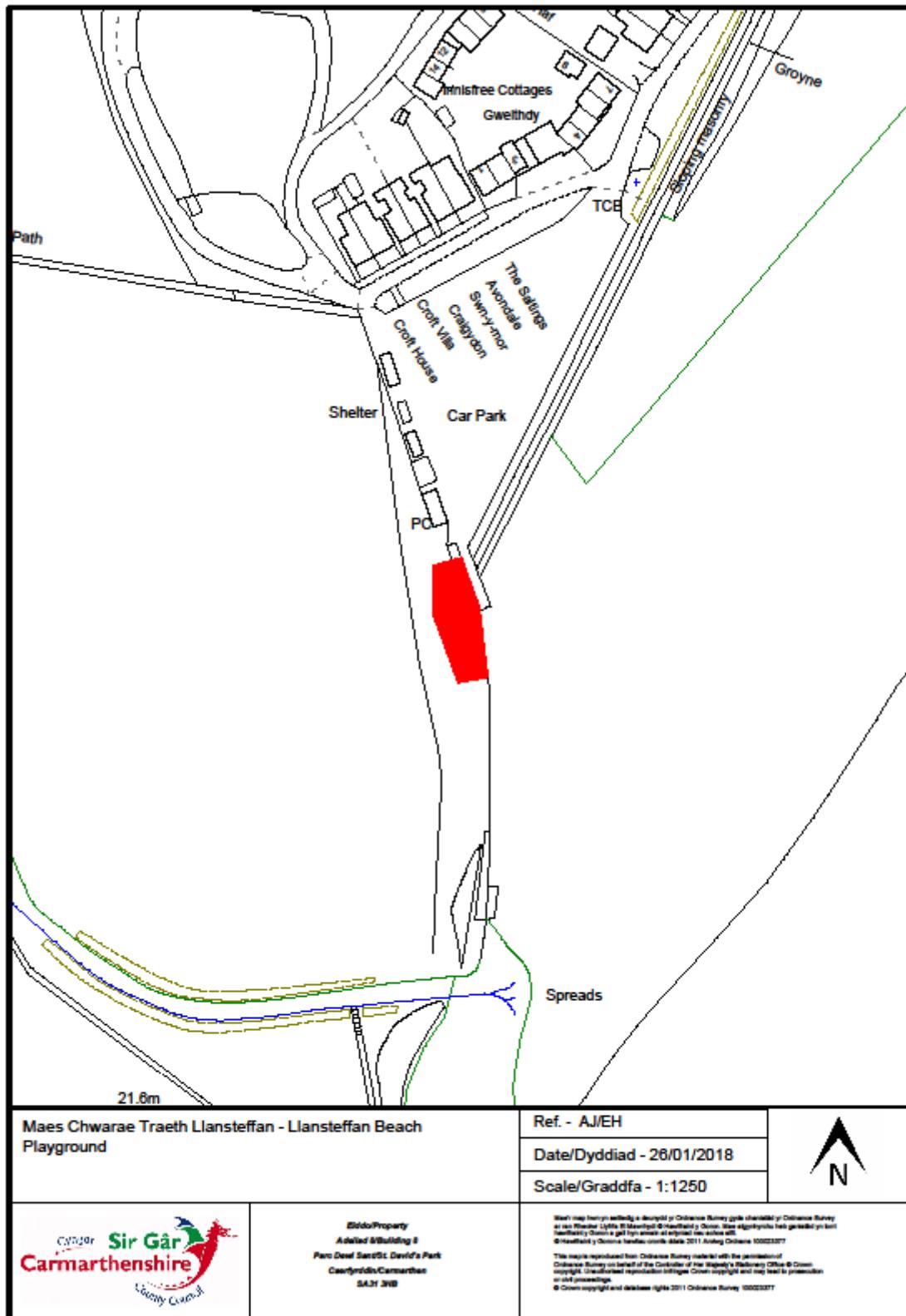
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

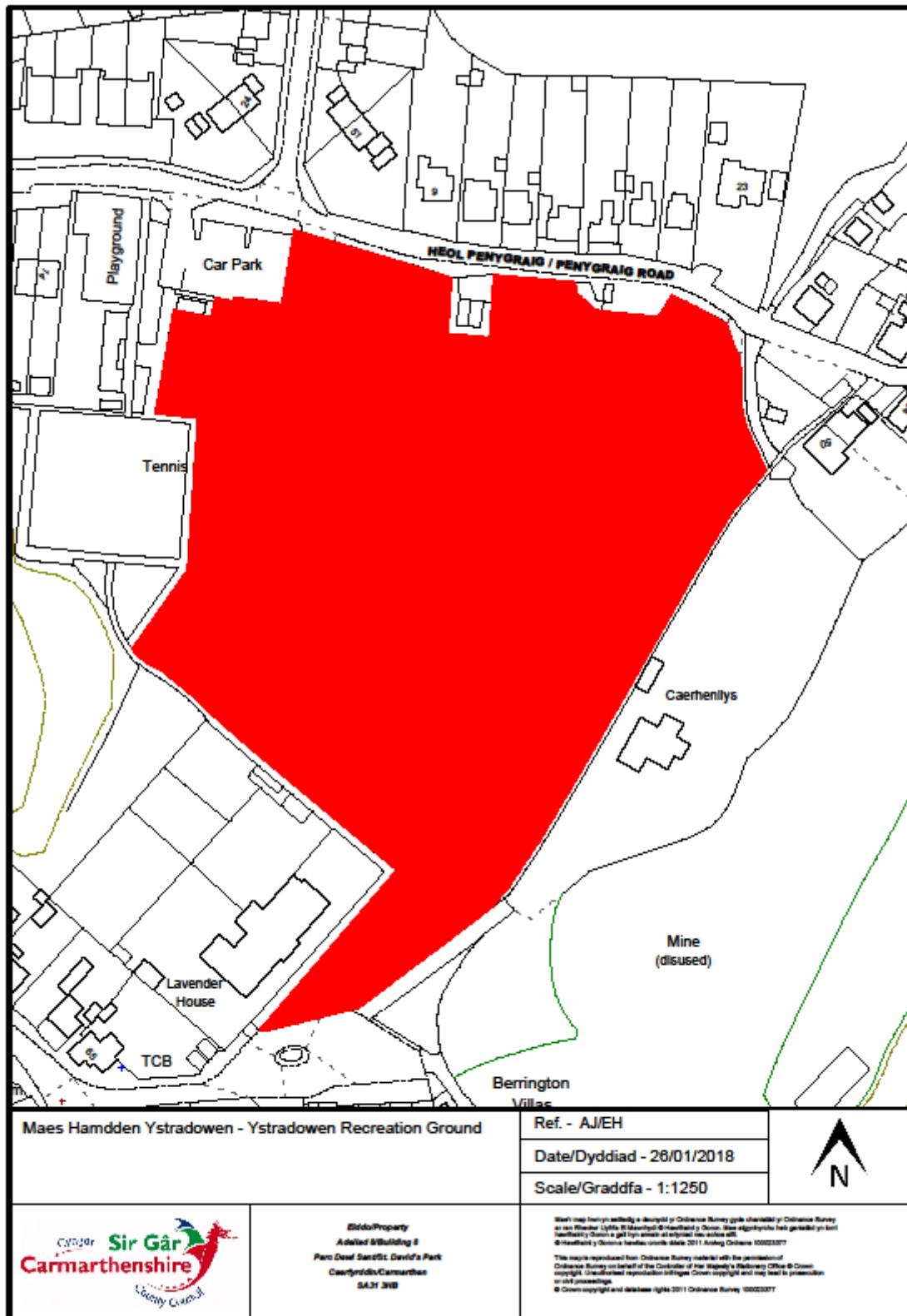
Plan 13 - not to scale

Tudalen 189

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

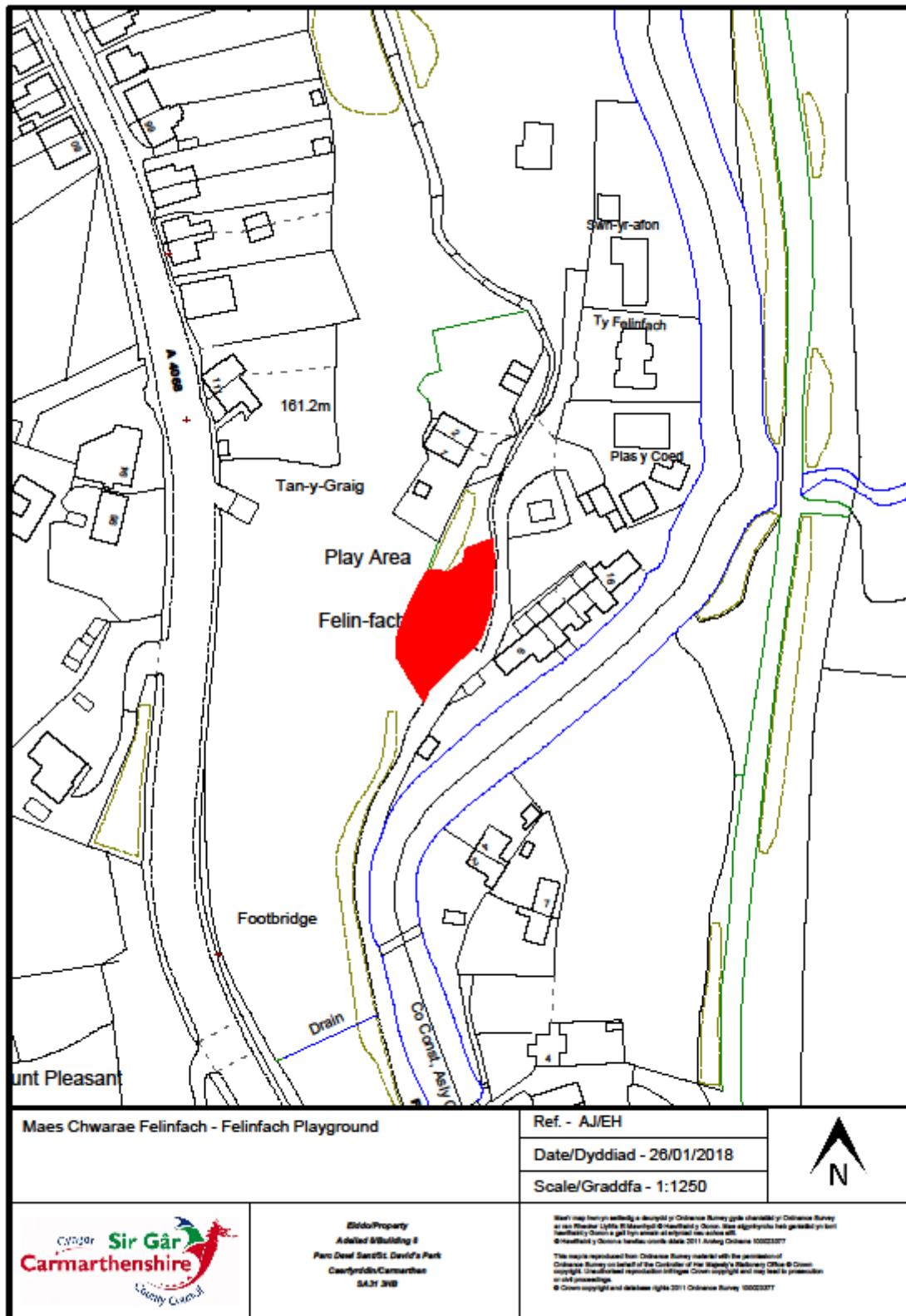

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

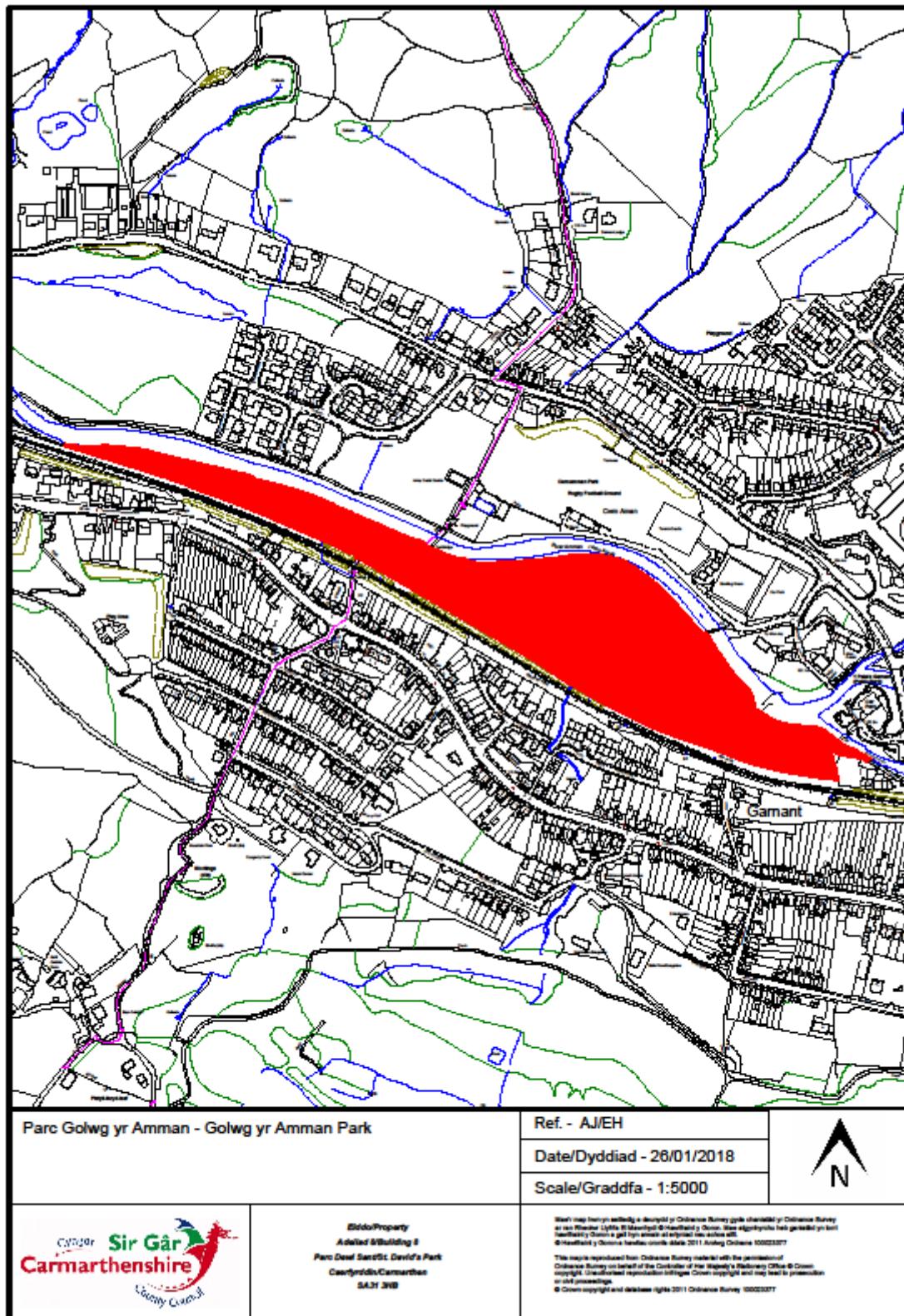

Plan 15 - *not to scale*

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

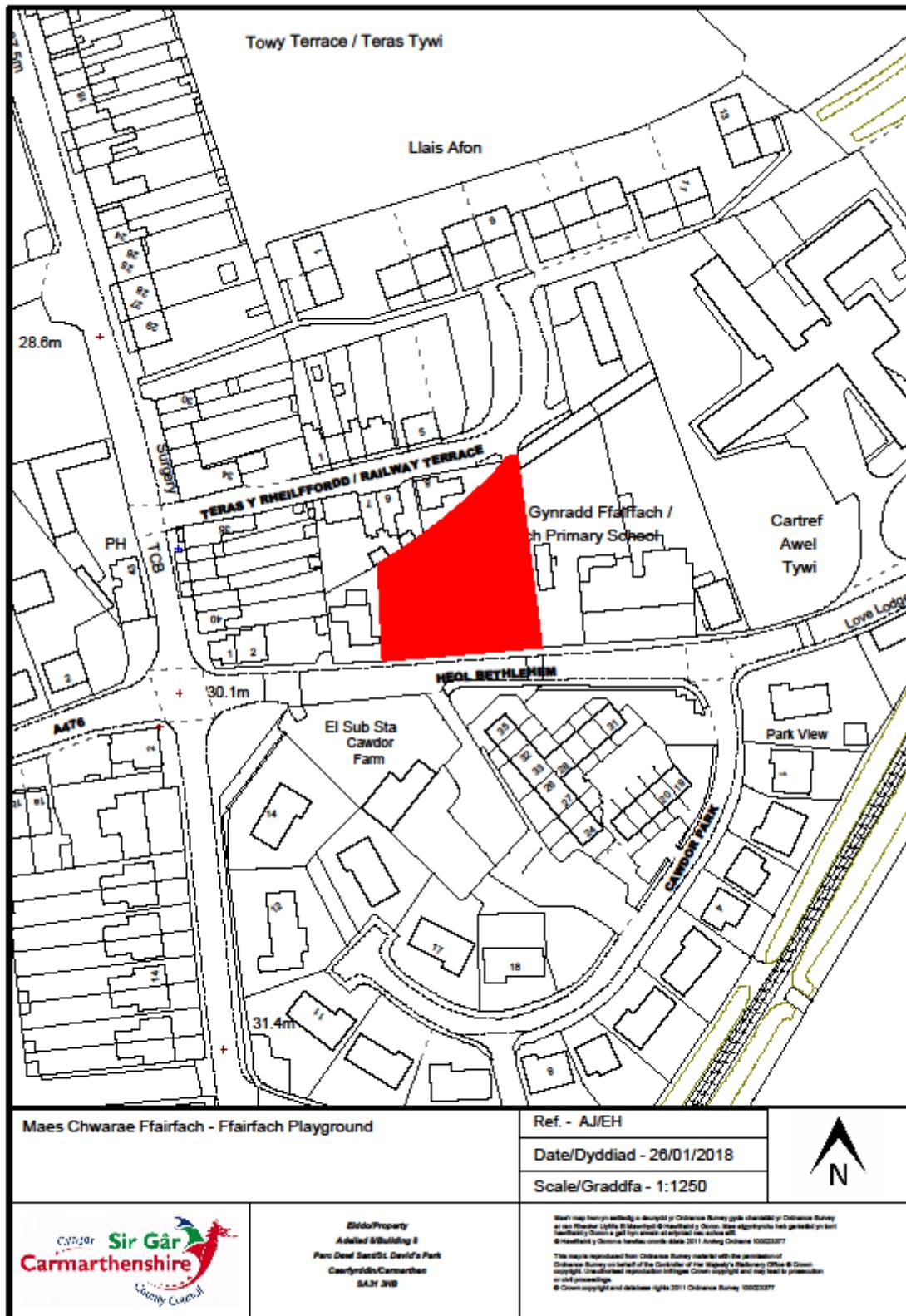

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

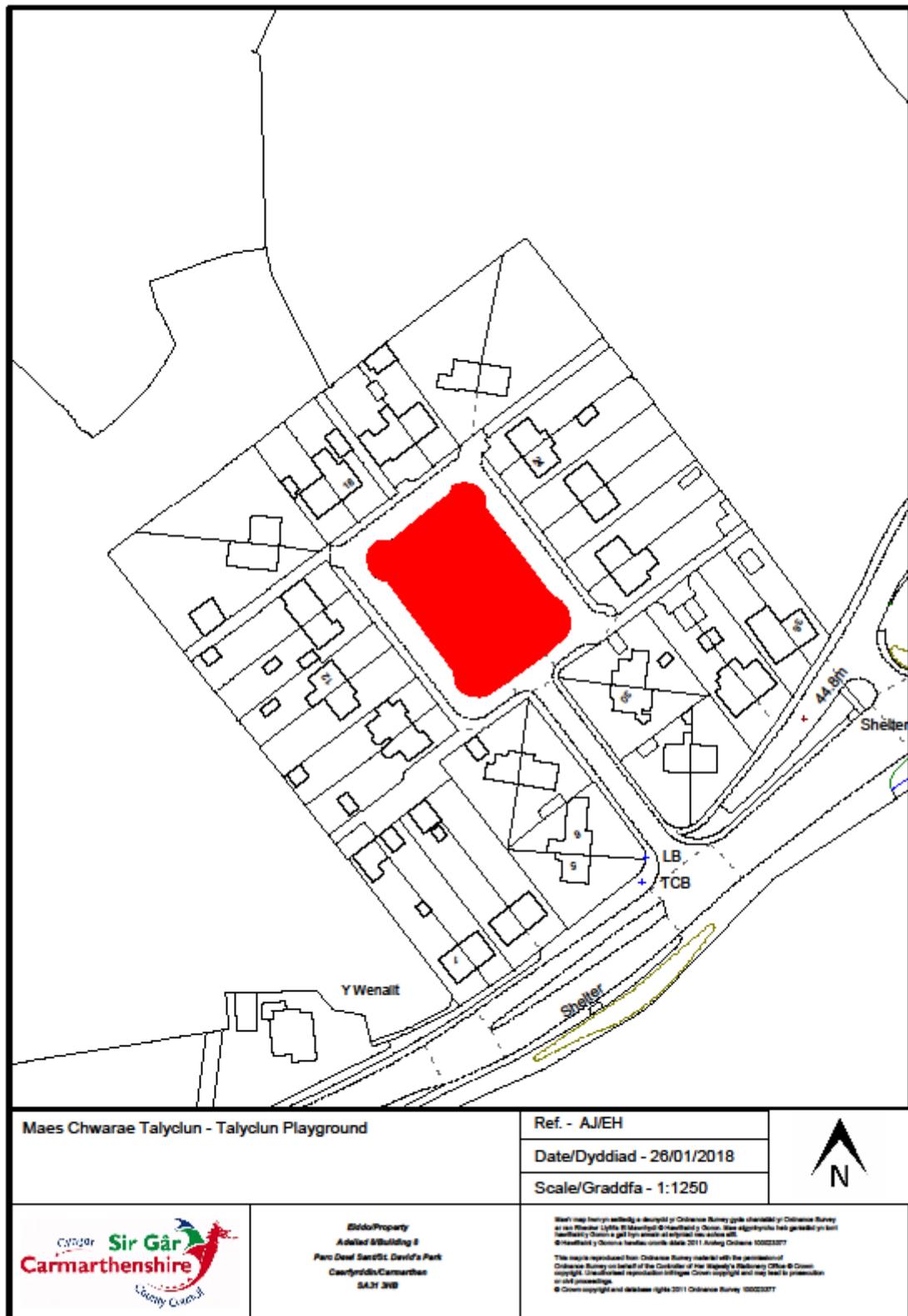

Plan 17 - not to scale

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

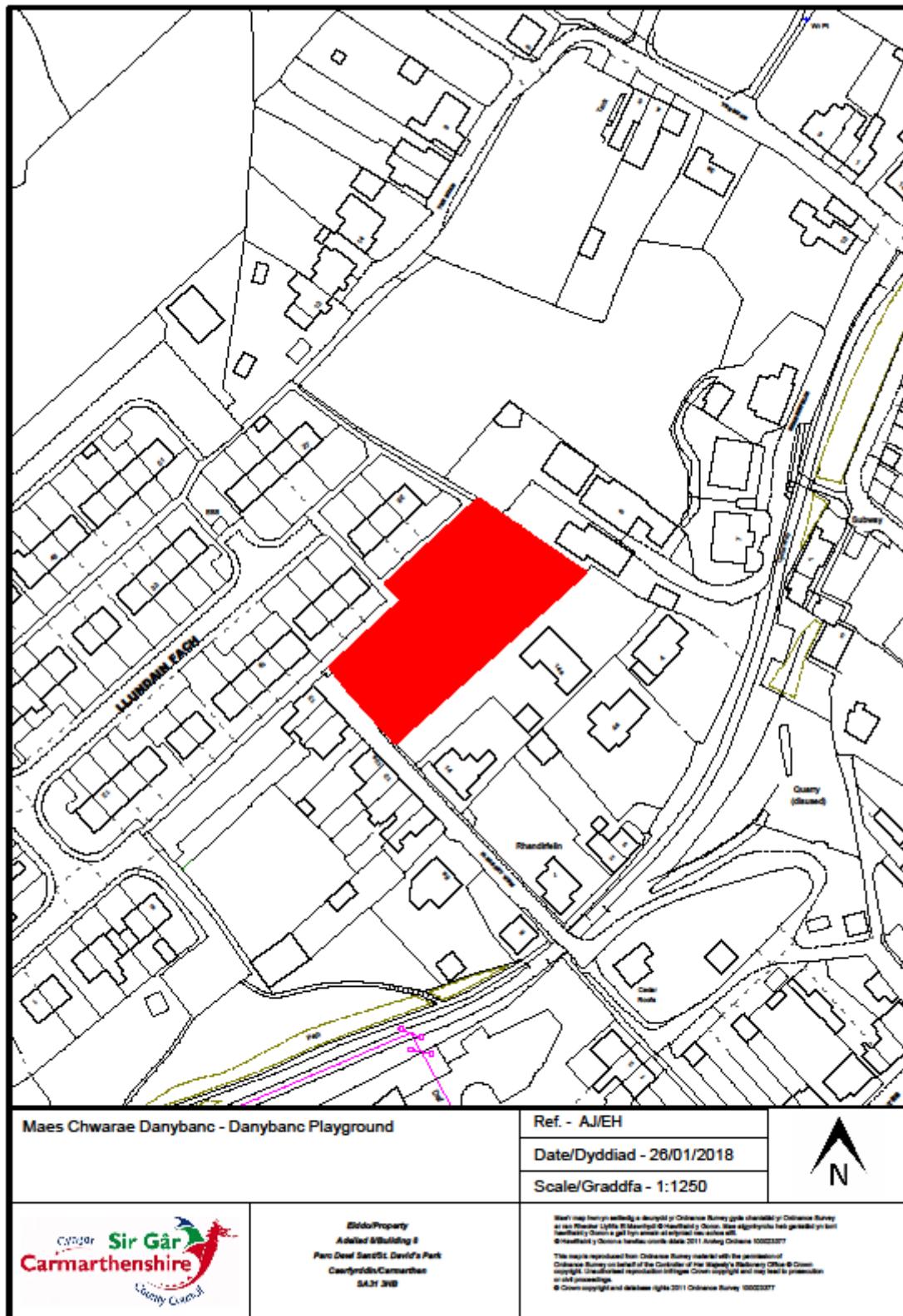
COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 19 - not to scale

Tudalen 195

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 20 - not to scale

Tudalen 196

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 21 - not to scale

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

COMMUNITY ASSET TRANSFER UPDATE PARKS, PLAYGROUNDS & AMENITY AREAS - APPENDIX 3

Plan 23 - not to scale

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

TREFNIADAU RHANBARTHOL AR GYFER CRONFEYDD AR Y CYD AC INTEGREIDDIO GWASANAETHAU

Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:

Gwahoddir aelodau i gefnogi, mewn egwyddor, y dull rhanbarthol o ran:

- Cronfeydd ar y cyd ar gyfer lleoliadau mewn cartrefi gofal i oedolion;
- Cronfeydd ar y cyd ar gyfer Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd; ac
- Adolygu storfeydd offer cymunedol integredig

Y Rhesymau:

Er mwyn sicrhau y cyflawnir y rhwymedigaethau o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 mewn perthynas â darpariaethau cronfeydd ar y cyd.

Angen ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu perthnasol : OES

Y Pwyllgor Craffu –

Gofal Cymdeithasol ac Iechyd i gael diweddariad ar lafar ar 24 Ionawr, 2018.

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad OES - 26 Chwefror, 2018

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad NAC OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyngorydd J. Tremlett

(Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sy'n Gyfrifol am y Portffolio Gofal Cymdeithasol ac Iechyd)

Y Gyfarwyddiaeth: Cymunedau Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Jake Morgan Awdur yr Adroddiad: Kevin Pett	Swyddi: Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedol Rheolwr Rhaglen, Integreiddio Gwasanaethau a Chronfeydd ar y Cyd	Rhifau ffôn: 01267 224698 / 01267 228777 Cyfeiriadau E-bost: JakeMorgan@sirgar.gov.uk / KPett@sirgar.gov.uk
---	--	--

Tudalen 201

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

REGIONAL ARRANGEMENTS FOR POOLED FUNDS AND SERVICE INTEGRATION

Background and Context

Under the 2014 Social Services and Well-Being (Wales) Act (SSWBA), councils and health boards have a statutory obligation to establish and maintain pooled fund arrangements in relation to:

- The exercise of their care home accommodation functions for adults (by 6 April 2018)
- The exercise of their family support functions
- Specified functions exercised jointly in response to Population Assessments, where such arrangements are considered appropriate

The West Wales Care Partnership established under Part 9 of the Act, has prioritised the establishment of pooled fund arrangements for older people's care home placements by the statutory deadline. This approach is consistent with elsewhere in Wales.

Further detail can be found in the appended report, but in summary:

Pooled funds for adult care home placements

Detailed work is progressing a regional approach to commissioning, including: the development of a single contract; further integration of arrangements on a Regional basis; and improving the consistency of operational procedures.

A virtual pooled fund will be established on a Regional basis for older adult placements, as a prelude to full pooling of funds.

Pooled funds for Integrated Family Support Services

Pooled fund arrangements for Integrated Family Support Teams are being developed, with implementation from April 2018. The commissioning of staff resources, associated budget hosting and co-ordination functions are to be undertaken by Ceredigion on behalf of Regional partners.

Reviewing community equipment stores

Work is underway to consider Integrated Community Equipment Store provision on a Regional basis. Initial research has led to the need to undertake a review, including an options appraisal exercise and the development of proposals for improving the consistency of approach across the Region.

DETAILED REPORT ATTACHED?	YES
----------------------------------	------------

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Jake Morgan, Director of Communities

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NONE	YES	NONE	NONE

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

The subject has significant implications in supporting policy intentions to more effectively integrate services across organisational remits. This is in keeping with policy commitments arising from the Well-being of Future Generations (Wales) Act (2015) and the Social Services and Well-being (Wales) Act (2014).

2. Legal

There are a range of legal issues, to include: responding to the statutory requirements in an appropriate and timely manner; and establishing proper governance arrangements and legal agreements.

3. Finance

Pooling of funds will require appropriate arrangements to ensure adequate control of budgets and suitable measures to protect the Authority in the event of overspends.

4. Risk Management Issues

Minimal risks are attached to the proposed virtual pooled fund arrangement for adult care home placements.

Risks relating to pooled fund arrangements for Integrated Family Support Teams will be mitigated through effective finance and governance arrangements. Risk magnitude is low due to the modest value of pooled budget.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: Jake Morgan Director of Community Services

1. Scrutiny Committee – Social Care & Health Scrutiny Committee to be consulted.

2. Local Member(s) - N/A

3. Community / Town Council – N/A

4. Relevant Partners - N/A

5. Staff Side Representatives and other Organisations - N/A

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Part 9 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014		http://gov.wales/docs/dhss/publications/151218part9en.pdf

Regional Arrangements for Pooled Funds and Service Integration

Background

Part 9 of the Social Services and Well-being (Wales) Act stipulates a requirement for councils and local health boards to establish and maintain pooled funds in relation to:

- The exercise of their adult care home accommodation (residential and nursing) functions (by 6th April 2018)
- The exercise of their family support functions
- Specified functions exercised jointly in response to Population Assessments, where such arrangements are considered appropriate

Integrating services and establishing pooled funds are among a number of strategic priorities adopted by the West Wales Regional Partnership Board (RPB) and a range of supporting workstreams are being advanced through the West Wales Care Partnership.

This report outlines progress, and proposals, in respect of: 1) adult care home placements; 2) family support functions; and 3) integrated community equipment stores.

1) Adult care homes

Given the legislative deadline of 6th April 2018 for establishing pooled fund arrangements for adult care homes, this area of work has been an early priority for the Partnership. Initially the work focuses on older people.

Statutory Guidance makes clear that pooled funds should be part of a wider range of integrated commissioning arrangements and, accordingly, significant work is being undertaken to achieve this, including:

- The establishment of a **single regional Contract** and service specification for older people's care homes, informed by a [regional Market Position Statement for Older people's Services](#) and supported by common policies and an integrated approach to contract monitoring and quality assurance. The Contract will be fully reflective of the principles of the Social Services and Wellbeing Act and will be subject to consultation with providers in early 2018.
- The Contract will provide a basis for **further integration of commissioning** functions over time, building on the integrated commissioning structure already established across Pembrokeshire and Carmarthenshire with plans to extend this further across the region for Health and Social Care. These arrangements will bring significant benefits to providers in terms of a more consistent approach from commissioners and to users in relation to the quality of services provided.

- **Streamlined decision-making** across health and social care to ensure equitable funding decisions and timely transfers of care.

A ‘virtual’ regional budget for older people’s care homes will also be established for 2018-19, supported by robust and integrated reporting mechanisms, which will enable the tracking of spend by each of the partner organisations. This will lead to enhanced clarity over demand and spend, thus informing future financial modelling and commissioning activity. For the first year of operation, the budget will include externally commissioned placements only. Under the proposed model, money will not transfer between partner agencies, thus:

- Eliminating the risk of cross-subsidy between the NHS and local government and between Local Authority areas
- Removing a potentially considerable administrative burden were agencies to pay into and receive funding from the pool on a regular basis and the eradicating the likely need of individual agencies to borrow to pay up-front into the pooled fund, due to retrospective monthly payment of the RSG by Welsh Government.

These virtual arrangements, (developed in full consultation with Directors of Finance from each of the statutory partner agencies), will inform the intention to introduce a fully-operational pooled fund for the region from 2019-20. Welsh Government has been asked to provide expert advisory and technical support to assist this process. Over the same period, the opportunity will be taken to extend arrangements to cover internally provided services and care homes for younger adults (including people with Learning Disability).

The proposed incremental approach aligns with a Statement to the Assembly made by the former Minister for Social Services and Public Health, Rebecca Evans AM on 10 October 2017 in which she acknowledged the challenges faced by regions in fully implementing the requirements by April 2018, but indicated that direct intervention would only be considered by Welsh Government in the event of non-compliance by April 2019. It is understood that the Regional approach is broadly consistent with proposed arrangements elsewhere in Wales.

2) Arrangements for family support functions.

Part 9 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 specifies that pooled fund arrangements must be established in respect of ‘family support functions’. It has been agreed that arrangements will be initially established for pooling funds for Integrated Family Support Teams (IFSTs).

IFSTs provide a preventative service that promotes positive family relationships and are in place in Carmarthenshire, Ceredigion, Pembrokeshire and Powys. Hosted by each respective local authority, each Team has staff seconded from the relevant health organisation - Hywel Dda University Health Board or Powys Teaching Health Board.

Existing arrangements work well, with teams responsive to county circumstances; while co-ordination of reporting, and sharing of good practice, at a regional level supports efficient service delivery.

In response to the requirements of Part 9, the four councils and 2 health boards are agreeing arrangements for further integration which will involve Ceredigion County Council undertaking the following on behalf of the partners:

- Hosting the budget for employing health staff on behalf of each IFST
- Undertaking the commissioning arrangements for these health staff
- Regional co-ordination, including:
 - Reporting requirements (to the RPB and Welsh Government)
 - Organisation and delivery of regional training
 - Supporting meetings of regional practitioners to facilitate sharing of practice and expertise.

It is proposed that the IFST regional co-ordination meeting will take on responsibility for governance of the arrangement, within the broader context of the West Wales Care Partnership structure and with clear reporting lines to the RBP itself.

3) Arrangements for community equipment stores

A review is underway to consider the position of the joint community equipment stores in place in Carmarthenshire, Ceredigion and Pembrokeshire. These stores are a partnership between Hywel Dda University Health Board (HDdUHB) and each respective council. The review is a response to an acknowledged divergence in practice, which gives rise to inconsistency of provision. This poses service equity concerns given each operates with the footprint of HDdUHB.

Initial research has shown divergence in terms of Health Board and Council financial contributions, and an increasing reliance of stores on Intermediate Care Fund (ICF) allocations. Further inconsistencies arise in relation to the types of equipment provided, prescriber practices, ordering processes and service levels.

The Review Group is tasked with:

- Exploring opportunities for an integrated approach to joint equipment stores across west Wales, including consistent standards, pathways and practice.
- Exploring the feasibility of different delivery mechanisms.
- Exploring the feasibility of a single pooled funding arrangement for the Region.
- Reviewing commissioning to ensure equity, consistency & efficiency of access.

An options appraisal is underway to consider options for regional integration, and proposals – which could include the development of a single regional service with attendant pooled fund - will be brought forward in the near future.

Partnership Agreements

Formal Partnership Agreements will be developed to support each of the above arrangements. Agreements in respect of care homes and IFSTs will be brought for consideration and sign-off by statutory partners in March 2018.

Recommendations

Organisations are asked to endorse, in-principle, the Regional approach to:

- Pooled funds for care homes;
- Pooled funds for Integrated Family Support Services;
- Reviewing community equipment stores

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

GOSTYNGIADAU'R DRETH GYNGOR I'R SAWL SY'N GADAEL GOFAL

Pwrpas:

Mae'r adroddiad hwn yn argymhell polisi ar gyfer caniatáu gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn ôl disgrifiwn er mwyn i'r rhai sy'n gadael gofal eu heithrio rhag talu'r Dreth Gyngor, yn weithredol o 2018/19.

Yr Argymhellion / Penderfyniadau Allweddol Sydd Eu Hangen:

Argymhellir bod y Cyngor yn mabwysiadu polisi sy'n eithrio'r rhai sy'n gadael gofal, o 18 hyd at 25 oed, rhag talu'r Dreth Gyngor, fel y nodir yn yr adroddiad manwl amgaeedig.

Y Rhesymau:

1. Yng nghyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 10 Ionawr 2018 cytunodd yr Aelodau yn unfrydol ar y Rhybudd o Gynnig canlynol a gyflwynwyd gan y Cynghorydd Glynog Davies.

"EITHRIO'R SAWL SY'N GADAEL GOFAL RHAG Y DRETH GYNGOR

Mae'r sawl sy'n gadael gofal y gofalwyd amdanyst gan yr Awdurdod Lleol ymysg y grwpiau mwyaf agored i niwed yn ein cymuned. Fel rhan o'n rôl rhianta corfforaethol, credwn y dylai Cyngor Sir Caerfyrddin geisio cadw pobl ifanc yn ddiogel a gwella eu cyfleoedd bywyd.

Mae gennym ddyletswydd i'r sawl sy'n gadael gofal. Rydym yn credu bod cyfrifoldeb arnom i sicrhau, pan fydd pobl ifanc yn symud o ofal i fywyd fel oedolyn, fod y broses mor esmwyth â phosibl ac i wneud popeth a allwn i liniaru'r newidiadau sydd yn aml yn arwain at broblemau dyled i'r sawl sy'n gadael gofal wrth iddynt ddechrau rheoli eu harian eu hunain.

Rydym yn cynnig y rhybudd o gynnig canlynol: 'Dylai pawb sy'n gadael gofal eu heithrio rhag y dreth gyngor hyd at 21 oed (gyda'r dewis o gynyddu'r oedran i 25 mewn amgylchiadau eithriadol).

2. Bydd y polisi a nodir yn yr adroddiad manwl a amgaeir yn cyflawni'r amcan uchod.

Angen ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu perthnasol - Amherthnasol

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad? - OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad? - OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyng. David Jenkins (Adnoddau)

Y Gyfarwyddiaeth: Y Gwasanaethau Corfforaethol Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Helen L Pugh Awdur yr Adroddiad: John Gravelle	Swyddi: Pennaeth Refeniw a Chydymffurfio Ariannol Rheolwr y Gwasanaethau Refeniw	Rhifau ffôn / Cyfeiriadau e-bost: HPugh@sirgar.gov.uk 01267 246223 JGravelle@sirgar.gov.uk 01267 228740
--	--	---

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

COUNCIL TAX DISCOUNTS FOR CARE LEAVERS

1. Council has discretionary powers whereby it can reduce or waive the Council Tax payable in individual “one-off” cases or for a particular class of case. These powers are contained in Section 13A of the Local Government Act 1992 (introduced in 2004).
2. Council has never determined a class of case where relief would be automatically granted, but individual, ad hoc requests are currently decided by the Executive Board Member for Resources.
3. However it would be possible under Section 13A for the Council to adopt a policy whereby Care Leavers could be relieved of their Council Tax liability (after any other reliefs or discounts) but without any need for means testing.
4. The lost income would be borne by the County Council but based on the likely numbers, the loss will not be significant as the total number of care leavers aged between from 18 up to 25 years of age, is currently in the region of 82, but the significant majority are not liable to pay any charges, either due to Council Tax Reduction (Benefit) entitlement, or some other form of exemption.
5. The attached detailed report provides additional information, and recommends a policy for waiving any Council Tax liability faced by care leavers.

DETAILED REPORT ATTACHED?	Yes
----------------------------------	------------

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: C Moore Director of Corporate Services

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NONE	NONE	NONE	NONE

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

The policy is being introduced in response to a motion put forward to Council on 10th January 2018 and which was unanimously supported by Members.

The recommendation is for the policy to be introduced initially for 2018/19 to allow its effectiveness to be monitored.

It is anticipated that the assistance it will provide will have a positive impact on the limited number of care leavers that are in scope and it is not therefore considered necessary to undertake a consultation exercise.

2. Legal

Under the provisions of Section 13a of the Local Government Act 1992 Council has the discretionary power to reduce or waive in full, the Council Tax payable in individual “one-off” cases or for a particular class of case.

It would be possible under these provisions for the Council to adopt a policy whereby Care Leavers could be relieved of their Council Tax liability.

3. Finance

The cost of providing the discount (net of other discounts and exemptions which might apply, such as Single Person Discounts and Council Tax Reduction (Benefit)) is estimated to be in the region of £6,000 - £8,000 per annum.

The cost of the scheme would be borne entirely by the Council but given the relatively low number of cases the loss can be accommodated within the “collection rate” within the Council Tax Base calculation and would not impact on revenue, or on precepting bodies.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: C Moore Director of Corporate Services

1. Scrutiny Committee - n/a
2. Local Member(s) - n/a
3. Community / Town Council - n/a
4. Relevant Partners
5. Staff Side Representatives and other Organisations

No consultation exercise has been undertaken in respect of this proposal. However it is proposed that a review is undertaken to assess the effectiveness of the on-going scheme during the course of 2018/19.

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Various related documents		Council File Plan: <i>Finance/Local Taxation/Council Tax - Policy for Reductions for Care Leavers</i>

Council Tax Discounts for Care Leavers – Detailed Report

1. Introduction

- 1.1. A Notice of Motion submitted by Councillor Glynog Davies at Council on 10th January 2018, proposing that “***all care leavers should be exempt from council tax up to the age of 21 (with the discretion of extending the age up to 25 in exceptional circumstances)***” was unanimously approved by Members.
- 1.2. The Council seeks to support young people that have left its care in order that they may live independently as adults. Providing Council Tax discretionary discounts which waives any Council Tax liability faced by care leavers and therefore ensures the care leaver does not face potential Council Tax debt, will support this objective. This report offers Members options with regard to the adoption of a scheme to provide such relief.
- 1.3. Under the provisions of Section 13a of the Local Government Act 1992, the Authority has the discretionary power to reduce the amount which a council tax-payer is liable, to such extent as it thinks fit. The power may be exercised in relation to particular cases or by determining a class of case in which liability is to be reduced. This provision may therefore be used to apply a policy for waiving the Council Tax liability of Care Leavers (and in certain circumstances, reducing the Council Tax payable by the householder where the Care Leaver is residing with a third party).

2. Care Leavers Liable to Pay Council Tax

- 2.1. According to data provided by the Council’s Department for Education and Children, there are currently some 82 care leavers aged 18 to 24 inclusive, living in Carmarthenshire and for whom the Council had corporate parenting responsibilities.
- 2.2. It should be noted that at present there are only 7 care leavers aged over 21 still engaged with the Corporate Parenting service, all of whom are 22 years of age. (Above the age of 21 on-going engagement is “optional”)
- 2.3. Of these, only 12 are care leavers are currently liable to pay an element of Council Tax. The remainder are either in receipt of full Council Tax Reduction (Benefit), are otherwise exempt, or are living in accommodation where they are not personally responsible for the Council Tax bill. E.g.
 - Foster Care / When I’m Ready (CC provision)
 - Family or living with others who are already paying council tax
 - Mental Health provision
 - In Custody

- 2.4. This is only a snapshot and the figures may change from day to day, however it does give an indication as to the likely volumes involved and confirms that the potential cost, i.e. lost income, will be minimal.
- 2.5. In addition there may be a very small number of Care Leavers that have moved into the county but a different authority had corporate parenting responsibility at the point at which they left care. Carmarthenshire's corporate parenting service will not have any record of these cases making identification difficult.

3. Proposed Council Tax Discount Scheme for Care Leavers

- 3.1. It is proposed that the following discount scheme will initially operate for the period 1st April 2018 to 31st March 2019 but will be monitored and reviewed during that period to assess its suitability and effectiveness.
- 3.2. The **Council Tax Discount Scheme for Care Leavers** will be administered by the Council Tax Section of the Revenues and Financial Compliance Division which will work with colleagues in Children's Services to develop processes for the appropriate exchange of data and the "registering" of care leavers for this discount, to make the awarding of the discount as seamless as possible.
- 3.3. The discount will be granted to care leavers aged from 18 up to 25 i.e. up to their 25th birthday, and for whom the Council had corporate parenting responsibility at the point at which they left care.
- 3.4. The amount of discount will be the care leaver's Council Tax liability, net of any discounts or other reductions and will also include any joint and several liability [i.e. where the care leaver is living with another person or persons, and they are both/all responsible for the bill] This means that a non-Care Leaver may also benefit but it ensures that the care leaver has no liability or potential for debt.
- 3.5. The relief will be granted automatically i.e. it will not be means tested and will apply for any period during which the care leaver resides in Carmarthenshire up to the date they reach the age of 25.
- 3.6. Where a care leaver is not personally liable to pay Council Tax but the householder would attract the 25% Sole Occupier Discount were the care leaver not residing at the property, the care leaver will be disregarded when counting the number of residents and a 25% discretionary discount applied.
- 3.7. Where a Care Leaver has moved into the county and is personally liable to pay Council Tax, but a different authority had corporate parenting responsibility at the point at which they left care, the decision on whether to grant a discount and if so, the level of reduction, will be made by the Executive Board Member for Resources, based upon the individual circumstances and by means of application.

4. Potential Cost

- 4.1. Although it is difficult to make a precise calculation of the cost of the proposed scheme as specified in paragraphs 3.1 to 3.5 above, on the basis of the numbers outlined in paragraph (2) above, it is estimated that the cost would not exceed £6k p.a.
- 4.2. A broad assessment of the potential number of cases that would arise under paragraph 3.6 would suggest there would be very few instances, with the cost of the relief unlikely to exceed say, £2k.
- 4.3. As the Council does not have any data in relation to Care Leavers that have moved into the county with a different Authority having had corporate parenting responsibility, it is not possible to estimate the potential cost of including that option 3.7, but it is likely to be insignificant.
- 4.4. The Council will bear the full cost of the scheme which can be met from the allowance for losses which is built into the annual Tax Base calculation.

5. Recommendation

- 5.1. It is recommended that the **Council Tax Discount Scheme for Care Leavers** detailed in Section 3 above, be adopted for the financial year 2018/19.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y BWRDD GWEITHREDOL

26^{AIN} CHWEFROR 2018

PANELAU YMGYNGHOROL Y BWRDD GWEITHREDOL

ADOLYGIAD YN DILYN YMDDISWYDDIAD Y CYNGHORYDD A. JAMES O'R GRŴP ANNIBYNOL
A HYSBYSIAD O'I DDYMUNIAD I YMUNO Â GRŴP PLAID CYMRU

Yr Argymhellion / Penderfyniadau Allweddol Sydd Eu Hangen:

O ganlyniad i newidiadau i gyfansoddiad gwleidyddol cyffredinol y Cyngor:-

1) cymeradwyo'r newidiadau canlynol o ran cynrychiolaeth y Grŵp Annibynnol ar y Panel Ymgyng horol:-

Y Cynghorydd Sue Allen i gymryd lle'r Cynghorydd Andrew James ar y Gweithgor Gwledig a'r Cynghorydd Edward Thomas i gymryd lle'r Cynghorydd Andrew James ar Fforwm y Gymraeg mewn Addysg.

2) Nodi bod y ffigurau cydbwysedd gwleidyddol o ran y Fforwm Derbyn Addysg wedi newid ac y bydd angen i'r Grŵp Llafur ildio un sedd (yn ogystal â sedd ddirprwyol) i Grŵp Plaid Cymru. Mae'r Grŵp Llafur wedi ildio'r seddi oedd yn cael eu dal gan y Cynghorydd Louvain Roberts a Fozia Akhtar (dirprwy) ac mae Grŵp Plaid Cymru wedi enwebu'r Cynghorydd David Thomas, aelod dirprwyol presennol, i lenwi'i sedd ychwanegol. Y Cynghorwyr Emlyn Schiavone a Susan Philips fydd ei ddau ddirprwy ychwanegol.

Y Rhesymau:

Ymddiswyddodd y Cynghorydd A. James o'r Grŵp Annibynnol a dod yn aelod o Grŵp Plaid Cymru ar 10 Ionawr 2018. Mae Grŵp Plaid Cymru wedi gofyn am adolygiad o'r trefniadau ar gyfer dyrannu seddi i grwpiau gwleidyddol.

Ymgyng horwyd â'r pwyllgor craffu perthnasol AMHERTHNASOL

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad OES

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad NAC OES

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cynghorydd Emlyn Dole (Arweinydd)

Y Gyfarwyddiaeth:	Adran y Prif Weithredwr	Rhifau ffôn: 01267 224012 LRJ
Enw Pennaeth y Gwasanaeth:	Swyddi: Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith	01267 224026 GM
Linda Rees Jones		Cyfeiriadau E-bost: LRJones@sirgar.gov.uk
Awdur yr Adroddiad:	Rheolwr Gwasanaethau Democratiaidd	GMorgan@sirgar.gov.uk
Gaynor Morgan		

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

EXECUTIVE BOARD ADVISORY PANELS

REVIEW FOLLOWING COUNCILLOR A. JAMES' RESIGNATION FROM THE INDEPENDENT GROUP AND NOTIFICATION OF WISH TO JOIN THE PLAID CYMRU GROUP

The Executive Board at its meeting held on the 31st July 2017 (Minute 16 refers) appointed members to serve on its outside bodies.

As a result of the decision by Councillor A. James to resign from the Independent Group and join the Plaid Cymru Group the political balance figure for the Education Admissions Forum has changed with the Labour Group being required to relinquish one seat plus a substitute seat to the Plaid Cymru Group.

In addition, the Independent Group have nominated replacement members to take their resultant vacant independent seats on the Rural Working Group and the Welsh in Education Forum.

DETAILED REPORT ATTACHED?

No

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	YES	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE

Legal

The Executive Board appointed members to the two the Education Admissions Forum on the basis of political balance.

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below:

Signed: Linda Rees Jones, Head of Administration & Law

1. Scrutiny Committee

Not applicable

2. Local Member(s)

Not applicable

3. Community / Town Council

Not applicable

4. Relevant Partners

Not applicable

5. Staff Side Representatives and other Organisations

Not applicable

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Executive Board Minutes 23 rd October 2017		http://democracy.carmarthenshire.gov.wales/ieListDocuments.aspx?CId=131&MId=981&Ver=4

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y BWRDD GWEITHREDOL**26^{AIN} CHWEFROR 2018****CYNLLUN CYFLAWN CYFLAWN GWASANAETH 2017/18 –
ADRAN DIOGELU'R AMGYLCHEDD****Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen:**

Cymeradwyo'r Cynllun Cyflawni Gwasanaeth ar gyfer 2017/18.

Y rhesymau:

1. O ganlyniad bod Cyngorydd Philip Hughes, Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ddiogelu'r Cyhoedd wedi datgan buddiant personol yn yr eitem hon, cyfeirir yr adroddiad at y Bwrdd Gweithredol i'w benderfynu.
2. Mae'n ofynnol i gynllun cyflawni y gwasanaeth bwyd gael ei gymeradwyo bob blwyddyn yn unol â chytundeb y Fframwaith Safonau Bwyd.
3. Mae'r cynllun cyflawni gwasanaeth yn sail i'r blaenorriaethau a'r gwaith a gynllunnir o ran Adran Diogelu'r Amgylchedd ar gyfer 2017/18.

Angen ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu perthnasol:	Oes – 12 Chwefror, 2018 Pwyllgor Craffu Diogelu'r Cyhoedd ar Amgylchedd
---	--

Sylwadau / Argymhellion y Pwyllgor Craffu:

Derbyniwyd yr adroddiad gan Bwyllgor Craffu Diogelu'r Cyhoedd ar Amgylchedd.

Angen i'r Bwrdd Gweithredol wneud penderfyniad -	Oes – 26 Chwefror, 2018
--	-------------------------

Angen i'r Cyngor wneud penderfyniad –	Nac oes
---------------------------------------	---------

YR AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL SY'N GYFRIFOL AM Y PORTFFOLIO:-

Y Cyngorydd P. Hughes (yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol sy'n Gyfrifol am y Portffolio Diogelu'r Cyhoedd)

Y Gyfarwyddiaeth

Cymunedau

Enw Pennaeth y
Gwasanaeth:

Jonathan Morgan

Awdur yr Adroddiad:

Sue Watts

Swydd

**Pennaeth Dros Dro Cartrefi a
Chymunedau Mwy Diogel**

Swydd

**Rheolwr Diogelu'r
Amgylchedd**

Rhif ffôn:

01267 228960

Cyfeiriad e-bost:

RStaines@sirgar.gov.uk

Rhif ffôn:

01267 228929

Cyfeiriad e-bost:

sewatts@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE BOARD

26TH FEBRUARY 2018

SERVICE DELIVERY PLAN 2017/18 – ENVIRONMENTAL PROTECTION SECTION

The Environmental Protection Section is required by the Food Standards Agency and the Health and Safety Executive to produce an annual Service Delivery Plan. The format of the plan is prescribed in the relevant Framework Agreements.

The Plan provides an outline of the Council's service aims and objectives including links to the corporate objectives and plans. A brief description of the Council is included, defining its infrastructure, economy and organisation structure. The Plan also requires the scope and demands of the Environmental Protection Services.

The Plan is divided into sections' which provide details of specific areas of each of the services and workplans for the coming year. This is an opportunity to highlight where there are weaknesses and strengths within the relevant Teams. There are specific areas that are highlighted as being at risk and those that the section is no longer able to provide because of the limited resources.

A breakdown of resources is provided, including staffing costs, administration, supplies and services, training etc. with comparisons between financial years. Details of the breakdown of the costs are included within the text.

The final section contains information and details of quality assessments and illustrates the various ways that the Section ensures consistency, efficiency and competency.

The Service Delivery Plan is subject to annual review.

DETAILED REPORT ATTACHED ?	YES
-----------------------------------	------------

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Jonathan Morgan

Acting Head of Homes and Safer Communities

Policy and Crime & Disorder	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Organisational Development	Physical Assets
NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE

CONSULTATIONS

I confirm that the appropriate consultations have taken in place and the outcomes are as detailed below

Signed: Jonathan Morgan

Acting Head of Homes and Safer Communities

- 1. Scrutiny Committee** – The report was received by the Environment and Public Protection Scrutiny Committee on 12th February, 2018.
- 2. Local Member(s)** - No consultation necessary
- 3. Community / Town Council** - No consultation necessary
- 4. Relevant Partners** - No consultation necessary
- 5. Staff Side Representatives and other Organisations** - No consultation necessary

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information List of Background Papers used in the preparation of this report:

THERE ARE NONE

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

ENVIRONMENTAL PROTECTION SERVICES

SERVICE DELIVERY PLAN 2017/18

INDEX

Page Number	Section number	Title
3	1	Summary
7	2	Service Aims and Objectives
10	3	Background
12	4	Food Safety and Workplace Health and Safety
25	5	Licensing
29	6	Pollution
33	7	Public Health
39	8	Resources
40	9	Quality Assessment
41	10	Review
42	Appendix 1	Political Structure
43	Appendix 2	Strategic Management Structure
44	Appendix 3	Budget

1.0 SUMMARY

The report outlines the roles and responsibility of the Environmental Protection Section, together with the food standards work carried out by the Business and Consumer Affairs Section. It illustrates the demands on the service and the challenges that must be addressed for 2017/18. The work is predominantly statutory.

- 1.2 The Division is in the process of a re-alignment. The details of this are identified below.
- 1.3 Staff of the Public Protection Division work flexibly and as a result of no budgets available for paid overtime working, inspections and visits are undertaken out of core hours on a pre-planned basis, are worked on a 'goodwill' basis by Officers who receive time off in lieu for the hours worked. This does have an impact on the day to day operation of the Sections' and requires careful monitoring. There is no current 'on call' system, as there is no budget and any emergency response, relies upon the goodwill of Officers.
- 1.4 The service has experienced year on year efficiencies including a minimum of 12% over the following 3 years (2015/16 – 2017/18). As a result, there have been reduced resources, with an impact on service delivery. This is set against an increase in demand in some functional areas, such as the food hygiene rating act, planning applications, introduction of additional legislation with no additional resources (such as dog chipping, anti social behaviour, sampling for water/food quality, smoking in vehicles with children etc) and validation of fees/income for example. The main priority for the Service is the protection of public health, consumers and local businesses and animal health. Decisions on priorities of work are based on risks that may affect those groups.
- 1.5 Impacts that may influence the food hygiene inspection programme are the Team's response to major food incidents, food poisoning outbreaks, investigation of the illegal meat trade, food fraud, product recall Notices and water disconnections particularly to food businesses.
- 1.6 A large proportion of Pollution and Public Health Teams' work is reactive, such as noise control and the investigation of statutory nuisance. There are occasions when the demand may exceed the capacity of the Teams'. This is continually monitored and addressed where possible, by re-prioritising workloads and utilising qualified officers to ensure that there is flexibility within the teams to meet high pressures/demands.
- 1.7 Proactive work of the Pollution Team is dominated by the development of windfarms and sustainable energy projects, the monitoring of air quality including the analysis and interpretation of the results and in engaging developers to ensure that public health is not compromised. Remediation of contaminated land is a statutory responsibility. The Contaminated Land Inspection Strategy will be reviewed to focus level of activity from enforcement, to working more closely with developers, thereby securing remediation through the planning and regeneration process.

- 1.8 The majority of work in the Public Health Team involves dealing with Statutory Nuisance work such as odours, smoke, dust etc, premises in a condition that cause public health issues, such as waste accumulations or attractions to vermin, as well as fly tipping. The team also undertakes monitoring of drinking water and bathing water in the County, and provides advice / enforcement on ensuring water quality meets required standards. Officers also deal with pest control work (both advisory and enforcement), and dealing with stray dogs across the County.
- 1.9 There are a number of further changes to the legislation in licensing section including the Deregulation legislation which will have an impact in both the taxi and the premises licensing. This will require the review of our current policies and procedures and is likely to have an impact on license fees income.
- 1.10 There is a considerable amount of joint working with partners. An illustration of this is the regulation of large events and sports ground safety inspection. The Section leads multi agency groups, ie. the Safety Advisory Groups that deal with the issues, and they consist of representatives of the Police, Fire and Rescue Service, Ambulance Service and Local Health Board. As a result of this working, the Group has developed good working relationships with the applicants and licence holders. This year, the section is working on numerous larger events and safety at sports grounds
- 1.11 The Section work closely with other Authorities to ensure consistency of approach where possible. This is demonstrated by active engagement with the Welsh Heads of Environmental Health Expert Panels and regional groups.
- 1.12 One particular issue being considered is the united approach to the current proposals by the Food Standards Agency in relation to the Regulation for Change agenda which, in essence, is looking to alter the current (successful) implementation of the food legislation as the responsibility of the Local Authority Environmental Health Officers to consultants (at a cost to the business) with the LA EHO's having the responsibilities for enforcement. This has the potential impact on the current team by altering the demands within the section and may need the officers to 'do things differently'.
- 1.13 The National Enforcement Priorities for Wales will continue to drive the regulation agenda and the Regulators Compliance Code has been introduced in Wales.
- 1.14 Particular impacts for 2017/18 include :-
 - (i) A realignment of services within the Division. This is likely to result in one team responsible for Food Safety and Standards (and possibly feed safety) to provide a 'farm to fork' service. This is currently being delivered between two teams. Additionally, that the new Environmental Protection Section deliver a tenure neutral approach to statutory nuisances and anti-social behaviour.

- (ii) A review has been undertaken of all shellfish sampling conducted in the Three Rivers and Burry Inlet. Sampling of biotoxin and hygiene levels, are essential to determine both the health status of commercial shellfish beds and also the continual monitoring of their classified status. The potential opening of additional beds will require further additional resource. This additional demand will have to be resourced by the section.
- (iii) Introduction of new statutory responsibilities with no additional resources including introduction of no smoking in vehicles with children present, extending the monitoring/testing private drinking waters (including radon), implementation and enforcement of dog chipping legislation, Public Health (Wales) Act etc.
- (iv) Determine action plans for the Air Quality Management Areas in Carmarthen and Llanelli. The section is enhancing the plans by working in conjunction with Swansea University to observe the health impact on the action plans to improve air quality. In addition to this, work is also planned to engage with local schools in the areas to raise awareness of poor air quality and to instigate change in school journey behaviours.
- (v) Reviewing the current in house pest control service with the intention of widening the remit. In addition, the service is undertaking a procurement exercise for the dog pound facilities.
- (vi) Promoting safeguarding principles within the Taxi drivers of Carmarthenshire. This will be carried out in conjunction with the corporate safeguarding section, Police and School Transport section (in Environment Department). This section has also invited colleagues in neighbouring Licensing/safeguarding sections to share and work collaboratively in implementing the training and awareness on a regional basis.
- (vii) Setting of discretionary fees to recover real costs. The validation of budget income year on year continues to be a problem, as the majority of fees and charges are prescribed and cannot be set by the Council. In recent years, this has meant that the Public Protection Division has had to find an increased efficiency saving because of the validation process and a failure by successive Governments' to increase prescribed fees. Additionally, the changes in legislation and business types has resulted in a reduction in such fees over time. Licensing and Environmental Permitting income is currently overstated as a result.

1.15 Forward work plans for continuous improvement for 2017/18

- 1.15.1 Complete the Division re-alignment ensuring that the new services are bedded in quickly so as to prevent disruption to the service user. This will require provision for shadowing and additional training where necessary which will result in a 'one team' ethos.**

- 1.15.2 Continue to make links with and explore possible projects with other agencies, such as Public Health Wales, and educational establishments such as Swansea University.
- 1.15.3 Continue working with Planning Section to review and improve means of receiving relevant planning applications. Additionally, liaising with the said Department to consider the use of a 'pool' of agreed conditions. Additionally, exploring the extent of information required from this section to the Planning Section as part of their pre-application meetings/fee. As part of this, to explore the possibility of providing more detailed pre-application advice for a fee.
- 1.15.4 Continue to liaise with other Departments and Local Authorities to create innovating, cross cutting ways of delivering more efficient services to customers.
- 1.15.5 To work closely with colleagues in Social Services to explore the possibility of identifying relevant support for individuals particularly in case of nuisances (where considered necessary). This may alleviate the possibility of re-curing complaints.
- 1.15.6 To monitor the demands and effectiveness of the treatment for pests from Housing and Leisure sections and to consider a business case to expand the service.
- 1.15.7 Carry out a procurement exercise in regards to an appropriate dog pound.

2.0 SERVICE AIMS AND OBJECTIVES

2.1 Introduction

The Plan is intended to inform residents and the business community about the arrangements Carmarthenshire County Council has in place with regard to the delivery of Environmental Protection Services.

Environmental Protection Services encompasses food safety, communicable disease, health and safety, licensing, pollution (including air quality, contaminated land and noise), nuisances (including noise, odour, smoke etc), anti-social behaviour, pest control advice and dog warden services. The Local Authority has a statutory duty to carry out these functions.

The Plan relates to work undertaken by the Environmental Protection Services (and Business and Consumer Affairs Sections with regard to food standards) from the 1st April 2017 until 31st March 2018. There is a separate national feed stuffs Service Delivery Plan. It details how the Teams are managed, organised and how they operate and includes an analysis of the current costs and challenges facing the service. It must be highlighted, however, that at the time of writing the plan, the Division is currently in the process of a re-alignment. The likely outcomes will result in the following:

- The Environmental Protection Section was formally recognised as Environmental Health and Licensing Section; Business and Consumer Affairs was known previously as Trading Standards;
- The Licensing Section will be managed by the Business and Consumer Affairs Manager;
- The Environmental Protection Section will encompass all food responsibilities (safety including hygiene, and standards including quality, composition, labelling, presentation and advertising of food and materials in contact with food) ;
- The Environmental Protection Section will be responsible for investigation of statutory nuisance and anti-social behaviour (tenure neutral) which is currently liaised with the relevant Housing service.

2.2 Service Aims and Objectives

Environmental Protection Service is one of the main regulatory Sections of the Council. It aims to:-

- (i) promote, provide advice, information, guidance and education on all matters relevant to Environmental Protection Services,
- (ii) carry out a range of programmed statutory inspections and other visits in accordance with relevant legislation, codes of practice and guidance, including re-inspections and re-sampling or other subsequent action as necessary, in accordance with the Council's Enforcement Policies,

- (iii) ensure that identified breaches of legislation are rectified,
- (iv) investigate complaints and notifications as appropriate, in line with procedures and corporate and procedural time limits, i.e. 1 day for urgent complaints and up to 10 working days for others.
- (v) liaise with the Food Standards Agency, Welsh Government, Department for Health, Public Health Wales, Public Analysts, Better Regulation Delivery Office, Natural Resources Wales, the Health and Safety Executive, Dyfed Powys Police, Mid and West Wales Fire and Rescue Service, Hywel Dda Local Health Board, the Communicable Disease Surveillance Centre, Directors of Public Protection Wales, its Expert Panels and other local authority Task Groups, together with other appropriate bodies to achieve consistency in enforcement,
- (vi) work collaboratively with other local authorities and agencies where possible, to provide a consistent, effective and efficient service for customers,
- (vii) promote the work being carried out by the section with regards to preventative measures to improve health and wellbeing in Carmarthenshire. This is to be achieved by working with partners and seek areas of work where there may be closer collaboration.
- (viii) ensure that staff receive regular, appropriate training and are able to access up-to-date reference material at all times.
- (ix) ensure that food imported/produced/or sold in the UK is safe to eat;
- (x) ensure that enforcement is effective, consistent, risk based, and proportionate and is focussed on improving food standards.

2.3 Links to Corporate Objectives and Plans

At the time of writing the Plan, Carmarthenshire is currently in the process of consulting on the Public Service Board Wellbeing Plan which should be complete in March 2018.

Following consultation Carmarthenshire County Council drafted a set of Well-being/Improvement Objectives and after being approved at County Council on 8th March 2017. The following are the Well-being Objectives for 2017-18:

1. Help to give every child the best start in life and improve their early life experiences
2. Help children live healthy lifestyles
3. Continue to improve learner attainment for all
4. Reduce the number of young adults that are Not in Education, Employment or Training

5. Tackle poverty by doing all we can to prevent it, help people into work and improve the lives of those living in poverty
6. Create more jobs and growth throughout the county
7. Increase the availability of rented and affordable homes
8. Help people live healthy lives (tackling risky behaviour and obesity)
9. Support good connections with friends, family and safer communities
10. Support the growing numbers of older people to maintain dignity and independence in their later years
11. A Council-wide approach to support Ageing Well in the County
12. Look after the environment now and for the future
13. Improve the highway and transport infrastructure and connectivity
14. Promote Welsh Language and Culture

Environmental Protection Services links to these objectives are as follows:-

- providing the statutory regulatory framework for food and health and safety, public health, pollution control and licensing,
- enforcing no smoking in public places and regulating the use of sunbeds, tattooing practices, body piercing and skin treatments,
- investigating notifications of communicable disease, food poisoning and zoonoses (animal health infections),
- Promoting the ‘preventive’ outcome of the work carried out by the service
- implementing the Food Hygiene Rating legislation,
- sampling food, including shellfish to monitor safety and quality,
- Ensure food sold and produced in Carmarthenshire is safe to eat and as described (including accurate information on allergens),
- Investigating allegations of food fraud, such as illegal slaughter and the illegal movement of shellfish, and
- ensuring that the safety of the community is maintained, with respect to licensed premises, gambling, taxi and private hire vehicles, drivers and street or house to house collections.

3.0 BACKGROUND

3.1 Profile

Around 185,100 people currently live in Carmarthenshire making it the county with the 4th highest population in Wales. In line with trends across Wales, Carmarthenshire has an ageing population with over 40's accounting for 56% of the population, and over 65's for 23%. This trend is set to continue with projections suggesting that increases in overall Carmarthenshire population to 2021 will be primarily in the 65+ age group.

The Carmarthenshire population is one of the sparsest in Wales at just 78 people per km² who live across a diverse County of both urban and rural communities. There are three major towns of Llanelli, Carmarthen and Ammanford which are home to 25% of the population. 60% of the population live in rural areas which form 53% of the County geographically according to the Rural Development Programme definition. The remaining 40% of the total County population all live within 400m of natural or semi-natural green space.

Carmarthenshire is the third largest County in Wales, covering some 2,365 sq. kilometres, which represents 11.5% of the total landmass of Wales.

Carmarthenshire is a County of contrasts. The agricultural economy and landscape of rural Carmarthenshire, right through to the urban and industrial south-eastern area. The County has over 6,200 registered agricultural holdings managing some 210,500 ha of land, with 1400 of these being over 50ha (125 acres) in size.

Due to its central geographic location, Carmarthen typically serves the needs of the County's rural areas. Carmarthenshire has a rich natural and cultural environment, including sites designated at the international level to protect important biodiversity features, as well as striking landscapes and distinctive historic towns and villages.

The County also has the highest number of Welsh speakers in Wales, with 78,048 speakers according to the Office of National Statistics and 80% of Welsh speakers in the County speak Welsh on a daily basis.

3.2 Organisational Structure

Appendix 1 outlines the Political Structure in Carmarthenshire County Council

Appendix 2 outlines the Corporate Strategic Management Structure

3.3 External Services

The following provide specialist services :-

Food and Agricultural Analysts

Formal and informal feeding stuffs samples are examined by the Public Analyst at Minton Treharne & Davies , Unit 5, Llwyn yr Eos, Parc Menter, Crosshands.

Food Examiners

Informal samples and faecal testing for communicable disease investigation, is carried out in the Public Health Wales Laboratory in Carmarthen.

Both of the above are accredited.

3.4 Service Delivery

The service is provided from three centres in the County, at Ammanford, Llanelli and Carmarthen, which are open from 08:50am to 05:10pm Mondays to Thursdays and 08:50 to 04:30pm on Fridays. Staff can work flexible hours between 07:00am and 07:00pm. As many complaints occur and businesses open only in evenings and weekends, Officers work flexibly where necessary and will work unsociable hours on a goodwill basis without paid overtime. However, the moratorium on paid overtime brings challenges to management of the service and the safety of Officers. Enforcement visits are carried out outside core hours on a pre-planned basis. Any emergency response is currently carried out on a goodwill basis.

3.5 Enforcement Policy

The current documented Enforcement Policies are linked to the nationally agreed Enforcement Concordat. This is currently being reviewed to include the Regulators Compliance Code which was introduced in Wales last year.

3.6 Cultural and Ethnic Diversity

Translated versions of several business leaflets are available and the Council has sourced translators which have been used to translate Notices and or letters when required, at a significant cost.

The Sections' also implement the Council's Welsh Language Policy and provide Welsh speaking Officers when dealing with service requests.

3.7 Education and Partnership Working

The Teams work closely with Public Health Wales, Local Authorities, Hywel Dda Local Health Board, Dyfed Powys Police, Mid and West Wales Fire and Rescue Service etc. This has been illustrated in many of the actions identified from the Integrated Community Strategy.

4.0 FOOD SAFETY AND WORKPLACE HEALTH AND SAFETY

Food Safety and standards, Communicable Disease Control, safety and health

4.1 Scope of the Service

The responsibility for enforcing food standards and feeding stuffs legislation, in addition to other responsibilities, lies with the Business and Consumer Affairs Section.

The feeding stuffs responsibility is not found within this report as it is included in an All Wales Service Delivery Plan.

The Environmental Protection Section is based at Carmarthen, Llanelli and Ammanford and is responsible for enforcing food safety, amongst other wide ranging responsibilities. The table below indicates the breakdown of FTEs' for food hygiene, food standards and health and safety.

The Division is currently in the process of a re-alignment which will result in the food and feed functions sitting in one team within the Environmental Protection section.

	Food safety 2016-17 FTE*	Food safety* 2017/18 FTE (EHP)	Food stand^ 2016/17 FTE	Food stand^ 2017/18 FTE (TSO)	Health and Safety** 2016/17 FTE	Health and Safety** 2017/18 FTE (EHP)
Environmental Protection Manager	0.2	0.2			0.05	0.05
Principal Officer	0.7	0.7	0.6	0.6	0.3	0.3
Senior officers	0.8	0.8		2.9	0.2	0.2
EHP'S/ TSO's	7.35	6.95	2.5		1.2	1.2
Technical Assistant - sampling	0.8	0.8				
Animal Health Officers	0.05	0.05			0	0
Total	9.9	9.5	3.1	3.5	1.75	1.75
Identified total in plan		9.5		5.0		1.75

Note :- * 'Food safety' includes inspection (including implementing the food hygiene rating scheme), advice, sampling, shellfish monitoring, infectious disease, health improvement,

**'Health and Safety' includes inspection (and initiatives), advice, accident investigation, and general public health including the implementation of the smoking, skin treatments and sunbed legislation.

The figures above illustrate the current proportion of Officer resources. It may be necessary, however, to regularly review the workloads and demands on the service and re-align the Section to ensure that the demands on the service are delivered according to priority

4.2 Demands on the Service and Food Premises Profile

Table 1 shows the number and type of premises in the County. There are 1,986 registered food businesses.

Table 1

Type of business	April 2015	April 2016	April 2017
Primary Producer (registered)	13	8	7
Manufacturer/Packer	77	88	84
Importer/Exporter	0	1	0
Distributor/Transporter	6	6	8
Supermarket/Hypermarket	30	31	32
Small Retailer	295	303	301
Retailer/Other	125	129	117
Restaurants and other caterers	342	355	359
Hotel/Guest House	88	87	81
Pub/Club	306	303	293
Take Away	139	142	146
Caring Premises	145	152	154
School/College	133	136	140
Mobile Food Unit	69	80	82
Restaurant and Caterers – Other	169	173	182
TOTAL	1937	1994	1986

At the time of writing the report, there are 27 EU Approved businesses in Carmarthenshire which produce a variety of meat, dairy, fish and egg products. Some of these businesses only manufacture on a small scale, but the majority prepare high risk foods with complex and specialised procedures. They supply food to businesses outside the County on a considerable scale.

Shellfish gathering continues to be a large industry in Carmarthenshire, which requires regular sampling, monitoring and enforcement. A sampling regime is essential to maintain / review bed classification and biotoxin monitoring, in order to permit commercial gathering. This can be a very lucrative business and multi-agency monitoring is carried out regularly to prevent, where possible, incidents of food fraud.

In addition to EU Approved premises, the County is also the home to a number of large non-approved food manufacturers. These include:

- 2 Water Bottling Plants (Spring water and Natural Mineral water) plus an additional Natural Mineral Water plant, currently being established, and
- 2 large Ice Cream manufacturers.

Due to the demographic nature of Carmarthenshire, there are approx 5,000 Primary Producers of food, predominantly falling under the category of dairy, beef or sheep farms. Of these, approximately 1,000 are considered to be high risk, as they operate multi-species businesses. In order to comply with the principles of 'better regulation', Animal Health Officers carry out basic inspections and any food safety related issues are reported back to Environmental Health Practitioners for further action if necessary.

The level of joint working with the Health and Safety Executive (HSE) has been considerably reduced as a result of limited HSE resources and the prioritisation of activities.

Increased partnership working with Public Health Wales particularly in communicable disease.

Various organisations and businesses use the County for large out-door events and thematic street markets. These need to be regulated and checked for hygiene, water supply, refrigeration and basic public health standards.

Officers also look for ethnic products of animal origin and products not of ethnic origin during their enforcement duties, particularly in wholesale premises and pound shops.

4.3 Service Delivery

4.3.1 Food Safety Inspections and Education

Premises liable for food safety inspections are risk assessed and the risk assessment category dictates the frequency and level of inspection they receive.

The inspection programmes for 2017/18 are found in tables below:-

Category	Planned Inspections 2017/18
A	1
B	43
C	486
D	223
E	310
Unrated	21
Total Inspections	1084
FHRS Revisits (estimated)	45
Estimated revisits	50
FSM projected visits	0
Total visits	95

Inspections are grouped geographically where possible for reasons of economy and efficiency.

All food safety high risk premises receive a full inspection/audit in order to attain the targets set locally and in order to issue a food hygiene rating to the business (following an unannounced inspection). Low risk premises could be subject to an inspection or alternative intervention depending on;

- 1) Whether they are excluded from FGRS or
- 2) It is the first official control visit following a full programmed inspection which resulted in the premises being deemed broadly compliant

There is only one National PI for food safety for 2016/17 - the percentage of food establishments which are 'broadly compliant' with food law.

Deviation from the programmes outlined above, may occur in response to major food incidents e.g. food poisoning outbreaks, investigation of illegal meat trade; special projects referred from the Food Standards Agency; new legislation etc.

In order to determine whether a revisit is necessary, consideration will be afforded to:

- 1) The number and seriousness of the offences,
- 2) The willingness of the proprietor to comply,
- 3) Issues related to public health protection, and
- 4) Premises awarded a FHR score of 2 or less

The Estimated Resources required to deliver this service is 5.2FTE

4.3.2 Food Standards

All premises that sell, supply or manufacture food are risk assessed in accordance with the LACORS Risk Rating Scheme. The scheme suggests that all high risk, together with 50% of medium risk and 20% of low risk businesses should be inspected annually. The low risk businesses should be subject to a questionnaire survey.

On the 1st April, the annual programme is set, which includes the name and address of the premises, the risk category, the due date and the number of interventions programmed.

All premises are held on APP database and all officers have individual, measurable intervention targets. APP generates reports on interventions due and completed, when requested.

This Authority will ensure, as far as practicable, that interventions are carried out in accordance with this programme. Interventions are applied in a risk based manner so that more intensive regulation is directed at those businesses that present the greatest risk.

The section will carry out visits/revisits between programmed interventions where significant contraventions are found or following complaints.

Category	Planned Inspections 2017/18
A – High	39
B – Medium	895
Unrated + low	1052
Total	1986

The Estimated Resources required to deliver this service is 1.6FTE

4.3.3 Primary Producers

The Environmental Health Practitioners (EHP's) work with Animal Health Officers in the Trading Standards Services Section to carry out inspections at farms and other premises identified as Primary Producers. The inspection process uses inspection forms which are based on the Code of Practice developed for use by Animal Health Officers and where issues are identified, they are passed to the Environmental Health Practitioners' for further action where necessary.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.05FTE

4.3.4 Safety and Health

The recent national guidance relating to enforcement and inspection of workplaces suggests that only high risk, ie. 'A' category premises, should be prioritised in the planned programme of inspections regime. In addition, local authorities are encouraged to participate in national and regional health and safety initiatives. The initiatives are set 'thematically' as a result of intelligence led data.

This year, the number of 'A' risk premises included in the programme of inspections is 3.

The section will continue to inspect and review all the Sports Grounds certificates within the County.

The table below outlines the details of the programmed initiatives :-

Regional or National	Type of initiative	Number of premises included	Notes
Local	<p>Maintaining a register of premises and persons offering skin treatments including piercing, tattooing, micropigmentation etc.</p> <p>The businesses are monitored for compliance with conditions of the licence, linked to the adoption of the byelaws</p> <p>Providing fact and information sheets for both businesses and customers.</p>	Intelligence led	<p>The premises currently carrying out ear piercing, tattooing and acupuncture are licensed, however the treatments are becoming more extensive and currently we have approximately 80 premises who are carrying out treatments that would require a licence under this byelaw.</p> <p>There are also a considerable number of treatments which are not included within the remit of the byelaws, but do pose a risk to public safety and health if not monitored.</p>
National (Wales)	Cellar Safety	To be determined	Officers to engage with pubs, clubs etc with cellars to promote the risks of cellars and to provide advice/guidance. As a result of engagement by our officers with larger businesses such as Felinfoel and Brains, literature is being circulated more widely.
National (Wales)	Care home safety	10% equivalent to 12	Assessing compliance of issues such as legionella, bedrail safety, manual handling, water systems etc.

To date, due to pressures associated with the enforcement of food hygiene, no commitment has been pledged to the undertaking of any of the specified initiatives.

The introduction of the Public Health (Wales) Act will look to regulate and extend current responsibilities of the section. The first of these is to require persons and premises to be registered/licensed in order to carry out tattooing and or body modifications. As indicated above, this section is aware of its businesses through proactive work and therefore, the implementation of the legislation next year should be reasonably straight forward. It will, however, provide additional, more effective tools which may be used where there is found to be non-compliance.

In addition, the Public Health (Wales) Act proposes Regulations to extend the Smoke Free Premises legislation will require Local Authority Officers to enforce no smoking in a wider public attendance remit. This does provide an addition challenge to the section as there are no resources to support its implementation. It is the intention that initially the section will support the introduction by means of general publicity and working with educational services to focus on concerns with parents in vehicles outside schools etc. Officers will also work with the Leisure section (and schools) to support smoke free playgrounds.

The Estimated Resources required to deliver this service is 1.35FTE

4.3.5 Food Hygiene, Safety and Standards Service Requests

Service requests that are recorded on the data base systems, include food and premises advice, complaints and legislation queries, etc. Officers no longer visit businesses pre-opening to offer setting up advice. Individuals are signposted to advice and information on the website, however, the section is considering offering onsite, tailored advisory basis at a cost later in the year.

A further example of service requests include notification from Dwr Cymru/Welsh Water of potential water disconnections has an impact on food safety and standards, together with workplace health and safety. Where businesses providing high risk foods are threatened by disconnection, the businesses are contacted or visited to ensure that the water supply remains constant during operation or if the disconnection proceeds, that the businesses does not trade until such time as the supply is reconnected.

Food Standards complaints and requests for service are handled in accordance with the Quality Manual and Food Law Code of Practice. The manner of recording such requests have improved over the past year thereby providing a more accurate picture on the demand; there is a steady increase in the number of service requests year on year. The nature of this work varies greatly from simple advice to complex manufacturing/labelling enquiries to criminal investigations – as a result officers' time can be taken up in grossly different amounts.

	2009/ 10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Service Requests	491	507	574	538	667	741	878	1219
Food Standards Service Requests/ Complaint	97	62	66	69	84	102	65	278

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.5FTE (EHO) and 1 FTE (TSO)

4.3.6 Home Authority Principle and Primary Authority

The Council does not act as a Primary Authority nor is it a Home Authority for any food business in the area. Carmarthenshire is however, classified as an originating authority for approximately 77 manufacturers, thus being the initial point of contact for any food complaints arising outside the authority in relation to such products. The section is currently exploring the possibility of becoming Primary Authority for businesses within Carmarthen. It is anticipated that this will be progressed significantly by the end of the financial year.

4.3.7 Advice to Businesses

Officers provide information during the inspection process. Information packs are available for new businesses and the website is currently under review. It is anticipated that information for consumers and traders will be available, with links to other sources of information from which advice can be obtained free of charge. The service is looking to provide a more comprehensive advisory and training opportunity which could not only assist businesses who are currently requesting assistance but also provide an income.

The Estimated Resources required to deliver this service is included in the FTE for inspections (4.3)

4.3.8 Food Sampling

Food sampling programmes are developed annually in response to perceived local needs and problems. The hygiene sampling follows the Welsh Food Microbiological Forum Sampling Programme and this year it will focus on sampling local producers, manufacturers and retailers as part of these surveys. It is anticipated that the Section will procure 120 samples during the year.

Shellfish sampling is carried out on a rolling programme, to ensure the continual classification of beds for commercial gathering. In light of the fact that Welsh Government is intending to open the Three Rivers for Commercial Gathering, there may be a requirement for the section to carry out more sampling on a monthly basis. At the time of writing the report, this is to be confirmed. The Section must have the capacity to retrieve 96 toxin and bacterial flesh samples and 36 water samples throughout the year. It is anticipated however that the number may fluctuate pending quality results, incident occurrence, this may result in approximately 120 flesh samples and 48 water samples. Additionally, Welsh Government has confirmed that there is an intention to open additional beds which may increase the sample demand. The resources required to increase in number is also affected by the geography, access and the tidal periods. The team are working on the premise that there will be additional resources sought should this request to increase the sampling programme be extended.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.5FTE

4.3.9 Food Standards Sampling Programme 2016-2017

On 1st April an annual sampling programme for composition and labelling parameters is set (see details below) with consideration to National Sampling Priorities and consultation with the Public Analyst and regional food/feed groups, in accordance with operating procedure OP005. During the consultation, the section will identify sampling priorities and then prepare and publish a chemical food sampling policy (OP005) and make it available to businesses and consumers.

There is a £30,000 sampling budget plus FSA regional bid. The Service will aim to target 50 high-risk premises, each to be sampled dependant on the nature of their product.

As the sampling programme is set out with considerable thought and planning and targeted to known problematical sectors of the food business, the results obtained from this sampling generates vast amounts of work for officers. High instances of failures generates advisory, cautionary or investigatory work with further sampling to validate corrective actions/compliance.

Other routine sampling will take into account problem areas identified last year along with the sampling priorities for 2017-2018 laid down by the FSA.

Previous years have demonstrated that the extensive sampling programme and the outcomes are such that the capacity is unable to achieve the intended programme. Hence this has been recognised in the required FTE and the available capacity.

Date	Product	Formal / Informal	Number of samples
Apr-17	Chinese	Informal	38
May-17	Non-pp Sandwich shops	Informal	10
May-17	Pre-packed sandwiches (QUID)	Informal	10
Jun-17	Alcohol	Formal	60
Jul-17	Indian takeaway	Formal	20
Aug-17	Honey	Informal	10
Sep-17	Cakes	Informal	20
Dec-17	Bottles from micro-breweries	Informal	12
	Mince Meat - hospital	Informal	2
	Mince Meat - Schools	Informal	4
	Mince Meat - CCC care homes	Informal	4
	High Risk		39
	Fitness foods		
Overall totals:			229

The Estimated Resources required to deliver this service is 1.5FTE

4.3.10 Control and Investigation of Outbreaks and Food Related Infectious Disease

This year, the section have been utilising a multi agency electronic web portal for recording and notification of cases. The system is called TARIAN. The system also sets response times thereby making the approach to investigation of notifiable diseases consistent throughout Wales. There have been teething problems including double handling of information and difficulty in cross referencing information, however, it is anticipated that these issues will be resolved within time. All cases of food poisoning or suspected food poisoning are investigated and contact is made in person, by telephone or by letter. The Council participates in all Wales Enhanced Surveillance Projects, currently for individual cases of Lymes Disease.

All outbreaks are investigated on the same day as the notification is received.

All outbreaks to date have a viral origin.

The County also has a high prevalence of zoonotic disease, primarily TB in food animals. The Section has duty to ensure that any milk produced from affected dairy farms is pasteurised.

Notification Type	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Campylobacter	194	267	182	193	319	233	240
Salmonella	20	12	7	18	18	22	15
E Coli	5	9	5	9	3	5	3
Cryptosporidium	21	15	24	18	29	32	25
Giardiasis	8	6	5	12	9	14	7
Other Food Poisoning	19	17	0		13	15	30
Clostridium	1	2	0	4	3	5	11
Listeria	1	1	0	0	1	0	1
Shigella	0	2	0		3	0	0
Legionnaire's Disease	0	1	8	4	0	1	3
Typhoid Fever	0	0	1	0	0	0	0
TOTAL	269	332	232	258	398	324	335

The Estimated Resources required to deliver this service is 1.4FTE

4.3.11 Food Incidents

All Officers are notified of food incidents electronically. Action is taken in accordance with the hazard warning category and on the basis of additional advice given in the warning.

Food standards incidents and alerts will be dealt with in accordance with operating procedure OP002

Allegations of food fraud will instigate investigations as necessary. Any intelligence received is reported to the Food Fraud Co-ordination Unit.

The Estimated Resources required to deliver this service is 1FTE

4.3.12 Accident Investigations

Notifiable accidents which occur in workplaces regulated by the Council must be reported to the local authority or the Health and Safety Executive by the responsible person in charge of the premises. The Section has developed a procedure for dealing with those notifications and they are investigated in accordance with the revised LAC 22/13 circular. The number of workplace accidents reported and investigated has therefore reduced.

	Nos of accidents reported
2007/8	110
2008/9	100
2009/10	117
2010/11	146
2011/12	126
2012/13	75
2013/14	61
2014/15	86
2015/16	78
2016/17	89

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.4FTE

4.3.13 Liaison

The Public Protection Division has in place arrangements to ensure that enforcement action is consistent with those of neighbouring local authorities and is represented on the following groups;

- Directors of Public Protection Wales Expert Panels and Task Groups dealing with Food Safety, Communicable Disease and Health and Safety,
- South Wales Shellfish Liaison Group
- Mid and West Wales regional Food/Feed Panel and
- All Wales Welsh Heads of Trading Standards Food/Feed Panel.

The Service has good working relationships with the Centre for Environment, Fisheries and Aquaculture Science (CEFAS) and Welsh Government's Fisheries Unit, together with Public Health Wales.

There is a good working relationship with the Health and Safety Executive and other local authorities. It also works closely with Dyfed Powys Police, the Mid and West Wales Fire and Rescue Service and the Welsh Ambulance Service particularly with regards to the Safety Advisory Groups for events and Sports Grounds.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.5FTE

4.3.14 Food Safety and Standards Promotion

The section proposes to engage with businesses and Public Health Wales to promote more healthy menus to attempt to tackle obesity issues within Carmarthenshire. With the proposed Project Officer for food provision within the Communities Department, it is proposed that there will be engagement to pilot health eating options. It is the intention that this can be extended to other businesses and manufacturers within Carmarthenshire in the near future.

Extending the education initiatives will focus on addressing issues identified during last year's interventions, including educating FBOs in relation to allergen information and use of colours banned in certain foods. Enforcement action will be considered, where necessary, in accordance with the authority's Enforcement Policy.

Providing guidance and raising awareness of food safety to the public and businesses to ensure compliance with food law. This is achieved through leaflets, press releases, seminars, display stands and training as resources permit.

The section are discussing with businesses in the County with the prospect of entering into Primary Authority Agreements.

4.3.15 Food Safety Week

The Section will be participating in Food Safety Week this year which will focus on the theme of 'Don't wash your raw chicken' which help consumers re-assess their existing food safety behaviours in their own home kitchens. Promotional material will be placed in the Customer Service Centres throughout the Council and in the foyer of a very busy supermarket at Crosshands.

4.3.16 Christmas Safe Cooking and Safe BBQ Cooking Information

The Section provides information to the public and caterers regarding the safe storage and cooking of poultry in the run up to Christmas each year and by offering leaflets to butchers for display and to offer to customers.

4.3.17 Butchers Project

Interventions from last year highlighted some non-compliances with food standards legislation in the butchery sector. The Trading Standards Team will undertake an education project to address outstanding issues.

4.3.18 Colours and allergens

Promotional project to raise awareness of issues relating to colours and allergens in food aimed at residents and businesses. This is to be arranged by Trading Standards in conjunction with the authority's press and communications team.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.2FTE (EHP) and 0.4FTE (TSO)

SECTION 4

5.0 LICENSING

5.1 Scope of the Service

The Licensing Team is based in Carmarthen and is responsible for providing advice, processing and enforcing authorisations issued under the Licensing and Gambling Acts, Hackney Carriages and Private Hire Vehicles, drivers and operators, Street and House to House Collections and Street Traders

The table below indicates the breakdown of FTEs' on various functions identified above for Licensing.

Licensing FTE April 2017	
Head of Public Protection*	
Public Health Services Manager	0.2
Principal Officer	1.0
Senior Officer	1.0
Licensing Officer	4.0
Licensing Assistant	2.0
TOTAL	8.2

5.2 Demands on the Service

5.2.1 Profile of Licences

Table 1 shows the number and type of Licenses as of April 2017 :-

Type of Licence	No. April 2014	No. April 2015	No. April 2016	No. April 2017
Licensing Act*				
881 premises licences	878	873	872	
83 Club Premises Certificates	82	79	74	
2,236 Personal Licences	2221	2317	2493	
433 Temporary Event Notices (2013/14)	414	390	367	

Gambling Act*	26 Premises Licenses (ex permits)	25	25	25
	324 Non Commercial Lottery	313 Non Commercial Lottery	305 Non Commercial Lottery	306 Non Commercial Lottery
	43 Permits	54 Permits	58 Permits	56 Permits
	249 Alcohol Licensed Premises Automatic entitlement Permits	253 Alcohol Licensed Premises Automatic entitlement Permits	180 Alcohol Licensed Premises Automatic entitlement Permits	181 Alcohol Licensed Premises Automatic entitlement Permits
Taxi/private Hire Drivers**	560	569	582	622
Taxi/private Hire Vehicles**	432	472	448	492
Taxi/private Hire Operators**	36	39	38	35
Street traders***	14	37 during the year	53 during the year	49 during the year
House to House***	68	62 during the year	42 during the year	49 during the year
Street Collections***	135	94 during the year	98 during the year	109 during the year
TOTAL	5,520	5,520	5,420	5,730

*prescribed fees

**discretionary fees

***no fees

The legislation regarding alcohol and regulating entertainment is constantly evolving in order to deregulate. This is challenging for license holders and enforcement agencies to maintain.

The Environmental Protection Manager leads a multi agency group, the Safety Advisory Group which assesses large events and it consists of representatives other partner agencies, eg. Police, Fire and Rescue Service, Ambulance Service and the Local Health Board, together with Officers of other Departments of the Council. As a result of this pattern of working, the Team has developed good working relationships with the partner agencies, as well as with applicants and licence holders. The introduction of the Deregulation Act as well as other changes to the Licensing Act has resulted in a relaxation of licensing requirements for regulated entertainment at certain locations and events including Local Authority premises. As a result, to ensure safety, the licensing section work alongside event organisers including the Leisure Division of the Authority to establish a Safety Advisory Group as necessary.

The section is working collaboratively with the corporate Safeguarding team, school transport section and the Police to run safeguarding awareness courses for licensed drivers within the Authority. The intention is to share the training with neighbouring authorities within the Dyfed Powys areas.

The legislation used in the enforcement of licensed vehicles and drivers is currently being reviewed. The Deregulation Act is now in place. It has removed the requirement for personal licenses to be renewed which has had an implication on income for the team. The legislation has also introduced the increase in length of drivers and operators licenses. The section has, however, offered applicants opportunity to retain the current licensing process or to apply for longer licenses. To date, the applicants are choosing the current process. Additionally, the Law Commission Report has been published and is awaiting Parliamentary approval. This report if approved will result in the repeal of much of the existing legislation and will provide a single legislative framework to regulate both taxi and private hire services.

The Section has established a Licensing Action Group which is made up of representatives from the Responsible Authorities which meet regularly to target/highlight problem/higher risk premises and agree joint actions to tackle issues.

There is concern about the impact of validation on the income stream of the Licensing budget. The vast majority of licensing fees and charges are prescribed and cannot be amended, except by Central or Regional Government. In addition to this, the implementation of the Deregulation Act has resulted in approximately 1,000 personal licences not requiring renewal. Year on year validation produces an additional efficiency saving that the Public Protection Division has to find. Fees and charges have become overstated and the income projections are in a position where they are not realised. Locally set fees were reviewed through the year and will be reviewed year on year utilising the All Wales Fees toolkit. The section are also currently participating in a survey for the Local Government Association to assess the costs for Local Authorities in processing and compliance checks for those applicable to Licensing Act. It is anticipated that this may be collated to request for an increase in Licence prescribed fees or to introduce locally set fees for such licenses.

5.3 Service Delivery

5.3.1 Inspection, Education and Enforcement

Officers are responsible for processing licensing applications, offering advice to applicants as well as members of the public who are concerned about applications or activities and they also undertake compliance/enforcement exercises to ensure that relevant legislation and conditions where applicable, are complied with. Enforcement is conducted during normal working hours, however, there are occasions when it is more appropriate to conduct enforcement out of hours often with the Police or other agencies frequently during the busier periods in the night time economy.

Officers provide information during inspections, during telephone calls and also to personal applicants or complainants at the Carmarthen Customer Service Centre. The website is currently under review and it is anticipated that information to both consumer and traders will be available with links to other sources of information, from which advice can be obtained free of charge.

The Estimated Resources required to deliver this service is 7.2FTE

5.3.2 Liaison

The Council ensures that enforcement action is consistent with those of neighbouring local authorities and is represented on the Directors of Public Protection Wales Licensing Expert Panel and the Institute of Licensing Group. There is also a Liaison Group linking the four Counties' of Carmarthenshire, Pembrokeshire, Ceredigion and Powys, as well as the Dyfed Powys Police.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.5FTE

5.3.3 Licensing Promotion

The section are working closely with the press office to promote safety for example unlicensed taxis, correct management for running events, responsible drinking messages etc.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.5FTE

SECTION 6

6.0 POLLUTION

6.1 Scope of the Service

The Pollution Team is based in Ammanford and works County-wide, but the Officers do work from the Llanelli and Carmarthen offices, as and when required. The proactive responsibilities include monitoring and enforcing a wide range of regulatory controls dealing with noise, air quality and contaminated land issues. The reactive services include dealing with nuisances such as noise.

The table below indicates the breakdown of FTEs' involved in Pollution work :-

Pollution Team FTEs' April 2016	
Head of Public Protection*	
Public Health Services Manager	0.20
Principal Officer	1.00
Environmental Health Practitioners*	4.60
Scientific Officers	1.00
Total	6.80

* As part of efficiency savings, the team was re-aligned and the Division now shares the Head of Housing (now Head of Housing and Public Protection)

6.2 Demands on the Service

All functions are statutory. Officers handle high and often complex caseloads which can, at times, exert pressures on other service delivery areas and on the Team as a whole. The team deal with both reactive and proactive work. With regards to the proactive, this can be programmed over the year, however, the reactive can, at times, be a real challenge for the team with regards to demand and complexity.

6.3 Service Delivery

6.3.1 Noise (prevention)

Responding to planning consultations forms a considerable proportion of the work of the Team. The noise assessment process is complex and extremely time consuming, involving work at the pre-application stage as well as during the formal Planning Consultation.

The team responded to 198 planning consultations during 2016/17 (compared to 204 the previous year), 58 pre-planning consultations and 6 scoping opinions. In order to improve the efficiency of the consultation process, the section has developed a comprehensive guide for applicants identifying what is required from Environmental Health and Licensing Services in order to assess the application.

Additionally, the Section has developed a guide for complaints about wind turbines that are in situ. Following a process review within the Development Management Team, there is now a greater emphasis being placed on pre-application engagement with developers. This places a greater burden on the Pollution and Public Health Teams in that additional liaison with developers must take place to ensure that all information is present and satisfactory prior to an application for Planning Consent being submitted. A code had been created to allow the additional work generated to be accounted for on the Divisions Data Management system. A guidance document has also been produced to outline the requirements of noise impacts from development.

The Estimated Resources required to deliver this service is 2FTE

6.3.2 Noise (reactive)

The Team deals with service complaints relating to noise from a wide range of sources, including those from a domestic, commercial and industrial setting. 2016/17 saw some highly complex, sensitive and long standing noise complaints being dealt with which involved multi-national companies. Work with these will continue into 2017/18, together with any similar issues that arise. There continues to be a high demand for service requests and with the advent of the new powers contained within the Antisocial Behaviour, Crime and Policing Act 2014, it is likely that figures for 2017/18 may increase. The Section has invested heavily in noise monitoring equipment and Officers are often required to work unsociable hours in order to witness and assess noise disturbances as part of the investigation process.

A substantial number of noise service requests relate to Council Owned homes and many of these include an element of Anti Social Behaviour. Where Noise is an issue, Officers take a lead in assessing the impact of activities on nearby residents and the Community as a whole. There are new provisions contained within the Antisocial Behaviour, Crime & Policing Act 2014 that can be used to deal with such issues, along with those already contained in the Environmental Protection Act 1990. This will require close working with Housing Colleagues and the Police to resolve issues. It is also the intention of the Team to work more closely with Tenants with the aim of raising noise awareness and preventing problems from occurring in the first place if possible.

Service Requests received

Types of Service Requests	2014/15	2015/16	2016/17
Noise	899	766	856
Planning applications	156	204	196
Pre-application consultations			58
TENS	414	405	383
Premises licence application consultation	76 (29 new)	88 (42 new)	88 (23 new)

The Team continues to deal with issues of Anti-Social Behaviour, and is actively involved with the Area Anti Social behaviour Problem Solving Groups, which is a multi agency forum. The Anti Social Behaviour, Crime and Policing Act 2014 has been introduced and is likely to have an impact on the way in which the officers work, and expands the issues they may be able to deal with.

The current Licensing legislation has had an impact on the work of the Team, especially as Environmental Health Practitioners have a role as a Responsible Authority in respect of Temporary Event Notices, in providing responses and assessments in relation to noise, public safety and nuisance. The team received 383 TEN consultations in 2016/17 (405 in 2015/16), and 88 consultations relating to Premise Licenses (88 in 2015/16), 23 of which related to new applications (42 in 2015/16). In addition to this, officers are consulted on events that are held on Council owned land, even if the event does not fall within the remit of the Licensing Act 2003.

Officers also provide expertise in relation to noise and public safety at Safety Advisory Groups for large scale events. The officers from this team and Licensing team have produced a document to assist organisers in setting up a management plan for events to take into account issues such as impact by noise, public health and licensing. Currently, they will also offer advice on a case by case basis. The section also, in liaison with Licensing, respond to any issues arising from the Police's Weekly Incident List.

The Estimated Resources required to deliver this service is 2.8FTE

6.3.3 Air Quality

The Air Quality Management Area (AQMA) declared for Llandeilo in November 2011 continues to progress. The Action Plan to improve air quality in the town has been implemented, and a review of the effectiveness of the first year of phase 1 of the plan has been reported to the Action Planning Group and Welsh Government. 2016/17 saw the implementation of year 2 of the Action Plan and monitoring of Nitrogen Dioxide will continue. The effectiveness of measures during year 2 will be reported on during 2017/18

Two further Air Quality Management Areas were declared in 2016/17; one in Carmarthen and the other in Llanelli. As a result, this will require consultation and collaborative work to produce action plans this year for each area. Close collaboration with colleagues in the Transport & Engineering Division Service and Planning Services will continue throughout the process.

Additionally, data will continually be gathered. The section have taken an opportunity to work alongside Swansea University who will be looking to undertake the health impact assessment in conjunction with this sections work in reducing the levels of pollution. The section are also proposing to link in with local Eco –schools coordinator in the management areas to attempt to engage with the school and school pupils to raise awareness of poor air quality and to instigate change in school journey behaviours.

Local screening assessments of air quality will continue throughout the County, with detailed assessments undertaken in areas which are near or exceed the EU intervention level for NO₂ in the atmosphere.

Every three years, the Council is required to submit a comprehensive Updating and Screening Assessment (USA) of Air Quality report to Welsh Government and the last report was submitted in 2015. Progress reports are submitted in the intervening years, and one was submitted in 2016-17.

The Estimated Resources required to deliver this service is 1FTE

6.3.4 Environmental Permitting

Legislation requires the Council to manage certain industrial processes that have the potential to pollute the atmosphere and they include petrol stations, dry cleaners, timber processing plants, cement batching and pet food manufacture, for example. At the start of 2017/18 there were 69 processes that benefit from Environmental Permits. Some of the processes are very complicated and require a degree of specific knowledge and understanding of the operation to ensure that they are operating within conditions attached to the Environmental Permit. In 2017-18, Permit holders will receive an inspection as determined by DEFRA's risk rating scheme and they are required to pay an annual fee, which is prescribed by Welsh Government. The validation of these fees during the budget process produces a considerable extra efficiency saving that the Public Protection Division has to find, as does the reduction in the number of the installations that require a Permit.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.4FTE

6.3.5 Land Contamination

The Division has previously identified areas of land within Carmarthenshire that have potential for ground contamination to exist, mainly as a legacy of it's industrial heritage. The legislation regulating contaminated land has not changed and there remains an explicit duty conferred on local authorities to inspect land with a view to determining whether or not it is classed as contaminated land. The Contaminated Land Inspection Strategy was reviewed and approved during 2015 as a result of updated statutory guidance. This reflects the current proactive approach following the withdrawal of Welsh Government Capital Funding with the emphasis being to remediate potentially Contaminated Land through the Development Management and Regeneration processes and working with landowners / developers. 2016-17 will continue with this approach and will also identify Council owned land that may require investigation.

As with other service areas, the option of charging for some areas of this work, e.g. property searches may be explored.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.6FTE

7.0 PUBLIC HEALTH

7.1 Scope of the Service

The Public Health Team is based County-wide with Officers working from the Ammanford, Llanelli and Carmarthen offices, as and when required. The proactive responsibilities include monitoring and enforcing a wide range of regulatory controls dealing drinking and bathing water quality monitoring, shellfish monitoring, good dog ownership etc. The reactive services include dealing with nuisances, such as odours, smoke, dust and light, as well as from poor conditions of properties resulting in concerns from neighbours, e.g. animal waste / waste accumulations. The section also provide an enforcement and advisory service for pest control.

The table below indicates the breakdown of FTEs' involved in Public Health work :-

Pollution Team FTEs' April 2017	
Public Health Services Manager	0.20
Principal Officer	1.00
Environmental Health Practitioners	2.00
Technical Officers	2.00
Technical Assistant/Dog Warden	4.00
Total	9.20

* As part of efficiency savings, the team was re-aligned and the Division now shares the Head of Housing (now Head of Housing and Public Protection)

7.2 Demands on the Service

Most functions are statutory. Officers handle high and often complex caseloads which can, at times, exert pressures on other service delivery areas and on the Team as a whole. The team deal with both reactive and proactive work. With regards to the proactive, this can be programmed over the year, however, the reactive can, at times, be a real challenge for the team with regards to demand and complexity.

Further legislation has been introduced including the requirement for microchipping of dogs, Anti Social Behaviour legislation to help with dogs behaving dangerously on private land, and there are also future requirements for testing for Radon in drinking water being introduced later this year. In addition to this, the Section is expected to carry out additional shellfish sampling as a result of the opening of additional commercial beds.

In order to attempt to meet the challenges, the Technical Assistants and the Dog Wardens combined in September 2016 in an attempt to provide flexible cover across the County and help efficiency for dealing with complaints. Officers now deal with both pest control requests and dog warden duties with dual purpose vehicles.

7.3 Service Delivery

7.3.1 Prevention work

Responding to Planning applications forms a considerable proportion of work within the team. Certain applications require input from the section in order to consider and prevent future nuisances. Some of the applications are quite complex and require careful consideration and discussions with the applicant and Planning. The numbers of the application responses have increased over the last couple of years:

	2014/5	2015/6	2016/17
No of Planning applications responded to	35	86	196 (based on all planning consultations requiring a response.)

7.3.1 Statutory Nuisance

The Team receives over 3,600 service requests last financial year (an increase of 400 from the previous year) and many of these requests relate to statutory nuisance. Where the investigation of a complaint reveals that action is required, the Officer will attempt to resolve the issue through advice or mediation, but where this is unsuccessful, a Notice will be served. A total of 22 Statutory notices were served in 2015/6, an increase of 7 from the previous year.

Any works or actions necessary to abate or remedy the statutory nuisance will be monitored and if there is non-compliance, legal proceedings will be instituted or works undertaken in default. In cases of accumulations of waste on land, the Section will take action against landowners and occupiers to require its removal, if the person(s) responsible cannot be found. Works undertaken in default of any Notice will have an impact on budgets, as some costs for works may not be recoverable. The Teams' capacity will have to be reviewed throughout the year and an assessment made on the impact on resources.

High numbers of fly tipping cases are reported on private land, and these cases require high amounts of time for investigation including finding evidence to identify the offender etc. The number of reports for fly tipping in 2014/5 was 209. This was reduced to 174 in 2015/6 but increased again to 256 in 2016/7. This has placed more work on officers with additional CCTV work and investigations to try and identify perpetrators.

Service Requests received

Types of Service Requests	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Public Health	2026	2197	2139	2149

Urgent complaints or conditions that present a threat to life, eg. carbon monoxide poisoning incidents will be responded to on the same working day.

The Team continues to deal with issues of Anti-Social Behaviour, and is actively involved with the Anti Social multi agency working groups. The Anti Social Behaviour, Crime and Policing Act has been introduced and may have an impact on the way in which the officers work. This has introduced new powers that can be used in addition to/ where current legislation is not suitable. An example of the latter may be dogs that are not kept under control and officers have already used these powers successfully with Community Protection Notices and Fixed Penalty Notices to resolve nuisance dogs.

There is also a significant number of Housing stock related complaints being dealt with. The process of hand over of such complaints to the pollution and public health teams has been reviewed to ensure an efficient and consistent approach, and appears to be working well.

Officers are currently working on approximately 370 cases each annually. Should there be any longer term vacancies, this will have a big impact on workloads and service delivery.

The Estimated Resources required to deliver this service is 4FTE

7.3.2 Water quality

There are approximately 2,356 private drinking water supplies in the County, the majority supplying single domestic properties. Officers will only sample drinking water at these premises, if requested to do so by the owner or if Officers are investigating a public health issue.

Under the Private Water Supply (Wales) Regulations 2010, there are currently 59 large or commercial supplies, and 10 small supplies (shared source). There are 2,065 single domestic properties that could require monitoring.

In addition to the above, EU legislation requires Local Authorities to carry out sampling for private waters to include tests for presence of radon. There are areas in Carmarthenshire where radon is prevalent. Work has already been carried out and to date there have been approximately 30 supplies identified which will require further investigations within the County. It is as yet unclear, but the requirement may require additional sampling at the cost of the Local Authority.

The Team will work closely with Dwr Cymru to ensure that water supplies for large events are fit for purpose and present no public health risk.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.6FTE

7.3.3 Bathing Water

Natural Resources Wales has responsibility for the two EU designated bathing beaches at Pembrey and Pendine. Officers of the Public Health Team sample bathing water at Burry Port beach, which is a non-designated bathing water, under EU legislation. Bathing water quality is sampled weekly between May and September of each year which is the bathing season. North Dock in Llanelli, will also be sampled monthly throughout the year, as it is used for recreational purposes. As a result of a motion carried by Council at the beginning of the financial year, the sampling programme for monitoring waters used for bathing will be reviewed this year.

Officers also monitor for blue green algae in water which is accessible for members of public. Where there is evidence of contaminants, officers will work alongside owners/responsible persons to prevent, where possible, any public health issues.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.2 FTE

7.3.4 Pests

The team's Technical Assistants cover both pest control and dog warden duties. In relation to the pest control side of the work the section has been providing advice to treat for pests, prevention access/harbourage for pests and surveys of drainage to identify, where possible, areas of damage leading to points of access and remedial work required. The numbers reports and areas are monitored annually.

Types of Service Requests	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Pest control	334	527	448	623

In cases where there are no improvements in the situation i.e. advice has not been implemented and there is still a pest problem, the team will undertake enforcement. A total of 42 notices were served in 2016/7 compared with 46 in 2015/16.

As a result of feedback from the public, evidence seen during investigations and closer working with other Divisions, such as Housing and Leisure, the section has introduced a monitoring and treatment service to Local Authority premises (where agreed). This will be carried out at an agreed cost. However the provision of advice only at this stage will still be free. It is intended that this will provide a faster, more effective service to the tenants. This will be monitored to ensure that there is adequate capacity to implement this and also consideration on whether to expand the service.

7.3.5 Dog Warden

In relation to the dog warden duties, the team operates County-wide and covers the collection of stray dogs and provides a response to irresponsible dog ownership.

Types of Service Requests	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Dog Warden	1093	969	884	814

Approximately 890 stray dogs were dealt with by the dog warden service last year with some being impounded and some being returned to their owners where known. The service has continued to hold a number of free dog identity micro-chipping events in various parts of the County which proved to be very successful. Legislation requiring all dogs to be micro chipped is being implemented in Wales this year. It is anticipated that non compliance could result in maximum fines of up to £500.

In addition to this, the section relating to dogs in the Anti Social Behaviour, Crime and Policing Act was implemented last year. Part of the legislation is likely to have an impact on enforcing complaints about dogs behaving dangerously on private land. This is likely to result in an increase in demand on the officers.

In light of the fact that there was no additional funding to implement either of the above pieces of legislation, there are no plans currently to carrying out enforcement work to identify owners that have not chipped their dogs and we will monitor the workloads and demands on the latter.

The Estimated Resources required to deliver this service is 4 FTE

7.3.6 Scrap Dealers Registration

The Public Protection Division has been working closely with Dyfed Powys Police to register applicants upon application under the Scrap Dealers Act on identifying scrap dealers across the County, to help reduce the levels of metal crime.

To date, 29 collectors have been licensed. In addition to this, there are currently 5 scrap yards, which includes motor salvage operators.

The requirement to register is currently being promoted through scrap yards and the press, and anyone caught trading without the necessary registration will be prosecuted.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.2 FTE

7.3.7 Advice to Businesses and Customers

Officers provide information during inspections, during telephone calls and also to personal complainants at the County's Customer Service Centres'. The website is currently under review and it is anticipated that information to both consumer and businesses will be available with links to other sources of information, from which advice can be obtained free of charge.

7.8 Liaison

Enforcement action in relation to pollution control is consistent with those of neighbouring local authorities and Officers' represent the Council on the Directors of Public Protection Wales Expert Panels. These working relationships with DEFRA, Natural Resources Wales, Welsh Government, Public Health Wales, Dyfed Powys Police and other departments' of the Council will continue in 2015-16.

7.1.9 Promotion

Responsible dog ownership.

The service will continue to hold a number of free dog identity microchipping events in various parts of the County to promote responsible dog ownership. In addition to this, the team will also extend the promotion to clearing up after their dog.

This will run alongside the enforcement work that may be required with the new legal requirements for dogs to be chipped

Carbon Monoxide awareness

During colder months, officers will be undertaking proactive monitoring for carbon monoxide inside properties during visits to investigate other service requests. This will be carried out by officers wearing personal monitors.

The Estimated Resources required to deliver this service is 0.2 FTE

SECTION 8

8.0 RESOURCES

8.1 Budget and Staffing Allocation

The staffing level of the Public Health Services Section is described using Full Time Equivalents (FTEs') for the various responsibilities of the service and they have been highlighted in the previous sections of this report.

The budget for food and health and safety is outlined in Appendix 3.

Efficiency savings continue to have a considerable impact on the Service and staffing is being reduced as a consequence. The Section faces a very challenging time, as it constantly monitors, reviews and realigns as necessary functions, services and response times with its resource allocation and the requirement to implement current legislation.

The validation of budget income year on year continues to be a problem, as the majority of fees and charges are prescribed and cannot be set by the Council. In recent years, this has meant that the Public Protection Division has had to find an increased efficiency saving because of the validation process and a failure by successive Governments' to increase prescribed fees. The section is working with the Division as a whole to address the shortcomings, highlight the reasons and to attempt to explore other means of income generation.

The Division is exploring various areas for collaborative working with neighbouring Authorities. In addition, all Teams' will participate in Expert Panels and Working Groups to ensure consistency of approach, however, it is unlikely to result in any significant financial savings.

The Welsh Assembly is in the process of producing the Local Government Bill which will identify a revised footprint of Authorities in Wales. It is unclear at this stage whether the 'Williams Report' recommendation will form part of the basis, however, the West Wales and Powys Authorities will continue to work collaboratively where possible

The National Enforcement Priorities for Wales, as identified by the BDRO, are being delivered on a regional basis and there are three of relevance to Environmental Health and Licensing Services :-

- Ensuring the safety and quality of the food chain to minimize risk to human and animal health,
- Protecting individuals from harm and promoting health improvement, and
- Improving the local environment to positively influence quality of life and promote sustainability.

The Team will have to work hard and imaginatively in 2015 to minimise the impact of reducing resources to meet those objectives.

SECTION 9

9.0 QUALITY ASSESSMENT

9.1 Consistency

Senior Officers of the Team attend all Wales Expert Panels and local or regional Task Group meetings where local and national information is discussed and exchanged. This is brought back to the Teams and cascaded via Team meetings. Officers utilise standardised inspection forms and standard paragraphs to ensure consistency and reviews of documentation and procedures are developed or implemented through the Team meeting process. Regular monitoring is undertaken by Principal Environmental Health Practitioners at the fourth management tier level.

The sections will continue to implement ‘challenge sessions’ as part of continuous improvement.

9.2 Competency of Officers

All Officers that carry out food safety and standards functions must fulfil the statutory qualification prescribed in the Food Law Code of Practice and they must also hold Registration Board Membership with the Chartered Institute of Environmental Health. Officers that carry out food inspections must also undertake a minimum of 10 hours (core) food related training annually, together with 20 hours Continuing Professional Development (CPD) annually. Officers carrying out noise assessments hold a post graduate qualification, the Institute of Acoustics Diploma in Acoustics and Noise Control. Over the last 4 years, the Department has supported /continues to support 5 officers (holding satisfactory degrees) in expanding their current knowledge and in developing new skills through the Masters in Environmental Health distance learning course, which will enable them to become Environmental Health Practitioners. To date, 4 of the officers have completed the qualification. This has resulted in the teams offering more flexibility to cover areas of higher demand. The budget allocation of £10,000 for staff training is shared between all Officers of the Public Protection Division and individual training needs are assessed during the ‘Helping People to Perform’ Process.

9.3 Staff Development Plans

The Section implements the Corporate Appraisal Process known as ‘Helping People to Perform’ and this will continue in 2017/8. The Appraisal Process defines a set of work objectives for each member of staff which is agreed between the Officer and his or her line manager. The principles of Investors in People will be applied throughout the Team in 2017/8.

9.4 Enforcement

All enforcement action is taken in accordance with the Enforcement Concordat, relevant Enforcement Policies and Procedures, together with the Food Law Code of Practice. The Enforcement Policy is currently being reviewed to take into account the Regulators Compliance Code.

SECTION 10

10.0 REVIEW

10.1 Review

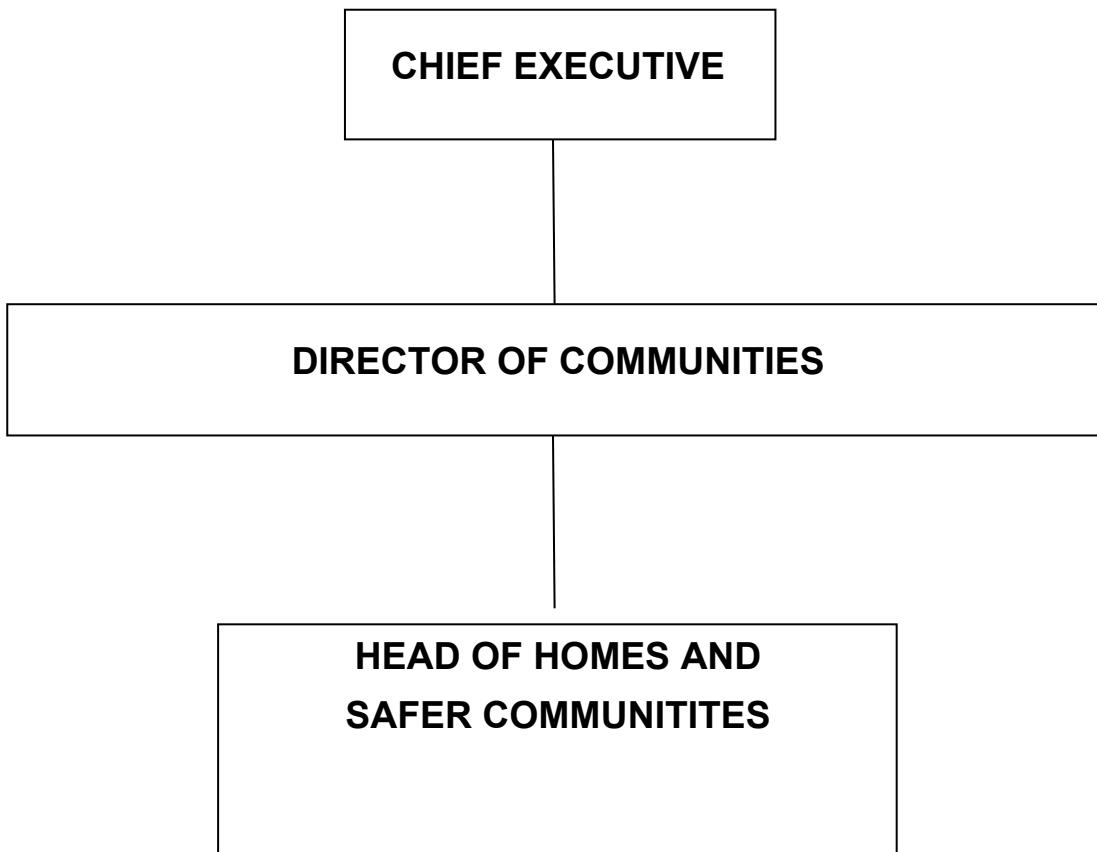
The Service Delivery Plan will be reviewed on an annual basis alongside the Departmental Business Plan and quarterly Performance Indicators.

An annual report will be produced for the Environmental and Public Protection Scrutiny Committee at the end of the financial year, which will identify any variances in performance.

POLITICAL DECISION-MAKING STRUCTURE

STRATEGIC MANAGEMENT STRUCTURE

Appendix 3(i)

Local Authority Expenditure

<i>The expenditure includes that for food safety, standards and health and safety</i>		
	3 Actual 2016/17 £	2 Budget 2017/18 £
EMPLOYEE COSTS Include: basic pay, overtime, employer's superannuation, employer's national insurance SSP due, pay arrears, other allowances/payments, car allowances/payments, car allowances/mileage/leases/travel expenses and fares, subsistence, pension increases and other employee costs.	606,853	597,218
Property costs	0	0
SUPPLIES AND SERVICES Include: computer equipment (purchase/rental/ maintenance), furniture, equipment and other tools including protective clothing, publications, journals, newspapers and other supplies and services and contractors.	1,605	2,849
SAMPLING COSTS Include: purchases made for the purposes of sampling/testing	1,447	2,600
TRANSPORT AND PLANT Include: hire of external vehicles	330	2,363
ADMINISTRATION Include: printing and stationery, telephones, advertising (recruitment), postages/couriers, insurance, medical costs, petty outlays, hospitality and other administration costs	2,984	6,513
TRAINING AND CONFERENCES Include: training, conferences, membership fees/subscriptions and exam fees.	13,884	13,429
PAYMENT TO OTHER BODIES For example, public analyst, test unit, cross-boundary projects	31,824	28,614
FINANCING CHARGES Include: central support costs	104,819	104,789
GROSS COSTS (total of all above costs)	763,746	758,375
INCOME	-52,968	-97,443

Appendix 3(ii)

The Division's budget for 2017/2018 is:-

	Expenditure £	Income £	Net £
Public Protection Management	176,998	-7,660	169,338
Business Support Unit	190,804	0	190,804
Public Health Services	1,895,061	-472,264	1,422,797
Trading Standards Services	1,291,335	-282,362	1,008,973
Public Protection Total	3,554,198	-762,286	2,791,912

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Document is Restricted

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol